

Incipit breuiloquium sancti Bonaventurae de ordine minorum.

Alecto genua mea ad patrem domini nostri Iesu christi ex quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur ut dicitur

secundum diuitias gloriae suae virtute cor roborari per spiritum eius in interiori homine habitare christum per fidem in cordibus nostris. In caritate radicatus et fundatus ut possit comprehendere cum omnibus sanctis quae sit latitudo longitudo sublimitas et profunditas. Scit etiam supereminente scientie caritate christi ut impleamini in omni plenitudine dei etc. Magnus doctor gentium et predicator veritatis domino repletus spiritu tanquam vas electum et sanctificatum in hoc verbo aperit sacre scripturae quae theologia dicitur ortum progressum et statum. Insinuans ortum scripturae attendi secundum influentiam beatissime trinitatis. Progressum autem secundum exigentiam humane capacitatis. Statum vero siue fructum secundum superabundantiam supplementum felicitatis. Ortum namque non est per humanam investigationem sed per divinam reuelationem quae fluit a patre lucis ex quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur. a quo per filium eius Iesum christum manat in nos spiritus sanctus et per spiritum sanctum diuidens et distribuens dona singulis sicut vult. dat fides et per fidem habitat christus in cordibus nostris. Hec est noticia Iesu christi ex quo originaliter manat firmitas et intelligentia totius scripturae sacre.

2
Vnde etiam impossibile est quod aliquis in ipsam ingrediat agnoscendam nisi prius christi fide habeat sibi infusam tanquam ipsi totius scripturae lucernam et ianuam et etiam fundamentum. Est etiam in ipsa fides omnium supernaturalium illuminationum quae diu peregrinamur a domino et fundamentum stabilis et lucerna dirigens et ianua introducens secundum cuius mensuram necesse est etiam mensurari sapientiam nobis dimittere data ne quis sapiat plus quam oportet sapere. sed ad sobrietatem et vnicuique secundum quod deus diuisit mensuram fidei. Mediante igitur hac fide dat nobis noticia sacre scripturae secundum influentiam beatissime trinitatis. iuxta quod expressit insinuat apostolus in prima parte auctoritatis prius inducite. Progressus sacre scripturae non est contentus ad leges rationationum diffinitionum et diuisionum iuxta morem aliarum scientiarum et non est contentus ad partem vniuersitatis sed potius cum secundum lumen supernaturalis praedat ad dandum homini viatori noticiam rebus sufficientem secundum quod expedit ei ad salutem. partem per plana verba. partem per mystica describit totius vniuersi continentiam quasi in quadam summa in qua attenditur latitudo. Describit deorsum in qua attenditur longitudo. Describit excellentiam finaliter saluandorum in qua attenditur sublimitas. Describit et miseriam damnatorum in qua profunditas consistit non solum ipsi vniuersi. verum etiam diuini iudicii et sic describit vniuersum quantum expedit de ipso habere homini noticiam ad salutem secundum ipsi latitudinem. lon

gitudinē altitudinē et profunditatē
 Ipsa etiā habet in suo progressu hec
 quatuor secundum quod posteriori declarabitur.
 quia sic exigebat additio capacitatis
 humane quod magna et multa nata est
 magnifice et magnaliter capere tamquam
 speculū quoddam nobilissimū in quo
 nata est describi. non solum naturaliter.
 verū etiā supernaturaliter rerū vniuersi-
 tas mundanarū. ut sic progressus sa-
 cre scripture attendat secundum exigentiā
 capacitatis humane. **S**taturus vero siue
 fructus scripture non est quicquid huius ple-
 nitudo eterne felicitatis. **N**ā hec est
 scriptura in quibus sunt vite eterne. quod ideo
 scripta est. non solum ut credamus
 verū etiā ut vitam possideamus eternā
In qua quidem videbimus. amabimus.
 et vtiliter omnia desideria nostra implebuntur
 quibus impletis vere tunc sciamus super-
 eminentē scire caritatē et ita impleti eri-
 mus in omnem plenitudinē dei. ad quā
 quidem plenitudinē conatur nos divina
 introducere scriptura. iuxta predictā sine
 applice veritate. **H**oc igitur fine. hac
 etiā intentione sacra scriptura perscru-
 tanda est et docenda. et etiā audi-
 enda. et ut ad istū fructū et terminū
 recto pueniamus progressu per viam
 recti itineris scripturarū inchoans
 dū est ab exordio. huius est ut cum mera
 vel vera fide ad patrem luminū acce-
 damus flectendo genua. cordis
 nostri ut ipse per filiū suū in spiritu sancto
 det nobis verā noticiā **I**hesu christi.
 et cum noticiā amorē ipsius. ut sic
 ipsū cognoscentes et amantes. et tamquam
 in fide solidati et in caritate radicati
 possimus ipsius scripture nosse la-

titudinē. longitudinē. altitudinē. et
 profunditatē. et per hanc noticiā pue-
 nire ad plenissimā noticiā et excel-
 lentissimū amorē beatissime trinitatis
 quod sancti tendunt desideria in quo est
 status et cōplēmentū omnis veri et boni

De latitudine sacre scripture
Huius sacre scripture fine
 cōcipito et intento et pñcia
 pio credito simul et inuo-
 cato videndum est progressus quātū ad
 ipsius latitudinē. longitudinē. alti-
 tudinē. et profunditatē secundum vniuersā et or-
 dinē aplici documenti **C**ōsistit autē
 ipsius latitudo in multitudine suarū
 partium. **L**ongitudo vero in descriptione
 temporum et etatū **A**ltitudo in descrip-
 tione iherarchiarū gradati ordi-
 natarū **P**rofunditas in multitudine
 mysticorum sensuum et intelligentiarū. **S**i
 igitur velimus latitudinē sacre scripture
 speculari. prima fronte occurrit nobis
 scriptura secunda in duo testamēta
 scilicet in vetus et nouū **V**etus autē oc-
 currit in multitudine librorū. habet
 enim libros historiales. legales. sa-
 piētiales. et prophetiales. ita quod primi
 sunt. v. secūdi. x. tertij. v. quarti. vi.
 ac per hoc in vniuerso. xxvi. **N**ouū
 sicut testamētū huius libros huius cor-
 respōdentes secundum quod duplicem formā
Nā legalibus correspondēt libri euā-
 gelici. **H**istorialibus. actus aplici.
Sapiētiales. epistolae apostolorum et maxi-
 me pauli **P**rophetialibus. librum apo-
 caliptis. ut sit conformitas in vetere
 et nouū testamētū. non solum in cōtinu-
 nētia sensuum. verū etiā in quodam for-
 mitate partium **I**n eorum figurā et cōfigmi

fictionē preuidit ezechiel rotas
 quatuor faciēz a rotā i medio rote.
 qz ut est in nouo. a eouerso. Et
 in libis legalib? et euāgelicis ē fa
 cies leonis ppter excellentiā au
 toritatis In historialib? ē facies
 bouis: ppter excellentiā v̄tutis. In
 sapiēcialib? est facies hoīs ppter
 prudētiā sagaciē In libis pphētia
 libus. est facies aq̄le. ppter intelli
 gentiā p̄spiciē Recte autē sacra
 sc̄ptura diuidit̄ in nouū a vet? tes
 tamētū. a nō i theoricā a practicā
 sic p̄bia. qz cū sc̄ptuā fūdet̄ p̄prie
 sup̄ cognicōz fidei q̄btus ē a fūda
 mētū moy a iusticie. ac totū recte
 vite. nō p̄t in ea se q̄strari noticiā
 rerū siue credēdoz a noticiā moy
Sec? autē ē de p̄bia q̄ nō tm̄ de ver
 itate moy. v̄z etiā agit de vero.
 nuda speculacōne cōsiderato. Qm̄
 igit? sc̄ptuā sac̄ est noticiā mouēs
 ad bonū a reuocās a malo. et h̄ ē
 p̄ timorē a amorē. iō diuidi? i duo
 testamēta. q̄z breuis d̄tia ē timor
 et amor. Et qz q̄druplē p̄t aliq̄s
 mouei ad bonū a reuocai a malo
 .s. p̄ p̄cepta potētissimē maiestatis.
 v̄l p̄ documēta sapiētissimē veritatis
 v̄l p̄ exēplaz bñficia inoētissime
 bonitatis. v̄l ex h̄is oib? in v̄nū
 collectis Iō tā in nouo q̄ in veteri
 testamēto sūt q̄driformit̄ traditi
 libri continētes sac̄ā sc̄pturā s̄m
 cōr̄ndētia ad quatuor p̄missa. Nā
 libri legales mouēt p̄ p̄cepta ma
 iestatis oipotētissimē Historiales.
 p̄ exēpla boitatis inoētissimē Sa
 piētiales. p̄ documēta veritatis sa

piētissime. Prophetiales. mouēt
 ex oim̄ p̄dictoz aggregacōe. sicut
 in eis manifestissimē apparet. Unde
 ipsi sūt q̄si rememoratiui toti? le
 galis sapie a doctrine Est igit? sc̄p
 tura sac̄ filis flumio latissimo. qui
 ex cōursu aq̄z multaz aggregat̄
 magis ac magis s̄m q̄ lōgius de
 currit Nā cū p̄o in sc̄ptuā eēt lib
 legales. postea sup̄ueit aq̄ sapie
 historialiū libroz. t̄cōv̄o sup̄ad
 uenit doctrīa sapiētissimi salomo
 nis p̄ h̄ etiā doctrīa scōz p̄phay
 Et tandē doctrīa euāgelica reue
 lata. p̄ os carnis xp̄i. plata. p̄ euā
 gelistas cōsc̄pta. p̄ scōs ap̄los di
 uulgata. Additis etiā documētis
 q̄ sp̄ūsc̄is sup̄ eos veniēs docuit
 nos p̄ eos. vt sic oēm veritatē per
 sp̄m̄sc̄m iux̄ d̄m̄ p̄missū edocti.
 oīs veritatis salutis doctrīa ec
 clesie xp̄i darēt. a sac̄ā sc̄pturā cō
 seruādō veritatis noticiā dilatarēt

De lōgitudine sacre sc̄pture

Habet etiā h̄ sc̄ptuā sac̄ā
 lōgitudinē q̄ consistit in de
 sc̄ptiōe tā tēporoz q̄ etatū
 a p̄n̄o. s̄m̄ diuisqz ad diē iudicij.
 Describit em̄ p̄ tria t̄pa. mūdum
 deaurē. s. p̄ t̄ps legis natuē. legis
 sc̄pte. et legis gr̄e. et in h̄is trib?
 t̄pib? septē distinguit etates q̄rū
 p̄ma ē ab adā vsqz ad noe. sc̄da
 a noe vsqz ad abrahā. t̄rcia ab
 abrahā vsqz ad dauid. q̄rta a dd̄
 vsqz ad trāsmiḡtionē babilonis.
 q̄nta a trāsmiḡtionē babilonis
 vsqz ad xp̄m̄. sex a xp̄o vsqz ad finē
 mūdi. septia deaurit cū sexta que

incipit a q̄ete x̄pi i sepulcro vsqz
ad resurrectōne vniūsalē q̄n inci-
piet resurrectōis 8^a Et sic septuā
est lōgissimā. q̄ incipit a mūdi a t̄pis
exordio. in p̄n^o geneb^a p̄ueit vsqz
ad finē mūdi a t̄pis. s̄. i. finē apoc.
Recte em̄ vniūsalū t̄ps qd̄ deaurit
s̄. i. t̄p̄icē legē inditā. datā exteri^o
a iūfūā deaurit p̄. vij. etates. a cō-
sūmat̄ i fine septe. vt sic maioris
mūdi deaurit^o corr̄ndeat deaurit sui
m̄ioris mūdi. s̄. hoīs p̄p̄t̄ quē etiā
fact^o ē **N**ā p̄ma etas mūdi in q̄
facta ē ip̄si^o mūdi fōrtio. casu^o de
monū. a cōf̄rtio āgeloz. r̄cē r̄ndet
p̄me diei. i. q̄ sc̄a ē lux. a distincta
a teneb̄s. sc̄da i. q̄ p̄ archāā dilu-
uū saluati sūt boni. a deleti mali.
r̄ndet sc̄de diei in q̄ p̄ firmamētū
sc̄a ē distictio aq̄p̄ ab aq̄s. t̄cia i. q̄
vocat^o ē abraā a ichoata synago-
ga: q̄ fructificac̄e a gūare debebat
p̄lem ad dei cultum. corr̄ndet diei
t̄cie. i. q̄ apparuit fra a p̄tulit her-
bā virētē. q̄ta i. q̄ v̄guit regnū et
sac̄dotiū. qz d̄d̄ t̄p̄ āpliauit cultū
d̄inū. corr̄ndet q̄te diei. in q̄ sc̄a ē
fōrtio lūinariū a stellaz. q̄ta. i. q̄
t̄is migrātes int̄ p̄los m̄ltos v̄lati
sūt a t̄bulati. corr̄ndet diei q̄nte i.
q̄ sc̄a ē fōrtio pisciū ex aq̄s. sexta
etas i. q̄ nat^o ē x̄ps i effigie hoīs q̄
vere est imago dei. corr̄ndet septe
diei i. q̄ fōrtis ē hō p̄m^o. septia i.
q̄ ē q̄es aiay n̄ h̄ns finē. corr̄ndet
septie diei i. q̄ req̄euit de^o ab om̄i
ope qd̄ patrat. Et sic distiguūf̄
he septe etates p̄ insignia facta. q̄
fueēt i eay exordis. v̄one. q̄p̄ cor

r̄ndet dieb^o fōrtionis mūdi **D**ōc̄
aut̄ p̄ma etas infantia. qz sic infantia
tō obliuione delet. sic illa p̄ma
etas p̄ diluuiū ē cōsupta. sc̄da pu-
ericia. sic. n̄. i. puericia loq̄ incipim^o
sic i sc̄da etate sc̄a ē distinctio lin-
guay. t̄cia d̄z adoleſcētia. qz sicut
vis gn̄atiua tūc incipit in actū suū
exire. sic t̄c vocat^o ē abraā a data ē
ei c̄uāſio. a sc̄a ē ei p̄missio de se-
mine. q̄ta d̄z iuuēt^o. qz sic i iuuē-
tute floret hoīs etas. sic i q̄ta eta-
te sub regibus floruit synagoga.
q̄ta d̄z senect^o. qz sic i senectute
vires minuūt^o. a decidit pulchritu-
do. sic i t̄asniq̄tione factū ē de iu-
deoz sac̄dotio. se^o etas d̄z seniū.
qz sic illa est q̄ copulat^o cū morte
h̄ns t̄n magnā lucē sapie. sic se^o
etas mūdi t̄minat^o cū die iudicij. a
in ea viget sapia p̄ d̄c̄trina x̄pi.
Sic igi^o tot^o ille mūd^o ordiatissim^o
deaurit a scriptuā sacra describit^o
p̄cedē a p̄n^o vsqz ad finē. ad mo-
dū cuiusdā pulcherrimi carnis or-
dinati. vbi p̄t q̄s speculari s̄m de-
auritū t̄pis varietatē. a multiplicē
eq̄tatē ordinē c̄itudinē. et pulch̄-
tudinē. v̄l m̄ltitudinē multoz di-
uinoz iudicioz p̄cedētū a sapia
dei. gubnante mūdū. **N**ū sic null^o
p̄t vidē pulchritudinē carnis nisi
aspect^o ei^o ferat^o sup totū v̄sū. Sic
null^o videt pulchritudinē ordinis. a
regim̄is vniūsi. nisi cā totā specu-
let^o. Et qz null^o hō tā longeu^o ē q̄
totā possit vidē ocul^o carnis sue.
nec futura p̄t p̄ se p̄uidē. p̄uidit
nob̄ sp̄ūſsūs lib^o scriptuē sacre.

cui? longitudo ometit? se decursui regiminis vniuersi

De sublimitate sacre scripturē.

Habet nichilomin? scrip-
tura sacē i suo pgressu sb-
limitatē q̄ consistit in descrip-
tione iherarchiarū ḡdati ordina-
tarū. q̄ sūt iherarchia ecclāstica an-
gelica. a dīna seu sup̄celestis. Ita
q̄ p̄mā describit patēter. sc̄dam
aliq̄tulū magis occulte. t̄cā adh̄
magis occulte. Ex descripōe iher-
archie ecclāsticē ē alta. Ex descrip-
tione āgelicē altior. Ex descripōe
dīne altissima. ita vt possim? dicē
id p̄phete. Mirabil̄ sc̄a ē sc̄ia aē.
a h̄ q̄dē sat̄ r̄cē. nā cū res habeāt
eē in materia. a habeāt eē i aīa p
sc̄iam ad q̄sitā. habeāt etiā eē i ea
p ḡtā. habeāt etiā eē i ea p glam
a habeāt etiā eē i arte etna p̄bia
q̄dē agit de reb? vt sūt i natūa seu
in aīa. s̄m noticiā naturāle inhitā.
vt etiā ad q̄sitā. S; theologia tāq̄
sc̄a sup̄ fidē fūdata. et p sp̄m̄sc̄m
reuelata. agit a de eis q̄ spectāt ad
grām a gloriā. et etiā ad sapiētā
etnā. Vñ ip̄a substernēs sibi phi-
losophicā cognicōez a assumēs de
naturis rez q̄ntū sibi op? ē. ad fa-
bricādū speculū p qd̄ fiat rep̄sen-
tatio dīnoz. q̄si scalā erigit q̄ i sui
īfimo tāgit trā. h̄ i suo cacumie tā-
git celū. a h̄ totū p illūvnū ierar-
chitū. s̄m xp̄m q̄ nō tm̄ nature
hūane assūpte est iherarchitū in
ecclāstica iherarchia. vñ etiā i an-
gelica a media p̄sona. i illa sup̄ce-
lesti ierarchia dīne t̄nitatis. ita q̄

p ipsā a sūmo capite deo descēdit
vntionis grā. n̄ solū i barbā. vñ
etiā in orā vstimenti. qz nō tm̄ in
ihz̄lm̄ supnā. vñ etiā vsq; i ecclāz
militatē. Est. n. pulchritudo maḡ i
machia mūdāna. h̄ lōge maior i
ecclāstica pulchritudine. sc̄oz caris-
matū adoznata. maria at̄ i ihz̄lm̄
supna. supmaria at̄ i illa sūma a
btissima t̄nitate. s̄o ip̄a sc̄pturā nō
tm̄ h̄ altissimā materiā p quā de-
lectat p quā in altū leuat itelligē-
tiā mētis vñ etiā ip̄a ē vnuustissā
et miro qd̄amō itellectū meū de-
lectat. et sic magis ac magis. de-
lectādo assuefacit ad dīnoz spec-
taculoz cōtuitus a anagogias

De profunditate sacre scripturē.

Habet postremo ip̄a sc̄p-
tura p̄fūditatē q̄ consistit i
m̄ltiplicitate misticarū in-
telligētiaz. Nā p̄ter lrālē sensū h̄z
in diuisis locis expom̄ triplē. alle-
goricē. moralitē. et anagogicē. Est
aut̄ allegoria. q̄n p vnū factū in-
dicat̄ aliud factū. s̄m qd̄ credēdū
est. Tropologia siue moralitas ē
q̄n p id qd̄ factū ē dat̄ itelligi id
qd̄ faciendū ē. Anagogia q̄si sur-
sū ductio ē q̄n dat̄ itelligi. qd̄ de-
siderādū ē. s. etna felicitas beatoz.
Necte aut̄ b̄ triplex sens? d; eē in
sc̄ptura p̄ter itelligentiā lrālē. qz
sic cōpetit ip̄is? sc̄pturē subiecto.
ip̄is? auditori seu disciplo. a ip̄is?
origini. ip̄is? etiā fini. Subiecto in
quā cōpetit. qz ipsa ē doctrina q̄
est de deo de xp̄o. de opib? repara-
tionis. a de credibili. Subiectū. n.
a q

illius q̄ ad substātiā De⁹ quo ad
 veritatē Xp̄us quo ad opationē
 Reparationis opus quo ad om̄ia
 h̄ est ipsū credibile. De⁹ autē est
 trin⁹ et vn⁹. in essentia vn⁹. in p̄s
 sonis trin⁹. Ideo scripturā q̄ est de
 ipso habet in vnitate lr̄e triforimi
 tatem intelligētīe Xp̄s etiā cū sit
 vnū verbū oīa p̄ ipsū facta dicū⁹
 et in ipso relucēt. ita q̄ ei⁹ sapia
 est multiformis. vna. Opa repa
 tionis cū sint mlt̄a. oīa ad xp̄i ob
 lationē p̄ncipalē habent aspectū
Credibile aut vt credibile diuer
 simode elucēt. s̄m diūsu statū cre
 dentiū. Ideo p̄p̄t cōformitatē ad
 oīa p̄missa. sac̄ scripturā in vna lr̄a
 multiformē parit̄ intelligētīā. Cō
 petit etiā h̄ auditori. qz null⁹ cō
 ueniēs est ei⁹ auditor. nisi humil
 mūdus. fidel⁹ a studios⁹. Ideo sub
 cortice lr̄e apte occultat̄ mistica
 a p̄funda itelligētīa. ad d̄primēs
 dū supbiā. vt ip̄si p̄fūditate. in
 hūilitate lr̄e latēte. a supbi cōp̄ri
 mātur. a imūdi repellant̄. a frau
 dulētī declinēt̄. a negligētes exis
 tēt̄ur. ad itelligētīā misterioy. Et
 qz auditor doctrine istī⁹ nō ē vni⁹
 gn̄is s̄ cui libet. oēs em̄ saluādos
 optet aliq̄ de doctrīa hac sc̄ire. Ideo
 ipsa multiformē h̄ intelligentiā
 vt sic oēm itellectū capiat a oī in
 tellectui cōdescēdat. oēm itellectū
 supercedat. a oēs itellectū sibi di
 ligēter intēdentē. mlt̄itudine radi
 ositatis sue illuminet. parit̄ a accēs
 dat. Cōpetit etiā p̄n⁹ a q̄ est. qz ē
 a deo p̄ xp̄m a sp̄m̄sc̄m loquētē p̄

oia p̄ph̄ay a alioy q̄ h̄ac doctrīa
 nā sc̄p̄serūt. Qm̄ aut de⁹ nō tm̄ lo
 q̄tur p̄v̄ba. v̄y etiā p̄ facta. quia
 ip̄si dicē facē est. a ip̄si facē dicē
 a oīa creata tāq̄ dei effect⁹. inuit
 suā causā. Ideo in sc̄pturā dimit⁹ tras
 dita. nō tm̄ debēt significāe verba
 v̄y etiā facta. Xp̄s etiā doctor lic⁹
 est humil⁹ carne. alt⁹ tñ eāt d̄miti
 tate. Ideo docebat ipsū a ei⁹ doctri
 nā h̄rē hūilitatē in s̄mone cū p̄fū
 ditate s̄mē. vt sic xp̄s fuit p̄n̄ci
 lis iuolut⁹. Ita sapia dei ī sc̄ptura
 figuris q̄busdā hūilib⁹ iuoluat̄.
 Sp̄s aut sc̄s diuersimode illuf
 trabat. a reuelacōnes faciebat in
 cordib⁹ p̄phetay. et ipsū etiam
 null⁹ latē pōt̄ itellect⁹. q̄ missus
 erat oēm docē veritatē. Ideo cōpes
 tebat eius doctrine. vt in vno ser
 mone mlt̄iplices laterēt itelligēs
 tie. Cōpetit nichilomin⁹ ip̄si fini.
 qz p̄ ipsū sc̄pturā data ē vt p̄ ipsā
 dirigat̄ hō in cognoscēdis a agē
 dis. vt tandē pueniat ad optata.
 Et qz oēs creaturē ad h̄ fōē sūt vt
 fūiat hōi tēdētī ad supnā patriā
 iō. sc̄pturā assumit ip̄ay creaturay
 sp̄es diūsas. vt sic p̄ ipsas doceat
 nos sapiam dirigēte ad etna. Et
 qz homo nō dirigit̄ ad etna. nisi
 cognitīua agnoscat. v̄y credēdū
 a opatiua faciat. bonū opandū a
 affectīua suspiret ad deū vidēdū a
 amādū a p̄fruedū. hic est q̄ sc̄rip
 tura sac̄ p̄ sp̄m̄sc̄m data assumit
 lib⁹ creature referēdo in finē s̄m
 triplicē modū itelligētīe. vt sic p̄
 tropologiā habet̄ noticiā agen

dozū v̄tualiſ. Inſup p allegoriā. credēdo ȳrati. panagogiā. deſiderando ȳ delectabilit. vt ſic purgati p̄tuoſa opationē Illuminati p̄ radioſā fidē. a p̄fecti p̄ ardētiffimam caritatē. puemiam? tādē ad brauiū felicitatis eterne.

De mō p̄cedēdi ipſiſ ſacre ſc̄ptuē

In tanta igit̄ multiformitate ſapie q̄ in ipſiſ ſacre ſc̄ptuē cōtinet̄ latitudie longitudine. altitudine. a p̄funditate. vn̄ est cōis mod̄ p̄cedēdi videlicet autēticus Intra quē cōtinetur mod̄ narratiū. p̄ceptori. p̄hibitori. exhortatori. p̄dictorius. cominatori. p̄miſſiu. dep̄catori. a laudatiu. a oēs hij modi ſub vno mō autētico reponūtur. et h̄ ſatis recte. qz em̄ doctrina est. vt boni ſiam? a ſaluem? a hoc nō fit p̄ nudā cōſiderationē. ſ̄ potius per inclinationē volūtatis. Nō ſcriptura dīna eo mō debuit tradi. q̄ magis poſſem? inclinari. a quia magis mouet̄ affectuſ ad exēpla q̄ ad argumēta. magis ad p̄miſſiones q̄ ad rōinationes magis per deuotiones q̄ per diffinitio- nes. Ideo ſcriptura iſta nō debuit h̄rē modū diffinitiuū a diuiſiuū a collectiuū ad p̄bandū paſſiones aliq̄s de ſubiecto ad modū aliaꝝ ſciētiaꝝ. ſ̄ oportuit qz habēt modos p̄prios ſ̄m̄arias inclinatio- nes aiaꝝ diuſimode aios inclinātes vbi ſi q̄s nō mouet̄ per p̄cepta et p̄hibita. ſaltē moueat̄ per exēpla narrata. Si q̄s nō mouet̄

per h̄ moueat̄ per beneficia ſibi oſtenſa. Si q̄s nec per h̄ mouet̄ moueat̄ p̄ moniōnes ſagaces. p̄ p̄miſſiones r̄races. p̄ cominatio- nes terribiles. vt ſic ſaltē excitet̄ ad deuotionē a dei laudē. in q̄ per- cipiet gratiā p̄ quā diriga? circa opera v̄tuoſa. Qm̄ igit̄ hij modi narratiui nō poſſūt fieri p̄ viā certitudinis rōnū. qz p̄ticularia geſta p̄bati nō poſſūt. Ideo ne ſcriptuā iſta tāq̄ dubia vacillaēt ac p̄ hoc min? ratiōnis loco certitudi- nis mouēt. p̄uidit de? huic ſcrip- ture certitudinē auctoritatis que adeo magna est. qz oēm p̄ſpicui- tatē hūani ingenij ſuperexcellit. et qz nō est certa auctoritas ei? qui p̄t fallē vel falli. Null? aut̄ est qui falli nō poſſit a fallē neſciat. niſi deus a ſpūſſcūs. hic est qz ad hoc qz ſcriptuā ſac̄ mō ſibi debito eſt p̄fecte auctoritatis. vel autētica. q̄ nō p̄ hūanā iueſtigationē est tra- dita. ſ̄ per reuelationē dīnā. Ideo nichil in ipſa cōtēnendū tanq̄ inutile. nil reſpuendū tanq̄ falſū nil reſpuendū tanq̄ irritū vel ini- quū. p̄ eo qz ſpūſſcūs eiꝝ auctor p̄fectiſſim? nichil potuit dicere falſū. nichil ſupfluū. nichil dimi- nutū. et p̄pterea celū et t̄ra tran- ſibūt verba ſc̄ptuē ſacre nō p̄teri- būt q̄n̄ iſtean? donec. n. celū a t̄ra trāſe. Nota em̄ vnū aut vn? aper- nō p̄teribit a lege donec oīa ſiāt ſaluatore teſtate. q̄ ergo ſoluerit ea q̄ ſcriptura docet a doauerit ſic hoīes min? vocabi? i t̄gno celoꝝ

De modo exponendi sacra scriptura
Quemadmodum scriptura h
 spūale hz modū pcedēdi
 sic iux suū pcedēdi modū
 spūali suo mō dz itelligi a expōi
Cū em ipa sub vna līā mltiplicē
 tegat itelligētīā. expōitor dz ab
 scōdita pducē i lucē. a illā eductā
 manifestaē p aliā scpturā magis
 patentē. sicut si expōit illd. ps.
*Aphēde azma a scūtūcē. et si v
 lim explicāē q sūt arma dīna. di
 cam q. ei? veritas a bō volūtas. et
 q ita sit pbat p scripturā apertā*
Nā describit alibi Sauto bone vo
 lūtatis tue *Et itez Sauto circūda
 bit te veritas ei? ad qd nō pōt qd
 de facili ptingē. nisi p assuefactio
 nē lectionis. textū a lrāz biblie cō
 mēdet memorie. alioqn in expōi
 tione scpturaz nūq̄ poterit eē po
 tens. Vñ sic q dedignat pīa ad
 discē elemēta. ex qb? dicitio intēg
 tur: numq̄ pōt nosse. nec dictionū
 significatū. nec rectā legē a structio
 nū Sic q lrām sacre scptuē spmit.
 ad spūales ei? itelligētias nūq̄
 assurgit *Attēdat at expōitor q
 nō vbiqz reqrēda ē allegoria. nec
 oīa sūt mistice expōnēda. ppt q
 notādū ē q scptuā qtuoz hz ptes*
Una in q sūm lrām agit de mūda
 nis naturis. et p illas significat rez
 pationē nrāz. sic appaēt i descptio
 ne formacōnis mūdi *Alia ē in q
 agit de actib? a pcessib? illi? pīi
 israheliticā a p illos significat repa
 rationē gnīs hūani. tēa ē in q nu
 dis verbis significat a expmit ea q**

ptinet ad nrāz salutē q̄tū ad fidē
 vī mores. q̄ta ē in q p̄nūciat nrē
 salutis misterīū parti emigmatiz
 cis a obscuris *Et p̄pterea scptuā
 in hīs locis varijs nō ē vniformi
 ter expōnēda Debet at expōitor
 dirigi in expōicōe sacre scriptuē
 sūm t̄plicē regulā. q trahi pōt de
 v̄bis b̄ti Aug. i li. de doct. xp̄iana*
Prima hē. vbiqz i hac sc̄rip
 tura. p̄ma v̄boz significatio. signifi
 cat res creacōis. siue singular res
 hūane. duersacōis. ibidē res signi
 ficatē p v̄ba. p̄o significat. deidē nrē
 repationis misteria. *Vbi v̄o p̄ma
 significatio v̄boz exprimit fidē siue
 caritatē. ibi nulla ē allegoria q̄rē
 da. sc̄da regula ē illa. vbi v̄ba h?
 scptuē significat res creacōis aut
 duersiois pīi israheliticā. ibi q̄rat
 ex alio scriptuē loco q̄c q̄d q̄libet
 res significat. et deinde significatiōē
 suā eliciat p v̄ba nude significantiā
 fidei veritatē vel mox honestatē.
 vt si dicat. oues pariūt gemellos
 fetus. oñdit q oues significant ibi
 hoīes. et gemin? fet? geminā cari
 tatē. tēa regula ē ista. qñ aliq̄ sc̄p
 tura hz aliquā itellectū lrālē a spi
 ritualē. dz exatē expōitor. vtrū
 illa attributio dueniat historico.
 aut spūali significato *Si forte v̄qz
 nō pōt cōueniē. a si vtriqz cōpetit.
 tūc lrālité a spūalē dz affirmari *Si
 v̄o altero mō tm. tūc spūalē solū
 debet itelligi sicut sabbatū legis
 eē ppetuū. sc̄dotiū etnū. possessio
 tre etna. a pactū circūcisionis
 eē etnū. q oīa ad spūale significatū***

referenda sunt. Ad hanc autem ut per sacrum
scripturarum filiam quae seculum incidendo et
exponendo incidat. oportet ut prius no
uerit ipsa? sacre scripture veritatem per
verba explicita. videlicet. ut attendat
quoniam scriptura describit initium. progressum
et consummationem duplicis corporis quae
ex opposito se respiciunt bonorum. scilicet
quod hic se humiliat ut exaltetur semper
perpetualiter in futuro. Et malorum quod se
exaltat et eternale deprimunt. Unde ipsa
agit de toto universo. quantum ad summum
et inimum. primum et ultimum. et quantum ad de
cursum in medium sub forma cuius
dam crucis intelligibilis. in qua describi
habetur. et quodammodo videri luce mentis. to
machina uniuersi ad quam quodammodo intel
ligenda oportet nosse reorum principia
scilicet deum ipsorum reorum creationem. lapsu.
redemptionem per sanguinem ihesu christi. refor
mationem per gratiam. creationem per sacra
et tandem retributionem per penam gloriam
sepieniam. et quae hanc doctrina tam in scriptis
sanctorum quam doctorum. sic diffuse tradita
est. ut accedere ad scripturam sacram
audiendam non possit per longa tempora uideri
nec audiri. propter quod noui theolo
gi frequenter ipsam scripturam exhorret
tamquam quamdam filiam operam. Rogat
a sociis. ut de paupercula scientie nostre
aliquid breue in summa dicere de veri
tate theologie. eorumque precibus diuic
tus assensu. breuiloquum quoddam facere
in quo summatim non omnia sed aliqua magis
optuna tenendum breuiter tanguntur
addes si rationem. cum hanc aliquam ad in
telligendum habet quod occurubat per tpe
Quia vero theologie primo est de
deorum de primo principio. ut potest quae ipsa

61
tamquam scientia doctrina altissima. omnia re
soluit in deum tamquam in primum primum et summum
Iam in assignatione rationum. in omnibus quae in
hunc tractatulo continentur. conatur summa ra
tionem summe a primo principio. ut sic ostende
re veritatem sacre scripture esse a deo
et de deo. et hinc deum. ut merito ista
scientia appareat vna esse ordinata et
theologia non immerito nuncupata.
Si quod igitur imperfectum vel obscurum. vel
superfluum vel minus rectum ibi fuerit.
remia occupationi. et breuitati tem
poris. et pauperculae scientie cedere. Si
quod vero rectum ibi fuerit. soli deo
honor et gloria referat. Ut autem sequen
tia clarius elucescant titulos spaciales
capitulorum permittit curam ad faci
liorem memoriam et lucidiorum contentum
dicendorum quae vij. portionibus et lxxij.
capitulis distinguuntur

Prima pars de trinitate dei
habet capitula. ix.

- .i. De quibus est theologia in summa
- .ii. Quid tenendum est de trinitate personarum et unitate essentie.
- .iii. De istius fidei intelligentia sana
- .iiii. De istius fidei expressione catholica
- .v. De unitate nature diuine in multiformitate apparitionum.
- .vi. De unitate diuine nature in multiplicitate appropriatorum
- .vii. De omnipotentia diuina
- .viii. De dei predestinatione sapientia et prescientia.
- .ix. De voluntate dei et prouidentia

Seconda pars de creatura mundi
habet capitula. xij.

Breviloquij

- i. De pductione mūdi totalis
- ii. De natura corporali q̄tum ad fieri.
- iii. De natura corporali q̄tum ad esse
- iiii. De natura corporali q̄tum ad operari et influere
- v. De modo scribendi p̄dicta in sacra scriptura.
- vi. De pductione supnoꝝ sp̄s rituum.
- vii. De apostasia demonū
- viii. De confirmatione bonoꝝ angeloꝝ.
- ix. De pductione homis q̄tū ad sp̄itū.
- x. De pductione homis q̄tū ad corpus
- xi. De pductione eius q̄tum ad totū coniunctū.
- xii. De completionē et ordina- tione totius mūdi consumati

Tertia pars d̄ corruptela p̄mi hominis capitula .xi.

- i. De origine mali in cōmuni.
- ii. De p̄moꝝ pentū tēptacōe.
- iii. De eoz transgressione
- iiii. De eozundē punitione.
- v. De original̄ pcti corrupcōe
- vi. De original̄ pcti t̄nsfusione
- vii. De original̄ pcti curacione.
- viii. De origine pctōꝝ actualiū
- ix. De origine et distinctione capitaliū
- x. De origine et qualitate pec- catoꝝ venialiū
- xi. De origine peccatoꝝ finaliū que sūt in sp̄m̄sc̄m.

Bonaventure

Quarta pars de incarnatione verbi in q̄ sunt .x. capitula.

- i. De rōe q̄ decuit b̄ū incarnari
- ii. De incarnatione q̄tum ad v̄mionē naturay
- iii. De icarnaōe q̄tū ad modū
- iiii. De incarnatione q̄tum ad plenitudinē tempoꝝ.
- v. De plenitudine gratie xp̄i q̄tū ad carismata in effectu
- vi. De pleitudie sapie in itellcū
- vii. De p̄fectōe meriti i effectu.
- viii. De passione xp̄i q̄tum ad statū patientis
- ix. De passione xp̄i q̄tum ad modū patiendi.
- x. De passione q̄tuz ad exitū passionis.

Quinta pars de gratia sp̄s̄c̄i habet .x. capitula

- i. De gratia inq̄tum est donū diuinitus datum.
- ii. De gratia inq̄tū educit libe- rum arbitriū extra peccatū.
- iii. De gratia inq̄tum adiuuat ad bonū meritoꝝiū
- iiii. De ramificacōe gr̄e in habi- tus virtutū.
- v. De ramificatione ipsi? i ha- bitus donoꝝ
- vi. De ramificatione ipsius in habitus beatitudinū.
- vii. De exercitio gr̄e respectu credendoꝝ. •viii. De exercitio gr̄e ī sp̄aī diligēdoꝝ
- ix. De exercitio gr̄e respectu agendoꝝ p̄ceptoꝝ et cōsilioꝝ.
- x. De exercitio gr̄e ī sp̄aī petēdoꝝ

Sexta pars de medicina sacra
metallica cuius capitula sunt .xiiij

- .i. De sacramentorum origine.
- .ii. De sacramentorum variatione.
- .iii. De sacramentorum numero et
distinctione
- .iiii. De sacramentorum institutione
- .v. De sacramentorum dispensatione.
- .vi. De sacramentorum iteratione
- .vii. De integritate baptismi
- .viii. De integritate confirmationis
- .ix. De integritate eucharistie.
- .x. De integritate penitentiae
- .xi. De integritate unctionis ex-
treme.
- .xii. De integritate ordinis.
- .xiii. De integritate matrimonij

Septima pars de statu finalis
iudicij huius capitula .vij

- .i. De iudicio in communi
- .ii. De antecedentibus ad iudiciū
cuiusmodi est pena purgatoria.
- .iii. De antecedentibus ad iudiciū
cuiusmodi sunt suffragia ecclesiastica
- .iiii. De concomitantibus sicut est
conflagratio ignium
- .v. De concomitantibus sicut re-
surrectio corporum
- .vi. De consequentibus scilicet de
igne infernali.
- .vii. De gloria paradisi.

Capitulū primū.

Incipit pars prima illarum septem

In principio intelligendum est
quod sacra doctrina scilicet theologia
que principaliter agit de

primo principio scilicet de deo trinitate et
vno de septem agit in universum scilicet de
trinitate dei de creatura mundi de
corruptela peccati de incarnatione
verbi de gratia spiritus sancti de medicina
natura sacramentali de statu finalis iudicij.
Ratio autem huius veritatis ad in-
telligentiam predictorum hoc est quod cum sacra
scriptura siue theologia sit scientia
divina sufficienter notitia dicitur primo prin-
cipio hoc statum videlicet hoc quod est necesse ad salutem
et deus non tamen sit rex primum primum et ex-
emplar et effectum in creatura hoc est etiam res
fectivum in redemptio et perfectivum in res-
tributio et sic non tamen agit de deo cre-
atore hoc de creatura et creatura Et quod
creatura rationalis que est quodammodo finis
omnium non stetit hoc suo casu indignum
reparari sic agit de corruptela peccati
et medicina medico et tamen de cura
tione perfecta que est in gloria ipsius pie-
tatis in pena Et ideo ipsa sola est scientia per-
fecta que incipit a primo quod est primum primum
et pervenit ad ultimum quod est primum eternum
Incipit a summo quod est deus altissimus
creator omnium et pervenit ad infimum quod
est infernale supplicium. Ipsa etiam sola
est sapientia perfecta que incipit a causa summa
ut est primum creaturarum ubi terminatur
cognitio philosophica et transit per
eandem est remedium peccatorum et reducat in
eandem est meritum primum et finis desis-
deriorum Et in hac cognitione est sapor per-
fectus vita et salus animarum Et ideo ad eandem
addiscenda inflammari debet desiderium
omnium christianorum Ex hijs patet quod hoc the-
ologia sit de tota terra varijs est tamen
scientia una cuius subiectum est a quo omnia
est deus ut per quod omnia christus.

vt ad qđ oia opn^s repatoziū. vt
circa qđ oia vniū caritatis vniū
lum quo celestia ⁊ terrestria cons
nectūtur. vt de q̄ omnia. in libris
canonicis cōphensa. credibile vt
credibile. **U**t de q̄ oia in libris expo
siti. ⁊ credibile ⁊ intelligibile. qz
fm **Aug.** in libro de vtilitate cre
dendi. qz qđ credim[?]. debem[?] au
toritati qđ intelligim[?] rationi

Quid tenendū de trinitate p
sonarū et vnitae essentie.

Capitulū scđm.

Primo igit^r de trinitate dei
sūt tria cōsideranda. s. q̄lit^r
vnitas substātie ⁊ natuē
simul stet cū pluralitate psonay.
scđo q̄lit^r cū pluralitate apparitio
nū. tercio q̄lit^r cū pluralitate appro
priatoz. **D**e pluralitate psonay in
vnitate natuē h̄ dicitur cā fides eē
tenēdū. qz i vnitate natuē sūt tres
p̄sone. p̄. fili[?]. ⁊ spūscū. **Q**uay
p̄ma a nullo ē. scđa ē a sola p̄ma
p̄ gnātōnē. tercia a p̄ma ⁊ scđa p̄
sp̄rationē siue p̄cessionē. ita qz tri
nitas psonay nō excludit ab esse
tia dīna sūmā vnitatē. sūmā sim
plicitatē. imēsitatē. ⁊ etnitatē. in
cōmutabilitatē. necessitatē. ⁊ etiā
p̄mitatē. q̄n̄potius includit sūmā
secūditatē. caritatē. libeālitatē. eq̄
litatē. germanitatē. cōformitatē ⁊
insepabilitatē. q̄ oia sana fides in
telligit esse in btā trinitate. **N**ō aut^m
hui[?] veritatis h̄ est. qz fides cū sit
p̄ncipiū cult[?] dei ⁊ fūdamētū eius
q̄ fm pietatē est doctrine. dicitur
de deo eē sentiēdū altissime ⁊ pijsse

Nō aut^m sentiēt altissime si nō cre
deret qz de[?] poss[?] se cōicare sūme.
Non sentiēt pijsse si credēt qz
poss[?] nollēt. et ideo vt altissime ⁊
pijsse sentiāt dicit deū se sūme
cōicacē etnalit^r habēdo dilectū ⁊ cō
dilectū. ac p hoc deū vñū et trinū
Huic at^m fidei inq̄tū dicitur de deo
pijsse sentiēdū esse attestat^r
tota sac^r sc̄pturā q̄ d̄z doctrīna fm
pietatē q̄ deū fate^r h̄rē plē. quā
sūme diligit. verbū sibi cōeqlē qđ
ab etno genuit. in q̄ aucta dispo
suit. p qđ aucta p̄durit ⁊ gubnat
p qđ etiā carnē factū p sūmā be
nignitate hōiem redemit p̄cioso
sanguine redēptūqz cibavit. p qđ
etiā in fine mūdi sūmā misericordi
diā p̄tēdo ab oī miseria libeābit.
vt p xpm oēs electi sint filij sūmi
p̄ris. in q̄ erit oīs pietatis cōsūma
tio. ⁊ dei ad nos ⁊ econūso. **I**nq̄tū
autē dicitur de deo sentiēdū altis
sime. nō tm attestat^r ei sac^r sc̄ptura
verū etiā oīs creaturā iux^t qđ dicit
Aug. .xv. de trinitate. c. iij. **N**eqz
dīnoz libroz tātmō auctoritas
p̄dicat eē deū. h̄ oīs creatura que
nos circūstat. ad quā nos etiā p
tinem[?]. vniūsa ipsay rez natura
p̄clamat. h̄rē se p̄stātissimū cōdi
torē q̄ nobis mentē rōnēqz dedit
q̄ viuētia nō viuētib[?]. sensu p̄dita
nō sentientib[?]. intelligētia nō in
telligentib[?]. immōlia mortalib[?]
potētia ipotentib[?]. iniustis iusta
speciosa deformib[?]. bona malis
incorruptibilia corruptibilibus.
imutabilia mutabilib[?]. inuisibilia

Prima pars.

visibilib? . incorporea corpora
libus. beata miseris pferenda iu-
dicam? . ac p hoc qm reb? creatis
creatorē sine dubitacōe pponim?
optet vt eū a sūme viuē a cuncta
sentie atq; intelligē. mori at a cor-
rūpi mutariq; n̄ posse nec corp?
eē h̄ ipsū omnipotentissimū iustissi-
mū speciosissimū optimū beatissi-
mūq; fatem? Ecce i h̄is duodecī
includūtur altissie nobilitates eē
d̄imi q̄ tñ reducunt ad tria. s. eter-
nitatē. sapientiā et beatitudinē. et
hec tria ad vnū. s. ad sapiam in q̄
includūtur mens generās. verbū
ples a amor nectēs vtrūq; i qb?
fides dicat beatissimā consistē trini-
tatē. et qm sūma sapiā ponit trini-
tatē. ponit nichilomin? oēs p̄s
habitas nobilissimas cōditiones
videlicet vnitatē simplicitatē. a cē-
teras sequētes necesse est oēs p̄s
dictas nobilitates d̄imi esse simul
stare cū nobilissima trinitate

Capitulū. iij.

De istius fidei intelligentia sana

Ad istius autē fidei intel-
ligentiā sanā docet docē
trina sac̄ q̄ in d̄imis sunt
due emanacōes. tres ypostases.
q̄tuor relacōes. q̄nq; notiones Et
ex h̄is tm̄ tres pprietates psona-
les Nō autē ad p̄dictoȳ intelli-
gentiā hec est. qz cū p̄mū a sūmū
p̄ncipiū hoc ip̄o qz p̄mū sit sim-
plicissimū. h̄ ip̄o qz sūmū sit p̄fec-
tissimū. ideo p̄fectissime se cōicat.
qz p̄fectōne a idiuisionē oimodā
huat h̄ ip̄o qz simplicissimū. a iō

saluarmitate nature sūt ibi modi
emanādi p̄fecte. Modi autē ema-
nādi p̄fecte sūt duo tm̄. s. p̄ modū
nature a volūtatis p̄m? est ḡnatio
sc̄ds spiratio siue p̄cessio. a iō h̄is
sūt ibi. Et qz duab? emanationib?
bus substantiā necesse ē emanāe
duas ypostases necesse ē etiā po-
nere ypostasim primo p̄ducentē
ab aliq̄ nō emanāe ne sit in infini-
tū abire. et ideo sūt ibi tres ypost-
ases Et qz cuilibz emanationi re-
spondet duplex hitudo relacōis
iō sūt ibi q̄tuor relacōes. s. p̄s-
nitas. filiatio. a p̄cessio. a spiratio
Et qz p̄ has habitudines inno-
tescūt nob̄ d̄ime ypostases. a p̄ter
hoc etiā ypostasis illa in q̄ ē p̄s-
ma ratio p̄ncipiādi inotescūt nob̄
qz nō p̄ducit. qz hoc ē nobilitas
tis in ipsa Ideo qz sūt q̄nq; notio-
nes. s. q̄tuor relacōes p̄dicte cū in-
nascibilitate Et qz qlibet p̄sonaȳ
vnā h̄z pprietatē p̄ quā p̄ncipa-
liter inotescūt Ideo tm̄ tres sūt p̄s-
pprietates p̄sonales q̄ h̄is noib?
exprimūt p̄prie a p̄ncipale. s. p̄s-
a fili? a sp̄ūsc̄s Cū em̄ p̄prie sit
patris eē inascibile siue ingeniū.
eē p̄ncipiū n̄ de p̄ncipio. eē p̄m̄
Innascibilitas notificat ipsum p̄
modū negacōis. h̄ ex cōsequēti p̄
modū positōis. qz inascibilitas
in p̄re ponit fontalē plenitudinē.
p̄ncipiū nō de p̄ncipio p̄ modū positi-
ōis cū negatione. eē p̄m̄ p̄ mo-
dū positōis a habitudinis com-
plete a determinate. Similr cū fili?
sit ymago. verbū. et fili? ymago

noiat illā psonā vt similitudinem
exp̄ssā Verbū aut vt similitudinē
exp̄ssuā. fili? vt similitudinē ypost
aticā. Rursus imago vt similitudinē
cōformē. verbū aut vt similitudinē
intellectualē. fili? vt similitudinē cōs
naturalē. Per hūc modū cū pro
pziū sit spūssā eē donū. eē nexum
seu caritatē āboꝝ. eē etiā sp̄m̄scm̄.
donū noiat ipsū vt datū volūtariū
caritas siue nex? vt datū volūta
riū p̄ncipiū ypostaticū hinc est
q̄ p̄ hec tria noia q̄ sūt p̄ a fili?
et spūssāis triū psonay p̄prietates
psonales insinuatur. Hec igit̄
attendatur ad fidei trinitatis in
telligentiā sanā.

Capitulū. iij.

De fidei exp̄ssione catholica

Histius etiā fidei exp̄ssio
nē catholicā tenendū est
s̄m̄ scōꝝ doctoz doctūmē
ta: q̄ in d̄mis sūt. Duo modi p̄di
candi. s. p̄ modū substātie a relas
tionis. Tres modi supponēdi. sc̄z
essētie. p̄sone. notionis. Quatuor
modi significādi s̄bam. s. noie es
sentie. substātie. p̄sone. a ypostat̄

Quinq; modi dicēdi. s. q̄s. q̄. q̄.
qd. et q̄d. et tres modi differēdi
s. s̄m̄ differentē modū existēdi
s̄m̄ differentē modū se habēdi a s̄z
differentē modū intelligēdi.

Nō aut̄ p̄dictoz hec ē. qz cū p̄mū
p̄ncipiū sit p̄fectissimū. s̄l̄ et simi
plissimū. oia q̄ p̄fectionis sūt de
ipso dicunt̄ p̄fecte. p̄prie. a vere
q̄ autē ip̄fectionis sūt aut nō dic
unt̄. aut si dicunt̄. s̄m̄ assūptio

nē hūane natuē dicunt̄. vel trāsūp
tiue. Cū igit̄ decē sint p̄dicamēta
s. substātia. quātitas. relatio. q̄litas.
actio. passio. vbi. q̄ndo. situs.
habē. q̄nq; vltima spectāt p̄prie
ad corporalia seu mutabilia. idō
nō attribuūt̄ deo nisi trāsūptiuo
mō a figuratiuo. Aliē vō q̄nq; p̄ce
dentia deo attribuūt̄. s̄m̄ id q̄ cōm
pletionē dicunt̄. ita t̄n q̄ d̄mā sim
plicitatē nō ip̄ediūt. Oia ergo hec
p̄dicamēta sūt idip̄sū qd̄ est id de
q̄ p̄dicatur. et ita p̄ cōpationē ad
subiectū in q̄ sūt oia dicunt̄ trāsū
in substātia. relatione t̄n excepta.
q̄ cū duplicē habeat cōpationē vt
ad subiectū in q̄. et vt ad terminū
ad quē p̄mo mō trāsit ne faciat
cōpositionē. sc̄do manet vt faciat
distinctionē. a hinc ē q̄ substātia
cōtinet vnitatē. Relatio multiplicat
trinitatē. et idō manet ibi hij t̄m̄
duo modi p̄dicādi differētes de
q̄bus talis dat̄ regula. Qd̄ que
dicunt̄ s̄m̄ substātia de oib; dicunt̄
a singillat̄ simul. a singularit̄
Que vō s̄m̄ relationē. aut nō de
oibus dicunt̄. aut si de pluribus
pluralit̄. vt relati distincti. similes
eq̄les. p̄pter relationē intrinsecā
Et q̄m̄ plures p̄nt eē relacōes in
vna p̄sone. sicut sūt pluēs p̄sone
in vna natura. Ideo distinctio i no
tione nō infert diuificationē p̄so
ne. nec distinctio p̄sone plurifica
tionē natuē. et p̄pterea nō q̄c̄qd̄
cōuenit essētie cōuenit notioni vel
p̄sone nec cōuerso. a hic ē q̄ sūt
ibi tres modi supponēdi de q̄bus

tal' s'uevit dari regula **S**upposita
 essentia nō supponit' notio nec p
 sona. et supposita notione nō sup
 ponit' psona nec essentia. et sup
 posita psona nō supponit' essentia
 nec notio. sic p3 p exēplū. Et qm
 vera distinctio est i suppositis sbe
 manēte essentia vna. idō necesse
 est ibi multiplex significai substantiā
 .s. vt cōicabilea in cōicabile. vt cō
 municabil' p modū abstractōnis.
 p nomē eēntie. a per modū cōcre
 tionis p nomē substantie. vt in cōi
 cabile vō velut distinguibile p no
 men ypostasis. velut distinctā p
 nomē psonē. v' alit. velut distinctā
 q' literāiq; a sic ypostas. vel nota
 biliter a pfecte a sic psona exēpla
 hoz q' tuor sūt in creatiā. videlicet
 hūanitas. hō. aliq's hō. petr'. p^m
 eēntiā. scdm substantiā. tēiū iposta
 sim. q' tū psonā dicit. Et qz in p
 sona q' distinguit' nō solū ē cōfide
 rare eū q' distinguit'. s' etiā illud q'
 distinguit'. h' est p'prietat' siue no
 tio. idō necessariū ē q' in dimis sint
 q' nq; modi dicēdi parit' a q' rendi
 .s. **Q**uis rōne persone **Q**ui rōne
 ypostas. quia dicit suppositū sub
 stantie idistincte. **Q**ue rōne notio
 nis. **Q**d rōne substantie **Q**uid siue
 q' rōne eēntie dicit Et qm oēs hij
 modi i vnitatē eēntie radicāf. qz
 q' c' qd ē in deo est ipse de' v' n' a so
 lus **I**dō nō ponūt ibi dīam nec
 s'm eēntiā nec s'm eē. a p'p'ea sūt
 ibi tres modi differēdi. s. s'm mo
 dū eēndi siue emanādi. sic differt
 psona a psona. s'm modos se haz

tendi. sic differt psona a essentia.
 qz vna psona ad aliā refertur. et
 idō distinguit'. eēntiā vō nō refer'
 ad alter'. a idō nō distiguit'. s'm
 modū etiā itelligendi. sic differt
 vna p'prietat' substantiā ab alterā
 vt bonitas a sapiā. **P**rima dīa ē
 pfectissima a sūma. q' possit repe
 riri in dimis **E**st em i suppositis ita
 q' vnū nō d' de altero. scd a dīa
 est minor q' ē in attributis. licz em
 vnū possit dici de altero vt psona
 de eēntia aliq'd tū d' de vno qd nō
 de altero. vt q' psona distinguit'
 a refer'. eēntia vō nō. tēia vō dīa
 mīma ē. qz ē in cōnotatis. licz vnū
 de altero dicat' ad iūicē. a idē pos
 sit dici de vtrūq; nō tū idē cōnotat'
 vtrūq; nec p idē itelligi datur
 vtrūq; **E**x p^o mō differēdi oritur
 pluralitas psonaz **E**x scdo modo
 pluralitas p'dicationū substantiāliū
 a relatiuaz **E**x tēio pluralitas p
 p'prietatū eēntiāliū a notionū siue
 ab eterno siue ex tpe siue p'prie.
 siue trāsup'tiue siue cōiter siue ap
 p'prie. dictoz exēpla maifesta
 sūt **H**is itellectis daēt satis a qd
 sentiēdū a q' lit loq'ndū ē de sūma
 trinitate personaz diuinaz.

Capitulū. v.

De vnitatē dīe natuē in multi
 formitate apparitionū.

Sciēdo aut de pluralitate
 apparitionū docet dīa
 doctrina hoc eē tenendū
Cum deus sit in cōscriptibilis.
 inuisibilis a i cōmutabil'. nichilo
 min' tū h'rat in scs viris spūale
 b j

apparuit patriarchis et prophetis descendit de celis. misit etiam filium et spiritum sanctum ad salutem humani generis. et licet in deo sint indiuisa. natura. uirtus. et operatio. trinitatis missio. tamen uel apparitio unius persone non est missio uel apparitio alteri. licet sit ibi summa equalitas. Solius tamen est patris mittere et non mitti. spiritus sanctus est tamen mitti respectu diuinarum personarum. nisi forte dicatur mittere homines assumptum. filij autem est mittere et mitti sicut expressis dicitur apparere. Intelligentia autem et ratio predictorum hoc est quod licet primum principium sit inmensum et inaccessibile. sit incorporeum et inuisibile. sit eternum et incommutabile principium tamen est rex spiritualium et corporaleum. naturalium et gentium ac per hoc etiam rex mutabilium. sensibilium et circumscripturum per quos licet ipse immutabilis. insensibilis. inaccessibilis scriptus. seipsum reddit manifestum et notum. Reddit autem se manifestum et notum generaliter. per unitatem suorum effectuum ab ipso emanantium. In quibus dicitur esse per essentiam. potentiam. et presentiam. quod se extendit ad omnia creata. Reddit etiam se specialiter notum per aliquos effectus qui in ipsum specialiter ducunt ratione quod dicitur inhabitare. apparere. descendere. mittere. uel mitti. Inhabitare namque dicitur effectum spiritalem cum acceptatione. sicut effectus gratie gratum faciens qui est dei formis. et in deum reducit. et deum facit nos habere. et haberi a nobis. ac per hoc inhabitare in nobis. et quod gratie effectus communis est omnibus personis. ideo

una persona non habitat sine alia primo simul tota unitas. Apparere uero dicitur effectum sensibilem cum expressa significatione. sicut spiritus sanctus apparuit in columba. Et quoniam sicut persone diuine distincte sunt. sic distincte significari possunt. et signis et nominibus. ideo quilibet persona potest per se apparere. et apparitio potest cuiuslibet competere siue omnibus simul. siue cuiuslibet per se. Unde quod spiritus sanctus dicitur in linguis igneis et columba apparuisse hoc non est propter nouum uinculum uel effectum spiritalem. sed propter unionem que est inter signum et signatum sibi specialiter. et motum a origine deputatum. Descendere autem dicitur ueritatem effectuum predictorum cum inchoatione. deus enim beatissimis angelis semper est presentis in celis. quod in eis spiritus habitat et apparere. Peccatoribus autem in terris. est motus ut absens. et quantum ad gratiam et quantum ad noticiam. ideo cum incipit apparere uel inhabitare de presente in celis. et quasi absente nobis fit presentis in terris. et ideo licet in se non mutetur tamen dicitur descendere nobis. Mitti uero dicitur effectus predictos cum eterna productione. tunc enim potest mitti filium cum faciundo eum nobis presentem per noticiam uel gratiam inuit. quod ab ipso procedit et quia pater a nullo procedit. ideo nunquam dicitur mitti. quod uero filius producat et producat. ideo mittitur et mittitur. quod uero spiritus sanctus eternally producat. sed non producat nisi ex tempore ideo ipsi est proprie mitti. mitti uero non competit sibi nisi respectu creature ex qua apparet quod he sunt improprie et

exponēde. spūssāis mittit se. spūs
 scūs mittit filiū. fili? mittit seipsū.
 nisi itelligat inq̄tū ē de v̄gine nas
 tus. Patet etiā q̄re mittē a mitti
 nō opetit oib? qz licz dicat effec
 tū in creaturā dicit tñ relationē in
 trinscā. ita qz mittē dicit auctorita
 tem. mitti subauctoritatē rōne p
 ductōis eterne interi? importate

Capitulū. vi.

De vnitāte nature in multipli
 citate appropriatorū

Tertio v̄o de p̄falitāte ap
 propriatorū h̄ docet sacē
 sc̄ptura eē tenēdū. qz licz
 oīa eēntialia oib? p̄sonis eqliē et
 indifferēter cōueniāt. tñ patri d̄z
 approp̄ari vnitās. filio v̄ritas. spi
 rituālcō bonitas. Et iux̄ h̄ac sumit̄
 sc̄da approp̄atio hilarij. s. etnitas
 in prē. spēs in imagine. et vsus in
 munē. Iux̄ h̄ac sumit̄ t̄cia. s. in prē
 rō p̄ncipiādi. i filio rō exēplādi. i
 spūscō rō finiēdi. a iux̄ h̄ac sumit̄
 q̄rta. s. oīpotētia p̄ri. oīscā filio.
 volūtā seu beniuolen^a spirituālcō
 Hec autē dicit̄ approp̄ari nō qz
 fiāt p̄pria cū sp̄ sint cōia. h̄ qz duz
 cū ad itelligētiā. a noticiā p̄riorū
 .s. triū p̄sonay. Intelligētiā at̄ a
 rō p̄dictoy h̄ est. qz em̄ p̄^m p̄n^m ē
 nobilissimū a p̄fectissimū. idō cō
 ditiones entis nobilissime a ḡnā
 lissime i eo repiūtur i sūmo. h̄ autē
 sūt vnū v̄z bonū q̄ nō d̄hūt ens
 s̄m sup̄posita h̄ s̄m rōnē. Nā vnū
 noiat ens vt cōmūabile et h̄ h̄z p
 idiuisionē sui in se. v̄z s̄m qz cōg
 nosabile. et h̄ h̄z p̄ idiuisionē sui

app̄ria sp̄e Bonū s̄m qz cōicabile
 et h̄ h̄z p̄ idiuisionē sui a p̄pria
 opatione. Et qz hec triplex idiuiz
 fio se h̄z s̄m ordinē q̄tū ad rōnē
 intelligendi. ita qz v̄z p̄supponit
 vnū. et bonū p̄supponit v̄z vnū
 Hinc ē qz hec atēbuūt p̄mo p̄n^o
 in sūmo. qz p̄fecta a ḡnalia attris
 buūt trib? p̄sonis. qz ordinata. a
 idō sūmevnū patri q̄ est origo p
 sonay. sūme v̄z filio q̄ est a prē
 vt verbū. sūme bonū spirituālcō q̄
 est ab vtroqz vt amor et donū. et
 qz sūmevnū ē sūmū p̄mū. qz caēt
 oī inceptiōne. a q̄a sūmev̄z ē sūz
 me eqliē a pulchry. et q̄a sūme bo
 nū sūme v̄tāle a p̄ficiū. Hinc orit̄
 sc̄da approp̄atio hilarij q̄ ē Eter
 nitas in prē. q̄a nō h̄z imitiū h̄ est
 oīo p̄mū. Spēs i imagine. i. in v̄bo
 q̄a sūme pulchry. vsus in munē. i.
 in spūscō. q̄a sūme p̄ficiū a cōica
 tiuū qd̄ p̄ alia v̄ba isinuat. Aug?
 In prē vnitās. in filio eqlias. in
 spūscō vnitatis eqliasqz cōcor
 dia. Rursus q̄a sūmevnū a p̄mū
 tenet rōnē p̄ncipiādi a originādi
 q̄a sūme pulchry et speciosū tenet
 rōnē exp̄mēdi a exēplādi qz sūme
 p̄ficiū a bonū tenet rōnē finiēdi
 q̄a bonū a finis idē. Hinc orit̄ t̄cia
 rō approp̄andi. efficacā p̄ri. exē
 plaritatē filio. finalitatē spūscō.
 Rursus. quia a sūme p̄mo p̄n^o
 fluit oē posse. a p̄^o a sūmo exem
 plari oē sc̄re. ad sūmū finē tēdit
 oē velle. idō necē ē p̄^m p̄n^m eē oīpo
 tētissimū. oīsapientissimū. a oībeni
 uolētissimū. Vnitās at̄ p̄^a et sūma
 b z

rediens sup̄ seipsā reductionē cō
pleta a p̄fecta est oīpotētissimā. sic
et veritas oīlapiētissimā et bonitas
oībeniuolētissimā. et h̄ approp̄ant̄
qz ordinē insinuāt. Volūtas ei dat
p̄intelligē cognicōnē. a volūtas a
cognitio p̄supponūt potētīā a vir
tutē. qz posse sciē ē aliqd̄ posse. Ex
hij̄ appaēt q̄ ē approp̄ata q̄b̄
et q̄ de cā. Hec em̄vltia. s. potētia
et sapia et volūtas sunt illa potētissi
me. In quib̄ sc̄pturis laudat̄ tri
nitas sūma. et ideo de hij̄ aliqd̄
dicendū est breuē a sūmatim.

Capitulū. vij.

De omnipotentia dei

Hicur de oīpotētia dei h̄
h̄ doctrinā sacra tenēda
sūt qz de? ē oīpotēs ita tñ
qz ei nō atēbuun̄ act? culpabiles
vtpote mētira maleuelle. Nec ac
tus penales. vt metuē a dolē. Nec ac
t? corpales siue materiales. vt
dormiē a abulaē. nisi forte tñsup
tiue. Nec act? incōuenientes. vt
posse facē maiore se vel aliū deū si
bi eglē vel ifinitū actu et ailia. qz
vt d̄t Anselm? qd̄libz puū icōue
niēs ap̄ deū ē ipossibile. licz tñ h̄
nō possit. ē tñ oīpotēs vere a pprie
et p̄fecta. Intelligētia aut̄ a rō p̄
dictoz h̄ est. qz p̄mū p̄ncipiū est
potens potētia que est potentia
simplr. et iō distributio addita ei
distribuit p̄ hij̄ q̄ posse: ē posse
simplr. Hec at̄ sūt q̄ egrediūt̄ a po
tētia apleta a ordiata. Potētia at̄
apleta dico q̄ nō p̄t deficē nec p̄t
succūbē. nec p̄t idigē. Potētia at̄

incōpleta i peccādo deficīt. i patiz
endo succūbit. i corp'alib? actioni
bus idigētā icludit. Diuina at̄ po
tētia qz sūma a p̄fectissimā. idō n̄ ē
de nihilo. nec ē sub aliq̄. nec eget
aliq̄ alio. ac p̄ h̄ n̄ culpabilia. n̄
penalia nec materialia p̄t. a h̄. qz
oīpotēs potētia apleta ē. Potē
tia at̄ ordinatā atingit triplē dici
vel h̄m actū vel h̄m aptitudinē. vel
h̄m possibilitatē. q̄ qd̄ possibili
tas ē ex pte soli? v̄tutis increate.
qd̄ possibile ē. Potētie p̄o dicte
nō est tñ possibile. h̄ etiā actuale
Qd̄ sc̄do mō et nō p̄o ē possibile
simplr. h̄ n̄ actuale. Qd̄ tao mō
a n̄ p̄movl sc̄do ē possibile deo h̄
impossibile creaturē. Qd̄ nullo p̄
dictoz modoz ē possibile. sicut id
qd̄ directē repuḡt ordini h̄m ra
tiones a cās p̄mordialissimās a eter
nas: simplr ē ipossibile. sic qz de?
faciat aliqd̄ actu ifinitū qd̄ h̄l fa
ciat aliqd̄ eē a nullo mō eē qz fa
ciat id qd̄ fuit etiā n̄ fuisse a aet̄a
talia q̄ posse eē ē a ordinē. a aple
mētū d̄me potētie. Ex hij̄ p̄z q̄z
est d̄ma potētia. p̄z etiā q̄ debent
dici simplr possibilis et q̄ simplr
impossibilis. a qz aliq̄z ipossibili
tas simul stet a vera oīpotentia

Capitulū. viij.

De sapientia dei.

Sapientia v̄o dei h̄ tenēda
sunt. s. q̄ ipsa d̄ma sapia
lipidissimū agnoscat oīa
bō a mala p̄terita p̄ntia. a futura
actualia a possibilis. ac p̄ h̄ incō
p̄hensibilia nob̄. et ifinita. ita tñ

q̄ ipsa in se nullo mō diuificatur
 licet diuersa noīa sortiat̄. Inq̄tū
 aut̄ ē cognoscitiua in se oīm possi
 biliū dz scīa siue cognitio. Inq̄tū
 est cognoscitiua oīm q̄ in vniūso
 fiūt dz visio. Inq̄tū ē cognoscitiua
 oīm q̄ bene fiūt dz approba^o. Inq̄
 tū ē cognoscitiua eoy q̄ futura
 sūt dz prescīa siue p̄uisio. Inq̄tū
 cognitiua eoy que ab ipso deo fi
 enda sūt dz p̄destinatio. Inq̄tū v̄o
 est cognoscitiua eoy q̄ dānāda sūt
 dz reprobatio. et qz ip̄a nō tm̄ ē
 cognoscitiua. s̄ etiā rō cognoscēdi
 oīa. Inq̄tū est rō cognoscēdi oīa
 cognita dz lux. Inq̄tū rō cognos
 cēdi visā et approbata speculū. In
 q̄tū p̄uisa et disposita dz exēplar.
 Inq̄tū ē rō cognoscēdi p̄destina
 ta et approbata dz liber vite. Est
 igit̄ liber vite. resp̄aū reyv̄t redeū
 tiū. Exēplar vt exeūtiū. Speculū
 vt euntiū. Lux v̄o resp̄aū oīm. Ad
 exēplar at̄ expectat̄ idea. v̄bū ars
 et rō. Idea s̄m actū p̄uidēdi. Verbū
 s̄m actū p̄ponēdi. Ars s̄m actū p̄
 sequēdi. Rō s̄m actū p̄ficiēdi. qz
 sup̄addit̄ int̄tionē finis. qz v̄o h̄
 oīa vnū sūt i deo. idō frēq̄nt̄ acā
 pitur vnū p̄ alio. Et h̄ dīna sapiā
 rōne diuificatis. sc̄itoꝝ et cōnōtoꝝ
 diuīsa sortiat̄ vocabula. nō tm̄ diuī
 fificat̄ s̄m rōnē intrinsecā. cognoscit
 em̄ contingētia infallibilē. mutabilia
 imutabilē. futuā p̄ntialē. tp̄alia
 eternalē. depēdētia idēpēdēntē. cre
 ta icreate. alia a se. in se. et p̄ se. et
 cū infallibilē contingētia cognoscat
 fil̄ stat lib̄tas et verit̄bilis volun

tatis cū p̄destinacōe et p̄scīa. Intel
 ligētia at̄ et rō p̄dōꝝ h̄ ē. qm̄ p̄^m
 p̄n^m h̄ipō qz p̄^m a sūmū. cognoscit̄
 h̄z simplicissimā et p̄fāssimā. Qz
 p̄fectissimā. idō cognoscit̄ oīa simul
 distinctissimē sub oīb̄ cōditionib̄.
 q̄s res h̄nt v̄l h̄rē possūt. et p̄p̄tea
 futura sc̄t eē futuā et p̄ntia p̄ntia.
 et bō sc̄t approbāda. mala repro
 banda. Hic ē qz diuīsa sortit̄ voca
 bula s̄m qz ē sup̄dictū. s̄ qz simul
 stat p̄fectio sapiē. cū sūma simpli
 citate. Hic ē qz oīa alia a se cognos
 cit in se. et p̄ se. ex q̄ seq̄tur sc̄dm qz
 creata cognoscit̄ icreate. Ex q̄ seq̄
 tur sc̄iū qd̄ depēdētia cognoscit̄ in
 depēdēntē. Ex q̄ orit̄ q̄rtū qz tp̄alia
 cognoscit̄ eternalē. Ex q̄ q̄ntū qz futu
 ra cognoscit̄ p̄ntialē. Ex q̄ sextū
 qz mutabilia cognoscit̄ imutabilē.
 Ex q̄ septimū qz contingētia infalli
 bilis. et ita contingētia manētia con
 tingētia. sūt dīne sapiē p̄rsus in
 fallibilia. tā i contingētib̄ q̄ subia
 cēt nāe q̄ lib̄tati volūtatis hūane.
 Vn̄ q̄vult h̄ reyv̄ itelligē quō siml̄
 stat lib̄tas volūtatis create cū in
 fallibilitate p̄destinacōis etne. re
 uoluēdo ab h̄ vltio p̄cedat p̄ illos
 septē ḡd̄ vsqz ad p̄^m p̄n^m. qd̄ p̄^m
 p̄n^m p̄fectissimē cognoscit̄ oīa p̄ se.
 ipsū. qd̄ ē reyv̄ certissimū ex q̄ cete
 ra p̄dicta rōcinādo infallibilē cōdu
 dūtur. Sicut aut̄ dīne cognōnis
 certitudo fil̄ stat cū contingētia reyv̄
 cognitay. qz fil̄ ē simplex. et p̄fec
 tissima dīna sapiā. sic veritas siml̄
 stat cū inf̄formitate rōnū. ideay
 ex eadē causa. qz em̄ p̄fectissimā ē. idō

distinctissime et perfectissime cog-
noscat oia et singula distinctissime et
perfectissime repñtat et iō singulari
dicat habere rōnes et ideas tanq̄
rerum similitudines perfectissime
expressiuas. Quia vō simplicissima ē
ido oēs similitudines ille sūt vnū in
ipsa. Vñ sic de? ex vna virtute oia p-
ducit ex tpe fm oimodā rez inte-
gritate. sic vna virtute oia exprimit
sempiternale. Sicut vna ē i deo al-
tissimo opatio actiua fm rē. dicitur
tñ plures rez pductiones rōe
pluralitatis pductor. sic vna est
veritas vni? intelligētie act? in deo.
Dicit tñ plures similitudines idee. et
rōnes rōne pluralitatis ideatorum vel
exntiū vel futuroy vel possibiliū.
He aut rōnes vel idee. hz sint vna
veritas. et lux in eētia. nō tñ dicitur
vna rō vel idea. Rō em vel idea
dz vt ad altery fm rōne intelligēdi
noiat em similitudinē cognti q̄ rea-
liter tenet se expte dei. hz fm rōne
intelligēdi dicē videatur aliqd ex-
pte ideati. Si at hui? simile i crea-
tura reqrat. ddm qz hz ē iphi? exē-
plais ppiū. qz sic dictū ē fil ē sim-
plex et infinitū et perfectissimū. q̄ p in-
tellecto cetaā dseqnter inotesait.
Qz em exēplar illd ē perfectissimū
et simplicissimū. ideo act? purus.
Quia vō infinitū et imēsū. ideo ex-
oē gen? Et hinc est qz existēs vnū
p̄t eē similitudo expressiua multoy

Capitulū. ix.

De voluntate dei.

De voluntate dei hz tenenda
sūt. q̄a ipa sic ē rcavt nul

lo mō possit obliq̄ri. Sic ē efficax
vt nullo possit ipediti. Sic ē vna.
vt tñ multiformit hēat significati.
Significat. n. dīna volūtas q̄ est vo-
luntas beneplaciti per voluntatē
signi fm qnqz dīas signoy. que
sūt p̄ceptū. phibitio. cōsilū. imple-
tio. pmissio. fm q̄ disponūt a vo-
luntate bñplaciti q̄cūqz in vnūso
fiūt. Est em volūtas dei p̄ma et sū-
ma cā oim spēy corporalū et no-
tionū. Nichil em fit visibile aut
intelligibile in ista totī? creature
āplissima q̄dā imēsāqz republica
q̄d n̄ de illa impiali aula sūmī im-
patoris. aut iubeat. aut pmittat.
fm ineffabile iusticiā p̄moy atqz
penay et retributionū et grāy. Et qz
ista volūtas rōne recta dz puidē-
tia. hinc est qz oia q̄ in vnūso fiūt.
agūtur et regūt dīna puidētia q̄
p oia ē irrephensibil. q̄ nichil p̄-
cipit. phibet et consulit. nisi iuste
nichil agit nisi bene. nichil permit-
tit iniuste. Intelligentia aut et
rō p̄dictoy hz est p̄m p̄m ai sit sū-
me nobile. et volūtatē hz. et nobili-
mō hz. Cū igit volūtas de se dicat
illd fm qz in agētib? a pposito at-
tendi? regula rectificacōis et effica-
cia opacōis necesse ē qz i deo volū-
tas sit rectissima et efficacissima. Ideo
aut rectissima. qz idē sūt i deo volū-
tas et veritas. Ideo efficacissima. q̄a
idē p̄sus est volūtas et virtus siue
ptās. Et quia nō p̄t dīna volūtas
carē veritate. iō nō tñ dz rcā. vey
etiā regula rectitudinis. qz vō nul-
lo mō p̄t carē virtute. iō nō tñ est

efficax. vñ etiā fons & origo totius
 efficacie ita vt nihil sine illa possit
 effici. Nihil 3 illā possit fieri. Nihil
 ec fit a q̄ possit impediri. Et qz
 rectissima est. nullus p̄t eē rectus nisi
 conformetur ei. Nullus aut p̄t ei conformari
 nisi voluntas illa inobescat ei.
 Oportuit ergo voluntatē dīnā vt
 regulā rectificacōis notificari nobis
 bis. Rectitudo aut qdā ē necessitas
 et h̄ est ī faciēdo bonū necessa-
 riū. et declinādo malū. Quidā ē
 p̄fectōis. et h̄ ē īsuperogādo vltē
 debitū. et h̄m h̄ inobescat nob p̄ tri-
 plex signū. sc̄. p̄ceptionē. phibitio-
 nē. et cōsiliū. qd̄ qdē significat dīnū
 placitū acceptatē tanq̄ iustū. q̄ fit
 h̄m dīnū p̄ceptū. qd̄ declinat h̄m
 dīnā phibitionē et adimplet h̄m dī-
 uinū cōsiliū. Signa v̄o h̄ īfallibilia
 signa sūt dīne voluntatis. vt est
 regula rectitudis. Rursus qz effi-
 caciissima ē. nullo mō p̄t aliq̄s ali-
 qd̄ efficē. nisi ipsa oīo cooperante
 et efficiēte. Nullus deficiet peccatē
 p̄t nisi iuste ipsa deserente et h̄m h̄
 duo sūt signa ei. sc̄. īpletio qd̄ est
 signū voluntatis vt efficiētis. Per-
 missio qd̄ ē signū voluntatis iuste
 deserētis. Iuste at̄ deserit qz iustū
 est vt sic ammistret res q̄s didit
 vt nō infringat leges q̄s indidit.
 et sic cooperet reb̄ q̄s creat. vt eas
 agere motus p̄pos finat. et iō si libere
 arbitriū advtrūqz vertibile de le-
 ge natūe ī malū dimittat eadē. h̄
 nō pmittit nisi iuste. Rursus et si
 p̄ grām pueniat et sustentet. nulli
 iniuriā facit. iō nō agit iniuste nec

oīo iuste h̄m exigētā merito. qz
 merita ad h̄ nō sufficiūt h̄m gr̄tis et
 misericorditā qd̄amō iuste q̄tū ē
 ex cōdeētā bonitatē sue. Cū ergo
 dānata reprobata opat h̄m iustitā
 cā. Cū v̄o p̄destinat h̄m miam q̄
 nō excludit iusticiā. Qz ergo oēs
 h̄m q̄ de massa p̄ditionis erāt des-
 tebant dānari. iō plures reprobā-
 tur q̄ eligātur. vt ostēdat q̄ sal-
 uatio ē h̄m grām sp̄ssci sp̄alē sed
 dānatio h̄m iusticiā cōem. Nullus
 ergo p̄t cōqueri de dīna voluntate
 qz oīa agit rectissimē. imo ī oībus
 debem̄ grās agere et honorificari re-
 gimen dīne p̄uidētē. Si q̄s autē
 q̄rat q̄re magis vni p̄ctōri minus
 grē q̄ alteri largiat. h̄ optet filē-
 tū imponē hūane loq̄tati. et ex-
 clamaē cū ap̄lo. O altitudo diui-
 tiarū sapie et sc̄ie dei etc. Quis em̄
 cognouit sensū dīni aut q̄s ei cōsi-
 liari? fuit. aut q̄s prior dedit illi et
 retribuet ei. qm̄ ex ip̄o et p̄ ipsū etc.

Incipit pars secunda

Capitulum.

pmū.

De p̄ductione mūdi totalis.

His summati preintel-
 lectis de trinitate dei.
 dicenda sunt aliq̄ de
 creatura mūdi. Cū
 quā h̄ tenēda sūt in
 summa. videlz qz vniūsitatis machie
 mūdiā p̄ducta ē in eē ex tpe. et
 de nihilo abvno p̄ p̄n̄o solo et lū-
 mo. Cuius potētia lz fit imēsa dispo-
 suit tñ oīa ī certo nūo. p̄dēa mē-
 sura. h̄ ḡnalit̄ intelligēda sūt cū
 rerū p̄ductionē ex q̄bus veritas

b q

colligitur error repudiat. Per hoc enim quod dicitur ex tempore excludit error ponentium mundum eternum. Per hoc quod dicitur de nihilo excludit error ponentium eternitatem circa principium materiale. Per hoc quod dicitur ab uno principio excludit error manicheorum ponentium pluralitatem principiorum. Per hoc quod dicitur solo et summo excludit error ponentium deum produxisse inferiores creaturas. per mysterium intelligentiarum. Per hoc quod in certo numero pondus et mensura ostenditur quod creatura est effectus eternitatis creatantis sub triplici genere causalitatis. Efficientis a quo est in creatura unitas. modus. et mensura. Exemplaris a quo est in creatura veritas. species et numerus. Finalis a quo est in creatura bonitas ordo et pondus. quod quidem reperitur in omnibus creaturis. tanquam vestigium creatoris. siue corporalibus siue spiritualibus. siue ex utrisque compositis. Ratio autem ad intelligentiam predictorum hoc est. quod ad hoc quod sit status in rebus. et ordo perfectus. necesse est quod via reducantur ad unum principium quod sit primum. ut det ceteris et statum. et perfectissimum ut det ceteris omnibus completum. Quoniam igitur primum principium in quo est status non potest esse nisi unum solum. si mundum producat cum non possit ipsum producere de seipso. necesse est quod producat ipsum ex nihilo. Et quod productio ex nihilo ponit esse per non esse ex parte producti. et inevitabilem in virtute productoris ex parte principij. cum hoc sit solius dei. necesse est quod creatura mundi sit producta ex tempore ab ipsa virtute immediate agente per se et immediate. Rursus

quoniam primum perfectissimum a quo manat perfectio universorum. necesse est agere a se et habere se. et propter se. et quod nullo in agendo indiget ex se. necesse est quod habeat intentionem triplicem cause respectu cuiuslibet creature. scilicet efficientis. exemplaris et finalis. Necesse est etiam omnem creaturam secundum hanc triplicem similitudinem comparari ad eam primum. Quis enim creaturam constituit in esse ab efficiente. et conformata ad exemplar. et ordinata ad finem. ac per hoc est una bonitas. vera. modificata. speciosa. ordinata. mensurata. discreta. et ponderata. Est enim pondus inclinatio ordinata. et hoc quidem generaliter dicta sunt de omni creatura. siue corporea. siue incorporea. siue ex utrisque constituta. sicut est natura humana.

Capitulum ij.

De natura corporali quantum ad fieri

Natura vero corporea nobis consideranda est quantum ad fieri et quantum ad esse. et quantum ad operari. De natura vero corporea quantum ad fieri hoc specialiter tenenda sunt. scilicet quod sex diebus sit in esse producta ita quod in primo anno omnem diem creavit deus celum et terram. primo vero die facta est lux. secunda firmamentum factum est in medio aque. tertia die separate sunt aqua a terra et congregatae in locum unum. quarta celum est ornatum luminaribus. quinta aera et aqua volatilibus et piscibus. sexta terra animalibus et hominibus. septima die requiesit deus. non a labore nisi ab opere cuiusque nunc opere habet a novarum species conditione. quod omnia fecerat vel in se. sic illa que propagatur in semiali ratione. sic illa que alijs mo-

dis introducuntur in eē. Nō autē ad
intelligentiā p̄dictoy h̄ ē. qz. n. res
manant a p̄o p̄n̄o a p̄fectissio. tale
autē est oīpotētissimū. sapiētissimū
et tenuolētissimū. Nō oportuit q̄
sic p̄ducere in eē. vt i eay p̄duc
tione reluceat t̄plex nobilitas p̄
dicta et excellētia. Et iō triforimis
fūt opatio dīna ad mūdānā ma
chīnā p̄ducēdā. s. creatio q̄ appro
priate r̄ndet oīpotētie. distinctio
q̄ r̄ndet sapie. ornat? q̄ r̄ndet bo
nitati largissime. Et qm̄ creatio ē
de nihilo. ideo fuit in p̄n̄o aū oēm
diē. tāq̄ oīm reya tēpoy fūdāmē
tū. Rursus. qz distinctio corpoy
mūdi attēdit h̄m t̄plicē modū. iō
facta fuit p̄ triduū. Est em̄ distinc
tio natuē luīnose a p̄spicua et opa
ta. et h̄ facta est in p̄ma die in di
uisione lucis a tenebris. sc̄da est
distinctio natuē p̄spicue a p̄spicua
a h̄ sc̄da die fca est i diuisione aq̄y
ab aq̄s. Et ē distinctio natuē p̄spi
cūe ab opata. a h̄ facta ē t̄cia die
in diuisione aq̄y a tris. In h̄ijs at
t̄plicate dat̄ intelligi distinctio ce
lestiū et elemētaliū h̄m q̄ p̄ declā
bitur. Sic igit̄ distinctio fieri de
buit p̄ triduū. a qz oīt? cor̄ndet
distinctioni. ideo s̄nt trib? diebus
debut̄ cōsumari. Est ei ornat? nāe
luminosē. et h̄ fact? ē q̄rta die in
formaōe stellay et lune. Est etiā
ornat? natuē p̄spicue. et h̄ fact? ē
q̄nta die q̄ ex aq̄s facti sūt pisces
et aues ad ornatū aeris et aque.
Et est ornat? nature opacē. s. fre
et h̄ fact? est sexto die in q̄ facte

fūt bestie. facta sūt et reptilia fca
est etiā ad cōsumacōz oīm natura
hūana. Hec autē oīa licz potuerit
facē in instāti. maluit tū p̄ succē
sionē tēpoy. tū p̄pter distinctā et
clarā rep̄ntationē. potētie. sapie.
et bonitatis. tū p̄pter cōuenientē
cor̄ndentiā diey siue t̄p̄m a ope
rationū. tū etiā. vt in p̄ma mundi
cōditione fieri debebāt seminaria
opey fiedoy. sic fierēt a p̄signati
ones tēpoy futuroy. Nū in ill̄ sex
dieb? q̄si seminat̄ p̄cessit distinc
tio oīm tēpoy q̄ explicātur p̄ de
cursū sex etatū. Et h̄inc ē q̄ sex die
bus opey addit̄ septim? q̄etis. q̄
dies nō scribit̄ h̄re r̄esperā. nō qz
nō habuit dies illa noctē succēde
tem. s̄ ad p̄signandā aiay q̄etē q̄
nūq̄ habebit finē. Si autē diceret̄
alio mō q̄ oīa eēt̄ s̄nt facta. tunc
oēs h̄ij septē dies referunt̄ ad cō
siderationē āgelicā. Verūtū p̄mus
mod? dicēdi magis ē sc̄pture con
son? a autoritatib? sc̄oy a q̄ p̄ces
serūt. a q̄ secuti sūt beatū Aug.

Capitulū. iij.

De natura corporali q̄tū ad esse

OEnā vō corpea q̄tū ad
esse tenēda sūt q̄ corpo
rali? mūdi machina tota
cōsistit i nā celesti et elemētali. ita
q̄ celestis distincta ē in tres celos
p̄ncipales. s. ēpireū. cristallinū. et
firmamētū. Int̄ firmamētū qd̄ ē
celū stellatū cōtinēt. vij. ortes. vij.
planetay. que sūt. saturn? . iupit̄
mars. sol. venus. mercuri? . luna.

Natura vero elementaris in quatuor species distinguitur. scilicet ignis. aeris. aque terre. et sic procedendo a summo cardine celis usque ad centrum terre. decem concurrunt orbis celestes. et quatuor species elementales ex quibus integratur et constituitur tota machina mundi sensibilis. distincte. perfecte. et ordinate.

Non autem ad intelligentiam predictorum hoc est. quod cum natura corporalis ad perfectionem sui et expressione. sapientie multiformis primi principij requirit multiformitatem formarum. sic apparet in mineralibus plantis. et animalibus. necesse fuit ponere alia corpora simplicia. que multiformiter possent misceri ad introductionem formarum multiformium. et talis est natura subiecta diversitati. et hec est elemental. Necesse etiam fuit fieri naturam per quam habentur haec diversa immixta commisceri. et talis natura elongata est a diversitate. cuiusmodi est natura lucis et corporis supercelestis. Et quoniam mixtio fieri non potest nisi per diversa agentia et patientia. ideo necesse fuit duplicem diversitatem fieri in elementis quantum ad qualitates actiuas. que sunt calidum frigidum. et quantum ad passiuas que sunt humidum siccum. Et quod quilibet elementum agit et patitur. ideo quodlibet horum duas qualitates. unam actiuam et aliam passiuam. ita tamen quod unam principalem et propriam. alteram accidentalem ac quiritam. ac per hoc necesse est tamen esse elementa quatuor scilicet quatuor qualitates predictas quadruplex combinatas. Natura autem supercelestis autem est uniformis et immobilis. et hoc est empireum. quod lux pura. aut mobilis et multiformis. et sic firmamentum. aut mo-

bilis uniformis. et sic celum medium inter empireum et stellatum. quod est celum crystallinum. quantum ad motum. scilicet quod sit multiforme et immobile non potest stare. quod multiformitas disposit ad motum varietatem non ad uniformem quietem. Sunt igitur tres celi quatuor. Primum per totum est limosum. scilicet empireum. secundum per totum perspicuum. scilicet crystallinum. tertium ex vtriusque diunctum. scilicet firmamentum. Cum igitur tres sunt celi incorruptibiles. et quatuor elementa variabilia ut fiat debita conexio concordia et concordia disposuit decem septem orbis planetarum que sua varietate motuum et incorruptibilitate formarum quasi quoddam vinculum esset. et iunctura inferiorum elementarium orbium. et superiorum celestium ad perficiendum et decorandum vniuersum quod sunt mirabiles proportionum ordinatum decem et conexum denario celestium orbium. et generationem elementorum reddebunt ipsam proportionem. et ordinatum ut suo modo suum reparetur per se.

Capitulum. iij.

De natura corporali quantum ad operari et influere.

Omnis autem corporalis quantum ad operari. hoc tenendum est. quod celestia influunt in terrestria et elementaria quantum ad distinctiuam significationem temporum. scilicet dierum mensium. et annorum. Sic enim dicit scriptura quod sic in signa et tempora et dies et annos. influunt quantum ad effectiuam productionem regnabilium et corruptibilium. scilicet mineralium. vegetabilium. sensibilium et corporum humanorum. sic tamen se ibi signa temporum et regimen operationum. ut non sint certa

signa futuroꝝ contingētū n^c influāt
 sup libeꝝ arbitriū p vim cōstella
 tionū quā dixerunt aliq̄ pbi esse
 fatū. Nō aut̄ ad itelligētā p̄dic
 toꝝ h̄ est. q̄a cū in corporibꝝ celest
 tibꝝ p̄t p̄mitatē ad p^m p^m
 fit lux. motꝝ. calor. virtus. Lux rōe
 sue forme et speciei. Motꝝ res p̄
 supioris influētis. Calor respectu
 natuē inferioris suscipiētis. Virtus
 v̄o oibꝝ modis p̄dictis. Cū in quā
 ita fit. celestia corpora p lumen et
 motū. sūt et distinctōnes tēpōꝝ. s.
 diei s̄m lucē solis motū firmamētū
 Mēsis s̄z motū lune i circulo ob
 liquo. Anni s̄m motū solis in eodē
 circulo. Tēpōꝝ v̄o s̄z variū motū
 planetāꝝ distātiā et cōcursū. asce
 sū et descē sū retro ḡdationē et stas
 tum ex q̄bus orit̄ diuīstas in tem
 poribꝝ. Per virtutē aut̄ et calorē ins
 fluunt ad p̄ductōnē eoz q̄ ex ele
 mētis generātur. excitādo. p̄mouē
 do cōsiliādo. ita q̄ s̄m cōsiliationē
 et rariōrū ab eqliitate remota flu
 unt mineralia. s̄m cōsiliatorē ab
 eqliitate lōginq̄. iuegetabilia. s̄m
 cōsiliationē eqliitati p̄rimantē in
 sensibilia. s̄m v̄o cōsiliationē eqliē
 in corpora hūana q̄ disposita sūt
 ad nobilissimā formā q̄ est aīa ra
 tional̄ ad quā ordinat̄ et t̄minat̄
 appetit̄ oīs natuē sensibil̄ et cor
 ruptibil̄. vt p̄ eā q̄ est forma. ens
 et viuēs. et itelligēs. q̄si ad modū
 circuli intelligibil̄. reduca^r ad suū
 p̄ncipiū in q̄ p̄ficiat̄ et b̄tifiētur
 et q̄tū in illd̄ tendit p libeꝝ arbi
 triū. ideo q̄tū ad arbitrii lib̄tatē

p̄cessit oēm virtutē corporale. ac p
 h̄ cūcta nata sūt s̄ seruiē. nihil at̄
 sibi d̄nati h̄z nisi solꝝ deꝝ. nō fatū
 seu dispositio sydeꝝ. et p̄pterea in
 dubitāter v̄z ē q̄ sumꝝ finis oīm
 eoz q̄ sūt. et oīa corporalea facta
 sūt ad obsequiū hūanū. et ex h̄is
 oibꝝ accēda^r hō ad laudandū et
 amādū factorē vniūsoꝝ cuiꝝ p̄u
 dētia cūcta disponū^r. Hec aut̄ sen
 sibil̄ corporaliū machina ē tāq̄
 domꝝ q̄dā a sūmo opificē hoī fas
 bricata donec ad domū veniat. nō
 manufactā in cel̄. vt sicut aīa mō
 rōne corporis. et statꝝ meriti nūc
 est in terris. sic aliq̄ corpꝝ rōne
 aīe et statꝝ p̄mij sit in celis ac.

Capitulū. v.

De modo scribendi predicta in
 sacra scriptura.

Exiam dictis colligi^r q̄ si
 cut deꝝ res ordinate cōdi
 dit q̄tū ad t̄ps et ordina
 te disposuit q̄tū ad sitū. sic ordia
 te gubnat q̄tū ad influētā. et sc̄p
 tura ordinate narrat q̄tū ad doc
 trine sufficiētā. h̄z nō ita explicite
 describat distinctiōnē orbū. nec ce
 lestiū. nec elemētaliū. et p̄az aut
 nichil dicat de motibꝝ et virtutibꝝ
 corporū supiorū et de mixtionibꝝ
 elemētōꝝ et elemētatoꝝ. et q̄ plꝝ
 est nihil explicite narrat de cōdis
 tione supnoꝝ spiritūū. maxime cū
 describit id vniū sū in eē p̄ductū.
 Nō aut̄ ad itelligētā hoꝝ h̄ est
 qz cū p̄mū p̄n^m reddat se nob̄ ag
 nosabile. et p̄ sc̄pturā et p̄ creaturā
 p libeꝝ creature se manifestat vt

pⁿ effectum. p libz septuēvt pⁿ
 repatiū p^t cognosci. nisi cognos
 caturvt effectiuū **I**do sac^t septura
 licz pⁿcipalr agat de opib^z repa
 tiomis. dz nichilomin^z agē de ope
 additionis inq^m ducat i cognitio
 nē p^mi pⁿcipij efficiētis. a reficiē
 tis. a ido ipsa ē cognitio sblimis
 a salutaris sblimis. quia de p^mo
 principio effectiuo qd est de^r cre
 ator **S**alutaris. q^a de pⁿo repati
 uo qd ē x^ps saluator a mediator
Furs^z. q^a sblimis est vtpote. q^a
 agit de p^mo pⁿo a ente sumo ido
 nō descēdit ad describēdas spāles
 entiu^z natuā^z mot^z. v^tutes a diffe
 rētiās **S**z cōstat in qdā gⁿalitate
 in q^a iplicat^r spālia. describēdo. s. cō
 ditionē mūdi q^m tū ad disposicōez
 a influētā. q^a ad naturā luminosā
 opacā. a puā. i gⁿalitate qdā **E**t
 qm p^m pⁿ d q^a agit h^z i se ordinē
 natuē. in existēdo. ordinē sapie in
 disponēdo. ordinē bonitatis. i in
 fluēdo. ita q^d ordo nāe h^z silitatē a
 eq^litatē ordo sapie cōsiderat p^ori
 tatē et posteritatē. ordo bonitatis
 influēt^r supioritatē a inferioritatē
Ideo ad insinuādū ordinē nāe. det
 minat septuā iux^t qd deū opari de
 cebat. q^d i pⁿcipio añ t^pis^z deursū
 fuit illa t^plex nā de nō eē in eē p^r
 ducta cū dicit **I**n pⁿo creauit de^r
 celū a teriā. spūs d^m ferebat^r sup
 aq^s. vbi noie celi insinuat^r nā lumi
 nosa. noie tre nā opaca. noie aq^s
 nā puia. siue p^rspicua. siue t^rietati
 s^biecta siue sup^r t^rietatē eleuata.
Vbi etiā insinuat^r t^rinitas e^tna. s. p^r

in noie dei creatis. fili^z i noie pⁿci
 pij. spirit^z. s. i noie spūs d^m. a sic
 itelligendū est qd dz. **Q** viuit in
 eternū creauit oia fil. nō qz crea
 uit in chaos oimode confusionis h^z
 q^d finxerēt poete cū p^rduxerit hāc
 t^plicā naturā sumā i sumo. mediā
 in medio. et infimā i ifimo. n^o etiā
 creauit in eē oimode distinctōis
 cū celū es^t p^rfectū a t^m i cōposita.
 natuā v^o media q^m mediū tenēs
 nōdū es^t ad p^rfectā distinctiōē
 deducta **A**d insinuādū ordinē sa
 piētē. in disponēdo det^rminat q^d
 hec t^plex natuā nō fil fuit distincta
 a ordinata. sed iux^t t^plicis nature
 create epigētā. p^r triduū distincta
 a p^r triduū ad aliqd ornatavt sic
 de^r t^riplicē naturā in pⁿo creauit
 siml^r in p^mordio t^pis. sic successi
 one t^pis. s. in t^plicā mēsuā t^pis. s.
 t^plicis diei. t^plicē facēt distinctiō
 nē natuē t^plicis create **E**t rursus
 in alio triduo t^plicē ornatū t^pli
 cis natuē distincte. **A**d insinuādū
 v^o ordinē bonitatis i influēdo de
 terminat q^d hec t^plex nā colloca
 ta ē in mūdo. s^m sub mediū a sup^r
 iux^t suā dignitatē a influētā **E**t qz
 luminosū p^rsimū h^z de spē. iō sibi
 describit^r arcūferētia **E**t qz opacū
 mimū h^z de spē. iō s^z describit^r cēt^r
Et q^a puia mediū tenz. iō mediū
 sortit^r sitū. **E**t qm nā corpis puij
 a^rspicui cōis ē natuē. celestia ele
 mētali. a rursus lūmosa v^o t^risq^z cō
 uenit. iō recte dz firmamētū fcm
 in medio aq^s. nō qz aq^s sup^r celos
 sint aq^s p^rfluxibiles. frigide. gⁿes

corruptibiles & qz sctiles a ior
 ruptibiles a pue a sup oez trieta
 te sblimate ac p h celestis nae. a i
 celestib? collocade. rone nobilita
 tis forme collocant. etia rone vtu
 tis a influetie. Quia em ois actio
 corpora in reb? inferiorib?. pma ori
 gine sumit a na celesti. cu due qli
 tate? sint actiue. scilicet calidua a frigidu
 a aliqd sit celu pncipale influens
 in calidu sic celu sideriu rone lumia
 nositatis. congruu fuit q aliqd ins
 fluat sup frigidu. a sic cristallinu
 et sic celu sideriu licz ifluat ad cal
 loze. no tm e foelle calidu Sic etia
 celu qd dz aqueu siue cristallinu
 no e eentiale frigidu. Vn q sca di
 cunt q aq sut ibi stitute ad repa
 mendu caloze superioru corporu. a
 cece a stitia. n hm foelle pdicacoe
 h hm efficietia a ifluetia se itellige
 da Cōpetit ergo additio creature
 h ordinē pdem a ordinē creatis
 sapie a dme scptue q est sca sbl
 mis Rursus qz sca salutaris. io
 no determinat de ope cōdicōis nisi
 ppē op? repationis. et qm āgeli
 sic cōditi sūt vt labētes nullaten?
 reparēt. sic apparebit i seqntib?
 ido taet hm lram exteriorē ange
 lozū lapsus a cōditio. qz no debe
 bat subseq repatio Quia vō sbl
 mitate scptue no debebat prorsus
 reticē de cōditione sblimissie crea
 ture. ideo sic sac scptura describit
 rez cōditiones iux qd exigit sca
 sblimis a salutaris vt tm hm spālē
 itelligētia. tota additio hālie desep
 ta spūalif referat ad describēdā

ierarchia a āgelica a ecclesiastica
 ideo hm spūalē itellectū describit
 in ill' trib? naturis pmo pductis
 iherarchia āgelica noie celi. a ec
 clesiastica noie terre. a grā p quā
 irrigat vt qz noie aque Rurs?
 p septenariū diez itelligi? septi
 formis ecclie stat? hm cursū septē
 etatū. Per eundē em septenariū
 itelligi? septiformis ouersio an
 geloz a creatura ad deū et sic ex
 pdictis apparet sufficiētia et veri
 tas scpture in diuisis opinioib?
 sanctorū. s. Aug. et alioz q sibi n
 dicit. a vē sint si rē itelligam?

Capitulū. vi.

De pductione supnoz spirituū
Qonseqnt vō agendū ē d
 natua spūali a icorpoēa
 cuiusmodi ē angelica de
 q cōsiderari optet qtu ad cōdicōz
 supnoz et spirituū. qtu ad ruinā
 demonū. et qtu ad cōfirmationē
 bonoz āgeloz Sciedū ē igit q an
 gelis a pmordio sue additionis q
 tuoz sūt atēbuta. s. simplicitas es
 sentie. psonal discretio. ppē rone
 infita. mēoria. itelligētia. et volun
 tas. et libtas arbitrij ad eligēda
 bō a respuēda mala Hec at qtuoz
 attributa pncipalia alia qtuoz co
 mitatur. s. vtuositas in opando.
 officiositas i mistūdo. pspicacitas
 in cognoscēdo. a imutabilitas p
 electionē siue i bono siue in malo
 Rō aut ad itelligētia pdictoz h
 est. qz pmū p m hipo q pmū oia
 de nichilo pduxit. ideo no tm ppe
 nihil. h etia ppe se. et no tm sblam

a se lōginquā. s. naturā corporeā
 pducē debuit repetiā. r. ppinquā
 a hec est substantia intellectualis
 incorporea q̄ h̄ ipso q̄ deo simili
 ma est simplicitatē h̄ natuē. r. dis
 cretionē psonalē. vt deo assiletur
 ex pte sbe siue cōis siue idiuidue.
Hz ec̄ i mēte imaginē trinitatis h̄m
 mēoria. r. itelligētā. r. volūtātē. **H**z
 etiā volūtatis libtatē vt assilet deo
 ex pte potentie. siue natural siue
 electiue vt sic potē. nālis ifignita
 fit dei imaginē. electiua vō arbitrij
 libtate. neq̄q̄ em̄ pueniēt merito
 rie ad p̄miū glosū qd̄ facit quēq̄
 beatū. nisi h̄rēt libez volūtatis ar
 bitriū. h̄ at̄ ec̄ nō p̄t nisi i sba rō
 nali quā comitat mēoria. itelligē
 r. volūtas. vbi at̄ ē rō. optet q̄ fit
 rōnal natuē. sba idiuidua. nccē ē
 ec̄ q̄ fit spūal sba a incorporea. ac
 p h̄ simplex oī carēs diuifioe q̄nti
Tal at̄ substā. h̄ipō q̄ simplex ē
 vtuosa ē i opando. h̄ipō q̄ vtuosa
 ē a psonalr distincta. r. petit ei dis
 tinctio officij in mīstrādo. h̄ipō q̄
 simplex. r. vtuosa. r. petit ei p̄pica
 citas i discernēdo. h̄ipō at̄ q̄ p̄spi
 ray a simplex ē. h̄ns itellectū dei.
 formē. iō stabilitatē h̄z p̄ electōz
 i electo siue i bono siue i malo. **E**t
 he r. ditiones ipsā gnālē r. ditiōz
 supnoz spiritū gnālē comitantē

Capitulū. vij.

De apostasia demonum

De apostasia vō demonū
 h̄ ē tenēdū. s. q̄ de? ange
 los oēs fec̄ bonos. tñ me
 dios int̄ se sūmū bo. r. mutabile

bonū qd̄ ē creatū. ita q̄ si dūterēt
 ad amādū qd̄ ē sup̄. ascēderēt ad
 statū gr̄a glie **S**ivo ad bo. r. mu
 tabile qd̄ ē ifra. h̄ipō ruerēt i ma
 lū culpa pene. qz nō ē dedec? p̄cti
 sine decore iusticie p̄m? lucifer inē
 āgelos p̄sumēs de puato bono. p̄
 uatā appetijt excellētā volēs alijs
 supferri. a iō cecidit cū ceteris con
 sentitib? sibi **C**adēs at̄ fact? ē im
 penitēs. obstinat? . et exēcat? . et
 exclus? a dei r. tēplacōe. r. deordis
 nat? in opatione toto nitēs cona
 mine ad subūtēdū hōiem p̄ tēpta
 tionē mltiplicē **N**ō at̄ ad itelligē
 tiā p̄dictoy h̄ ē. qz cū p̄mū p̄n. fit
 sūme bonū. nihil fac̄ q̄ n̄ fit bonū
 qz a bono nō p̄cedit nisi bonū qd̄
 tñ fit ab ipso. h̄ipso min? est eo. r.
 ido nō p̄t ec̄ sūmū bonū. fuit igif
 āgel? a deo cōdit? . bon? qd̄ ē. h̄ nō
 sūm? p̄ficiēd? tñ si affai tendēt in
 sūmū. r. qm̄ p̄ libez arbitriū volū
 tatis poteāt tendē in bonū sūmū
 vel ouerti ad bonū puatū **L**ucifer
 sue pulchitudinis a altitudinis cō
 sideracōe exēcat? ad se diligēdū.
 et suū puatū bonū p̄supfit de alti
 tudine h̄ita. r. ābiuit excellētā p̄
 priā. nō obtentā ac p̄ h̄ p̄sumēdo
 r. stituit se sibi p̄n. i seipō gloriādo
 r. ābiēdo. r. stituit se sibi sūmū bo
 nū i seipso q̄scēdo. **C**ū at̄ ipē nec
 sūmū est p̄n. nec sūmū bo. nccē
 fuit q̄ i ordinato ascēsu. descensu
 ruēt pari rōne. r. oēs in h̄ r. sentiē
 tes. et qz nō est dedecus p̄cti. siue
 de decore iusticie. iō statū cū cecidit
 in p̄ctm̄ cū ceteris adherētib? sibi

p̄didit locū sūmū. s. empireū. des-
 cendēs ad imū. s. caliginosū aerē
 vel infernū. ita q̄ lapsus in culpā
 fuit p̄ libez arbitriū. lapsus v̄o in
 penā p̄ d̄mū iudiciū. a qz̄ imutabī-
 bilē habebat itellectū p̄ electio-
 nem. idō statī obstinat⁹ ē in malo
 et p̄ hoc exēcat⁹ a vero. a deordi-
 natus est in opatione. a infirmat⁹
 in v̄tute. ideo volūtas ei⁹ impia et
 auersa a deo. conuersa ē ad hoīs
 odiū et inuidiā. et p̄spicacitas ra-
 tionis. a vero lumine exēcata. con-
 uersa est ad deceptiones p̄ d̄ma-
 tiones a caubelas a officiositas in
 mīstrando. a vero mīsterio amota
 cōuersa est ad tēptamēta. et v̄tuo-
 sitas imutata a cōartata q̄tū per-
 mittit. cōuertit⁹ ad miracula faci-
 enda p̄ trāsmutacōnes repētinas
 q̄s facit cū corporeas creaturas
Et quia hec oīa fuerūt deordina-
 ta p̄ voluntatē dep̄uatā. p̄ supbiā
 ideo hec oīa cōuertit ad fomentū
 sue supbie q̄rens ab oīb⁹ coli. et
 honorari vel adorari ad modū dei
 hinc est q̄ oīa male agit qd̄ tamē
 iusto iudicio deus p̄mittit ad vin-
 dictā malefactorū laudē v̄o bono-
 rū. sic apparebit p̄ finale iudiciū
 Capitulū. viij.

De cōfirmatione bonoz angeloz

Cōfirmatione v̄o bonoz
 angeloz tenēdū est q̄ si-
 cut angeli a deo auersi.
 statim sūt obstinati p̄ ipenitētiā.
 sic ad deū cōuersi statī fuerūt con-
 firmati p̄ grām et gloriā in volun-
 tate p̄fecte illuminati in rōne s̄m

cognitionē matutinā a vespertinā
 p̄fecte fortificati in v̄tute. siue mo-
 tiua siue opatiua. p̄fecte ordinati
 in opatione siue cōtemplatiua. siue
 mīstratiua. a h̄ s̄m triplicē iherar-
 chiā. s. supremā. mediā. et infimā
Ad supmā autē spectant throni.
 cherubin. a seraphin. **A**d mediā
 autē d̄nā cōes. v̄tutes. p̄tates **A**d
 infimā vero p̄ncipat⁹. archāgeli.
 angeli. ex q̄b⁹ p̄fimi sūt i mīsteriū
 missi ad custodiā hoīm deputati
 q̄b⁹ mīstrāt. purgādo. illuīando a
 p̄ficiēdo s̄m iperū volūtatis dei
Nō autē ad itelligētā p̄dictoz h̄
 est. qz̄ cū āgeli p̄p̄t ex p̄ssā simili-
 tudinē a p̄pinq̄tatē ad p̄mū a sū-
 mū p̄n^m h̄eant itellectū deiformē
 a imutabilē. p̄ cōsensū ex libtate
 arbitrij d̄na supueniēte grā ad
 sūmū bonū cōuersi cū totate i deū
 tenderēt p̄ gloriā fuerūt cōfirmati
 pariter a perfecti. idō q̄tū ad vo-
 luntatē fuerūt stabiles a felices.
 q̄tū ad rationē p̄spicaces. itavt
 nō tantū cōgnoscerēt res in p̄prio
 gnē sed etiā in ipsa arte. ac per h̄
 nō tm̄ habēt cognitionē vesperti-
 nā. h̄ etiā matutinā. vel etiā d̄nā
 p̄pter illius lucis plenitudinē. et
 oimodā puritatē resp̄cū cui⁹ oīs
 creatura merito p̄t dici tenebra.
Qntū at ad v̄tuositatē p̄fē for-
 tificati siue in ipando. siue in ex-
 quēdo. siue in cōtemplādo. l̄ assūpto
 corpore v̄l etiā nō assūpto **Q**ntū
 v̄o ad operacōnē p̄fectissē ordi-
 nati. vt iam nō possint deordinari
 nec ascēdendo ad cōtemplationē

dei. nec descēdendo ad ministrādū
hoī. qz cū deū facie ad faciē cōtē-
plētur q̄amqz mittātur. intra deū
currūt. agūtur em̄ a agūt h̄m or-
dinē iherarchiū. in eis iniciatū p
naturā a cōsumatū p gloriā. q̄ sta-
biliendo liberi arbitrij vtilitatē.
illustreit pspicacitatē. ordinauit
officiositatē. a robo auitūtē h̄m
q̄tuor attributa superi? noiata Per-
spicacitas aut rōnis in cōtēplādo
aut pncipale respicit ad maiesta-
tem dīnā venerādā. aut ad veritatē
intelligēdā. aut ad boitatē deside-
randā. a h̄m h̄ sūt tres ordines in
p̄ma iherarchia. s. troni ad q̄s re-
uerētia. cherubin ad q̄s sapia. et
seraphim ad q̄s spectat beniuolē-
tia. Ad pfectā aut v̄tuositatē spec-
tat v̄tus impatiua. a v̄tus expedi-
tiua p̄ma ad dñationes. sc̄da ad
v̄tutes. t̄cia v̄o ad ptates expectat
quay ē arcē ptates cōtrarias. Ad
pfectā v̄o officiositatē spectat re-
gere. reuelare. a releuare. p̄m̄ ē p̄n-
cipatū. sc̄dm archangeloy. t̄ciū
āgeloy. qz custodiūt ne stātes ca-
dant. a cadētes adiuuāt. vt resur-
gant. a sic p̄z qz hec oīa sūt in bea-
tis angel h̄m plus a min? ḡdatim
a superiorib? descēdendo vsqz ad
īma ordo at denoiari d̄z ab eo qd̄
excellētius accipit in munē

Capitulū. ix.

De pductione hoīs q̄tū ad sp̄m

Post naturā corporeā et
incorporeā dicēda sunt
aliq̄ d̄ naturā ex v̄trīs qz cō-
posita. p̄mo ex parte mētis. sc̄do

ex pte carnis. t̄cio ex parte toti?
hoīs. **D**e aīa igit rōnali. hec in
sūma tenēda sūt. h̄m sacra doctri-
nā. s. qz ipsa ē forma ens viuēs in-
telligēs a libertate vtens. Forma
quidē ens n̄ a seipsa. nec de dīna
naturā. h̄ a deo de nihilo p creatio-
nē in eē deducta. Forma at viuēs
nō ex naturā intrinseca h̄ seipsa nō
vita mortali. h̄ vita ppetua. **F**ōz
v̄o intelligēs nō tantū creaturā.
sed etiā creatricē essentiā. ad cui?
imaginē facta ē p memoriā. itelli-
gentiā a volūtate. Forma libtate
vtens. qz sp̄ est libera a coactōne
A miseria v̄o a coactōe libera fuit
in statu innoctie. licet nō i statu
naturē lapse. hec aut libertas a co-
actione nichil aliud ē q̄ facultas
volūtatis a rōnis q̄ sūt potētie aīe
pncipales. **R**ō at ad itelligētiā
p̄dictoy hec est. qz cū p̄mū p̄n^m
fit bt̄ssimū a beniuolētissimū. idō
sūma beniuolentia bt̄tudine suā
cōicat creature. non tm̄ sp̄uali et
p̄xime. h̄ etiā corporalia lōginq̄.
corpali tm̄ a lōginq̄ cōicat media-
te. qz lex deitatis hec est. vt īfima
p media reducātur ad sūma a iō
nō tm̄ sp̄m āgelicū. et sepatū fecit
bt̄ficabilē sed etiā sp̄m cōiunctū
s. h̄uanū. Est igit aīa rōnalis fōz
bt̄ficabil. Et qz ad bt̄tudinis p̄-
miū puenire n̄ est gloriosū nisi p
meritū. nec meritū cōtingit nisi in
eo qd̄ volūtariē et libē fit. idō aīe
rōnali libtate arbitrij dati opor-
tuit. p remotionē oīs coactōnis
quia hoc est de natura voluntatis

vt nullaten? possit cogi. licet per
culpā misera efficiat a serua p̄cti.

Rursus? qz forma btificabilis est
capax dei p̄ memoriā itelligentiā a
volūtate. et h̄ est eē ad ymaginē
imitatis. pp̄vinitatē i eēntia. trini
tatē i potētia. iō aīaz necē fuit eē.
deū et oīa itelligentē. ac p̄ h̄ dei
imagine insignitā. **Et** qz nihil
beatū pōt btitudinē amittē. nihil
poterit eē btificabile nisi est i cor
ruptibile a imortale. **Necessē** igit̄
fuit aīaz rōnalē i mōrli vita de sui
natuā. eē uiuentē. **Postremo** qz
oē qd̄ ab alio btificabile ē a imor
tale ē mutabile s̄m bñ eē. a imor
ruptibile s̄m eē. ido nec aīa a se ē
nec de dīna nā. qz mutabil. nec p̄
ducta de aliq̄ nec p̄ natuā gnata
qz ē imortal. a icorruptibil. et ita
h̄ forma nō p̄t p̄ gnationē i eē in
troductā. qz oē naturalr gnabile ē
naturalr corruptibile. **Ex** hīs ap
paret q̄lic finis btitudis necitatē
ipōnit p̄dictay additōnū ipsi aīe
ad btitudinē ordinate. **Quā** autē
natuā btificabilē imortal. ido cū
vni? corpori mōrli p̄t ab eo sepa
rari. ac p̄ h̄ n̄ tm̄ forma ē. vey etiā
h̄ aliqd̄. a nō tm̄ vni? corpi vt p̄
fectio. vey etiā vt motor. a sic p̄f̄
ct̄ p̄ eēntiā. qz monet p̄iter p̄ po
tentiā. **Et** qm̄ ipsa nō tm̄ dat esse.
vey etiā viuē. sentire. a itelligē. iō
potētiā h̄ vegetatiuā a sensitiuā a
itellēctiū. **Ita** qz p̄ potētiā vege
tatiuā gn̄at. nutrit. a augmentat.
gn̄at vt qd̄. nutrit vt q̄le. augmē
tat vt q̄tū. **Per** sensitiuā v̄o app̄

hendit sensibilia. retinet app̄hēsa
dponit a diuidit retēta. app̄hēdit
qd̄ p̄ sensitiuā exteriōrē qnqz p̄ti
tā s̄m corrēndentiā ad qnqz mūdi
corpora p̄ncipalia. retinet p̄ me
moriā dponit a diuidit p̄ fātāsiā
q̄ ē p̄māvtus collatiua. **Per** itel
lectiū autē discernit vey. refugit
malū. et appetit bonū. vey qd̄ dis
cernit per rōnalē. malū repellit p̄
irascibile. bonū appetit p̄ d̄cupiscī
bile. **Rursus.** qz discretio veri est
dgn̄itio. fuga a appetit? ē affectio
ideo tota aīa diuidit? in cognitiuā
et affectiū. **Ampli?** qm̄ cognitio
veri ē duplex. vel veri vt veri. vel veri
vt boni. et h̄ vel et̄ni qd̄ ē s̄ aīam.
vel t̄pal qd̄ ē ifra. **Hinc** ē potentia
cognitiua vt p̄te itellēct? a rō diui
dūtur. ita qz itellēct? i speculatiuū
a practiū. rō in supiorē portionē
et inferiōrē q̄ potit? noīant diuersa
officia q̄ diūsas potētiās. **Pos
tremo** qm̄ appetit? dupl̄r pōt ad
aliqd̄ ferri. s̄m naturalē instictū
vel s̄m deliberacōz a arbitriū. **Hic**
est qz potētia affectiua diuidit? in
volūtate naturalē. a volūtate electi
uam q̄ pp̄voluntas d̄. **Et** qm̄ tal
electio indifferēs ē ad vtrāqz p̄tē
ideo ē a libero arbitrio. **Et** qm̄ in
dīa d̄surgit ex deliberacōe p̄am
bula a volūtate adiūcta. hinc ē qd̄
libey arbitriū ē facultas rōis a vo
lūtatis. qd̄ sic d̄t **Aug?** oēs p̄dic
tas rōnales potētiās cōprehēdit
cū em̄ de li°. arbitrio loqm̄ur nō
de p̄te aīe loqm̄. h̄ certe de tō. **Ex**
cōcursu nāqz illay potētiay rōis

sup̄ seipsā redeūtis. et volūtatis cō
comitātū? surgit integritas liber
tatis q̄ est p̄ncipiū meriti v̄l deme
riti h̄m electionē boni vel mali.

Capitulū. ix.

De p̄ductōe hoīs q̄tū ad corp̄?

De corpore aut̄ hūano in
statu p̄me cōditionis te
nēda sūt h̄m doctrinā fi
dei ortodoxe videlz q̄ corp̄ p̄mi
hoīs sic cōditū fuit. et de limo t̄re
formatū vt tm̄ es̄ aīe subiectū. et
suo mō p̄portionale. p̄portionale
iquā q̄tū ad cōplexionē eq̄lē. q̄tū
ad organiazōz pulebrimā et mlti
formē. et ad q̄tū statuē r̄ctitudinē
Subiectū aut̄ vt es̄ obtemperās
siue rebellione es̄ etiā p̄pagās et
p̄pagabile sine libidine. es̄ vege
tabile sine defectōe es̄q̄ imutabis
le ad oimodā corruptōnē nō inē
ueniēte morte ei. et h̄m h̄ dat̄ est
sibi loc̄ paradisi t̄restris i hitatio
nē trāquillā formata ē mulier de
late viri i cōfortiū et adiutoriū ad
p̄pagationē imaculatā. datū est
lignū vite ad vegetationē cōtinuā
et tādē ad imutacōez p̄fectā. p̄ im
mōcilitatē p̄petuā. **H**ō aut̄ ad ins
telligētā p̄dictoz h̄ est. qz cū p̄m
p̄ncipiū sit in p̄ducēdo potētissī
mū. sapiētissimū. et optimū. et in
oibz effectibz suis. h̄ aliq̄ mō ma
nifestet. potētissīe debuit h̄ manis
festare i vltio effai et nobilissimo
cuiusmodi est hō. quē int̄ ceteras
creatuās p̄duxit vltio vt in h̄ po
tētissime apparēt et relucēt dīnoz
opez cōsumatio. **V**t igit̄ i hoīe ma

nifestaret̄ dei potētia. iō fec̄ eū ex
naturis maxie distātibz cōiūctis
in vnā p̄sonā et naturā cuiusmodi
sūt corp̄? et aīa q̄z vnū ē s̄ba corp̄
poreā. aliter h̄o. s̄ aīa s̄ba sp̄ual̄ et
icorporea q̄ distat maxie i ḡne s̄be
Vt si ibidē manifestaret̄ dei sapia.
fecit tale corp̄? qd̄ p̄portionē suo
mō h̄rēt ad aīaz. **Q**m̄ ergo corp̄?
vnit̄ aīe vt p̄ficiētī. et mouētī ad
btitudinē sur̄sū tendētī. iō vt cōfor
maret̄ aīe viuificati. h̄uit cōplexio
nē eq̄lē. nō a p̄dē f̄ mole. h̄ ab eq̄
litate natural̄ iusticie q̄ dispoit ad
nobilissimū modū vite. **V**t aut̄ cō
formaēt̄ mouētī p̄ mltiformitatē
potētiaz. habuit multiformitatē
organoz cū sūma v̄nustate et ar
tificiositate. et ductibilitate. sic p̄z
in facie et i manu q̄ ē organū orga
noz. **V**t aut̄ cōformaret̄ aīe sur
sū tendētī ad cēlū. habuit rectitu
dinē statuē. et sur̄sū erectū caput
vt sic corp̄al̄ rectitudo attestaret̄
rectitudinē mētis. **P**ostremo vt in
hoīe manifestaret̄ dei bonitas et
beniuolētia. iō fec̄ hoīem absqz
oi macula et culpa. et absqz oi pena
siue miseria. **C**ū enī p̄mū p̄n̄m̄ sit
sit optimū et iustissimū. **Q**z opti
mū nō debuit facē hoīez nisi bonū ac
p̄ h̄ inocentē et rectū. **Q**z v̄o iustis
simū non debuit infligē penā ei q̄
nullū oīo hēbat peccatū. ac p̄ hoc
illi aīe rōnali tale corp̄? cōstituit
qd̄ eēt ita obtemperās vt nulla eēt
in eo pugna rebellionis. nulla p
nitas libidinis. nulla imutacō vigo
ris. nulla corruptio mortis. **I**ta eēt

esset aīe cōforme. vt sicut aīa erat
 innocēs. et tñ poteāt eadē in cul-
 pā. sic corp⁹ esē ipassibile. vt tñ
 possēt eadē in penā. a idō poteāt
 nō mori a poteāt mori poteāt hrē
 sufficiētā. a poteāt hrē indigētā
 poterat obtēperaē. a poterat hrē
 rebellionē a pugnā Et p̄pterea in
 statu illo corp⁹ erat tale. vt ab eo
 fiēt dēfio seminal ad ppagacōez
 plis p̄ amīculū sex? muliebris.
 piē op̄ncipiātis. fieret etiā humo-
 ris nutrīmetal d̄suptio p̄ actionē
 caloris fieret nichilomin⁹ restau-
 ratio p̄ alimētū lignoz padisi. res-
 taurato seu p̄seruato p̄ lig^m vite
 humido radicali. qđ qđē lig^m hāc
 v̄tutē hūit. ob quā vt d̄t Aug⁹.
 fuit nō solū i abūwez etiā in sacra-
 mentū Incorruptio igit̄ a imōli-
 tas corp̄is ade p̄ncipalē veniebat
 ab aīa sic a d̄tinēte a ifluēte. a cor-
 poris bō a eq̄li d̄pleriōe. sic a dis-
 ponēte a suscipiēte. a ligno at̄vis-
 te. sic a vegetāte et amīculāte. a
 regimine vō d̄ine p̄uidētie sic in-
 terius d̄seruāte a exteri⁹ p̄tegēte

Capitulū .xi.

De p̄ductione homis q̄tū ad
 totū cōiunctū

DE toto aut̄ hoīe in para-
 diso collocato h̄ tenēda
 sūt videlz qđ dat⁹ ē ei du-
 plex sens⁹. s. interior a exterior. mē-
 tis a carnis Dat⁹ ē ei duplex mo-
 t⁹. s. i patiū? i volūtate. a executiu⁹
 in corpōe. Datū ē ei duplex bonū
 vnū visibile. a aliez iuisibile. Da-
 tū est ei duplex p̄ceptū. s. natūe a

discipline. p̄ceptū nāe. crescite et
 multiplicamī. p̄ceptū discipline. de
 ligno scīe boīa mali ne comedas.
 Iux̄ qđ datū ē sibi qđ duplex adiu-
 toriū. s. scīe. d̄scīe. sinderesis. a grē
 ex q̄bus sufficiēter hūit vt possēt
 staē i bono a p̄ficē. a a malo cauē
 et declinaē. Nō aut̄ ad itelligētā
 p̄dictoz h̄ ē. qđ p̄m p̄n^m fec̄ mūdū
 istū sensibilē ad declarādū scīpsū.
 videlz vt hō p̄ illū tāq̄ p̄ speculū
 a restigiū reducēt in deū artificē.
 amādū a laudādū s̄m h̄ duplex
 ē liber vn⁹. s. sc̄pt⁹ int⁹ qđ ē dei eter-
 na ars et sapīa. et aliez sc̄pt⁹ foris
 s. mūd⁹ sensibil. Cū igit̄ eēt vna
 creatura qđ sensū habebat int⁹. ad
 cognicōez libri interioris. vt āgel⁹
 et alia qđ totū sensū hēbat foris.
 vt qđlibet aīal brutū. ad p̄fectio-
 nē vnūsi debuit fieri creaturā. qđ h̄
 sensū duplicē eēt p̄dita ad cogni-
 tionē lib̄ sc̄pti int⁹ a foris. i. sapīe
 a sui opis. a qz in xpō s̄l cōcurrit
 etna sapīa a ei⁹ op⁹ in vna p̄sona
 idō d̄r liber sc̄pt⁹ int⁹ et foris ad
 repationē gn̄is hūani. a qz cui⁹
 sensui corrēdet mot⁹. idō duplex ē
 hoī dat⁹ mot⁹. vn⁹ s̄m instinctū
 rōnis in mēte. aliez s̄m instinctū sen-
 sualitat̄is i carne. p̄mi ē ipare. se-
 cundivō ē obtēperaē s̄m rectū or-
 dinē. Qñ aut̄ fit ecōuerso. tūc rec-
 titudo a r̄gimē aīe p̄cipitat̄ de sta-
 tu suo. a qz cui⁹libz motui a sensui
 r̄ndet appetit⁹ ad aliqđ bonū. idō
 duplex bonū p̄paratū ē hoī. vnū
 s. visibile. et aliez iuisibile. vnū
 tpale. aliud etnū. vnū carni. aliez

spiritui Ex hijs aut bonis de? de
dit vnū. alioz aut pmisit vt vnū
g̃tis possideret. alioz ṽo p meritū
acq̃ret. Et qz frustra bonū datur
nisi custodiat. frustē pmittit nisi
ad ip̃z pueniat. iō duplex ē p̃cep
tū hōi datū. s. vnū natūe ad custo
diēdū bonū creatū. aliud discipli
ne. ad pmerēdū bonū pmisū qd
nullo poterat mereri meli? q̃ p
verā obediētā. Obediētā at̃ mera
est qm̃ p̃ceptū ex se solo obligat.
nō ex aliq̃ causa alia. et tale d̃z p̃
ceptū discipline. qz p ipsū discit
quā sit ṽtus obediē. q̃ sui merito
ducit ad celū. suo at̃ de merito p̃
cipitat in infernū. Nō ergo datū ē
illū mādatū hōi p̃t̃ indigētā ali
quā quā de? h̃ret de hūano obse
quio. s. ad dandā viā merēdi co
ronā p̃ meriā. et volūtariā obediām
Et qm̃ hō rōne natūe d̃fectiue ex
nihilō formate. nō dū p gloriā
d̃firmate. poteat cadē. benignissi
m? de? qd duplex d̃tulit ei adiuto
riū. s. duplex natūe et duplex gr̃e.
Duplicē. n. ididit rectitudinē ip̃i
natūe. Videlicet vnā ad recte iudic
cādū. et h̃ ē rectitudo cōscie. Aliā
ad recte volēdū. et h̃ ē rectitudo fin
dēsis. cui? ē remurmurāē s̃ malū
et stimulaē ad bonū Duplicē etiā
supaddidit p̃fectionē gr̃e. Vnā
gr̃e g̃tis date. qd fuit sc̃a illumis
nās itellectū ad cognoscēdū seip
sū et deū suū. et mūdū istū q̃ fact?
fuerat. p̃t̃ ipsū. Aliā ṽo. gr̃e g̃tū
facientis. q̃ fuit caritas et habitās
affectū ad diligēdū deū sup oīa et

primū sic seipsū. et sic ante lapsū
hō p̃fecta hūit nālia supuestita.
nichilomin? gr̃a d̃ina. Ex q̃ manis
feste colligitur qz si cecidit nō aliz
unde fuit nisi ex sua culpa. qz obe
dire cōtēpsit. **Capitulū. xij.**

De cōpletionē et ordinationē
toti? mundi cōsumati.

Ex predictis colligi p̃t qz
creatura mūdi ē q̃si qdā
liber i q̃ reluctat rep̃ntat?
et legit̃ t̃mitat? fab̃ cat̃rix s̃m̃ t̃plicē
g̃dū exp̃ssiois. s. p̃ modū vestigij.
imaginis et similitudinis. Ita qz rō
vestigij rep̃it i creaturā oīb? Nō
imaginis i solā itellectualib? siue
spiritib? rōnalib? Et rō similitudis
i solā deiformib? ex q̃b? q̃si p̃ q̃sdā
scalaē? g̃d? nat? ē itellā? hūan?
g̃dati ascēdē i sūmū p̃n^m qd ē de?
Rō at̃ ad itelligētā p̃d̃ cōz h̃ ē.
qz cū oēs creatūe respectū h̃eant
et depēdētā ad suū creatorē. p̃nt
compari ad ipsū. s. aut sic ad p̃n^m
creatiū. aut sic ad obiectū moti
uū. aut sic ad donū inh̃itat̃. p̃^o
cōpar? ad ipsū oīs ei? effcūs. 2°
oīs itellect? 3° oīs spūs iust? et
do accept? oīs ei effcūs q̃tūcūqz
paz h̃ns de eē. h̃z deū sic p̃n^m. oīs
itellect? q̃tūcūqz paz h̃ns de luie
nat? ē p̃ cognicōz et amorē d̃m̃ ca
pere. oīs spūscūs et iust? h̃z donū
spūscū infusū sibi. Et qm̃ creatura
h̃rē nō p̃t deū sicut p̃n^m qm̃ d̃figu
retur ei. s̃m̃ ṽmitatē. veritatē. et bo
nitatē. n^c deū sicut obiectū qm̃ eū
capiat p̃ mēoriā itelligētā et volū
tatē. nec deū sicut donū infusū. qm̃

cōfigure^r ei p̄ fidē·sp̄e· et caritatē
 siue p̄ triplīcē dotē· et p̄ma cōfor-
 mitatē est longinq̄· sc̄da appinq̄· t̄cia
 p̄xima· Hinc est q̄ p̄ma d̄zvesti-
 giū t̄nitatis· sc̄da imago· t̄cia simi-
 litudo· Est igit̄ sp̄s rōnal̄ medi⁹
 int̄ p̄mā et vltimā· ita q̄ p̄mā h̄z
 inferi⁹· sc̄dam interi⁹· t̄ciā sup̄ius
 et idō in statu inoētīe cū imago
 nō eāt vidata· h̄z deiformis p̄ gr̄az
 effecta· sufficiebat liber creature
 in q̄ seipsū exercēt hō ad cōtuedū
 lumē dīne sapīe vt sic sapiēs est
 cū vniūsas res vidēt ī se· vidēt in
 p̄prio ḡne· vidēt ī arte· h̄m q̄ tri-
 plicī h̄nt eē· s̄m materīa vel ī na-
 tura p̄p̄a· in itelligētīa creata· et in
 arte eterna· h̄m q̄ tria d̄t sc̄ptura
 dixit de⁹ fiat· fec̄a factū ē | Prop̄e
 quā etiā t̄plicē visionē accepit hō
 triplīcē oculū· sic d̄t Hugo de sc̄o
uictore· s̄· carnis· rōnis· et cōtēpla-
 tionis **C**arnis q̄ vidēt mūdū et
 ea q̄ sūt in mūdō **O**culū rōnis q̄
 vidēt aīaz et ea q̄ sūt in aīa **O**u-
 lū cōtēplacōis q̄ vidēt deū et ea q̄
 sūt ī deo· vt sic oculo carnis vidēt
 hō ea q̄ sūt ex se· oculo rōnis· ea
 q̄ sūt intra se· oculo cōtēplationis
 ea q̄ sūt s̄ se· q̄ q̄dē ocul⁹ cōtēpla-
 tionis actū suū n̄ h̄z p̄fectū nisi p̄
 gloriā quā amisit p̄ culpā· recūpe-
 rat autē p̄ gratiā et fidē et sc̄pturaz
 itelligētīā· q̄b⁹ mens hūana pur-
 gatur· illuīat̄ et p̄ficiat̄ ad celestia
 cōtēplāda· ad q̄ laps⁹ hō pueniē
 nō p̄t nisi p̄us defect⁹ et tenebras
 p̄pas t̄co gnoscat· q̄d nō facit nisi
 ruīnā hūane nature diligēter cō-

fideret et attendat

Explicat sc̄da pars

Incipit t̄cia de corruptela pcti

Capitulū p̄mū·

De origine mali in cōmuni·

Pro determinatis aliq̄
 bus de t̄nitate dei et
 creatura mundi res
 stat nūc breuī tan-
 gere de corruptela
 pcti· de q̄ tenēdū in sūma q̄ pctm̄
 nō est natuā aliq̄· h̄z defect⁹ et cor-
 ruptela q̄· s̄· corrupit⁹· mod⁹· sp̄s
 et ordo in volūtate creata· ac p̄ h̄
 pcti corruptio· est t̄ria ip̄si bono
 n̄ t̄n h̄z eē nisi ī bono· n̄ cōtū t̄n hit
 nisi a bono· q̄d q̄dē bonū ē libez
 arbitriū volūtatis· et ipsū nec ē sū-
 me malū· cū possit velle bonū nec
 sūme bonum cū possit declīnāē in
 malū **R**ō autē ad itelligētīā pre-
 dictoz h̄ est· qz p̄m̄ p̄n̄m̄ cū sit ens
 seip̄so nō alio necē ē q̄ sit ens p̄t
 seip̄sū· ac p̄ h̄ sūme bonū· nullum
 p̄sus h̄ns defectū **N**ō est igitur
 pctm̄ aliq̄d n̄ eē p̄t q̄d sit p̄mū et
 sūme malū· qz p̄n̄m̄ p̄mū d̄t sūmū
 cōpletū et sūmū malū d̄t defectū
 p̄maximū· **C**ū ergo p̄mū p̄n̄m̄
 vt sūme ens et cōpletū· nec ī effēdo
 nec in opando deficiē p̄t· qz nec sū-
 me malū ē· nec aliq̄d malū ē· nec
 aliq̄ mō malū p̄ncipiāē p̄t· qz t̄n
 oipotēs ē p̄t bonū de n̄ eē in eē de-
 ducē· etiā sine amīnīculo alicui⁹
 materīe· q̄d etiā cū creaturā finxit
 cui dedit eē viuē et itelligē et velle·
 q̄ q̄dē qz a sūmo bono fuit h̄m tri-
 plicis cause h̄tūdinē oportuit q̄

habēt i sua sba a volūtate modū
speciē a ordinē. Nata ergo fuit
agē opa sua a deo. s̄m deū. a pp̄t
deū. a h̄ h̄z modū. sp̄z a ordinē s̄
infītu. S̄z qz de nichilo fuit a de
fectiua. potuit deficere ab agēdo
pp̄t deū. vt. s̄ aliqd̄ facēt pp̄t se.
nō pp̄t deū. ac p̄ h̄ nec a deo. nec
s̄m deū. nec pp̄t deū. et h̄ ē pctm̄
qd̄ est modi. sp̄ci. a ord̄is corrup
tiū. Qz qz defectū ē. nō h̄z causam
efficiētē. s̄z deficiētē. videlz defectū
volūtatis create. Qz v̄o corruptio
est nō nisi boni. et oīs corruptio
in recozruptibili ē. idō nō nisi in
bono est. ac p̄ h̄ cū volūtas libera
corrūpat in seipsa modū. sp̄em. a
ordinē deficiēdo a v̄o bono. pec
catū oē inq̄tū hm̄oi est a volūtate
sicut a p̄ma origine. et ē in volun
tate. sicut in p̄prio s̄biecto. qd̄ qd̄
facit volūtā qn̄ sua d̄fectibilitate
mutabilitate. a v̄abilitate spreto
bono in deficiēte. et incozmutabili
inhesit bono cozmutabili. Ex q̄bus
colligit qz pctm̄ n̄ ē appetitio ma
lay rey. s̄z desertio melioy. et idō
in appetitū volūtatis ē. modi sp̄ci.
et ord̄inis corruptiū. ac p̄ h̄ adeo
volūtariū. qz si non ē volūtariū iā
nō est pctm̄. Hijs at̄ p̄intellectis
manifeste cadit impietas maniche
ozū ponētū sumū malū. omniū
maloy p̄n̄ p̄mū. appaēt etiā q̄ sit
mali origo a qd̄ mali s̄biectū.

Capitulū. ij.

A De p̄moy pentū tēptas
D̄itelligendū aut̄ q̄liter
corruptela pcti it̄ruit in

mūdū. cōsiderāē optet lapsū p̄mi
pentis. traductōz culpe original.
et ortū siue radiōz pcti actualis
Cū lapsū igit̄ p̄mi pentis. h̄ tria
nob̄ occurrūt cōsiderāda. s̄. tēpta
dyabolica. culpa omissa. et pena
inflicta. Hec igit̄ de tēptaōe sūt
tenēda videlz qz cū de? hoiez cōdi
disset h̄ in felicitate paradisi. in du
plicia sexu. s̄. virili a muliebri dyas
bolus inuidēs hoī assūpta sp̄e ser
pentina aggress? ē mulierē. p̄mo
q̄rēdo cur p̄cepit vob̄ de? ne come
deretis. 2° asserendo dicēs. ne q̄q̄
moriemini. 3° p̄mittēdo. eritis sic
dij sciētes bonū a malū. volēs ista
tēptaōe deicē mulierē ifirmiorē.
a p̄ illā postea p̄sternē sexū virilē
qd̄ et fecit d̄no p̄mittēte. Cū at̄
ad intelligētā p̄dōy h̄ est. qz sic
p̄m̄ p̄n̄ ē potētissimū in opando.
siue p̄ducēdo. sic etiā ē rectissimū
in gubnādo. a iō sic res q̄s cōdi
dit animistrat vt eas agere p̄pos
mot? sinat. Qm̄ igit̄ h̄o sic fact?
erat vt p̄ victoriā pugne pueniēt
ad p̄miū q̄etis etne licz de? sciret
hoiem tēptaōm̄ succūbē. debuit
tū hoiem p̄mittē tēptari ab eo q̄
sciret. posset. et vellet. Qm̄ ergo
dyabol? q̄ p̄us eāt sciēs a rect? p̄
supbiā cadēdo fact? ē v̄sūt? a iuis
dus. idō p̄ inuidiā tēptaē volebat.
a p̄ astuciā sciebat. et iō tēptauit
iux̄ qd̄ potuit a de? p̄misit. Qz igit̄
in tēptādo sp̄z serpētina assūpsit
disp̄elationis d̄ine fuit vt nō solū
dephendi e? v̄sūtia poss̄. v̄z etiā
vt ex illa effigie. v̄sūtia diabolica

m tēptando auctis filijs ade inno
 tescē possit. Rursus qz tēptauit de
 p̄cepto discipline. h̄ filie fuit dis
 p̄saōis dīne. vt siue vincēt siue
 vincēt auctis innotesceret meritū
 obediē. siue demeritū inobediētie
Qz at̄ icēpit a muliē h̄ fuit v̄sutie
 sue. qz facili? ē de vincē min? foctē
 Dñā v̄sutiā hosti? ex infirmiori pte
 aggredit̄ citatē. Sicut mod? q̄ in
 tēptacōe p̄cessit. maxiev̄sutie fuit
 qz expiēdo. ipellēdo. a allidēdo
 p̄cessit. **E**xpiētā em̄ sup̄sit i iter
 rogatione. ipulit i assurance.
 allerit at̄ in p̄missiōe. p̄ em̄ in̄tro
 gavit. a de cā mādati vt rōnē du
 ceret i dubiū. 2° at̄ dubitacōe ha
 bita. ne forte moriam? coassura
 uit vt irascibile ducēt i cōtēptū. 3°
 p̄missit vt cupiscibile ducēt i ap
 petitū. a sic h̄ijs trib? modis liber
 tatē arbitrii trahēt ad cōsensū. q̄
 facultas ē rōis a volūtatis aplec
 tens nichilomin? tres predictas
 vires. s. rōnabile. irascibile. et cōcu
 piscibile. resp̄cū q̄ diaboli? allerit
 mulierē. p̄ triplex appetibile. s. p̄
 sciam q̄ ē appetibile rōnali. Per ex
 cellētā q̄ ē appetibile irascibili. Per
 suauitatē ligni q̄ ē appetibile cōcu
 piscibili. a sic tēptauit oē qd̄ erat
 i muliē tēptabile. p̄ oē illd̄ qd̄ po
 terat i tēptacōz inducā. qd̄ ē t̄plex
 appetibile mūdi. s. h̄z cōcupiaz car
 nis. cupiaz oculoz a supbiā vite
 s̄m q̄ tria attēdit̄ oīs tēptacōnis
 origo. siue a mūdo. siue a carne. si
 ue a diabolo. **C**apitulū. iij.
De p̄mox pentū trāsgressiōe

20
De culpa v̄o p̄mox pentū
 sūt h̄ tenēda. s. qz mulier
 assentiēs tēptacōi diabo
 lice. appetijt sciam et excellētā ad
 modū dei. **A**ppetijt nichilomin?
 expiri suauitatē ligniveti. a tādē
 inādit i trāsgressiōnē mādati. nec
 h̄ctēta offerēdo fructū ligniveti
 induxit viz. q̄ nolēs suas delicias
 a tristatē. mulierē nō corripuit sed
 potit? cōsensū p̄buit male suadēti
 oblatū pomū gustādo. effect? est
 trāsgressioz dīni p̄cepti. **N**ō autē
 ad itelligētā p̄dōz h̄ est. qz cū a
 p̄o p̄n^o vt p̄dictū fuit dat? eēt hōi
 duplex sens? a appetit? resp̄cū du
 plicis libri. a resp̄cū duplicis boni
 vt s̄m libtatē arbitrii hō possit
 ad vtrūqz cōverti. mulier audita
 suggestiōe serpētis exterioris nō
 taurit ad libz interiorē q̄ legibile
 se p̄bet recto iudicio rōis. h̄ potit?
 sensū suū cū exteriorē libz tenuit
 a cū exteri? bonū negociari cepit
 a qz sens? eius n̄ accessit vsqz ad
 v̄z ifallibile. appetit? ei? cōverti
 cepit ad bo^m a mutabile. **A**ppetijt
 igr qd̄ diaboli? p̄missit a iō cōsensit
 vt facēt qd̄ suggestit. **A**ppetēdo
 igr excellētē sciaz erecta ēa erecta
 in supbiā h̄ ipso illecta ē ad gulā
 ac p̄ h̄ t̄cō p̄st̄ta ē p̄ inobediā
 p̄^m fuit in mēte. 2^m in sensualitate
 3^m in opatione a sic temptatio ab
 inferiori incipiēs. puenit vsqz ad
 sūmū. qz ab auditu p̄ appetitū p
 uenit ad gustū siue ad cōsensū. sic
 cōuerso. deordina^o a supiori inci
 piens puenit vsqz ad imū. a fecit

vnū pctm̄ cōsumatū qđ in hūana
natura ē oīs pcti initiū a origo ma
loy. Nā mulier illecta illeritvix
q̄ filr ad libz exteriorē ouersus a
ad to^m cōmutabile nimis app̄ciān
do mulieris cōfortiū. a sue societa
tis solaciū. n̄ mulierē voluit corrip
pere. nec pp̄as delicias cōtristare.

Et qm̄ debuit eā corripere a n̄ cor
ripuit. idcirco iputat^r ei pctm̄ mu
lieris. Quō nō voluit suas delicias
cōstare a se ēpellēdo mulierē. cepit
niniū diligē seipsū. ac p̄ h̄ cōdēs
a dīna amicitia. incidit i gulā a in
obediētā. Fuit ergo tūsgressio
p̄cepti vtriqz cōis. h̄ ex alia a alia
cā. qz n̄ vir h̄ mulier fuit seducta.

In vtroqz tñ. s. viro a muliē fuit
deordinatio a sumo vsqz ad imū.
qz p̄^o i mēte siue rōe. deinde in sen
sualitate. a postremo i ope. Idoqz
em̄ vtriqz p̄strat^r fuit p̄ iobediāz
a illect^r p̄ gulā. qz vtriqz erectus
fuit i supbiā. Mulier qđē appetē
do a ābiendo. qđ nondū accepit

Vir at̄ nimis amādo a app̄ciādo
qđ iā habebat. Vñ mulier mādu
cādo credit s̄blimari. Adā v̄o exis
timās se aliqd̄ magnū et deo cap
min^r ḡuiter credidit se puniēdū.
nōdū em̄ expt^r fueāt rigorē dīne
iusticie a seueritatis. a sic vtqz dū
inordinate erexit se s̄ se. cecidit mi
serabiliter i fra se a statu. s. ino cētie a
grē. ad statū culpe a miserie

Capitulū. iij.

De p̄moy pentū punitioe.

Opena v̄o p̄moy pentū
h̄ est tenēdū. videlz q̄ vir

a mulier statū p̄ culpā senserunt
penā rebellionis a erubescētie in
carne. a iō ad op̄iendū rēda se
cerūt sibi perizomata. postea v̄o
dīno iudicio vit̄ iaurrit penā laz
boris a āgustie. penā famis a indi
gētie. penā mortis a resoluōis in
cinerē. Iux̄ qđ d̄t scripturā. **M**ales
dicta ēra i ope tuo a c̄. **M**uliei v̄o
duplicata ē penalitas m̄ultipliciū
erūnaz i cōceptu pena doloris in
ptu. pena s̄biectiois ad vix in cō
uictu. ac p̄ h̄ s̄m q̄ appaēt satis
ḡuit punitū fuit pctm̄ illd̄. s. ligni
viti esus. h̄ fuit facile p̄petratū

Rō at̄ ad itelligētā p̄dictoy h̄
est. qz cū p̄^m p̄ⁿ fit p̄uidētissimū
in gubnādo. a r̄ctissimū i p̄fidēdo
nihil p̄sus iordinatū dimittit in
vniūso. et qz culpa recte ordinat^r
ad penā. oueniēt^r em̄ iust^r dolet
i supplicio q̄ letat^r ē i delicto. qm̄
meli^r ē doloē dānū salutis q̄ letai
in dāno eq̄tatis. idō statū i p̄mis
peccātib^r dedec^r pcti s̄bsecutū est
dec^r iudicij. vt qđ iordinatū fuit
cadēdo ab ordine nāe. cadēt statū
in ordinē iusticie. **H**ic em̄ duplex
ordo sic aīcta cōplectit^r. vt qđ ab
vno ceciderit statū i alterā d̄riaz re
labat^r. **Q**m̄ ergo vtqz parēs sup
biēdo i mēte. a gustādo i carne in
obediēs fuit supiori iusto dei ius
dicio factū ē vt s̄ fiet iobediēs suū
inferi^r a maxie q̄tū ad p̄tes illas
s̄m q̄s ē cōiunctio v̄eulqz sex^r q̄ sūt
mēbra v̄tuti gl̄iatue debuitētia. **E**t
qz h̄ inerat eis n̄ ex nā sed ex pp̄a
culpa. iō erubescēbāt a cōp̄iebāt

Rursus. qz vir spreto sumo delectabili q̄sunt in carne delectari. iō iusto dei iudi° inflicto ē ei labor a defect? famis a sitis Postremo qz pp̄t bonū carnis separari elegit a bono mētis. iusto dei iudi° aīa ī vita sepat̄ a carne p̄ mortē a icone rationē. ac p̄ h̄ sic de? dederat hoī fm̄ ordinē nāe corp? s̄biectū aie. ppagabile sine libidine. vegetabile sine defectōne immutabile sine morte intuemēte. sic hoīe peccāte s̄z ordinē iusticie fcm̄ ēvt s̄bt̄hēt ceterā p̄dcā inflicet oppositav̄t sic culpa n̄ remanēt ipunita a inordinata. qd̄ neq̄q̄ pati d̄z dīna p̄vidētia Et qm̄ pcc̄z a muliē exordiū sup̄sit. iō pena e? debuit duplicai Qz igit̄ ī mēte sup̄biēs fuit s̄biectiōne iaurrit Qz lignū ad r̄scēdū suaue vidit. a appetijt dolorē iaurrit Postremo quia fregit iugū obediē. iaurrit viā lū a p̄d? m̄l̄as p̄lic̄ erūne. a sic p̄z q̄nto ordine dīne p̄vidētie inflicte sūt viro pene m̄l̄aplic̄es a duplicate ī muliē. vt sic dedec? p̄c̄i n̄ est sine decō ē iusticie. tāta ē ei b̄t̄itudo iusticie vt nemo ab ea nisi ad miseriam possit abscedere.

Capitulū .v.

De original̄ pct̄i corruptione.

Post lapsū p̄mi p̄ntis dīcēda sūt aliq̄ de t̄ductōe pct̄i original̄. Cū qd̄ p̄o cōfiderā d̄ ē mod? corrupcōis. 2° mod? t̄ductōis. 3° mod? curacōis **M**od? at̄ q̄ gen? hūanū p̄ origi

uale pct̄m̄ corrupit b̄ ē Nā q̄libz p̄cubitū gn̄at? nascit̄ nā fili? ire qz p̄uat̄ rectitudie original̄ iusticie. p̄pter cui? absentia iaurrim? q̄tū ad aīaz q̄duplicē penā. s̄ in firmitatē. ignorātia. malicia. a cōcupiam. q̄ q̄tuoz inflicta sūt p̄pter originale pct̄m̄. q̄s sane penas sp̄uales comitat̄ ī corpe m̄l̄aplex penalitas. m̄l̄aplex defect? m̄l̄aplex labor. m̄l̄aplex morbz? . a m̄l̄aplex dolor **A**d has q̄z penas s̄bseq̄t̄ pena mortis a icōneracōis pena carētie visiois dīne. a amissiois gl̄ie celestis. n̄ solū ī adultis replet̄a ī puul̄ n̄ baptizatis. q̄ q̄dē puuli pena mitissimā int̄ cōtos puniūt. qz solā penā dāmi h̄nt sine pena sens? Rō at̄ ad itelligētia p̄d̄cōy h̄ ē. qz cū p̄m̄ p̄n̄m̄ oia agat a se. a s̄z se. a pp̄t se. nec ē eē opt̄m̄ a rectissimū. ac p̄ h̄ p̄iissimū a iustissimū. a inde ē q̄ v̄m̄l̄eue eius m̄ia a veritas siue iudiciū. Si em̄ de? a p̄n̄o hoīem in tātis miserijs addidisset nec pietas est. nec iusticia q̄ tāta op? suū opp̄mēt miseriam. nulla p̄cedente culpa Sicut si tātis miserijs nos replēt̄ f̄ repleri p̄mittet sine culpa nec pie a iuste gubernaret nos dīna p̄vidētia. Si ergo certissimū ē p̄m̄ p̄n̄m̄. a ī p̄duendo rectissimū a clemētissimū eē necē est q̄ gen? hūanū talit̄ fecerit vt a p̄n̄o nulla eēt in eo culpa. nec miseria. Necē est etiā q̄ talit̄ amiserit vt n̄ p̄mittat ī nob̄ eē miseriam. nisi pp̄t aliquā culpā p̄bulā. Qm̄ igit̄ certissimū est q̄ a n̄ā

origine multiplicē cōtrahim? miserā penē. certū est q̄ oēs nascim? natūā filij ire. ac p̄ h̄ p̄uati rectitudīne originalī iusticie. quā p̄uatio nem vocam? originalē culpā. q̄ qz oīs culpa dicit recessū a bono in cōmutabili. et accessū ad bonū cōmutabile. et recedē a bono in cōmutabili est recedē a sūmā virtute a bonitate. accedē autē ad bonū cōmutabile ē pl? debito i illd p̄ amocē tendē. Hinc ē q̄ p̄dens originalē iusticiā incurrit infirmitatē. ignorantia. malitiā. et concupiam. Rursus. qz deserēs bonū in cōmutabile p̄t bonū cōmutabile. efficitur indign? vtroqz. Hinc ē q̄ rōne carētie originalis iusticie. p̄dit aīa quietē tēporalē i corpōe p̄ multiplicē corruptionē a mortē. a tādē sepatur a visione lucis etne. amittendo felicitatē glorie. tā in aīa q̄ in corpōe. Postremo. qz carētia hui? iusticie. in nascētib? nō est p̄ motū volūtatis p̄p̄e. nec p̄ actualē delectationē. Hinc est q̄ originali p̄ hanc vitā nō debet? pena sensus in gehēna. pro eo q̄ non sup̄ cōdignū. s̄ cōtra punit dīna iusticia quā sp̄ comitat? sup̄ habūdās misericordia. Hoc credendū est sensisse beatū Aug. licet v̄ba ipi? exteri? p̄p̄t detestationē errois pelagianoy q̄ aliquale felicitatē eis cōcedebāt aliud sentiē videāt? vt scz eos reducēt ad mediū abūdanti? declinauit ad extremū.

Capitulū. vi.

De originalī pcti trāsfusione.

Modus autē traductionis culpe originalī h̄ est q̄ l? aīa nō sit extraducē. originalis tñ culpa ab aīa adē trāsit ad aīas posteroy mediāte carne p̄ concupiscētiā gnata. ita q̄ sic ab aīa peccāte infecta fuit caro adē. et prona effecta ad libidinē. sic p̄ libidinē seminata. et secū trahens infectionē vitiosā inficit et vitiat animā. q̄ qdē infectio i aīa nō tñ est pena s̄ etiā culpa. et sic p̄sona corrūpit naturā. et natūā corrūpta. corrūpit p̄sonā. salua i oībus dīna iusticia cui nullo mō poteāt iputari infectio aīe. licz eā creādo infundat. et infūdendo vniat cum carne infecta. Nō autē ad intelligentiā p̄dictoy h̄ est. q̄ cū primū p̄ncipiū fecerit hoīez ad imaginē suā. p̄pter sui ipsi? exp̄ssionē. sic eū cōdidit ex pte corpis. vt oēs hoīes p̄pagarētur a p̄mo homie tanq̄ ab vno radicali p̄n°. sic ex pte aīe. vt p̄p̄t exp̄ssā similitudinē tā in eēndo et durādo. q̄ intelligēdo a amādo i mediate emanarēt oēs spūs rōnales ab ipso deo tanq̄ a p̄mo p̄n° et imediato. Et qm̄ spiritus tanq̄ excellētior magis accedit ad p̄mū p̄ncipiū. sic condidit de? hominē vt spūs p̄fesset corporei. et corp? subesset spiritui creato q̄ diu ille subesset spiritui increato. et econtra si spūs nō obediēt deo iusto dei iudicio. corpus suū inciperet sibi rebellaē qd̄ et factū est cū adā peccauit. Sicut igit? si adam stetit corp? suū spūi obe

diens esset. a tale ad posteros transmittet. a de? animā sibi infunderet ita q? vniuersa corporei immortalis sibi obediētis hret ordinē iusticie a immunitatē oīs pene. sic ex q? adam peccauit a caro facta ē rebellis spūi optet q? talē ad posteros transmittat. a q? de? sibi institucōz p̄mariā aiām infundat. **Animā** vō aiūmī carni rebellis iurrit defectū ordīs nālīs iusticē q? dēbat oīb? inferiorib? iherare. **Et** qz aiā carni vniuersa ē. optet q? ipsā trahat et trahat ab ipsa. et qz ipsā n̄ p̄t trahē. tanq̄ rebellē. necō ēvt ab ipsa trahat. a iurrit morbū cupie. a sic iurrit sibi carētiā d̄bite iusticie. a morbū cupie. ex q̄b? duob? t̄p̄ ex auerfione a d̄sidiōe. d̄z ite ḡri h̄z **Aug.** a **anselmū** pctm originale. **Qm̄** igit? ordinatissimū fuit q? natura hūana ita cōdēt. a q? d̄dita sic p̄ pagare. a q? peccās ita punire. sic dictū est p̄us. ita q? i d̄ditiōe suat? ordo sapie. i ppagacōe ordo natuē. in puniōe ordo iusticie. p̄z q? nō ē d̄ d̄mā iusticiā. si ad posteros transmittit? culpa. **Rursus.** qz culpa originalis pcti i aiāz t̄sūdi nō possit nisi pena rebelliois i carne p̄cederet. a pena n̄ eēt nisi culpa p̄cessisset. nec culpa p̄cessit a volūtate ordinata sed inordinata ac p̄ hoc nō a voluntate d̄ina h̄ a volūtate hūana. p̄z q? originalis culpe t̄sūfusio ē a pctō p̄mi hoīs. nō a deo. n̄ a nā d̄dita. h̄ a vitio p̄pertrato. a sic v̄z est qd̄ d̄t **Aug.** q? pctm originale nō transmittit ad

posteros ppagatio sed libido

Capitulū. vij.

De originalis pcti curatione

Postremo diligēt attēde q? mod? curacōis culpe originalis ē illic. s. q? sic curatur a culpa q? remanet pena t̄palis sic p̄z in pueris baptizatis. sic curatur q̄tū ad reatū pene etne. qd̄ remanet q̄tū ad actū a motū concupie. sic cura? in pene q? nihilo min? ab eo q? curat? ē p̄ baptismū t̄sūmittit? in plem originale pctm sic tollit? originalis pcti massa. qd̄ remanet seqla. cū q? optet pugre q̄ diuuiūm? i hac vita. qz i nullo p̄sus extinguit? cōcupia p̄ grāz cōmunē. qd̄ dico p̄t̄v̄ginē bt̄ssimā **Maria** in q̄ i d̄cepōe filij dei extincta fuit p̄ grāz singularē. **Rō** aut? ad itelligētā p̄d̄cōz h̄ est. qz sicut infectio d̄t̄ua? in oēs a p̄nō creato. a q? fuit ppaga? corpore. a h̄ a pte inferiori. s. carnis. sic curatio fieti h̄z a p̄nō icreato. a q? fit infusio aiāz a h̄ a pte superiori. s. mētis **Qm̄** igit? ex pte mētis d̄stinctio ē in oīb? ita q? sibi illāvn? n̄ p̄z pagat? ab altero. h̄ immediate exit a deo. grā curatiua mētis nrē a deo ifusa. respicit vniūqueq; inq̄tū tenet rōnē p̄sone singularis a indiuidue. nō inq̄tū tenet rōnē p̄ductiui s̄mūtutē natuē. **Qm̄** igit? originale pctm est morb? ificiēs p̄sonā p̄iter a naturā. p̄sonā in voluntate. naturā in carne. idō sic curat? macula originalis in mēte. q? remanet infectio et sequela in carne.

est qd ordinē iusticie exēminat. et h̄ mō d̄z mōle pctm̄. qz natū est auferre vitā. sepando ipsā a deo p̄ quē uiuificat̄ aīa iusta. Aut est tā modica qd ordinē illū nō pimit h̄ tñ in aliq̄ pturbat. a tūc d̄z veniale pctm̄. qz de ipso adipisci possum? atō veniā. p̄ eo qd grā nō tollitur p̄ ipsū nec iūmicia dīna incurrūt. Est autē ordo iusticie vt bonū inōmutabile p̄feratur amutabili. vt bonū honestū p̄ferat̄ vtili a volūtas dei p̄ferat̄ voluntati p̄p̄e vt iudiciū rōis rē p̄sit sēsualitati hūane. Et qm̄ lex dei iustū ordinē p̄cipit. et vetat oppositū. qm̄ bonū cōmutabile p̄ferat̄ honesto. et volūtas nā p̄fertur dīne volūtati et sensualis appetit̄ p̄fertur rōni recte. tūc cōmittit̄ mortale pctm̄. de quo dicit Ambrosiū qd ē p̄uariatio legis et̄ne siue dīne et celsitū inobediētia p̄ceptoȳ vel mandatoroȳ. Hoc autē cōmittit̄ siue obmittatur qd lex dīna p̄cipit. siue fiat id qd p̄hibet. ex q̄ duplex gen̄ pcti oritur. delictū. s. a cōmissū. Quādo v̄o bonū cōmutabile pl̄ debito diligit̄. h̄ nō preferat̄ inōmutabili. a vtilitas n̄ p̄ferat̄ hōestati. volūtas nā pl̄ debito amatur. ita tñ qd nō p̄ferat̄ dīne. a caro cupiscit. nō tñ p̄ferat̄ iudicio rōis recte. tūc nō est mōle h̄ veniale. qz licet h̄ sit p̄ter legē nō tñ dī recte est s̄ legē. Sensualit̄ appetitus rōni recte non preferat̄ nisi qm̄ ei ratio cōsentit. et ido peccatū mortale citra cōsensū nō cōmittit̄

si tñ sensualitas iordiate mouetur cū illa iordinatio ad malū inclinet. licet ratio n̄ cōsentiat. pctm̄ est aliqd. qz aliq̄ mō ledit ordinē iusticie. Et qz in statu inoētie nō mouebat̄ sensualitas nisi h̄m rationis motū. ido stāte hōie nō poterat̄ ibi esse veniale pctm̄. Nūc autē qz rōni repugnat sensualitas. velim? nolim? idō necesse habem? cōmittē aliqd̄ veniale pctm̄ p̄ p̄mos mot? q̄ et si p̄ticularit̄ a sigillatī possit declinari. oēs tamē nullo mō possūt caueri. qz sic sūt pctā que sūt etiā pene pcti. a ido merito dicuntur venialia. qz h̄ ipso digna sūt venia. Vex qz ratio h̄is cōsentire nō cōpellit̄ si p̄ cōsensū delectationis cōsentiat̄ in op? tūc est plen? cōsensus. ac p̄ h̄ pctm̄ cōsumatū. qz puenit vsqz ad vix. et vsqz ad partē sup̄mā rōis. ex q̄ pendet plenitudo cōsensus. Qz v̄o nō solū cōsensus in op? v̄z a etiā in delectationē est cōsensus in q̄ inferior portio seq̄tur sensualitatē. ido si in delectationē sensualē rō sensualitati succumbat. et mulier serpētī obedit. ac p̄ h̄ sit sbuerfio recti ordinis. et ita subūfio iusticie. p̄pter h̄ cōmittit̄ mōle pctm̄. licet min? ḡue qd non solū iputatur mulieri. v̄z etiā viro. a q̄ mulier compesci debuit a cohiberi ne obtēperaret serpētī. et sic p̄z qd in p̄p̄tatione oīs pcti actualis. fit aliq̄lis imitatio p̄mi pcti. h̄m ex plana cōez decoris p̄cipui. Aug? xi. de trinitate dei.

Capitulū. ix.

De origine et distinctōe capitaliū

Qonsequēte descēdēdū ē ad ortū pctōy in spāli. int̄ q̄ q̄dā sūt capitalia. q̄dā penalia. q̄dā finalia. siue irremissibilia. q̄si p̄ma. media. et postrema. Circa ortū v̄o pctōy capitaliū. h̄ est ī sūma tenēdū. videlz q̄ pctōy actualiū vnū ē initiū. duplex radix. triplex fomētū septiforme caput siue capitale pctm̄. Vnū iquā ē capitale initiū. s. supbia. iux̄ qd̄ d̄t septura. initiū oīs pcti supbia. Duplex radix. s. timor male humiās. et amor male accēdēs. Triplex fomētū s̄m tria q̄ sūt ī mūdo. s. cupia carnis. cupia oculoꝝ. et supbiavite. Septiforme v̄o caput. s. supbia. inuidia. ira. accidia. auaritia. gula. luxuria. Int̄ q̄ q̄nqz p̄cedētia sūt pctā spūalia. duo v̄o vltima sūt carnalia. Nō autē ad intelligētā hoꝝ h̄ est. qz cū pctm̄ mōile sit actual̄ a p̄o p̄n̄o recessus recessus aut̄ a p̄o p̄n̄o nō p̄t eē nisi p̄ cōtēptū ipsi. vel in seipso vel in suo p̄cepto cōtēpt̄ aut̄ p̄mi p̄ncipij cū sit supbia. necē ē q̄ oīs mortalis culpa siue offensa initiū sumat a supbia. Qz v̄o null̄ cōtēpt̄ mit sūmū p̄n̄m vel eius p̄ceptū p̄ se nisi p̄ h̄ q̄ aliqd̄ aliud ab ipso vel vult acq̄rere vel timet p̄dē. hinc ē q̄ necē ē oē pctm̄ actuale originē trahē a duplici radice. s. timore et amore q̄ radices sūt maloy. h̄ nō eē p̄me. Nam oīs timor ortū h̄ ab amoē. null̄. n. timet aliqd̄ p̄dē

nisi qz amat illd̄ hrē. et iō p̄ ea h̄ foueri timor p̄ q̄ fouet̄ et amor. Amor at̄ iordinat̄ ē resp̄cū mutabil̄ boni. Et qm̄ illd̄ ē triplex. s. interi? excellētia. exteri? pecunia. inferi? carnal̄ lasciuia. Hinc ē q̄ necē ē eē tria pctōy actualiū radicalia fomēta. q̄ supius sūt p̄tacta ad q̄ dū aia iordinate fert̄. omnia pctā actualia oriūt̄. Et qz h̄ fit h̄ septiformē modū. iō septē sūt pctā capitalia ex q̄b? gnat̄ vniū sitas vitioꝝ. Volūtas em̄ nr̄a aut deordinat̄. qz appetit q̄ nō ē appetēdū. aut qz refugit qd̄ nō ē refugiendū. Si qz appetit qd̄ nō est appetēdū. vtpote bonū vt nūc. siue mutabile. siue apparēs bonū. aut ē interi?. et sic ē puata excellētia quā amat supbia. aut exteri? et sic ē sufficiētia quā amat auaritia. aut inferi?. et sic aut̄ delectabile qz ad cōseruacōz̄ idiuidui. sic aliz̄ mentū qd̄ ē delectabile s̄m gustū. et appeti? a gula. aut qz ad cōseruationē spei. et sic coit̄ q̄ est delectabilis s̄m tactū. et appeti? a luxuria. Si at̄ volūtas deordinat̄. qz refugit qd̄ nō est refugiendū. h̄ p̄t esse triplici? s̄m triplici? modū refugiendi. Aut em̄ refugit s̄m pueriū instinctū ipsi? rōnal̄. et sic ē inuidia. Aut s̄m instinctū irascibilis et sic ira. Aut s̄m instinctū cupiscibil̄. et sic accidia. Vñ qz q̄tuor s̄e p̄ncipalia appetibilia. et tres viēs s̄m q̄p̄ instinctū ē fuga. ido tm̄ sūt septē capitalia pctā. Rursus qz sensus appetibil̄ ē cū delectatione

sensus aut rei fugiende e cu dolore
hinc e q qtuor hnt diucta leticia
tristitia alia hnt adiucta tristitia
pena Oia tn dicuntur capitalia. qz
de ordinaoes sut principales mlt
taz aliaz de ordinationu sut pn^a
suo mo influetia. **N**on licz qda ex
hys pn^a pasc fugam respiciat. hnt
tn a ipsa delcabilia sua. **N**a inui
diavult puatu bonu posside sine
socio. a ita intelligit. **I**ra sine dno
a ita iyturbabit. **A**ccidia sine la
bore aliq. a ita infatigabit. **E**t qz
h no de facili obtinet. io magnu
exercitu vitioy seculi trahut. ad h
q appetit exequenda vel ad ea q res
spiciunt declinada. respai qz dicitur
tur capitalia pcta qsi capita ex q
bus manat aliq q plurima.

Capitulū .x.

De origine et qlitate penaliu

De pcta penalib? h tenedū
est. qz lz malū culpe a ma
lū pene sint diuise maloy
differetie. qda tn sic sut pcta. qz et
sūt pcta pena. **S**paliē nā qz pcta
a pene pcta dicuntur illa q hnt ad
iunctū dolorē a mesticiā. sicut acci
dia iuidia. a cōsilia. **M**in? spaliē
dicunt illa. q hnt adiuctā vel merā
depuationē natuē. vel ignoratiā si
aut sūt illa ppter q dz pctor in re
probū sensū tradi. **G**nalit autē
pcta q sūt inē pma apostasiā a vlti
mā gehēne penā. a pcta pnt dici
et pene pcta. iux qd dicit **Gregori?**
Crimina criminib? vindicari. **L**ic
aut idē dicat pcta a pene pcta. te
nendū tn est q. ois pena in qtu

pena iusta est a deo. **N**ulla vero
culpa iusta est nec a deo h tm a li
berovolutati? arbitrio. **P**ena vō q
mere e pena a deo e iusticia. **Q**ue
vō e culpa vel inclinās ad culpā.
culpa e contracta vel acta. **N**ō autē
ad intelligētā p ditorū h est. qz
cū malū dicat recessū a pmo pn^o
p h q no cet bono n aut no cet bo
no nisi aliqd adimēdo de bono. bo
nū aut consistit in mō. spē. a ordine
nullū em e malū qd nō sit modi.
spēi et ordinis corruptiuū. **O**rdo
aut duplex est. s. nature a iusticie.
Ordo at natuē e in bono naturali.
Ordo iusticie in bono morali. **E**t
q bonū natuāle in oi natuā bonū
morale in volūtate hz consistē. io or
do natuē e i oi nā. ordo at iusticie
in volūtate electiua hz consistē. a qz
volūtas est instrū seipsū mouēs.
nā vō nō. hinc e q ordo iusticie e
ordo nō tm fact? sed etiā factiu?.
ordo at nāe ordo fact? **Q**m ergo
malū puare ordinē nāe a ordinē
iusticie. hinc e q duplex e malū.
s. culpe a pene. **R**urs? qz ordo
iusticie e ordo volūtari? hie est q
malū culpe est affectio volūtaria.
malū aut pene e affectio iuolūta
ria. **P**ostremo ordo iusticie. qz vo
lūtari? i volūtate e ordo factiu?. io
malū culpe qd e ei? puatio. e ma
lū qd facim?. a malū pene e ma
lū qd patim?. **E**t qz nō est passio
nisi nāte pcedat actio. nec e actio
ad quā nō seqtur aliq passio. hie
est q nulla est pena sine pcedēte
merito culpe. nulla est etiā culpa

quoniam comites aliq̄ pena. Et quoniam quod
facim? a nob̄ est. quod nos vero patimur
potest esse a nob̄ et ab alijs utpote
a causa superioꝝ vel inferiori. id licet
ois culpa sit a nob̄. non tamen ois pe-
na est a nob̄. ymo quodam est a nob̄
acta. quodam inflicta. quedam tracta.
Et quia eum qui facit quod non debet. iustum
est pati quod debet. ideo ois penam
in quantum pena iusta est. et a divina pru-
dentia. quia ad culpam ordinata. et
ipsius culpe ordinata. quia vero
passio illa potest esse per adeptione boni
naturalis. vel boni moralis cum naturali
hinc est quod quodam pena est mere pena
quodam vero est pena et culpa. quia bonum
morale quod est iusticia non amittitur
nisi per iniusticia que est culpa. Prima
igitur pena est a deo. et secundum quod pena et
secundum id quod est a deo est. a deo inquam non
instituitur sed vindicatur. secunda vero cum
sit culpa secundum id quod est. a deo non est. sed
solum quantum ad originem ipsa vero vel est
acta si sequitur ad actualia est tracta
si sequitur ad originale. Si igitur prope
accipiat malum secundum quod est privatio bo-
ni naturalis. et affectio involuntaria
et malum quod patimur sic non coincidit
cum malo culpe in idem licet sit annexum
eidem. Si vero accipias large. ut dica-
tur malum. quod patimur siue a nobis
siue aliunde. siue in natura. siue involunta-
te. sic coincidunt in idem. sed non ad idem.
vel secundum idem. quia quod est in se culpa. dicitur
precedit culpe pena. vel culpa ra-
tione actionis. pena dicitur esse ratione
passionis et sic per quod modo. per quanto
et qualiter aliqd̄ simul dicatur esse
peccatum et pena peccati.

Capitulum xi.

De origine peccatorum finalium
que sunt in spiritu sancto.

De peccatis autem finalibus siue
irremissilibus cuiusmodi
sunt peccata in spiritu sancto. hoc est
tenendum quod licet omne peccatum generaliter sit
ad deum trinum et unum. appropiate tamen
dicitur peccatum aliqd̄ esse in patrem. aliqd̄
in filium. aliqd̄ in spiritum sanctum. Hoc autem
peccatum in spiritu sancto irremissibile
dicitur in hoc seculo et in futuro. non quia in
hoc seculo non possit dimitti. sed quia raro
dimittitur. aut vix in hoc seculo quantum
ad culpam modicam. aut et quasi nihil
fiet remissio sibi in futuro quantum
ad penam. Huius autem peccati sex sunt dicitur
seu species. scilicet invidia. fratricide gravis. in-
pugnatio veritatis agnitione. desperatio.
presumptio. obstinatio mentis.
et ipsa finalis. Non autem ad intelli-
gentiam peccatorum hoc est. quia cum peccatum dicatur
recessum a primo principio trino et uno. omne
peccatum imaginem trinitatis. defor-
mat. et ipsa animam sedat quantum ad tri-
plicem potentiam. scilicet irascibilem rationabilem
et concupiscibilem. et a li. ar. procedit
quod gerit in se. in figure trinitatis. scilicet
patris ratione facultatis filij ratione rationis
spiritus sancti ratione voluntatis. Licet autem
hoc tria concurrant sibi ad omnem culpam
qualibet tamen hanc per suum defectum potest esse
ratio deordinandi alias. defectus autem
autem facultate est impotentia. ad rationem est
ignorantia autem voluntate est malicia.
Et hinc est quod cum quodam sint peccata ex
impotentia. quodam ex ignorantia. quodam ex
malicia. et potentia attribuitur patri.
sapia filio. et voluntas spiritus sancto.

q̄ quedā dicitur eē in patrē. q̄dā
 in filiū. quedā in sp̄m̄sc̄m̄. Et qm̄
 nihil magis ē in volūtate q̄ ipsa
 volūtās. et volūtās ipsa est origo
 pct̄i. nullū pct̄m̄ ē a deo volūtariū
 a mere sic ē illd̄ qd̄ puenit ex cor-
 ruptione ex̄s̄te involūtate. Cum
 em̄ dupl̄e dicat̄ involūtariū. s̄. p̄
 violētā. et p̄ ignorētā. p̄m̄ p̄ defc̄m̄
 potēt̄ie. sc̄dm̄ p̄ defectū sc̄ie qm̄ vo-
 luntas sola corruptione sua. licet
 possit resistē. et sc̄iat hoc malū eē
 aliqd̄ eligit. tūc d̄z peccat̄ ex cer-
 ta maliciā. et tale pct̄m̄ mere p̄ce-
 dit ex improbitate volūtatis liberi
 arbitrii. et directe ipugnat gr̄tiā
 sp̄ūsc̄i p̄ quā fit remissio pct̄i. et
 qz mere p̄cedit ex libertate arbitrii
 idō n̄ h̄z colorē excusacōis. et p̄pte
 rea modici et q̄si nihil d̄z ei q̄ pu-
 nit̄ de pena relaxat̄. qz v̄o directe
 impuḡt gr̄m̄ sp̄ūsc̄i p̄ quā fit re-
 missio pct̄i. ideo d̄z irremissibile.
 nō qz nullo mō possit remitti. sed
 qz q̄tū est de se directe ē ipugna-
 tiuū medicamēt̄i et remedij p̄ qd̄
 fieri h̄z remissio pct̄i. Et qm̄ pct̄i
 remissio fit a deo p̄ gr̄m̄ p̄nialē
 int̄ ecclesiasticā v̄mitatē. ideo diffe-
 rēt̄ie huius pct̄i accipiūt̄ s̄m̄ qd̄ di-
 recte ipugnāt̄ illa tr̄ia. **A**ut enī
 ipugnat ipsā gr̄m̄ p̄nialē in se.
Aut in opatione ad deū a q̄ dat̄.
Aut in opatione ad ecclesiā in q̄
 suscipit̄. **S**iv̄o i cōpacōe ad v̄mita-
 tatē ecclesie. sic qz v̄mitas ecclesie
 consistit i spe. fide. et caritate. siue in
 gr̄ā et veritate. sic ē duplex pct̄m̄
 s̄. iuidia fr̄ne gr̄e. et ipuḡtio verita-

tis agniti. **S**i i opatione ad deū
 dātē. cū v̄m̄ise vie ei? q̄tū ad ius-
 tificationē maxie sint m̄ia et v̄itas
 sic ē duplex pct̄m̄. vnū qd̄ ipuḡt
 m̄ia. et h̄ est desperatio. aliud qd̄
 ipuḡt iusticiā. et h̄ est ip̄nitatis p̄
 sup̄. **S**iv̄o ipuḡt ipsā gr̄tiā p̄nialē
 in se l̄ s̄m̄ se. sic ē duplex. qz gr̄ā
 p̄nial̄ facit rehilē a pct̄is omissis
 et p̄cauē a omissēdis. **C**ōtra p̄mū
 est obstinatio mēt̄is. **S**ed̄m̄ ē in-
 p̄nial̄ final̄. s̄m̄ qz final̄ ip̄nial̄ d̄z
 p̄positū nō permit̄di. sic em̄ ē sp̄es
 pct̄i in sp̄m̄sc̄m̄. **S**ed̄m̄ at̄ qz final̄
 ip̄nial̄ dicit̄ ōtinuacōnē pct̄i vsqz i
 finē. sic ē seq̄la oīm mortaliū q̄ in
 haevita n̄ remittūt̄. et maxie oīm
 sp̄ez pct̄i i sp̄m̄sc̄m̄. et sic oē pct̄m̄
 in̄itiū sumit a sup̄bia et ōsumacōe
 siue finē h̄z in finali ip̄nial̄. iquā q̄
 puenerit corruit i gehēnā. a qua
 quidē in p̄nial̄ finali nullus pecc̄as
 mortale p̄t liberari. nisi inueniat
 gr̄ā mediatoris x̄pi. et iō in carnas-
 tionē ipsi? desiderabat v̄m̄iūstas
 saluandoy. cui est honora gloria
 in secula seculoy. Amen.

Expliat tertia pars.

Incipit q̄rta ps de icarnacōe v̄bi

Capitulū. p̄mū.

De ratione q̄ decuit v̄bū icarnat̄

Postq̄ p̄d̄c̄a sūt alia
 q̄ de trinitate dei de
 creaturā mūdi et cor-
 ruptela pct̄i. restat
 nūc aliq̄ breuit̄ di-
 cere de icarnacōe v̄bi p̄ qd̄ quidē
 v̄bū icarnatū. facta ē sal̄ et repa-
 ratio gn̄is h̄ūani. nō qz alit̄ deus

nō potuerit hūanū gen⁹ saluare
 v^l liberae. h̄ qz null⁹ ali⁹ mod⁹ ita
 congru⁹ a dueniēs eāt ip̄i repatoī
 a repabili. a repationi. Rō autē
 ad itelligētiā p̄d cōy h̄ ē. qz cū p̄^m
 p̄n^m effectiuū rez nō potuerit n⁹
 decuit eē nisi deū. a n̄ min⁹ sit res
 cōditas reparare q̄ in eē p̄ducē. sic
 nō min⁹ ē bñ eē q̄ simplr eē. de cō
 t̄issimū fuit rez p̄n^m repatiū eē
 deū sūmū. vt sic oīa creauerat de⁹
 p̄verbū icreatū. sic oīa recreaēt p̄
 v̄bū icarnatū. Qm̄ ergo de⁹ oīa
 facit potēter. sapient⁹ optime. si
 ue beniuolēt. decuit vt sic repararet
 repanda. q̄ suā potētiā a sapiāz
 a beniuolētiā oñdēt. Quid at po
 tenti⁹ q̄ diūgē extrema sūme dis
 tātia iynā p̄sonā. Quid sapiēt⁹
 a congruēti⁹ q̄ q̄ ad p̄fectōez tot⁹
 vniūsi fieret diūctio p̄mi a vltimi
 v̄bi. s. dei. qd̄ ē oīm p̄n^m. et hūane
 natūe q̄ fuit vltia oīm creaturaz.
Quid beniuolēt⁹ q̄ q̄ dñs pp̄e
 ferui salutē accipiat formā ferui.
 imo h̄ tante benignitatis ē. vt nihil
 clementi⁹. nihil amicabili⁹. nihil
 benigni⁹ cogitari possit. dueniēn
 tissim⁹ ergo erit h̄ mod⁹ dō repa
 tori. pp̄e amēdandā dīmā potētiā
 sapiāz beniuolētiā. Rnes⁹ qz hō
 cadēs i culpā aūteāt se a recessēāt
 a p̄n^o potētissio. sapiētissimo a be
 nignissimo. iō corrueāt i infirmitatē
 ignorātiā a malignitatē. ac p̄ h̄ de
 spūali effect⁹ ē carnal. aialis a sen
 sual. iō iēpt⁹ ē ad dīmā v̄tutē imis
 tandā. ad lucē cognoscēdā ad bo
 nitatē diligēdā. ad h̄ igr q̄ hō ab

isto statu repet. cōgruētissim⁹ fuit.
 vt ei ddescedēt p̄mū p̄n^m red dēdo
 se illi. noscibile. aiabile. a imitabi
 le. Et qz hō carnal. aial. a sensual
 nō noueāt. n⁹ amabat. n⁹ seq̄bat⁹
 nisi sibi. p̄portionalia a cōsilia. ideo
 ad t̄pandū hoiez de h̄ statu. v̄bū
 caro factū ēvt ab hoie q̄ caro eāt
 et cognosci possit a amari a imitari
 ac p̄ h̄ a hō deū cognoscēs a amās
 a imitās t̄mediaret⁹ a moebo p̄cti
Postremo qz hō p̄fecte repari
 nō poteāt. nisi recuparet mētis in
 innocētiā dei amicitū a suā excel
 lētiā q̄ soli dō subrāt. a h̄ n̄ potuit
 fieri nisi p̄ deū i fōz hui. iō cōgruū
 fuit v̄bū icarnai. Excellētiā nāqz
 recupare nō poteāt nisi repator
 est de⁹. qz si mera creatūā tūc hō
 est s̄biect⁹ mere creatūe. et sic nō
 recuparet statū p̄ois excellentie.
 Amicitia qz dei recupare n̄ pote
 rat nisi p̄ mediatorē dueniētē qui
 manū possit ponē i v̄trūqz. a v̄triqz
 p̄ti cōformis eē. a v̄tusqz amic⁹. et
 iō sic filis dō p̄ dimitatē. sic filis
 hoī p̄ hūanitatē. Innocentiā v̄o
 mētis t̄cupaē n̄ poteāt nisi dimis
 sa culpa quā dmittē nō decebat
 dīmā iusticiā. nisi p̄ satisfactōz cō
 dignā. a qz satisfaccē n̄ poteāt nisi
 de⁹ p̄ toto hūano gñe. n⁹ debebat
 nisi hō q̄ peccauēāt. iō congruētissimū
 fuit hūanū gen⁹ repai. p̄ deū
 hoiez natū de gñe ade. Qm̄ ergo
 excellētia repari n̄ poteāt nisi p̄
 repatorē excellētissimū. nec amiz
 citia reformari poteāt nisi p̄ me
 diatorē amicabilissimū. nec inno

centia recuperari poterat nisi p satisfactorē sufficiētissimū. excellētissimū? autē repator nō est nisi sit de? amicitabilissimū? mediator nō est nisi sit homo. sufficiētissimū? satisfactor nō est nisi sit de? piter et hō. dgruissima fuit nrē repacōni incarnatio vbi. vt sic gen? hūanū i eē exierat p vbu icreatū. a i culpā ceciderat deserēdo vbu ispiratū sic a culpa resurgēt p vbu incarnatū

Capitulū. ij.

De incarnatione verbi q̄tū ad vniōnē naturay

Quoniam igit vbu incarnatū tria nob cōsiderāda occur rūt. s. vniō naturay pleni tudo carismatū. a p pēssio passio nū. ppter redimēdū gen? hūanū

Circa naturay vniōnē h tria cōsiderāda sūt. ad itelligēdū icarnationis misterii. s. op? mod? a tps

De tpe aut h tenēda sūt h; fidē xpianā. s. q̄ incarnatio ē opatio trinitatis p quā fit assūptio carnis a dimitate. a vniō dimitatis cū carne. ita q̄ assūptio nō tm ē carnis sensibil. h etiā spūs rōnal h m potentia vegetādi. sentiēdi. et intelligēdi. ita etiā q̄ vniō nō fit in vni tate natuē h p sone. nō hūane sed dīne. nō assūpte h assumētis. nō p sone cuiuslibet h p sone soli? vbi in q̄ tāta fuit vniō vt q̄cqd dē de filio dei. dicat de filio hoīs. a econ uerso. hīs tñ exceptis. in q̄b? ex pmitur vniō vel claudis negatio.

Nō aut ad itelligētiā p dōy h est. qz icarnationis op? nō solū ē

a p? p n? in q̄tū ē effectiuū in pdu cendo. vey etiā in q̄tū repatiuū re mediādo. satisfaciēdo. a recōsiliādo. **Q**m ergo icarnatio in q̄tū dicit aliquē effectū ē a pmo p n? qd oia fact rōe sūme v tūtis. et sūma v tusa opatio vniōta est et idiuisa oimode in trib? p sōnis. hinc ē q̄ necē est icarnacōnis opationē a tota trinitate manāe. **Q**z vō est a p? p n? in q̄tū ē repatm. remediādo a totū gen? hūanū lapsū fuerat. a viciatū nō solū rōne aie. vey etiā a carnis. hinc ē q̄ necē fuit q̄ totū assumeret vt totum curaret

Et qm nob magis nota ē pars carnis a magis a deo distat. vt ex p sōis fiat noia? a maior expmat hūiliatio a pfūdiōr explicet dig tū. hinc ē q̄ op? illd nō aiatio h icarnatio noiat. **R**urs? qz est a p? p n? in q̄tū ē repatiuū satisfaciendo. et satisfactio nō fit nisi ab eo q̄ debet a p t. a nō debet nisi hō. nec p t nisi de?. oportuit q̄ i satisfactioe fil eēt dursus vtriusqz nāe dīne. s. et hūane. **E**t qz ipossibile ē q̄ dīna natuā cōcurrat cū alia. sic ps ad cōstitutionē tēij. nec q̄ ipsa tūseat i aliā naturā n? alia natura tūseat in ipsā. p pē simplicitatē et imutabilitatē ipsi? perfectissimā. **H**inc est q̄ deitas a hūanitas nō vniūtur in vni tate natuē. nec accē dētis. vniūtur igit in vni tate p sone a p postaf. **E**t qm dīna natuā i nullo supposito p t s b s tē p t e r q̄ in p p a p postaf. idō vniō illa non p t eē in p postaf seu p sone hoīs

sed dei. ac p hoc per vnionē. p̄mū
 p̄n^m in vnā suaz ypostasiū fecit
 seipsū suppositū humane natuē ⁊
 ita vna tm̄ est ibi personalitas et
 vnitās p̄sonal̄ ex pte. s. assumētis
 Postremo. qz ē a p̄o p̄n^o vt est
 repatiuū recōciliādo. ⁊ cōciliās ē
 mediator. mediatio aut̄ p̄pe cōue
 nit dei filio. idō ⁊ incarnatio. Me
 diatoris namqz est esse mediū int̄
 hoiem ⁊ deū ad reducēdū hoiem
 ad dīnā cōgnicōz ⁊ ad dīnā cōfor
 mitatē. ad dīnā filiācōnē. Nullū
 aut̄ dect̄ magis eē mediū q̄ p̄soz
 nā q̄ p̄ducit ⁊ p̄ducit. q̄ triū ē me
 dia p̄sonaz. Nullūqz magis de
 ct̄ reducē ad dīnā cōgnicōz q̄ ver
 bū. q̄ se p̄ declarat. qd̄ est vmbile
 carni. sic ⁊ v̄bū vocī. Nullūqz ma
 gis dect̄ reducē ad cōformitatē q̄
 eū q̄ est imago patris. Nullūqz
 magis dect̄ ad filiationē adopti
 uā reducē q̄ filiū naturalē ac p̄ h̄
 nullū magis dect̄ fieri filiū hoīs
 q̄ ipsū filiū dei. Qm̄ igit̄ idē oīo
 est filiū hoīs ⁊ dei rōne incarnatio
 nis. ⁊ q̄cunqz vni idē sūt eadē. int̄
 se sūt eadē. hinc est qz necessario
 fit cōicatio ideomatū. nisi sit voca
 bulū in q̄ aliq̄ epugnātia icludat̄
 sic sūt illa in q̄b̄ icludit̄ respect̄
 vnionis vni? natuē ad alterā. sic
 vnire. incarnari. assumē. ⁊ assumi
 vel negatio alicui? cui? oppositū
 alteri cōpetit. sic incipe eē. creati
 et cōsilia. in q̄b̄ instātia ferē 3 res
 gulā p̄habitā. p̄p̄ causā p̄dictā.

Capitulū. iij.

De incarnatione q̄tū ad modū

O modo icarnacōnis hoc
 tenēdū ē. qz angelo nūcīz
 anti v̄gimi misteriuū incar
 nationis pficiēdū ī ipsa. v̄go cre
 didit. appetijt. ⁊ cōsensit. spūscīus
 in eam supuenit ad sanctificādū.
 ad scāidandū. cui? v̄tute v̄go cō
 cepit dei filiū. quē v̄go pepit. ⁊ p̄
 partū v̄go p̄māsit. Cōcepit aut̄
 n̄ solū carnē. v̄z etiā carnē aiātā
 ⁊ v̄bo vnitā. nulli pctō obnoxīā. h̄
 oīo scām ⁊ imaculatā. rōne cuius
 mē dei d̄z. et est v̄go ⁊ mē. Rō at̄
 ad intelligētā p̄dictoz h̄ ē. qz in
 carnatio est op? manās a p̄o p̄n^o
 inq̄tū ē repatiuū. mō cōgruissimō.
 mō duemētissimō. ⁊ mō cōpletissi
 mo. Dect̄ em̄ ei? sapiam opati
 cōgrue. largitatē. cōiter. ⁊ virtutē
 opati p̄fecte. Qm̄ ergo incarnas
 tio est a p̄o p̄n^o repante mō cōs
 gruissimō. ⁊ cōgru? mod? ē qz me
 dicina ex opposito respōdeat mor
 bo. et reparatio lapsui. ⁊ remediū
 no amēto. cū gen? hūanū lapsū
 fuerit p̄ diabolicā suggestionē. et
 p̄ cōsensū mulieris decepte. et per
 gnationē cōcupiscētiālē tūssūdētē
 originale in plem oportuit qz ecō
 t̄rio es̄ āgel? bon? suadēs bonū
 et v̄go credēs et cōsentēs in bonū
 sualū. et caritas spūscī. s. sanctifi
 cans ⁊ secūndās ad cōceptū imac
 ulatū. vt sic 3 rīa 3 rīz curarētur
 Ac p̄ h̄ sicut mulier p̄ dyabolū
 decepta. et p̄vix cōcupiscibile cog
 nita et corrupta tūssūdēt in oēs
 culpā. morbū. ⁊ mortē. Sic mulier
 p̄ angelū erudita. et p̄ spūscī

sanctificata et secūdata absq; omī
 corruptōne. tā mētis q̄ corpōis
 plēn generat̄ q̄ oīb? ad ipsā ve-
 nientib? daēt ḡtā. sanitatē et vitā
Rursus. qz incarnatio est a p̄mo
 p̄n° repante modo duentissimo
 nā p̄ verbū icarnatū repat laps?
 hoīm et angeloz vtpote celestū
 et trestriū et hoīm lapsus repat
 s̄m vtrūq; sexū. vt medicamentū
 fit cōe oīb? . dect̄tissimū fuit q̄ ad
 incarnationis misterīū fieret con-
 cursus angeli. mulieris et viri. An-
 gelivt denūciātis. mulieris v̄ginis
 vt cōcipētis. viri vero vt cōcepte
 plis vt sic angel? gabriel est; nun-
 cius patris et̄ni. virgo imaculata
 eēt templū spūscā. ples cōcepta
 eēt ipsa p̄sona v̄bi. ac p̄ h̄ in cōi-
 repatione oīm cōis fieret curs?
 triū de triplia iherarchia. .f. dīna
 angelica. et hūana. ad insinuādū
 nō solū emitatē dei. v̄z etiā gene-
 ralitātē b̄nificij. et liberalitatē repa-
 toris sūmi. **E**t qm̄ liberalitas spi-
 rituis cō appropat. et sanctificatio
 v̄ginis in q̄ pacta fuit v̄bi concep-
 tio. **H**inc ē q̄ licet op? illud sit a
 tota trinitate. p̄ appropationē tñ
 d̄v̄go cōcepisse de spūscō. **P**os-
 tremo qm̄ est a p̄mo p̄n° repante
 mō cōpletissimo. hinc est q̄ in con-
 ceptione cōpletio debita fuit in ple-
 fuit in cōceptu. fuit et in v̄tute cōci-
 piente. **Q**z cōceptio debita debet
 eē in ple. **H**inc est q̄ in instātī cō-
 ceptionis nō tñ fuit seminis deā-
 fio. v̄z etiā cōsolidatio. cōfigura-
 viuificatio p̄ animā. et deificatio

p̄ deitatē vnitā. vt sic v̄go dei filiū
 vere cōcipet p̄ vnionē carnis ad
 deitatē. mediātē spū rōnali p̄ quē
 tanq̄ p̄ mediū cōgruētē caro erat
 ydonea ad vnionē. **Q**z v̄o cōple-
 tio debuit debita eē in cōceptu. tñ
 ex q̄tuor modis. tres modi p̄du-
 cendi hoīem p̄cessissent. **P**rimus
 nec de viro. nec de muliē sicut adā
 sc̄ds de viro sine muliē sicut i eua.
 tera? de muliē et viro. sicut in oīb?
 cōcupiscibile natis. decuit aut̄ ad
 cōplementū nisi q̄z tñ modū in-
 trodūci. q̄ sc̄z eēt de muliē sine se-
 mine virili p̄ v̄tutē sūmi opatoris
Qz vero cōpletio debuit eē in vir-
 tute. **H**inc est q̄ in cōceptione filij
 dei simul cōcurrit v̄tus inata et v̄t?
 infusa. et v̄tus increata. **V**irt? in-
 nata materiā p̄parauit. v̄tus infusa
 purificādo segregauit. virt? incre-
 ata subito p̄fecit. qd̄ nō poterat a
 virtute creata nisi successiue fieri
 et sic v̄go. **M**aria mat̄ fuit. cōple-
 tissimo mō ipsū dei filiū cōcipēdo
 absq; viro. secundātē spūscō. **Q**z
 em̄ in mēte virginis amor spūscā
 singularit̄ ardebat. ideo in carne
 ei? virt? spūscā miracula faciebat
 grā spūscā p̄tīm exātate. et p̄tīm
 adiuuātē naturā. p̄tīm eleuātē. iuz
 qd̄ cōcept? ille mirabil̄ exigebat.

Capitulū. iiii.

De incarnatione ḡtū ad ple-
 nitudinē temporū

De tpe vero incarnatōnis
 h̄ tenendū ē q̄ licet deus
 in p̄n° potuerit incarnari
 noluit tñ nisi in fine tpm̄ p̄cedēte

lege natuē. et lege figurē. p̄ patri
archas et p̄phetas q̄b? et p̄ q̄s fuit
incarnatio repromissa. p̄ q̄s in
carnari dignat? est tamq̄ in fine
tēporū plenitudine. iux̄ qd̄ dicit
ap̄ls **A**t ubi venit plenitudo t̄pis
misit de? filiū. s. factū ex muliere.
factū sub lege. vt eos q̄ sub lege
erāt re. **R**ō autē ad intelligentiā
p̄dictorū hic est. qz incarnatio est
op? p̄m p̄ncipij repantis iux̄ qd̄
deceat et uenit h̄m lib̄tatē arbitrij
h̄m s̄limitatē remedij. et h̄m into
gritatē vniūsi. **N**ā sapientissim?
artifex in agendo oīa hic attēdit
qm̄ ergo lib̄tas arbitrij h̄ requirit
vt ad nihil trahat in vita. sic de
buit de? gen? h̄m reparet sal
lutem iueniret q̄ vellet q̄rere sal
uatorē. q̄ vero nollet q̄rere salua
torē. n̄ salutē p̄sequēs iueniret
null? autē q̄rit medicū nisi reco
noscat se egrotā. null? q̄rit adiu
torē n̄ recognoscat se ipotētē. **Q**z
iḡt hō in p̄n̄o sui laps? adhuc sus
p̄biebat. de sc̄ia et v̄tute. ideo pre
misit de? legē natuē in q̄ vinceret
de ignorantia. **E**t p̄ cognita igno
rantia sed p̄manēte sup̄bia. de vic
tute q̄ dicebant nō deest q̄ impleat
sed deest q̄ iubet addidit legē pre
ceptis moralib? erudientē et ceri
monialib? aggrauantē vt habita
sc̄ia. et cognita ipotentia. defugēt
ad d̄inā misericordiā et gr̄ā postu
landā q̄ data est nob̄ in aduentu
x̄pi. ideo p̄ legē natuē et sc̄pture
subsequi debuit incarnatio verbi.
Cursus. qm̄ sublimitatē remedij

requirit vt credat fide firmissima. et
ametur caritate ardentissima tāq̄
mysteriū secretissimū et saluberrimū
ideo cōgruentissimū fuit vt añ x̄pi
aduentū p̄irent m̄lta testimonia
p̄phetarū tam explicita in v̄bis. q̄
implicita in figuris. vt multis et fir
mis testimonijs qd̄ erat secretū.
fiēt certū et idubitabile ad credē
dum. **P**reiret etiā multiplicia p̄
missa et ardentissima desideria. vt p̄
missū beneficiū expectaret. expec
tatū differret. dilatātū amplius
desideraret. et diu desideratū. fer
uētū amaret. et ḡtiosū suscipet et
susceptū sollicitū suaret. **P**ostre
mo qm̄ itēḡtas et p̄fectio vniūsi re
quirit vt vniūsa sint ordinata q̄tū
ad loca et q̄tū ad t̄pa. et h̄ op? in
carnationis eāt p̄fectissimū inter
oīa opa d̄ina. et p̄cessus debet eē
ab ip̄fecto ad p̄fectū. et nō eōuer
so. **H**inc ē qd̄ op? illud debuit fieri
in fine tēporū vt sicut p̄m? homo
q̄ erat totū? mūdi sensibilis cōnas
mentū. vltimo fuerat conditus. s.
sexto die ad totū? mūdi cōpletionē
sic sc̄s hō totū? mundi reparati
cōplemētū in q̄ p̄mū p̄n̄m uigitur
cū vltimo. s. de? cū limo fieri d̄buit
in fine tēporū h̄ est in sexta etate.
que est etas apta ad exercitiū sa
pientie. et ad eneruationē concu
piscētie. et ad trāsitū a statu tur
binis ad q̄etē q̄ oīa cōpetūt sexte
etati deorsus mūdi. p̄tē incarnationē
filij dei. **Q**m̄ ergo aduēt? x̄pi
fuit in t̄pe legis gr̄a in exhibitio
ne misericordiē repromisse. et in

pn^o etatis sexte. et hec oia dicunt plenitudinē. qz lex gratie implet legē sc̄pture. ⁊ solutio pmissi implet pmissionē. ⁊ sexta etas rōne pfectionis senarij sonat in plenitudine. Hinc est qz in aduētū filij dei d̄z eē plenitudo tēporū. nō pp̄t hoc qz in ei⁹ aduētū tps̄ finiat̄ sed qz tp̄alia ministeria impleāt̄. Sicut aut̄ xp̄s nō debuit veniē in pn^o tps̄. qz aduētus eius nimis fuisse festin⁹. sic nec differre vsqz in finē vltimū. quia tūc nimis eēt tard⁹. Decebat em̄ saluatorē venire int̄ tps̄ morbi. et tps̄ iudicij vt in medio introducēt̄ tps̄ remedij. Decebat mediatorē qdā suoz mēbroz p̄cedē quedā sequi. Decebat ductorē pfectū tunc se ostendē cū eēt oportunitas currendi ad brauiū. ⁊ hoc est in fine tēporū circa tminū ⁊ approximatiōne ad finale iudiciū vt p timorē iudicij stimulat̄. et p sp̄e p̄mij attracti. et p pfectionē exēpli aīati vigorosē ⁊ pfecte seq̄mur ducem dēv̄tute i v̄tute. vsqz q̄ pueniam⁹ ad brauiū felicitatis eterne.

Capitulū. v.

De plenitudine gratie xp̄i q̄tū ad carismata in affectu.

Postq̄ innotuit nob̄ verbū incarnatū q̄tū ad vniōnē naturaz. ⁊ considerandū ē q̄tum ad plenitudinē carismatū sp̄ualiū. Circa q̄ p̄mo cōsiderāda est plenitudo gr̄e in affectu. deīde plenitudo sapie in intellectu. ⁊ postremo plenitudo meriti in opa et

in effectu. De plenitudine igitur gr̄e in affectu in xp̄o hec tenenda sūt. qz in xp̄o a sui cōceptione fuit plenitudo oīs gr̄e q̄tū ad gratiā singularis p̄sone. q̄tū ad gr̄iā capitū. ⁊ q̄tū ad gr̄iā vniōnis. Ita qz p gratiā singularis p̄sone habuit oīs culpe imunitatē. et q̄tū ad actū. et q̄tum ad posse. qz nō peccauit. nec potuit pct̄m habē.

Per gr̄iā vniōnis dign⁹ ē nō tm̄ felicitate glorie. v̄z etiā adoracōe latricie q̄ est cult⁹ reuerētie soli deo debite. Per gr̄iā v̄o capitis īfluit motū et sensū in vniūsos q̄ ad eū accedūt. vel p fidē rectā. vel p fidei sacramēta. siue aduētū ei⁹ p̄cesse r̄int siue fuerint s̄bsecuti. nā et qui p̄ibant et q̄ seq̄bant clamabant osanna filio dauid. Rō aut̄ ad intelligentiā p̄dictoz h̄ est. qz reparatio ē opatio p̄mij p̄ncipij ita qz ab ipso emanat s̄m libertatē. ⁊ ad ipsū reformat s̄m cōformitatē. ido oportet qz fiat p gr̄iā deiformitatē. gr̄iā em̄ emanat a deo libe-raliter. et reddit hoīez deiformē.

Quā ergo repatiū pn^m p gr̄iā repat. ⁊ oīs res pleni⁹ ⁊ pfecti⁹ ē in suo fonte ⁊ origine q̄ in suo v̄uulo ⁊ effectu. necesse ē qz in pn^o nr̄o repatiuo. s̄ xp̄o d̄no fuit oīs gr̄e plenitudo. Et qm̄ repatiū pn^m in repando nō tm̄ tenet rōnē p̄ncipij v̄z etiā medij et extremi. qdē in satisfaciēdo. medij in recōaliādo. ⁊ p̄ncipij ī influēdo. Ideo necesse est qz in xp̄o fuerit plenitudo gr̄ie rōne extremi satisfas-

clētis mediij reuōaliātis. a pncipij
 supinfluētis. **Q**m̄ igit̄ extremū
 ad satisfaciēdū idoneū. necē ē esse
 deo placēs ac p̄ h̄ ab oī pctō p̄fā
 imune. et h̄ nō pōt eē nisi p̄ donū
 dīne grē in aliq̄ hoīe necē fuit po
 nere in xp̄o gr̄iā ipsū s̄ficiātē a cō
 firmātē quā vocam̄? gr̄iā singula
 ris p̄sone. **R**urs̄? qm̄ mediū ad
 reuōaliādū ueniēs n̄ ē. n̄ habeat
 in se vt̄ qz naturā. supiorē a inferi
 orem. s̄. adorabilē a adorantē. et h̄
 nullo° fieri p̄t nisi p̄ sūme digna
 tiuā a gr̄tuitā vniōnē. iō necē est in
 xp̄o ponē gr̄iā sup oēm gratiā. et
 oīmōdā reuerētiā venerādā. quā
 vocam̄? gr̄iā vniōnis. rōne cui? ē
 xp̄s hō sup oīa b̄ndict̄ de? a iō
 cultu latrē venerād̄? **P**ostremo
 qz p̄n̄ ad influēdū efficac̄ nō est
 nisi h̄z in se fontalē plenitudinē a
 originalē. q̄ n̄ tm̄ ē plenitudo suffi
 ciētē h̄ etiā sup habūdātē. iō necē
 est v̄bū incarnatū eē plenū grē et
 veritatis. ita qz de plenitudie eius
 accipe valeāt vniūsi iusti. sic vniū
 sa mēbra a capite accipiūt influen
 tiā mot̄ et sensus. a p̄t h̄ vocat̄ h̄
 gr̄iā. gr̄iā capitis. p̄ eo qz sic caput
 h̄z in se sensuū plenitudinē. a ceteris
 mēbris ē d̄forme. ceterisqz p̄sident
 ac ceteris a b̄ficiū p̄stat influētē
 q̄ ip̄i capiti d̄nectūt. sic xp̄s h̄ns in
 se grē sup abūdātā. a nob̄ cōfisis
 est in nā. p̄ ceteris s̄is a iustis. c̄
 teris q̄ ad ipsū accēdūt p̄stat be
 neficiū grē a sp̄ūsc̄i. p̄ q̄ fit sens̄
 a mot̄ in sp̄ūalib̄. a qm̄ ad ipsū
 accēdē ē p̄ fidē v̄l p̄ fidei sac̄mētū.

et fides xp̄i eadē ē in p̄teritis p̄nti
 bus a futuris. iō rō influēdi in xp̄o
 ponit̄ resp̄cū oīm. tā p̄teritorū q̄
 p̄ntiū q̄ etiā futurorū in xp̄m cre
 dētū. a in ip̄so renatorū q̄ p̄ fidē co
 pulatur xp̄o. a p̄ gr̄iā influētē fiūt
 mēbra xp̄i a tēpla sp̄ūsc̄i. ac p̄ h̄
 filij dei p̄ris cōnexi ad inuicē p̄ in
 dissolubilem inculū caritatē qz sic
 distā^a lo corū n̄ diuidit̄. sic n̄ diu
 turnitate t̄pm sepat̄. ac p̄ h̄ ones
 iustivbiūm qz sūt. a qn̄cunqz sūt.
 vniū efficiūt cor p̄ xp̄i misticiū sen
 sū a motū. suscipiēdo de vno capi
 te influētē sc̄dm fontalē. radicalē
 et originalē plenitudinē oīs grē
 in ip̄so habitātis sicut in fonte.

Capitulū. vi.

De plenitudine sapientie xp̄i
 in intellectu

De plenitudine v̄o sapie
 xp̄i in intellectu h̄ tenēdū
 est qz in v̄bo incarnato xp̄o
 sc̄z d̄no nr̄o fuit oīs sapie pleni
 tudo. nō solū q̄ntū ad cognita. v̄z
 etiam q̄ ad cognoscēdi modos et
 differētias. In ip̄so nāqz fuit cog
 nitio sp̄ūalis ex p̄te deitatis. cog
 nitio sensualis ex p̄te sensualita
 tis et carnis. cognitio sc̄ctialis ex
 p̄te mētis et sp̄ūs. **E**t hec fuit tri
 plex q̄dā. s̄. p̄ naturā. q̄dā p̄ gr̄iā.
 et quedā p̄ gloriā. **N**ō sapiam ha
 buit vt̄ de?. et vt̄ hō. et vt̄ d̄prehē
 sor. et vt̄ viator. et vt̄ illuminat̄
 p̄ gratiā. a vt̄ recte format̄ p̄ na
 turā. a ita in vniūso sūt in xp̄o qn̄qz
 modi cognoscēdi. **P**rim̄ est fm̄
 dīnā naturā. et h̄ modo cognouit

oia actualia et potetialia finita. et
 infinita. cognitione actuali et cop
 hēsiua. scds p gloriā. et h mō cog
 nouit oia actualia. et finita cogni
 tione actuali et cōprehēsiua. Infi
 nita vō cognitione habituali vel
 excessiua. terciū est p gratiā. et hoc
 mō cognouit oia spectātia ad hu
 mani gñi redēptionē. q̄rtus ē fm
 naturā integriā cuiusmodi fuit in
 adā. et hoc mō cognouit oia que
 spectāt ad vniūsi cōstitutōez. q̄ntus
 est fm sensibilē experiētā. et hoc
 mō cognouit oia q̄ veniūt ad or
 gana sensuū fm quē modū d̄z q̄
 didicit ex hijs q̄ passus ē obediē
 tiā. Nō aut ad itelligētā p̄dōz
 h est. qz sicut repatiū p̄ncipij est
 nos reparare p liberalissimā grām.
 sic etiā p puidētissimā sapiam. Qz
 em fm ordinē sapie cōditū fuit n̄
 p̄t absqz lux et ordine sapie repa
 rari. et idō sicut xps debuit eē im
 munis ab omni culpa. sic elōgatus
 debuit eē ab oī ignorātia. ac p h
 totate replet supne sapie. lux et
 cōtrafulgētā. q̄ ppter cognitionē
 pfectā habuit fm vtrāqz naturā
 et potentiā cōgnositiuā. fm oīm
 rez existētā. Qz ergo res habēt
 esse in etna arte. in hūana mēte.
 in p̄o gñe. necesse fuit xpm hrē
 hanc triformē rez cognitionem.
Qz vō res duplx p̄t cōgnosā i
 arte. s. vel ab ipso artifice. vel ab
 alio contēplante artē. et sicut habz
 esse duplicat. et cōgnosā in mēte.
 etiā p̄ter acq̄sitiōē que xpō nō
 cōpetit ppter iperfectionē. s. vel

fm habitū inatū. vel fm habitū
 infusū. Hinc est qz necessariū fuit
 ad pfectā sapie plenitudinē q̄nqz
 modos p̄dōs repetiri in xpō deo
 et hoīe vt in arte etna cōgnosēt
 res p naturā deitatis. et p gloriā
 cōprehēsiōis. In mēte aut sua p
 habitū naturalē et inatū. sic cog
 nouit adā et angeli. et p habitū
 gratuitū et infusū. sicut sancti dei
 p spm scz illuminati. In p̄o vō ge
 nere cōgnoseret via sensus me
 morie et experiētie. q̄ in nob facit
 rem incognitā cōgnosā. In xpō vō
 rem notā fm vnū modū cōgnosā
 facit scdm aliū modū. Qm autē
 dīna substātia v̄tus et opatio est
 imensa. Hinc ē qz fm p̄m modū q̄
 est p naturā deitatis. infinita actua
 liter cōprehēdit. q̄dā em infalli
 bili mō sūme ifinito. oīs ifinitas
 est finita. qz vō sbstantia virtus
 et opatio creatuē q̄tumāqz sub
 limate finita est. ita tñ qz mēs hu
 mana nō quiescāt nisi in bono infi
 nito. nec tñ illud cōprehendit. qz
 infinitū nō cōprehendit a finito
 accepta cōprehēsiōe p̄p̄e. Hinc
 est qz q̄tū ad scdm modū cōgnos
 cendi anima xpi p gloriā cōpre
 hensionis capit q̄tūamqz p̄t ca
 pere natura finita p bonū ifinitū
 btificata. cui est sūme vnita. ac p
 h ad finita se extēdit actualit ap
 phendēdo. ad ifinita vō habitua
 liter vel etiā extēdendo. nō p̄t em
 aīa xpi equari vō. nec in scientia
 nec in aliq̄ alio. Rursus qz ḡtia
 maxime respiciat op̄ repationis.

Hinc est quod secundum tertium modum cognoscendi per gratiam perfectissimam cognovit Christus omnia que spectant ad reparationem nostram longe excellentius et melius quam aliquis prophetarum vel etiam angelorum. quia natura hominis bene instituta nata erat omnibus creaturis preesse et ipsas nosse tanquam eas que debebant sibi servire. sic patuit in primi hominis additione. Hinc est quod quantum ad quartum modum cognoscendi cognovit Christus omnia que spectant ad mundanam machinam constructuendam longe excellentius quam ad mundum.

Postremo quia sensus non est perceptivus rei nisi ad obiecti presentiam. Hinc est quod secundum cognitionem sensitivam non sicut cognoscebat omnia. sed modo hec modo illa. iuxta quod optimum erat ad reparationem humani generis faciendam.

Capitulum vij.

De perfectione meriti in effectu

De plenitudine autem meriti Christi habet tenendum est. quod in Christo domino fuit omnis meriti perfectio et plenitudo. primo quantum ad eum qui merebatur. quia non tamen erat homo. vix etiam deus. secundo quantum ad tempus in quo merebatur. quia ad instanti conceptionis usque ad horam mortis. tertio quantum ad illud pro quo merebatur. quia per perfectissimum habitum caritatis. et perfectissimum exercitium virtutis in orando. in agendo in patiendo. quarto quantum ad eum cui merebatur. quia non tamen sibi vix etiam nobis imo omnibus iustis. quanto quantum ad illud quod merebatur nobis. quia non tamen gloria vix etiam gratia et vita. et non tamen gloria spiritus. sed etiam stolam carnis et apertionem ianue celestis. sexto quantum ad id

quod merebatur sibi. quia licet non mereatur glorificationem mentis quam habebat merebatur tamen glorificationem carnis et accelerationem resurrectionis. et clarificationem sui nominis et dignitatem iudicarie potestatis. septimo quantum ad modum qui merebatur. cum enim triplex dicitur aliquis mereri. vel de debito faciendo debitum. vel de debito magis debitum. vel de debito vno. faciendo debitum alio modo. omnibus hiis modis meruit nobis. tertio tamen meruit sibi faciendo habundantiam gratie spiritus per quam Christus sicut erat beatus. et in statu merendi. ita quod sibi ei meritum omnia merita nostra habet fundari. Non autem ad intelligentiam predeceperet habet. quia cum in primo reparatio pro domino. scilicet domino nostro necessaria fuit plenitudo gratie et sapientie que sunt nobis origo rationis et servituti. necesse est quod in Christo fuerit plenitudo et perfectio omnis meriti habet omnem modum plenitudinis. Quia. non in Christo fuit plenitudo gratie unionis per quam erat deus ab instanti conceptionis habens gloriam conceptionis et motum liberi arbitrii. Hinc est quod necessario fuit in Christo perfectio meriti. et quantum ad excellentiam et dignitatem meritis. et quantum ad celeritatem oportunitatem temporis. Rursus quia fuit in eo plenitudo gratie singularis persone. per quam habuit firmissimam caritatem. et omnes virtutes perfecte quantum ad habitum et exercitium. necesse fuit quod in eo fuerit plenitudo meriti quantum ad id pro quo contingit mereri. cuiusmodi est radix caritatis et actus multiplicis nobilitatis.

Amplius quia fuit in eo plenitudo gratie capitis per quam plenissimam habet

buit influentiā in mēbra sua. Hinc est q̄ plenitudinē habuit meriti. nō tñ respectu sui. h̄ etiā respectu n̄ri. q̄b? sicut oīa spūalia q̄ h̄em? influunt rōne dimitatis. sic meruit rōne assūpte hūanitatē. siue sint bona stat? p̄tis. siue etne felicitatis. **P**ostremo qz tātoꝝ carismatū plenitudo. necessario ponebat in xp̄o sumā a p̄fectā felicitatē s̄m sui ptē sup̄iore. licet dispensatiue p̄pt nos es̄ in statu vie. Hinc est qz p̄fectionē habuit meriti q̄tum ad id qd̄ meruit sibi. qz n̄ gloriā a b̄titudinē aīe cōcreatā q̄ naturaliter in ipso oē meritū añcedebat h̄ solū illa aī q̄b? stat? vie stare n̄ poteāt. sic stolā cozporis cū gloriificatione sue excellētissime dignitatis. Hinc ē qz p̄fectionē habuit meriti quēadmodū merēdi. **Q**z em̄ in ipso ab instāti cōceptionis fuit p̄fectissima plenitudo. statim meruit oīa q̄ potuit mereri t̄sp̄cū sui. ac p̄ h̄ de debito vno mō. facē potuit debitū alio mō. de debito aut̄ debitū. vel de debito magis debitū facē nō potuit sibi. qz nullo mō potuit i sc̄itate p̄ficē aī a p̄n̄o es̄ sanctissim? fecit tñ h̄ nob̄ qui merito ip̄si? iustificam? p̄ ḡtā p̄ficim? in iusticiā p̄ etnā gloriā cōtonam? ac p̄ h̄ i merito xp̄i radicata sūt oīa merita n̄ra. siue satisfactoria pene. siue meritoria vite etne. qz nec ab offensa sūmi boni digni sum? absolui. nec imēnitatē eterni p̄mij q̄ de? est. digni sum? lucrari. nisi p̄ meritū hoīs dei. cui

dicere possim? et debem? oīa opa n̄ra opat? es in nob̄ dñe. ip̄e iquā est de? . cui p̄pheta dixit. dixi domino de? meus es tu. q̄. b. m.

Capitulū. viij.

De passione xp̄i q̄tū ad statū patientis.

Postq̄ cū v̄bū incarnatū cōsiderata ē v̄nio naturaz cōsiderata ē nihilomin? plenitudo carismatū. deinde cōsideranda est tolerantia passionū. **C**ū quā cōsiderand? ē stat? patiētis. 2° modus cōpatiēdi. 3° exit? passionis. **D**e statu v̄o patiētis h̄ tenēda sūt. s. qz xp̄s assūpsit n̄ tñ hūanā naturā. h̄ etiā defect? circa naturā. Assūpsit em̄ penalitates cozporales. vt famē. sitē. et lassitudinē. Assūpsit a spūales vt tristitiā. gemitū. et t̄rorē. **N**ec tñ oēs cozporales assūpsit. sicut sūt defect? egritudinū mltiformiū. **N**ec oēs spūales. sic sūt ignorā a rebelliones carnis ad sp̄m. **N**ec q̄licūqz qz sic necitatē suscepit. vt tñ nihil pati poss̄ iūte. nec s̄m voluntatē deitatis. nec s̄m voluntatē rōis licet passio fuerit i voluntatē sensualitatis a carnis. sic exp̄mit orō saluatoris q̄ d̄t nō sic ego volo h̄ sicut tu vis. **R**ō aut̄ ad itelligentiā p̄dictoz h̄ est. qz cū p̄n̄m repatiuū i recōaliādo. necario habeat mediatoris officiū. ideo necesse ē qz habeat cōuenientiā cū vtroqz extremoz. n̄ solū q̄tū ad naturā. v̄z etiā q̄tū ad ea q̄ sūt cū nām. **Q**m̄ ergo de? ē iust? et b̄tis im?

mortalis et impassibilis. homo vero lapsus est peccator. et miser passibilis mortalis necesse fuit mediatorem dei et hominum posset homines reducere ad deum cum deo conciliare in iusticia et beatitudine cum homine vero impassibilitate et morte ut sic transirent habendo mortalitatem et beatitudinem permanentem. homines reduceret de presenti miseria ad vitam beatam.

Sicut contra angelum malum habendo immortalitatem cum miseria et iniusticia fuit mediator faciens eadem in culpa et miseria. per suggestionem suam. Quia ergo Christus mediator debuit habere in innocentiam et beatitudinem fructum cum mortalitate et passibilitate. Hinc est quod simul debuit convenire et apprehensorem. De omni etiam statu aliquid habuit in se secundum quod dicitur assumpsisse de statu innocentie peccati immunitatem. de statu nature lapsus mortalitatem. de statu vero glorie beatitudinem fructum perfecte.

Rursus quoniam penalitates vitiose sunt ille quatuor. propter peccatum originale infirmitas. infirmitas. infirmitas et malicia. et concupiscentia stare non possunt cum perfecta innocentia. Hinc est quod has assumere non debuit nisi assumpsit. Pene vero que sunt exercitatie virtutis perfecte et testificatie humanitatis vere non simulate. potissime ille sunt que respiciunt naturam in communi sicut fames et sitis in absentia alimentum. tristitia et timor in presentia nocumendi. Hinc est quod illas debuit assumere et assumpsit.

Postremo quod nullus innocens debet inveniri aliquam penam sustinere. quod habet esse in ordine divine iusticie. nullus etiam mortalium vult mori

et pati secundum appetitum nature que naturaliter refugit mortem. Hinc est quod Christus debuit habere homini penalitates. sic tamen ut nihil posset pati invite secundum rationem. non solum propter beatitudinem et divinitatem omnipotentem sibi unitam. per quam poterat repellere omnia. sed etiam propter perfectissimam innocentiam. que habet ordinem naturalis iusticie. nihil permittit pati invite. sic etiam pateret ut tamen habet esse contra naturalem inclinationem et appetitum nature que est in sensualitate et carne.

Et hinc est quod Christus orans secundum rationem. voluntatem carnis exprimebat que passionem refugiebat cum dicebat. transeat a me calix iste. voluntatem tamen rationis voluntati patris conformabat et appetitui carnis proponebat. cum dicebat non mea voluntas sed tua fiat. et sic una voluntas non erat alteri. Scia quod secundum voluntatem divine iusticie quod erat voluit. secundum voluntatem rationis iusticie conformavit. sed secundum voluntatem carnis penam recusavit. sed tamen iusticiam non accusavit. et sic unaqueque voluntas quod suum erat operabatur. et quod ad se pertinebat sequebatur voluntas divine iusticie. voluntas rationalis obedientiam. voluntas carnis naturam. Ac per non erat in christo colluctatio et pugna. sed pacata ordinatio et tranquillitas ordinata.

Capitulum ix.

De passione christi quantum ad modum patendi.

De modo patendi habet tenendum est quod Christus passus est passione generalissima. passione acerbissima passione ignominiosissima passio est iterreptoria habet vivificativa

Passione inquam gñaliffimā. q̄tū
ad naturā hūanā. nō solū fm oīa
mēbra pncipalia corpis. v̄z etiā
fm oēm aīe potētā. licz nihil pati
pos̄ h̄z dīnā naturā. Pass̄ ē etiā
passione acerbiffimā. qz nō solū
dolēdo vt paties p vulnera. h̄z etiā
cōdolēdo put opaties p̄t nra des
licta. Passus ē etiā passioē igno
miniosiffimā. q̄ p̄t patibulū cru
cis. qd̄ erat suppliciu pessimoz. et
p̄t d̄sortiū iniquū videlz latronū
cū qb̄ fuit deputat. Passus est
v̄o passione interēptoria p sepa
tionē aīe a corpore. salua tñv̄mione
vt usqz cū deitate. Anathema. n.
est q̄ dicit dei filiū naturā quā se
mel assūpsit aliqñ ēliq̄sse. Nō at
ad intelligentiā p̄d̄ cōp̄ hec ē. qz re
patiuū p̄n̄. sic ordinate p̄duxit.
sic a ordinate repaē debuit gen̄
hūanū. sic igiē repare debet vt sal
ua sit libertas arbitrij. salua sit mi
hilomin⁹ honor dei. saluus etiam
ordo regim̄is vniūsi. Qz ergo re
parare debuit salua lib̄tate arbi
trij repauit dādo exēplū efficacis
simū. exēplū aut̄ illd̄ efficacissimū
est qd̄ iuitat a iformat ad culmē
v̄tutū. Nihil autē magis. infoz
mat hoīez ad v̄tutē q̄ exēplū tole
randi mortē p̄t iusticiā a obediē
tiā dīnā. mortē inquam n̄ quācūqz
h̄z penaliffimā. Nihil v̄o magis
inātat q̄ tanta benignitas q̄ p nob
altissim⁹ dei fili⁹. absqz nris meritis.
imo cū multis nris demeritis
posuit aīam suā q̄ benignitas tāto
maior oñdit q̄to p nob̄ ḡuioz a

abiectione pati voluit de? Q̄ em̄
p̄prio filio suo nō pep̄cit. h̄z p nos
bis oībus tradidit illū. quō non
etiā cū illo oīa nob̄ donauit. exq̄
inuitat̄ ad ipsū amādū et amatū
imitandū. Rursus qz repare de
buit saluo honore dei. ideo repa
uit offerēdo obsequiū satisfactor
iū. Est aut̄ satisfacē honorē deo
debitū ipendē. honor aut̄ deo sb̄
tract⁹ p supbiā a inobediētā res
spectu rei ad quā hō astringitur.
nullo mō meli⁹ restituit q̄ p hū
miliatōnē a obediētā ad eā rē ad
quā nullaten⁹ tenet. Qm̄ ergo
p̄ps Ihs inq̄tū de? eglis erat p̄ri
i forma dei inq̄tū hō inoēs nul
laten⁹ erat debitor mortis. dū se
metipsū exinaniuit. et fact⁹ ē obe
diens vsqz ad mortē. exoluit deo
qd̄ nō rapuit. p obsequiū satisfac
tionis p̄fecte. et obtulit sacrificiū
suauitatis sūme p p̄fecta dei plas
tatione. Postremo. qz reparare
debuit saluo ordine regim̄is vni
uersi. ido p mediū duemētissimū
repauit. Cōuenētissimū at̄ est vt
d̄ria d̄rijs currētur. Qz ergo hō
volēs eē sapiēs vt de? peccauit in
ligno vitito. volēs delectari. ita q̄
inclinat⁹ ē ad libidinē erect⁹ in p̄
sūptionē. ac p h̄ totū gen⁹ hūa^m
ifectū ē. a pdidit imōclitatē. a in
currit debitā mortē. hīc ē q̄ ad h̄
q̄ hō repare? duemētī remedio
de? fact⁹ hō voluit hūiliai a i ligno
pati a d̄vniūsalē ifectōz pati pas
sione acerbiffimā d̄ p̄sūptionē pas
sione ignominiosiffimā d̄tra mortē

debita et inuita. pati voluit mortē
debitā nō iuitā. sed volūtariā. Qz
ergo gñalitas corzupcōis in nob
infecāt n̄ solū corz p? a aiaz. h̄ etiā
oēm corzporis ptē. a oēm aie potē
tētā. Hinc ē qz xps pass? ē in oī
corzporis ptē. et in oī potētia aie.
a in supiori portione rōis q̄ sūme
in deo delectabat. vt rō. et ppter
vniōnē sui ad supius. et sūme pa
tiebat vt natuā. a ppter diuiciōnē
ad inferi? qz xps erat viator a cō
phensor fil. furs? qz libido v
hemēter ifecerat i nob aiaz a car
nē. et q̄tū ad carnalia. et q̄tū ad
spūalia pctā. Hinc ē qz xps a acer
bissimā passionē pass? ē in carne
a amarissimā cōpass? ē in aia. Et
qz in carne erat maxie eq̄litas cō
plexionis. et pfecta viuacitas sen
suū. in aia vō sūma caritas ad deū
a sūma pietas ad pximū. Hinc ē
qz vtrūqz dolor fuit itēfissim? Am
plius qz tumor supbie aliqñ con
surgit interi? ex p̄sūptione. aliqñ
exteri? ex ostētacōe. a aliena lau
de. ido ad ēmediādū oēm supbiā
xps pass? ē vtrūqz gen? ignomis
nie. et in se patiēte. et in comitatu
quē habuit i passiōe. Postremo
qz hec oia n̄ attingebāt dīmā na
turā ipassibile. h̄ solū hūanā. Hic
est qz i morte xpi. sic facta ē diuis
io aie a carne. vt tñ salua eēt vni
tas p̄sone. a vniō tā carnis q̄ aie
ad deitatē. a qz vniō aie cū corpe
facit hoiem a facit viuū. Hinc ē qz
xps n̄ fuit hō i illo t̄duo. licet aia
a caro eēt. vniō aū verbo. Vñ qz

mors in hūana natuā nō potuit
mortē inducē in p̄sonā q̄ sp̄ fuit
vua. et ido mortua ē mors iuita
a p xpi mortē. absorpta ē mors in
victoria. a deuict? p̄ncēps mortis
ac p h̄ hō a morte. a causa mortis
p meritū mortis xpi tāq̄ p reme
dium efficacissimū liberatus.

Capitulū. x.

De passiōe q̄tū ad exitū passiōis

DE exitu atq̄ passionis xpi
a fructu. h̄ indubitanter
tenēda sūt. qz aia xpi p?
passiōnē descēdit ad infernū siue
ad limbū. ad liberacōz n̄ oīm. sed
eoy q̄ int̄ mēbra xpi decesserūt per
fidē viuā vel fidei sacra. P? h̄ t̄cia
die resurrexit a mortuis. resumē
do corz? viuificatū. sed n̄ tale q̄le
p̄us fueāt. qz p̄us fueāt passibile
mōle. postea aūt resurrexit im
passibile et imortale. viues i sem
piternū. Deinde p?. xl. dies ascē
dit ad celos. vbi sup oēm creatu
rā exaltat? sedet ad dexterā dei pa
tris qd̄ dictū intelligit. nō q̄ntū
ad sitū q̄ nō cōpetit deo patri. sed
q̄ntū ad excellētā bonoy. qz. scz
residet in potiorib? bonis patris.

Postremo interiectis decē diebo
misit in ap̄los p̄missū sp̄m̄scm p
quē cōgregata ē ecclesia gentiū. a
ordinata scdm diūsas distributio
nes officioy et grāy. Rō aūt ad
intelligentiā p̄dictoy h̄ est. quia
sicut xpus inq̄tū verbū increatū
p̄fectissie oia formauit. sic inq̄tū
incarnatū oia p̄fectissime refōre
debit. Decet em̄ p̄fectissimū p̄n

cipiū op? nō dimittē cōtra pfectū
 Debit ergo repatoriū p̄n^m re
 dēptionis hūane p̄ remediū ducē
 ad pfectū. ad h̄ at̄ q̄ est p̄fectissimū
 et efficacissimū. Quia sufficiētissimū
 iō se extēdit ad cēlestia. t̄restria. et
 ifernalia. Quia ergo p̄ x̄pm sūt
 ifernalia recupata. t̄restria reme
 diata. cēlestia reintēgta. ita q̄ p̄
 hōy fecit p̄miā. sed m̄ per ḡtiā. et
 t̄ciū p̄ gloriā. idō p̄ passionē aīa
 descēdit ad iferos. ad liberādū in
 inferno detētos. deinde resurrexit
 a mortuis. ad uiuificādos ī p̄tis
 mortuos. ascēdit ad cēlos reducē
 do captiuitatē ad reitēgrādū ih̄rlin
 cēlestē. misit sp̄m̄sc̄m̄ ad edificandū
 dū ih̄rlin t̄restre. q̄ oīa necessario
 sequūt̄r̄ eiegūt̄r̄ ad sufficiētā
 repationis hūane. Hurs? qz re
 mediū illd̄ fuit efficacissimū tā in
 eos q̄ x̄pi aduentū p̄cesserūt q̄ in
 eos q̄ sequūt̄r̄. q̄ t̄n̄ ad ipsū x̄pm
 accēdūt et accesserūt. et ei⁹ mēbra
 fuerūt et sūt. tales aut̄ sūt q̄ adhe
 rent ei p̄ fidē. sp̄em et caritatē. idō
 t̄mediū illud h̄re debuit efficiā
 p̄mo in eos q̄ in x̄pm crediderūt
 credēdo sperauerūt. et sperādo ama
 uerūt. ac p̄ h̄ statim debuit ad ife
 ros descēdē. ad ipsōy liberaōnē
 Dñ̄ apta ianua celi p̄ x̄pi passio
 nē qui satisfaciendo amouerat r̄u
 pheā. mutādo simam d̄inā eripuit
 de iferno oīa mēbra sua. Debit
 etiā habē efficiā p̄cipuā in eos
 q̄ x̄pi aduentū sequūt̄r̄ ut attra
 hendo ad fidē. sp̄em et caritatē.

tandē ad gloriā p̄ducēt cēlestē. ut
 igitur edificaēt ad fidē q̄ credim⁹.
 x̄pm v̄y hōiem. q̄ credimus eum
 voluisse nos redimē per mortē. et
 ad vitā nos reducere posse p̄ res
 surrectionē. idō voluit resurgere
 ad vitā immortalē. interiecto t̄n̄
 spacio t̄pis debito. s. xxxvi. horay
 in q̄ ostendit. qz vere mortu⁹ fuit
 nec magis accellerare. ne si citius
 resurgēt crederet q̄ nō vere mor
 tuus fuisset. sed se mortuū finis
 nec āplius differre. ne si sp̄ iacēt
 in morte crederet ipotēs q̄ nul
 los posset ad vitā reuocā. idō re
 surrexit t̄cia die. Ampli⁹ ut eris
 geret ad sp̄em. ad cēlestē ascēdit
 gloriā quā speram⁹. h̄ qz sp̄es nō
 oritur nisi ex fide imōlilitatis futuē
 idō nō statim ascēdit. h̄ spacio xl.
 diey interiecto. in q̄ p̄ m̄lta signa et
 argumēta v̄is astruēt̄r̄ resurrectio
 nē p̄ q̄ anim⁹ solidaret̄ in fide. et
 s̄bleuaret̄ ad sperandā gloriā cē
 lestē. Postremo ut inflāmaēt ad
 caritatē misit ignē sp̄ūsc̄m̄ in die
 p̄thecostes. Et qz null⁹ h̄ igne
 replet̄ nisi q̄ q̄rit. petit. et pullat
 cū instāti et ip̄ortuno sp̄ei desideio
 idō nō statim p̄ ascensionē misit.
 h̄ decē diey spacio interiecto in q̄
 discipuli ieiunātes orātes et gemē
 tes. disposuerūt se ad sp̄ūsc̄m̄ sus
 ceptionē. ac p̄ h̄ sic debitā serua
 uit horā ī patiēdo. sic ī resurgēdo
 sic ī ascēdēdo ī cēlū. sic imittēdo
 sp̄m̄sc̄m̄ et p̄pter fundationē triū
 v̄tutū p̄dictay. et p̄pt̄ m̄lta m̄ste
 ria q̄ in h̄is tēporib⁹ implicatur.

Et quia spiritus est caritas est. et
 per caritatem habet. est oim origo ca-
 rismatum. ideo cum descendit spiritus
 effusa est plenitudo carismatum ad
 corpus christi mysticum summandum. Et
 quia diuisa membra debent esse in corpore
 perfecto. et diuersorum membrorum diuisa
 sunt officia et exercitia. et diuersorum
 officiorum diuisa carismata. **H**inc est
 quod vni datur per spiritum homo sapientia.
 alij sermo scientie. alij fides. alij gratia
 sanitatum. alij operatio virtutum. alij pro-
 phetia. alij discretio spirituum. alij
 gratia linguarum. alij interpretatio ser-
 monum. que omnia operatur vni. atque idem
 spiritus. diuidens singulis. put vult secundum
 suam liberalissimam prouidentiam et prou-
 dentissimam largitatem.

ExPLICIT quarta pars

Incipit ps quinta de gratia spiritus

Capitulum primum.

De gratia in quantum est donum dimittitur datum

Post tractatum de in-
 carnatione ubi quod est
 origo fontis omnis do-
 ni gratiarum. dicenda sunt
 aliquid de gratia spiritus
 circa quam nobis quedam consideranda
 quodrupte occurrunt. primo in quantum est
 donum dimittitur datum. secundo in operatio-
 ne ad libitum ad arbitrium. tertio in com-
 paratione ad habitus virtutum. quarto
 in operatione ad exercitia meritorum.
De gratia igitur in quantum est donum dimi-
 tus datum habentia sunt. scilicet quod ipsa est
 donum quod a deo immediate donatur et
 infunditur. et esse cum ipsa datur et ipsa spi-
 ritus est quod est donum lucreatum optimo
 factum quod descendit a patre lumine per

per verbum incarnatum. secundum quod Iobes in
 Apocalypsi vidit flumen aquarum vite splen-
 didum. tanquam cristallum procedentem de
 sede dei et agni. Ipsa nihilominus
 est donum per quod anima efficitur spiritus
 christi. filia patris eterni. et templum spiritus
 quod nullo modo fit nisi ex digna com-
 desatione et comeditione dignatione
 maiestatis eterne per donum gratie sue.
Ipsa denique est donum quod animam pur-
 gat. illuminat. et perficit. viuificat.
 reformat. et stabilizat. eleuat. assimi-
 lat. et deo iungit. ac per hoc acceptabi-
 lem facit. propter quod donum homini gratia
 gratia facies recte dicitur et debuit appel-
 lari. **N**on autem ad intelligentiam per dicitur
 hoc est. quia cum primum per dicitur
 sua summa benignitas fecerit spiritum
 rationale capacem beatitudinis eterne.
 et reparatum primum. capacitate illam
 infirmam per peccatum repauerit ad sa-
 lutem. et beatitudo eterna consistit in ha-
 bendis summum bonum. et hoc est deus et bonum
 excellens inproportionate omnem huma-
 mani obsequij dignitatem. nullus
 omnino ad illud summum bonum dignus est
 puenire cum sit omnino super omnes limites
 nature nisi deo descendente sibi ele-
 uetur ipse super se. deus autem non descendit
 descendit per sui essentiam incommutabilem.
 sed per influentiam ab ipso manantem. nec
 spiritus eleuat super se per situm localem. sed
 per habitum deiformem. **N**ecessario est igitur
 spiritui rationali ut dignus fiat eterne
 beatitudinis. quod participatio fiat influen-
 tie deiformis. hoc autem influentia deis-
 formis. quia est a deo. et secundum deum. et
 propter deum. ideo reddit imaginem nature
 mentis conformem beatissime trinitati.

non tm̄ fm̄ ordinē originis. verū
 etiam fm̄ r̄ctitudinē electionis. et
 fm̄ q̄etudinē fruitionis. Et qm̄
 q̄ h̄ habet imediate ad deū redus
 citur. sicut imediate ei cōformat̄
 ideo donū illud imediate donat̄ a
 deo. tanq̄ a p̄n̄o īfluxiuo. vt sicut
 imediate emanat a dō dei imago
 sic imediate emanat ab ipso dei
 similitudo q̄ est d̄ine imaginis p̄
 sectio deiformis. et ideo d̄z imago
 recreationis. Rursus qm̄ q̄ frui
 deo. deū h̄z. ideo cū ḡtia q̄ sua deis
 formatate disponit ad dei frutio
 nē datur donū icreatū qd̄ ē sp̄itis
 tussais. qd̄ q̄ habet. h̄z deū. et qm̄
 null? deū h̄z qn̄ ab eo speciali? ha
 beatur. null? h̄z a habet̄ a deo. qn̄
 ipsū p̄puea incōpabiliē diligat
 et diligat̄ ab eo. sic sp̄osa a sp̄oso
 null? sic diligit̄ qn̄ ad eternā bea
 titudinis hereditatē adoptet̄ p̄
 filio. Hinc est q̄ ḡtia gratū faciēs
 facit animā tēplū dei. sponsā xp̄i.
 et filiā patris eterni. Et qz h̄ nō
 pōt eē nisi ex sūma dignatione et
 cōdesēhione dei. ideo illud nō pōt
 eē p̄ habitū aliquē naturat̄ inser
 tū. h̄ solū p̄ donū d̄initus ḡtis in
 fusū. qd̄ exp̄sse apparet. si q̄s pon
 deret q̄tū est eē dei tēplū. dei filiū
 deo nihilomin? indissolubilit̄ et
 q̄si matrimoniat̄ p̄ amoris a grē
 vinculū copulatū. Postremo. qz
 mens nr̄a nō efficit̄ cōformis bea
 tissime trinitati fm̄ r̄ctitudinem
 electionis. nisi pervigore v̄tutis a
 splendore veritatis. et feruore cari
 tatis. et vigore v̄tutis animā pur

gat. stabilita eleuat Splēdor veri
 tatis aīaz illuminat. illustrat. refoz
 mat. et deo assimilat feruore cari
 tatis. animā p̄ficiat. viuificat. a deo
 iūgit. et ex h̄is oībus hō deo pla
 censa accept? existit. Hinc est q̄
 illa influētia deiformis d̄z habē
 oēs act? .s. deē p̄dictos. ita tm̄ q̄
 denoiatur ab vltimo sicut a cōple
 tissimo seu cōpletiuo. d̄z em̄ ḡtia
 gratū faciēs. qz habētē fact̄ deo
 ḡtū cū nō solū ḡtis det̄ a deo. v̄z
 etiā sit fm̄ deū. p̄p̄ deū. cū ad hoc
 sit vt p̄ ipsā op? manās a deo. re
 uertat̄ ad deū in q̄ ad modū cir
 culi itelligibil? existit oīm sp̄ituū
 rōnaliū cōplementū

Capitulū. ij.

De gratia inq̄tū educat liberū
arbitriū extra peccatū.

Seundo de sp̄itū gratia
 occurrit nob̄ cōsiderandū
 ad li. ar. et h̄ fm̄ duplicē
 modū. p̄mo. s. inq̄tū ipsa ē adiu
 toriū ad meritū. sc̄do v̄o inq̄tū ē
 imediū s̄ p̄ctm̄. De grā ergo dei
 inq̄tū est adiutoriū ad merēdū
 hec tenēda sūt. q̄ ḡtia d̄z gn̄alit̄
 et specialit̄. et p̄p̄e. Gn̄alit̄ d̄z ad
 iutoriū d̄inū creature liberalit̄. et
 ḡtis ipensū. a idifferēter ad quē
 cumqz actū. a sine hui? adiutorio
 grē. nec possum? aliq̄d efficē. nec
 durare in eē. aīcta em̄ i nihilū ten
 dunt. sic de nihilo creata sūt nisi
 man? cōditoris sua ḡtuita bonita
 te ea cōseruaēt in eē p̄pter qd̄ de?
 oīa d̄z portare verbo v̄tutis sue. et
 v̄bū patris dicit. sine me nihil po
 e j

testis facere. et ois creatura quæ tum
 cumque nobis. de gratia non natura immo
 mortalitate suscipe secundum quod **D**amas
 cen? et alij dicunt. Specialiter de gratia
 adiutorium dimit? datum. ut quis præpa
 ret se ad suscipiendum spiritus sancti donum.
 quod perveniat ad meritum statum. et talis
 de gratia gratia? data. et sine hac nullus
 sufficiens facit quod in se est ut se præpa
 ret ad salutem. propter quod dictum est
 quod non sumus sufficiens co. aliquid a
 nobis quasi ex nobis habet sufficiens nam
 ex deo est. **P**rope vero gratia de adiu
 torium datum dimit? ad merendum.
 quod quidem de donum gratie gratum faci
 entis sine quod nullus potest mereri nisi in
 bono proficere. nec ad eternam pervenire
 salutem. Ipsa enim tanquam radix merendi
 omnia merita antecedit. propter quod
 dictum est quod pervenit voluntatem ut
 velit. subsequitur ne frustravelit. vnde
 nullus ipsam mereri potest merito con
 digni sed ipsa meretur augetur a deo
 in via. ut aucta mereatur et proficiat in
 patria. et gloria sempiterna. ab ipso
 deo cuius est gratiam infundere auget
 et proficere secundum cooperationem volun
 tatis nostre. et secundum propositum siue bene
 placitum predestinationis eterne. **N**on
 autem ad intelligentiam predictorum
 hec est. quia cum primum principium
 sua omnipotentis virtute. et benignissi
 ma largitate creaturam omnem de nihilo
 produxit ad esse. ac per hanc creaturam
 de se habet non esse. totum autem esse ha
 beat aliunde. sic facta fuit ut ipsa
 pro sua defectibilitate semper suo prin
 cipio indiget. et primum principium pro
 sua benignitate influere non cessat

Cum ergo spiritus rationalis hoc ipso quod
 de nihilo est sit in se defectivus. hinc
 quod natura limitata et egena. sit in se
 recurvus. amans proprium bonum hinc
 quod totus sit a deo sit totaliter deo ob
 noxius. et quod defectivus est de se tendit
 in non esse. quod vero taurus? per se non assur
 git ad rectitudinem perfecte iusticie.
 quod vero totaliter deo obnoxius? et deus
 bonis eius non indiget. nihil potest facere
 de se ex propria virtute propter quod deum sibi
 constituat debitorem. et maxime mer
 cedis eterne quam deus est nisi per divinam
 condescensionem. **H**inc est quod ad hoc quod sal
 uetur in esse. cum sit defectivus? indiget
 semper adiutorio divine providentie. ma
 nutentie et influentie. per quam manu
 teneatur in esse. **Q**ue quis sit ge
 neralis in creaturis omnes. nominatur
 tamen nomine gratie. quia non ex debito pro
 cedit sed ex libertate bonitatis di
 vine. **H**inc est quod ad hoc ut se præparet
 ad donum superne gratie cum sit recurvus?
 indiget dono alterius gratie gratis
 date. maxime per naturam lapsam per
 quam habet efficiat ad bona mora
 lia que sunt bona ex circumstantia que
 nullo modo possunt dici bona nisi præ
 dantur ex intentione recta videlicet.
 quod non propter nos sed propter summum bonum
 fiant. ad quod non assurgit spiritus noster
 recurvus? nisi perveniat a deo per aliam
 quam gratiam gratias data. **H**inc nihilo
 minus est quod ad hoc quod faciat bonum opera
 meritoria mercedis eterne. cum tota
 liter sit deo obnoxius? et debitor sui
 totus? indiget dono gratie gratum faci
 entis. per quam deus sibi condescendat. prius
 acceptas suam imaginem et voluntatem

q̄ operationē ex ipso manāte. qz
 cū causa nobilioꝝ sit effectu. null?
 p̄t facē se melioꝝ n̄ facē op? do
 placens nisi p̄us placeat ipse. vt
 de? p̄u? ip̄sū t̄spiciat q̄ ad muneā
 eius. et ideo ois radix merēdi fun
 datur in grā gratū faciēte. cui? est
 facere hominē deo dignū. p̄pter
 qd null? p̄t eā mereri merito con
 digni. sed solū merito d̄grui. Ipsa
 aut̄ habita meret̄ sui p̄p̄? augmē
 tū in statu vie. p̄ bonū eius vsum
 merito cōdigni. Nā cū sol? deus
 sit ip̄s? gratie fontale p̄ncipiū in
 fluendi. ipse sol? est p̄ncipiū aug
 mētandi p̄ modū influētis. et grā
 p̄ modū meritū a dignitatis. et li
 bey arbitriū p̄ modū coopantis
 et merētis p̄ eo q̄ libey arbitriū
 coopatur grē. et qd est grē suum
 facit. et ideo nō tm̄ libey arbitriū
 p̄ gratiā meret̄ grē augmentū in
 statu vie merito cōdigni. v̄z etiā
 cōplēntū in statu patrie merito
 cōdigni. tū p̄pter s̄limitatē domi
 sanctisp̄s in merito coopantis.
 tū p̄pter dei v̄acitatē p̄mitētis
 tū p̄pter liberi arbitrii cōsentietis
 v̄rtibilitatē. et finalit̄ p̄seuerātis.
 tū p̄pter difficultatē stat? meren
 tis. tū p̄pter dignitatē xp̄i nostri
 capitis int̄ueniētis. qd debet glo
 rificari cū suis mēbris. tū etiā p̄p̄
 liberalitatē dei retribuētis. que nō
 dect̄ pua reddē p̄pter obsequiū
 sibi fidelit̄ obtēperātis. tū p̄pter
 nobilitatē opis qd ex caritate p̄
 cedit. qd tantū p̄deat in d̄spectu
 iudicis q̄tū amor ex q̄ p̄cedit. q̄

deū incōpabiliter p̄ponit ceteris
 creaturis. et ideo nō sufficiēter et
 cōpetēter p̄t. nisi in deo sumo et
 bono t̄munerari. ex q̄b? oib? tāq̄
 ex septē rōnib? gloriā eternā me
 rito. nō tm̄ cōgrui. h̄ etiā cōdigni
 mereri facit gratiā septiformis.

Capitulū. iij.

De gratia inq̄tū iuuat ad bo
 num meritoꝝ.

DE grā v̄o inq̄tū est reme
 diū cōtra p̄ctm̄ h̄ tenēda
 sūt. s. q̄ libey arbitriū. h̄
 sit sub deo potētissimū. p̄t tñ p̄ se
 in p̄ctm̄ corruē. sed nullaten? p̄t
 resurgē sine adiutorio d̄ine ḡtie
 q̄ d̄z grā gratū faciēs. illa aut̄ grā
 licet sit sufficiēs remediū 3 p̄ctm̄.
 nō tñ infūdit̄ adulto. nisi assit li
 bey arbitrii d̄sensu. ex q̄ colligit̄
 q̄ ad iustificatōnē impij q̄tuor cō
 currāt. s. infusio grē. expulsio cul
 pe. d̄stitio. et mot? expellit̄ ergo
 culpa a dei dono. nō a libero arbi
 trio. nō tamē sine libero arbitrio.
 Nā gratie ḡtis date est libey ar
 bitriū reuocāe a malo. et excitare
 ad bonū a liberi arbitrii est cōsen
 tire vel dissentire. a cōsentietis est
 gratiā suscipe. et suscipiētis co
 perari eidē. vt tandē pueniat ad
 salutē. Nō autē ad intelligentiā
 p̄dictoy hec est. qz cū p̄mū p̄n^m
 hoc ipso q̄ p̄mū a potētissimū sit
 creatiuū oim̄ q̄ fiūt i vniūso p̄ter
 q̄ peccatoy q̄ sūt trāsgressiones
 legis d̄ine. a celestiuū inobedientie
 mādatoy nihil h̄z sibi rebelle in
 iuriōsū et offensiuū nisi p̄ctm̄ qd

cōtemnendo dei preceptū et auer-
tendo nos a bono incommutabili.
offendit deū. deformat libeꝝ arbi-
trijū perimit donū gratuitū. et ob-
ligat ad supplicijū eternū. Cū igit̃
deformatio imaginis et pemptio
gratie sit quasi admihilatio inesse
moris a vite g̃tuite cū offensa dei
sit tm̃ ponderāda. quātus est ipse
cū reatus pene eterne. rationē te-
neat infiniti impossibile est q̃ ho-
mo resurgat a culpa nisi recreat̃
in vita gratuita remittat̃ offensa
et pena relaxet̃ eterna. Sol̃ igit̃
q̃ fuit p̃ncipiū creatiuū ē. et p̃nci-
piū recreatiuū verbū. s. patris
eternū qd̃ est x̃p̃s. Ihesus media-
tor dei et hoīm qz oīa ex nihilo
creat. ideo creat seipso solo sine
aliq̃ in medio. Quia ṽo deforma-
tum per vitiū culpe recreat refo-
mando p̃ habitū gr̃e et iusticie. ob-
ligatū ad penā absoluedo. p̃ sa-
tisfactionē condignā. Hinc est q̃
nos repat sustinēdo p̃ nob̃ penā
in natura assumpta. et infundēdo
gratiā reformatiuā. q̃ qm̃ d̃tinuat
nos sue origini. facit nos mēbra
x̃p̃i. ac p̃ h̃ animā peccatricē que
fuerat inimica dei. p̃stibulū dyab-
oli. et serua p̃cti. facit sponsam
x̃p̃i. templū sp̃ūsc̃i. et filiā patris
eterni. qd̃ totū sit p̃ gratuitā et cō-
descensiuā infusionē domi gratuiti
¶ Rursus qm̃ de? sic reformat q̃
leges natuē inditas nō infirmat
ideo sic hanc gratiā tribuit libero
arbitrio. vt tm̃ ipsū nō cogat. sed
eius assensus liber maneat. et ideo

ad hoc q̃ culpa expellat. nō solū
necesse est q̃ gr̃ia introducat. ṽz
etiā q̃ liberū arbitriū. in adultis
dico qz in puulis suffiat fides ec-
clesie et meritū x̃p̃i. et exultat ip̃o-
tentia sui. necesse est inquā q̃ cō-
formet se expulsiōni culpe p̃ des-
tationē oīm p̃d̃cōꝝ quā voca-
mus d̃titionē. Est ec̃ necesse q̃ cō-
formet se introductioni gr̃e. p̃ cō-
placētā et acceptionē domi d̃mi
quā vocam̃ motū liberi arbitrij.
et sic necesse est ista q̃tuor d̃currē
ad iustificationē impij. ¶ Postre-
mo. qz p̃dispositio ad formā cō-
pletiuā debet esse ei cōformis. ad
hoc q̃ libeꝝ arbitriū se disponat
ad gratiā gratū facientē. indiget
ad minuulo gr̃e g̃tis date. et qz
gr̃e est libeꝝ arbitriū nō cogē. sed
p̃uenire et simul ṽtriusqz in actū
p̃dire. Hinc est q̃ in n̄ā iustifica-
tione cōcurrat act̃ liberi arbitrij.
et gr̃e cōsone qd̃ et ordinate. ita
q̃ gr̃e g̃tis date est excitat̃ liberū
arbitriū. liberi arbitrij aut̃ ē hu-
iusmodi excitationi d̃sentit̃ vel dis-
sentire. et cōsentit̃ est ad gratiā
gratū facientē se p̃parare. qz h̃ est
facē qd̃ in se ē. et sic aīe disposite
gr̃a gratū faciēs habet infūdi. cui
libeꝝ arbitriū p̃t cooperari si vult
et tūc meret̃. vel d̃trariati p̃ p̃ctm̃
et tūc demeret̃. Si ergo cooperetur
ei vsqz in finē meretur p̃ueniē ad
eternā salutē. Ṽz ē igit̃ qd̃ d̃t
Aug̃. q̃ creauit te sine te. n̄ iusti-
ficabit te sine te. Ṽz etiā ē q̃ n̄
est volentis. neqz currentis sed dei

miserētis. **D**eus est etiā q̄ nullus
p̄t sup̄bire de meritis. qz nihil in
nobis de? p̄ter sua dona coronat

Reseruauit em̄ sibi de? munera
gr̄e liberalit̄ largiēda vt discat hō
nō esse ingratus nec in se. q̄si non
accepit h̄ in dño gloriari. **D**eus
est etiā q̄ licet libery arbitriū p se
legē impleri nō possit. nec gratiā
in se efficē. inexcusabile tñ ē si nō
facit qd̄ in se est. qz gr̄a gratis da
ta semp̄ est presto ad cōicationē
cui? am̄iniculo facē p̄t qd̄ in se ē
quo facto habet gratiā gratū faci
entē. q̄ obtenta. d̄inā impleat legē
et faciat voluntatē dei. q̄ facta tan
dem ad b̄titudinē pueniat semp̄
ternā. p̄pter opa meritoria q̄ to
talit̄ sūt a gr̄a. totalit̄ etiā a libero
arbitrio. licet p̄ncipali? a gr̄a. qz
vt dicit **Aug?** gr̄a compat̄ ad
liberū. sicut sessor ad equū. q̄ qd̄
sessor libery arbitriū dirigit. dedu
cit ad portū felicitatis et̄ne exer
cēdo nos in opib? p̄fecte virtutis
h̄m donū ipsi? gr̄e septiformis

Capitulū. iiii.

De ramificatione gratie in ha
bitus virtutū.

Tertio restat agē de gr̄a
in cōpatione ad habitus
virtutū. circa quā cōsideran
da sūt tria. **P**rimū est q̄liter gr̄a
vna ramificat̄ in habit? virtutū.
scdm̄ q̄liter ramificat̄ in habitus
donoy. tercio q̄liter ramificat̄ in
habit? beatitudinū. **D**e ramifica
tione igitur gr̄e in habit? virtutū
hec tenēda sūt. s. q̄ cū vna sit gr̄a

gratificās animā. septē tñ sūt vir
tutes gr̄uite q̄b? regitur vita hu
mana. tres q̄dē theologice. s. fides
spes. et. caritas. et quatuor cardina
les. prudētia. p̄pantia. fortitudo.
et iusticia. q̄ vno mō est v̄tus cōis
et general. et alio mō sp̄alis et p̄p̄a
Hec autē septē virtutes licet sint
distincte. et p̄p̄as excellētias ha
bentes sunt tñ cōnexe et eql̄es ad
inuiā in eodē. et licet sint gr̄uite p
gr̄tā iformate. p̄nt tñ fieri infor
mes p̄ culpā sola caritate excepta
et ite? reformari p̄ p̄maz adueni
ente gr̄a que est habituū v̄tualiū
origo. finis et forma. **N**ō autē ad
intelligentiā p̄dictoy h̄ est. qz sic
p̄ncipiū p̄ductiuū sua sūma p̄fec
tione in dando vitā nature. nō tñ
dat viuē gr̄tū ad actū p̄m̄ v̄z etiā
gr̄tū ad actū scdm̄ q̄ est opari. sic
necesse est q̄ p̄ncipiū reparatiuū
vitā tribuat spiritui in eē gr̄uito.
et gr̄tū ad esse. et gr̄tū ad opari. et
qm̄ vni? viuētis h̄m vna vitā p̄mā
mēbroz multe sūt opationes vi
tales ad illi? vite p̄fectā manifes
tationē cū act? diuersificētur per
obiecta. et diuersitas actū requit
diūsitate siue distinctionē habit
tuū **H**inc est q̄ licet vna sit gr̄a
viuificās. ramificari tñ necessario
habet in varios habit? p̄pter va
rios opationes. **E**t qm̄ qd̄a sūt
opa moralia p̄maria. sicut credē.
quedā media. sic intelligē credita
quedā postrema. sic vidē intellecta
et in p̄mis. aīa rectificat̄. in sedis
expeditur. in tercijs p̄ficiat̄. id gr̄a

gratū faciens ramifica² in habitū
 virtutū. q̄z est animā rectificare in
 habitū donoz. q̄z ē aīaz expedie
 a in habitū bñitudinū. q̄z ē aīam
 pficere. **Rursū** qm̄ rectitudo aīe
 pfecta req̄rit q̄ ipsa rectificet h̄m
 duplicē faciē. s. supiorē et inferiorē
 et respā finis. a respā eoz q̄ sūt
 ad finē. idō necesse ē aīaz q̄tū ad
 supiorē faciē i q̄ cōsistit imago tri
 mitatis etne rectificai p tres theo
 logicas virtutes. vt sic imago crea
 tionis cōsistit in trinitate potētiarū
 cū vnitate eēntie. sic imago recre
 ationis cōsistit in trinitate habitūū
 cū vnitate grē p q̄s aīa fert̄ recte
 in sūmā trinitatē. h̄m tria appropā
 toria tribz psonis. ita q̄ fides dis
 tigit in sūmū rez credēdo a assens
 tiendo. spes in sūmē arduū i intēz
 dendo a expectādo. caritas i sūmē
 bonū in desiderādo a diligēdo. **Ne**
 cesse est etiā q̄tū ad inferiorē faciē
 aīam rectificari. p q̄tuor cardina
 les virtutes. **Nā** prudētia rectificat
 rōnalē. fortitudo irascibilē tpanz
 tia cupisibilē. iusticia vō rectifi
 cat oēs has vires in opatione ad
 altez. **Et** qz illd altez determinate
 p̄t eē primū. p̄t etiā idē hō opari
 ad seip̄sū vt ad altez. p̄t etiā esse
 ipse de. **Hinc** ē q̄ iusti^a circuire
 dz oēs viēs. **Est.** n. n. t̄m̄ vtus card
 nalis. sp̄alis. rez etiā gn̄alis cōp̄
 hendēs toti² aīe r̄ctitudinē. cū ip̄a
 dicat̄ rectitudo volūtatis. **Dū** ipsa
 nō tātū oprehēdit virtutes ordinā
 tes ad primū. sic est eq̄tas. libera
 litas. rez etiā ad seip̄sū. sic ē p̄ma

et inoētia. necnō ad deū sicut est
 latría. pietas. a obedía. **Postre**
 mo qz oīs rectitudo virtutū h̄m esse
 ḡtuitū manata grā tāq̄ ab origie
 a radice. a h̄m eē meritoriiū opat̄
 ad caritatē sic ad originē. formā
 a finē. **Hinc** ē q̄ ceterē virtutes gra
 tuite q̄ ad habitū sūt cōnere. et q̄
 ad actū meritorios sūt eq̄les. **Hinc**
 est etiā q̄ ceteri habitū virtutū p̄nt
 eē informes sola caritate excepta
 q̄ est virtutū forma. **Cū** em̄ habēt
 sine grā a caritate i q̄bz cōsistit vita
 virtutū. a tūc sūt informes. **Cū** autē
 sup̄infundit̄ grā tūc formāt̄ a de
 corātur. a dō acceptabile^s fuit̄ sic
 colores absqz luce. sūt inuisibiles
 sup̄ueniēte autē luie sūt lucidi. pul
 chria aspectui oplacētes. **Dū** quē
 admodū ex luce a coloribz fit vnū
 in rōe motiui. a vna lux suffic̄ ad
 multos colōes illuminādos. sic ex
 grā a habitū informibz cū formā^a
 fit vnū h̄m rōnē meritorij. et gra
 tuiti. et vna nihilomin² grā suffic̄
 ad informationē a gratificationē
 habitūū diuersoz.

Capitulū. v.

De ramificōe grē i hitū donoz

De ramificōe autē grē in
 hitus donoz h̄tenēda sūt
 q̄ licz plurima sint dona
 grē ḡtis date. a gn̄alit̄ oēs hitus
 dimit̄ dati dō dei nō absurde dici
 possint. sp̄alit̄ tñ a appropate. vij.
 sūt dona sp̄ūscā q̄ enūat̄ a noiat̄.
Playas loquēs de flore q̄ p̄cessit
 de radice yesse. i. x̄ps. de q̄ d̄t q̄ re
 ḡslet̄ sup̄ eū sp̄ū d̄m. sp̄ū sapie

et intellectus? spiritus. conscientia. et fortis.
 spiritus sancte et pietatis. et re. e. f. ti. de.
In hac autem enuatiōe descēdēdo
 p̄cedit a sūmo et cōbinādo. vt fil
 oñdas donoy distinctio. cōnexio.
 origo. et cōdo. Nō autē ad intelli
 gentiā p̄dictoy h̄ est. qz cū p̄n^m
 repatiū p̄ sūmā libealitātē non
 tm̄ det ḡtiā ad rectificandū 3 ob
 liquitates viroy p̄ habit? v̄tutū.
 v̄z etiā ad expediēdū v̄tra ipedi
 mēta finthomatū. p̄ habit? dono
 rū. idō plurificari debēt dona gra
 tuita. s̄m q̄ necessariū ē ad expe
 ditōis sufficientiā. Qm̄ igit̄ aia
 nrā indiget septiformit̄ expedi.
Hinc ē q̄ ex septiformi causa ne
 cesse est spūscā dona esse septifor
 mia. Indiget nāqz expedi. cōtra
 viroy obliq̄tates. q̄tū ad vires
 naturales. et q̄ ad supadditas v̄tu
 tes. in patiēdo. agēdo. et cōplādo
 et v̄troqz mō. p̄mo igit̄ p̄t v̄troy
 obliq̄tates expedi. t̄ssime repellē
 das septē sūt dona spūscā v̄tpote
 timor 3 supbiā. pietas 3 iuidiam
 scia 3 inā. q̄ q̄si est q̄dā isamia. for
 titudo 3 accādiā. q̄ mentē reddit
 ad bona iualidā. cōsiliū 3 auaritiā
 itellect? 3 gulā. et sapia 3 luxuriā
 scdo p̄t expediētiās vires natuā
 les debent septē dona spūscā esse.
Nā irascibil̄ indiget expedi. a
 bono. tā in p̄speris q̄ i adūsis. in
 p̄speris expedi. p̄ timorē. in adū
 sis. p̄ fortitudinē. Cōcupiscibilis
 autē idiget expedi. q̄tū ad affec
 tū respectu p̄ximi. et h̄ fit p̄ pietas
 tem. et q̄tū ad affectū respectu dei.

et h̄ fit p̄ gustū sapie. Rōnal̄ v̄o
 indiget expedi. in veritatē specu
 latione. electione. et executione. p̄
 donū autē itellect? expedi. ad
 v̄z speculādū. p̄ donū consilij ad
 v̄z eligēdū. p̄ donū scie ad electū.
 exequēdū. p̄ donū em̄ sapie et scie.
 recte cōuersamur in medio natio
 nis p̄raue et p̄uerse. terdo p̄t ex
 pediēda septē v̄tutū officia. septē
 debēt esse spūscā dona. Nā timor
 expedi. ad tēperantiā. timor em̄
 carnes cōfigit. v̄n cōfige t̄. tuo ca.
 pietas ad verā iusticiā. scia ad pru
 dentiā. fortitudo ad patientiā. cō
 siliū ad spem. itellect? ad fidē. sa
 pientia ad caritatē. V̄n sicut cari
 tas est matr̄ cōsumatio oim̄ v̄tutū
 sic sapia oim̄ donoy. ita vt vere di
 cat sapiēs. venēt mihi oia bona
 p̄pter cū illa. et innūabil̄ honestas
 p̄pter illius. q̄rto p̄t expedi
 tionem in patiēdo cōformit̄ ad x̄pm̄
 septē sūt habit? donoy. x̄pm̄ autē
 ad patiēdū mouit pat̄na volun
 tas. humana necessitas. et v̄tutis
 strēnuitas. **D**iuina q̄dē volūtas
 mouit vt cognita p̄ itellectū. vt
 amata per sapiam vt in reuerētia
 habita p̄ timorē. Mouit etiā nrā
 necessitas ad quā cognoscēdā ne
 cessaria ē scia. ad quā miserandā
 supaddit̄ pietas. Mouit nihilo
 min? v̄tutis strēnuitas. vt p̄uida
 in eligēdo. p̄ cōsiliū. vt vigorosa
 in p̄ferēdo p̄ fortitudinē. et sic do
 na debēt eē septē. q̄nto p̄t expe
 ditōnē i agēdo septē dona dan
 tur a spūsancto. Nā ad actionē

expediendā. necesse habem? expediri ad declinandū a malo qđ fit p timorē. Necesse etiā habemus expediri ad pficiendū in bono duplici vel necessitatis. vel superogationis. Circa p̄mū expeditur per scientiā et pietatē. ita qđ vnū est dirigens et aliud exequēs. Circa secundū expeditur p cōsiliū dirigēs et p fortitudinē exequētē. Necesse etiā habem? q̄escere in optimo. et h̄ q̄tū ad intellectū verū. et q̄tū ad affectū boni. p̄mū fit p donū intellectū. scđm p donū sapie i quo est q̄es. sexto ad expeditionem in cōtemplādo dona spūscā in septenario nūo sūt. Nā ad vitā iherarchicā et cōtemplatiuā necessariū est aīam purgari illuminari et p̄fici. Purgari autē oportuit a cōcupiscentia. a malicia. ab ignorātia. ab infirmitate. seu ipotētia. p̄mū facit timor. scđm pietas. tētiā sciētia q̄tū fortitudo. Illuīari autē idigemus in opibus repationis et p̄marie additionis. p̄mū dat cōsiliū scđm intellectū. Perfici autē habemus p accessū ad sūmū qđ consistit in vno et h̄ p donū sapie. et sic archanū cōtemplationis ab alto cōsumatur q̄si in cubito. q̄nto ad expeditionē in actione et cōtemplatione septē debēt esse dona spūscā.

Nā cōtemplatiua ppter cōuersionē ad trinitatē tria debet habēre dona expedientia. s. q̄tū ad reuerentiā maiestatis timorē. q̄tū ad intelligentiā veritatis intellectū. q̄tū ad sapiam siue gustū bonita-

tis sapiam. Actiua vō q̄ vsatur in agendis et sustinēdis. debz h̄re q̄tuor. scz pietatem ad agendū. et fortitudinē ad sustinēdū. et directiua horū duorū. s. sciētiā et cōsiliū vñ qz ad expeditionē necessaria est directio. idō fit donorū cōbinatio. et plurima sūt dona ad intellectū spectātia. qz lux cognitionis vehementer expedit ad dirigēdos pedes in viam rectā.

Capitulū. vi.

De ramificatione grē in habitus beatitudinū

De ramificatione autē grē in habitus beatitudinū h̄ tenēda sūt. s. qđ septē sūt btitudines. q̄s saluator enūat in s̄mone. de mōte. s. paupertas spūs mititas. luctus. et esuries iusticie. misericordia. munditia cordis. et pax. ad has btitudines ppter sui p̄fectionē et plenitudinē. duodecī fructus spūs. et q̄nqz spūales sensus cōsequūtur qđ nō dicūt nouos habitus s̄ status delectationū. et vsus spūaliū speculatiōnū. q̄b? replentur et consolātur spūs viroz iustoz.

Rō autē ad intelligētiā p̄dictoz hec est. qz cū repatiūū principiū sit p̄fectissimū et p̄fectissime reparatiūū et reformatiūū p donū gratuitū. ideo grē donū ab ipso manans liberalitē et habūde ramificari debet vsqz ad habitus p̄fectionū. q̄ cū fini appropimēt. recto vocabulo nūcupantur ex noīe beatitudinū quaz sufficiētia nūs et ordo colligitur ex integritate p̄fectionis. et

ex modis perfectionū. et ex disposi-
tionib⁹ ad perfectionē. p̄mo igitur
ad integritatē perfectionis requiritur
necessario p̄fect⁹ recessus a malo
p̄fectus p̄cessus in bono. p̄fectus
status in optimo. Qm̄ aut̄ malū
aut p̄cedit ex timore sup̄bie. aut
ex rancōe malitiē. aut ex lāguore
cōcupiscētiē. ideo ad p̄fecte elon-
gandū ab hoc triplici genē mali
tres sūt necessarie b̄titudines. scz
paup̄tas. sp̄s. elongans a malo
tumoris. mititas elongās a malo
rancōris. ⁊ luct⁹ elōgans a malo
libidinis ⁊ lāguoris cōcupiscētiā.
Qz v̄o p̄fect⁹ p̄cessus in bono
attendit̄ h̄m d̄m̄ imitationē. et
v̄m̄ se vie d̄m̄. m̄ia ⁊ veritas. Hinc
est q̄ duplex est b̄tudo h̄m has
duas vias. s. esuries siue zel⁹ iusti-
ciē. ⁊ effectus misericōrdiē. Qm̄
aut̄ stat⁹ in optimo vel est p̄ lim-
pidā cognitionē. vel triāquillā af-
fectionē. Hinc est q̄ sūt due vlt̄ie
b̄titudines. s. mūditiā cordis ad
deū videndū. ⁊ pax mētis ad p̄fē
frueudū. sc̄do si modi perfectionū
attendātur debēt esse septē habi-
tus beatitudinū. Nā est p̄fectio
religionis. p̄lationis. ⁊ interne
sanctitudinis. Ad p̄fectionē aut̄
religionis necessario requirit̄ ab-
dica⁹ boni p̄uati. acceptatio boni
frat̄ni. ⁊ appetitio boni eterni. p̄-
mū fit p̄ paup̄tatē sp̄s. sc̄dm p̄-
mititatē affect⁹. terciū p̄ amaritu-
dinē luct⁹. Ad p̄fectionē v̄o p̄las-
tionis duo necessario requiruntur.
scilicet zelus iusticiē. ⁊ affect⁹ mie-

mia em̄ ⁊ veritas custodiūt regē.
secūdū hec duo disponi debet rez-
gimē p̄lationis i ecclesia militate
Ad p̄fectionē v̄o int̄ne sc̄itudis
necessario requiritur p̄uitas cōsciē
et tranq̄llitas toti⁹ aīe p̄ pacē dei
omnē humanū sensū exuberantē.
tercio si attendant̄ dispositiones
p̄ambule septē debēt esse beatitu-
dines. **T**imor em̄ facit recedē a
malo. ⁊ a mali occasione. ⁊ qz rā-
dix maloz oīm ē cupiditas. ideo ti-
mor disponit ad sp̄s paup̄tatē.
in q̄ sit iūgit̄ hūilitas cū paup̄tate
vt sic elōget̄ vir p̄fect⁹ a fomite
oīs culpe. s. a sup̄bia ⁊ cupiditate
Et hinc ē q̄ paup̄tas sp̄s ē fun-
damētū toti⁹ p̄fectōis euāgelicē
Dñ̄ p̄ optet h̄ fūdamētū sternē
q̄ vult ad culmē p̄fectōis pueniē
h̄m illd̄ Mat̄h. xix. Si vis p̄fect⁹
eē vade ⁊ vende oīa q̄ habes. ecce
p̄fā paup̄tas q̄ nihil sibi p̄sus
retinet. ⁊ sequē me. ecce hūilitas
q̄ facit q̄ hō abnegādo sc̄ipsū tol-
lat crucē suā ⁊ seq̄tur xp̄m qui est
toti⁹ p̄fectionis p̄ncipalissimū fū-
damētū. Disponit ergo timor ad
sp̄s paup̄tatē. Pietas at̄ ad mi-
titatē. Nā q̄ pie ad aliquē afficiat̄
nec illū irritat. nec ab illo irritat̄.
Sc̄ia v̄o disponit ad luctū qm̄ p̄
sc̄iam cognoscim⁹ nos a statu b̄-
tudinis relegatos i hāc vallē mis-
erie ⁊ lacrimaz. Fortitudo at̄ dis-
ponit ad esuriē iustiē. q̄. n. fortis
ē tā auide se tenet cū iustiā. vt ma-
lit a vita cōrpali q̄ a iustiā separā
Cōsiliū disponit ad misericōrdiā

Nihil enim deus magis consulit in scriptura quam facere misericordiam quod super omnia reputat holocaustum.

Intellectus autem disponit ad cordis munditiam. nam speculatio veritatis mundat cor nostrum ab omnibus fantasijs. Sapientia vero disponit ad pacem. nam sapientia iungit nos summo et vero bono. in quo est tranquillitas et finis totius nostri rationalis appetitus. qui pace adeptus necessario sequitur superhabundans delectatio spiritualis quam in duodenario fructuum spiritus continentur. ad insinuandam superhabundantiam delectationum. Est enim duodenarius nunc abundans in quo insinuat spiritualium carismatum exuberantia quibus fruitur et delectatur anima sancta. et tunc est homo ad contemplationem idoneus et ad aspectum et amplexum spiritus sancti. spiritus sanctus se qui fieri habet secundum sensus spirituales quibus videtur spiritus sancti christi summa pulchritudo. sub ratione splendoris auditur summa armonia. sub ratione ubi gustatur summa dulcedo. sub ratione sapientie comprehenditis utrumque. verbum. scilicet et splendoris. odoratur summa fragrantia. sub ratione verbi inspirati in corde. astringit summa suavitas. sub ratione ubi incarnati inter nos habitantis corporalis. et reddetis se nobis palpabile. osculabile. amplexabile. per ardentissimam caritatem que mentem nostram per extasim et raptum transire facit ex hoc mundo ad primum.

Ex dictis igitur colligitur quod habitus virtutum ad exercitium principaliter disponunt active. Habitus vero duodecim ad actum contemplationis. Habitus

autem beatitudinum ad perfectionem utriusque.

Fructus vero spiritus sancti sunt caritas. gaudium. pax. patientia. longanimitas. bonitas. benignitas. mansuetudo. fides. modestia. continentia. castitas. dicuntur delectationes consequentes opera perfecta. Sensus vero spirituales dicuntur perceptiones mentales circa veritatem contemplandam. quam quidem contemplatio fuit in prophetis per revelationem quantum ad triplicem visionem. scilicet corporalem. imaginatiuam et intellectualem. in alijs vero iustis reperitur per speculationem quam incipit a sensu et pervenit usque ad imaginationem. et de imaginatione ad rationem. de ratione ad intellectum. de intellectu ad intelligentiam. de intelligentia vero in sapientiam. siue noticiam excessivam quam incipit hic in via. sed consummatur in gloria sempiterna.

In hijs gradibus consistit scala iacob. cuius cacumen attingit celum. et tronus salemonis in quo residet rex sapientissimus. et vere pacificus et amosus. ut sponsus speciosissimus et totus de siderabilis. in quem desiderant angeli prospicere. et ad quem suspirat desiderium sanctarum animarum. sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum. qui quidem desiderio ferventissimo ad modum ignis. spiritus noster non solum efficitur agilis ad ascensum. verum etiam quodam ignorantia ducta se ipsum rapit in caliginem et excessum ut non solum cum sponso dicat in odoribus unguentorum tuorum curremus. sed etiam propheta psallat. et nox illuminatio mea in deum. quam nocturnam et delitiosam illuminationem nemo novit nisi qui probat. nemo autem

probat nisi per gratiam dimittitur data.
quod nemini datur nisi ei. quod se exercet
ad illam. ideo deinceps consideranda
sunt exercitia meritorum.

Capitulum vij.

De exercitio gratie respectu credendorum

Quarto igitur est ad considerandum
gratiam quam ad exercitia me-
ritorum. Cuius quod consideranda
sunt quatuor. primo de exercitio gratie in
credendis. cuiusmodi sunt articuli
fidei. secundo in diligendis. cuiusmodi
sunt illa que spectant ad ordinem diligen-
di. tertio in exequendis cuiusmodi
sunt precepta legis divine. quarto in pos-
tulandis cuiusmodi sunt orationis
divine petitiones. **De credendis** autem
habetur tenenda sunt. quod licet per fidem astrin-
gamur credere plurima que sunt super
rationem. et generaliter omnia que continen-
tur et asseruntur in canone sacre scrip-
ture. specialiter tamen proprie articuli fidei
sunt credendi que continentur in serie sym-
boli apostolici. qui quidem uno modo sunt
duodecim si habeatur respectus ad eos
que symbolum ediderunt. alio modo quatuor
ordines si consideremus que radicaliter sunt
credenda tanquam omnium credendorum fun-
damenta. **Ratio** autem ad intelligentiam
predictorum hec est. quod cum primum primum
in seipso sit summe verum et bonum. in
ope vero suo sit summe iustum et mise-
ricors. et summe vero debeat firma
assensio. summe bono servens dilec-
tio. summe iusto universalis subiectio
summe misericordi fiducialis in voca-
tio. et gratia sit ordinativa mentis
nostre ad primum principii culturam debitam.
Hinc est quod ipsa dirigit et regulat

ad debita et meritoria exercitia in
credendis. amandis. et exequendis. et
postulandis. secundum quod requirit summa ve-
ritas. bonitas. misericordia. et iusti-
cia. in trinitate beata. **Quoniam** igitur
veritati est credendum. et maiori veri-
tati magis credendum. et summe veri-
tati per consequens summe credendum. et
veritas primum principii in infinitum
maior est omni veritate creata. et lu-
minosior omni lumine intellectus nostri.
Hinc est quod ad hoc quod intellectus non sit
recte ordinatus in credendis. necesse
est quod plus credat summe veritati quam
sibi. et quod se redigat in obsequium
christi. ac per hoc quod non solum credat que sunt
secundum rationem. verum etiam que sunt super rationem
et circa sensuum experientiam. quod si res-
cusat. non exhibet summe veritati de-
bitam reverentiam. dum iudicium industrie
prope profert dictam lucis eterne quod
eum non potest absque tumore superbie. et ela-
tionis improbe. **Sursum** quod veritas est
rationem siue preter rationem est veritas non vi-
sibilis nec apparens. sed magis occulta.
et ad credendum difficillima. ideo ad
hoc quod firmiter credat necessaria est
illustratio veritatis. animam elevans
necessaria est etiam testificatio aucto-
ritatis. animam firmans. primum fit per
fidem infusam. secundum per scripturam auctenti-
cam. quare utrumque est a veritate summa
per **Iesum christum** qui est splendor verbum
per spiritum sanctum qui veritatem ostendit et dicit
et nihilominus credere facit. Hinc
est quod auctoritas prebet fulcrum
fidei. et fides assentit auctoritati.
Et quod auctoritas principaliter refertur
in sacra scriptura. que per spiritum sanctum

est condita tota ad dirigendam
fide catholica. Hinc e q vera fides
a septua no dissonat. h ei assentit
assensione n fida. Postremo qz
veritas ad qua credenda artam^r p
fide. a de qua sacra scriptura agit
pnipalit no est veritas qunqz. h
veritas dina. vel vt est in natua p
pria. vel in natua assupta. Na in
hui^r veritatis cognitione. consistit
a pmiu patrie. a meritū vie. Hinc
est q articuli fidei q sūt fidei fūda
menta. aut spectāt ad deitātē. aut
ad hūanitatē xpi. Et qm dimitas
habet cōsiderari in trib^r psonis. s.
in prē generātē. filio genito. a spi
ritu sancto pcedente. a qdriforē
opatione. s. creatione in esse natu
re. recreatione in eē grē. resuscita
tione. a repatione vite. a glozifica
tione. in collatione glozie. Hinc e
q articuli spectātē ad deitātē sūt
septē. Sūt qz hūanitas xpi has
bet cōsiderari vt cōcepta de spū scō
vt nata de v gine. vt paties i cruce.
vt descendēs ad infernū. vt re
surgens a morte. vt ascēdens in
celū. vt veniens ad finale iudiciū
Hinc est q septē sūt articuli spec
tantes ad hūanitatē. et sic sūt in
vniuerso. qtuordecā ad modū sep
tem stellaz a septē candelabrorū
aureoz in quoz medio fili^r hois
ambulabat. Qm ergo vnus est
xps i natua dina a hūana. a vna
tm est veritas sūma. q est ratio cre
dendi. vna. pma. sūma. a sola. que
no mutatur p tpa. Hinc est q de
oibus pdictis articulis vna tm est

fides a eadē. no mutata. tā in pres
sentibus. pteritis q futuris. licet
magis clara sit a explicita. in eis q
xpm sequuntur. q in eis pcesserūt
eius aduentū. sicut nouum testa
mentū clarius est q vetus in qb^r
pdicti articuli cōtinētur. Et quia
spū scō hōs articulos fidei i sc^r
turaz pfunditate contentos in vnu
compegit p duodecā aplos tanq
p testes firmissimos. Hinc est q
predicti articuli in vnu simbolum
aplozū collecti fuerūt. et ideo sm
aplos cōponentes duodecā artis
culi. dici pnt qz qlibet aplos in edi
ficatione fidei posuit vnu artia
lum quasi lapidē vnuvnu. quod
spū scō recte pfiguravit in. xij. vi
ris. qui. xij. lapides de iordamis al
ueo extraxerunt. ad altare deo cō
struendum.

Capitulū. viij.

De exercitio gratie respectu di
ligendoy.

De diligendis autē hec te
nēda sūt. q licet oia opa
dina sint valde bona. qz
tuoz tm ppe sūt ex caritate diligen
da. s. deus etern^r. qd nos sumus
prim^r noster. et corp^r ppiū. in
quoz dilectione seruāndus ē ordo
a mod^r. Ut deus pmo diligatur
et sup omnia. a ppter se. scdo q
nos sum^r sub deo. et p deo. tercio
q primus noster sicut a nos. qz
to corp^r nost^r infra nos. et infra
primū. tanq bonū min^r papiū
ad hoc aut exequēdū datur vn^r
caritatis habitus et duplex man

datū in q̄ pendet vniūfitas legis
 et pphetay nō solū q̄tū ad vetus
 testamētū. v̄z etiā q̄tū ad nouū
Ratio autē ad intelligētā pre-
 dictoy hec est. qz primū pncipiū
 hoaplo q̄ p̄mū est sūmū. a hipō
 q̄ sūmū est sūme bonū. hipso q̄ ē
 sūme bonū est sūme beatū a sūme
 beatificatiuū et hipso q̄ est sūme
 beatificatiuū est ipō sūme fruēdū
 et hipō q̄ ē ipso sūme fruēdū sū-
 me est ei inherēdū p amorē. et in
 eo est q̄sēndū tāq̄ in fine. **Q**m̄
 ergo amor rect⁹ a ordinat⁹ q̄ cari-
 tas appellat⁹. pncipalit̄ fert̄ in illd̄
 bonū q̄ fruit⁹. a i q̄ q̄sāt. a hipso
 est rō diligēdi. **H**inc ē q̄ illd̄ pre-
 cipue diligit tāq̄ btificatiuū a ces-
 tera p̄ osequēs q̄ p̄t̄ illd̄ idonea
 sūt beatificari. **Q**m̄ igit̄ nobiscū
 ad btitudinē nat⁹ est p̄rim⁹ pue-
 nire. natū est etiā pueniē corpus
 nosty tāq̄ btificabile cū spū. **H**ic
 est q̄ q̄tuor tm̄ ex caritate diligē-
 da eē dicunt⁹. s. de⁹ a p̄rim⁹. spūs
 n̄ a corp⁹. **R**urs⁹ qm̄ de⁹ ē sup̄
 nos tāq̄ bonū sup̄mū. **S**pūs n̄
 intra nos tāq̄ bonū intrinsecū. et
 p̄rim⁹ n̄ iux̄ nos tāq̄ bonū cog-
 natum. corp⁹ v̄o nosty infra nos
 tāq̄ bonū subiectū. **H**inc ē q̄ hic
 debet seruari ordo i diligēdo. **U**t
 p̄mo de⁹ diligit sup̄ oia a p̄pter
 seipsū. scdo spūs n̄ sub deo sup̄
 oē bo^m caduū. t̄cio p̄rim⁹ n̄ iux̄
 nos ad oīle bo^m. q̄rto corp⁹ n̄m
 infra nos sic bonū ifinitū a in eodē
 gradu oīneri debet corp⁹ p̄rimi
 qz vtrumqz tenet rōnē inferioris

boni. resp̄cū spūs n̄i. **P**ostremo
 qz amor est pond⁹ mētis a origo
 oīs affectionis mētalis. q̄ defacili
 reflectitur in se. et difficilī tendit
 in p̄rimū. a difficilī eleuat̄ in deū
Hinc est q̄ licet q̄tuor sint diligē-
 da ex caritate. duplex tm̄ dat̄ mā-
 datū. vnū qd̄ dirigit in deū. aliud
 qd̄ dirigit in p̄rimū. **E**t qz oīa
 p̄cepta vel ad deū referūtur tanq̄
 in finē. vel ad p̄imū tanq̄ in illud
 qd̄ est ad finē. **H**inc ē q̄ in hīs
 duob⁹ mādatīs claudīt collectio
 mādatoy a cōprehensio oīm sc̄p-
 turarū et caritas ipsa est radix et
 forma a finis v̄tutū. iūgens oīs
 cū vltimo fine a ligās oīa. cōiūgit
 simul et ordinat. ac p̄ hoc ipsa ē
 pond⁹ inclinationis ordinate et
 vinculū colligationis p̄fecte. ordi-
 nem quidē seruās resp̄cū diligen-
 doy. diuersoy q̄tū ad affectū pa-
 riter a effectū. v̄nitatē aut̄ habēs
 in habitu q̄tū ad vnū finē. a vnū
 pncipale dilectū qd̄ est ratio dili-
 gendi resp̄cū oīm alioy dilectoy
 q̄ p̄ amoris vinculū nata sūt colli-
 gari in vnū x̄pm̄ q̄tū ad caput et
 ad corp⁹ qd̄ vniuersitatē cōtinet
 in se saluādoy q̄ vniūfitas nūc in
 choatur in via. sed cōsumatur in
 eterna gloria. iux̄ta qd̄ d̄ns orat
 vt sint vnū sicut et nos vnū sum⁹
 et ego in eis. et tu in me vt sint cō-
 summati in v̄nitatē. q̄ v̄nitatē con-
 summata p̄ vinculū caritatis erit
 deus omnia in omnib⁹ eternitate.
 certa. et pace p̄fecta. erūtqz oīa p̄
 amorē cōmunia cōiōne ordinata

et ordinatione conexa. et conexio-
ne indissolubilit alligata.

Capitulū. ix.

De exercitio grē respectu agen-
doy p̄ceptoy et cōsiliy.

De p̄ceptis aut legis dīne
hoc tenēdū est q̄ in lege
mosayca sūt p̄cepta iudi-
cialia. figurālia. et moralia. vtpote
decē p̄cepta decalogi in duabz ta-
bulis cōscripta digito dei. lex autē
digito dei. lex autē euāgelica iudi-
cialia tēperat auferēdo. figurālia
euacuat adiplendo. moralia cōsu-
mat adijtiēdo. Adijcit autē docu-
mēta instruētia. p̄missa excitātia
et cōsilia p̄ficiētia. cuiusmodi sūt
cōsiliū paup̄tatis. cōsiliū obediē-
tie. et cōsiliū castitatis. ad q̄ im-
plenda iūrat dñs n̄r. **I**hs x̄ps eū
q̄vult esse p̄fectus. **N**ō autē ad in-
telligentiā predictoy h̄ est. quia
p̄mū p̄ncipiū sicut est sūme bonū
in seipso. sic est sūme iustū in ope
suo. et in vniūsi regimie disponēdo
Qm̄ ergo sūme iusti ē seruaē iusti-
ciam nō tm̄ in se. v̄ et etiā in altero
iusticia autē cōsistit in cōformādo
se regulis iuris. **H**inc est q̄ dīne
iusticie ē regulas iusticie homini
imp̄mē et exp̄mē nō tm̄ dictādo p̄
modū veritatis erudiētis. h̄ etiam
precipiēdo et obligando p̄ modū
volūtatis ip̄erantis. et qm̄ grā fa-
cit volūtate nostrā dīne cōformē
ip̄si est disponē nos ad obtēpe-
randū et sb̄iacēdū illis regulis iusti-
cie s̄m̄ dictamē legis dīmit̄ date
Rursus qm̄ dīnis imperijs du-

placiter obtēpare attingit videlicet
ex timore pene. vel ex amore iusti-
cie. et p̄mū est ip̄fectoy. sc̄dm̄ autē
p̄fectoy. ideo duplicē de? hoī con-
tulit legē. vnā timoris. et alteram
amoris. vnā in s̄uitutē generatē.
alterā i adoptionē filioy dei t̄isse-
rentē. ac p̄ hoc qz timētibz et im-
p̄fectis cōpetit vt terreātur p̄ ius-
dicia. et māducātur p̄ signa. et diri-
gātur nihilomin? p̄ p̄cepta. **H**inc
est q̄ lex mosayca q̄ ē lex timoris
cōtinēt iudicialia et figurālia et mo-
ralia. p̄fectis at̄ et amātibz cōpetit
p̄fecta instructio documētoy. lar-
ga p̄missio p̄moy. et alta p̄fectio
cōsiliy. **H**inc est q̄ lex euāgelica
cōtinēt illa tria. et ideo d̄z lex mo-
sayca differre ab euāgelica. qz
illa figure. hec veritatis. illa lex pe-
ne. hec gr̄ie. illa litteral. et ista spi-
ritual. illa timoris. et illa amoris.
illa s̄uitutis. et illa libertatis. illa
occidens. et illa viuificās. illa one-
ris. et illa facilitatis. **P**ostremo
qm̄ regule spectatē ad iusticie ne-
cessitatē. cōtinētur in dīnis p̄cep-
tis. et iusticie est ius suūvniūqz
reddē. necesse ē q̄ p̄cepta moralia
quedā sūt q̄ ordinēt nos ad deū.
qdā ad p̄mū. s̄m̄ duplex carita-
tis p̄ceptū qd̄ sp̄ssais voluit. infi-
nuare. p̄ duay misteriiū tabulay
et ido digito dei sc̄pte dicātur. **E**t
qz deus est trin? pater. s. et filius
et sp̄ssais cui cōpetit sūma ma-
iestas adorāda. veritas p̄fitēda. et
caritas acceptanda. s̄m̄ irascibile
rationabile et cōcupiscibile. p̄ actū

operis. oris et cordis. ideo triplex est mādātū p̄me tabule corrdēs trib? p̄missis. s. adorationis subiectiue. iurationis veridice. et sabbatizacōis sac̄te. **Q**z v̄o p̄xim? ē imago trinitatis. et ei inq̄tū p̄fert imaginē p̄ris debet pietas. inq̄tū imaginē filij debet veracitas. inq̄tū imaginē sp̄ss̄c̄i debet benignitas. **H**inc ē q̄ septē sūt mādātā q̄ ad sc̄dam tabulā spectāt. **N**ā penes pietatē sūt duo. vnū qd̄ pietatē mādāt. s. de p̄re honorādo. alterū qd̄ impietatē vetat. s. de nō occidēdo.

Penes veracitatē v̄o q̄ p̄ncipalit̄ consistit in v̄bo. accipit vnū. s. de falso testimonio nō ferēdo. **P**enes benignitatē v̄o cui opponit̄ cupiditas et cupiditas. q̄ v̄traq̄ p̄t esse in ope vel in corde. accipiuntur quatuor. s. nō mechaberis. nō cupiditas. v̄corē. nō furtū facies. et nō concupisces rē alienā. et habēt h̄ or̄dinari h̄m̄ maiora et minora noui mēta. p̄ q̄ infringi p̄t iusticia. et sic regule spectātes ad iusti^e necessitatē. debēt contineri in decē p̄ceptis.

Qm̄ aut̄ iusticia ad p̄fectionē p̄uenit dū p̄fecte se elōgat a malo et q̄tū ad culpam. et q̄tū ad causam. et omne malū oritur ex triplia radice. s. concupiscentie carnis et concupie oculoꝝ. et supbie vite.

Hinc est q̄ tria sūt filia euāgelica. p̄fecte nos elongātia a triplia radice p̄dicta. q̄ ideo sūt cōfilia qz vt p̄fecte faciāt recedē a malo n̄ solū sepant ab illicitis. v̄z etiā a licitis et cōcessis. q̄ p̄nt esse occa-

fio mali. ac p̄ hoc nō solū iusticiā continent sufficientē. v̄z etiā sup̄ habūdantē h̄m̄ q̄ cōpetit p̄fectis omi euangelicē legis. et exercitacioni gratie p̄ficiētis.

Capitulū. x.

De exercitio gr̄e respectu petendoy et orandoy

Opetitionib? aut̄ orōnis d̄m̄c̄ h̄ tenendū est. q̄ h̄ deus sit liberalissim? et p̄mior ad dandū q̄ nos ad accipiendū. tū a nob̄ vult orari. vt occasionē habeat largiendi dona gr̄e sp̄ss̄c̄i. **V**ult autē orari nō solum orōne mētali q̄ est ascensus mētis in deū. v̄z etiā. vocali q̄ est petitio decretū a deo. nō solū p̄ nos ipsos v̄z etiā p̄ sc̄os tanq̄ p̄ coadiutores nobis d̄m̄tus datos. vt qd̄ min? digni sum? ipetrare p̄ nos ipetrare valeam? p̄ sanctos. **E**t qz quid orē? h̄m̄ q̄ optet nescimus. ne vagarem? incerti. formā nobis tribuit d̄s et de? nē xp̄us in orōne quā composuit. in q̄ septenario petitionū nūovmūstas apprehēdit petēdoꝝ. **R**ō aut̄ ad intelligentiā p̄dictoy h̄ est. qz p̄mū p̄n^m sicut ē sūme v̄z a bonū in seipso. sic misericors et iustū in ope suo. et qz misericordissimū ē. iō libētissime cōdescēdit hūane miserie p̄ infusionē gr̄e sue. qz v̄o filī cū h̄ iustū ē. iō donū p̄fectū n̄ dat nisi desideranti. nō dat gratiā nisi regratianti. nō ipendit misericordiā n̄ cognoscēti miseriā. vt salua sit libertas arbitrij. et nō vilescat

nobilitas domini. et integre pseuet
cultus honoris domini. **Q**uia ergo
oratio est domini affectus subsidium.
proprium allegare defectum. et gratias
agere propter beneficium gratie datum.
Hinc est quod oratio disponit ad sus-
ceptionem dominorum carismatum. et de-
oratio vult ad hoc ut muneam largiatur
Rursus. quia ad hoc quod desiderium
efficaciter sursum tendat ad impetrandum
dona divina. necesse est quod affectio
nostra sit feruida. et cogitatio in unum
collecta. et expectatio nostra sit certa
firma. et quia cor nostrum frequenter est
trepidum. frequenter dispersum. frequenter
etiam pauidum propter peccati remorsum. nec
audes pro seipsum cooperere ante dei con-
spectum. **H**inc est quod dominus voluit nos
non tantum orare mentaliter. verum etiam voca-
liter ad nostrum affectum. et excitationem
per verba. et ad collectionem cogitatio-
num per sensum verborum. **V**oluit etiam nos
orare per sanctos. et sanctos pro nobis ad dan-
dum fiduciam pauidis. ut quod non au-
dent vel non possunt impetrare pro se. per
ydoneos impetratores obtineant. ac
pro hoc in orationibus humilitas conser-
uetur. in sanctis intercedentibus dignitas
declaretur. in omnibus etiam christi membris
caritas. et unitas ostendatur. quod quod infe-
riora sunt ad superiora fiduciale re-
currant. et superiora inferioribus liberaliter
condescendant. **P**ostremo. quia deus
iustus. et misericors exaudiens non dicitur
nisi in hijs qui spectant ad suum hono-
rem. et ad nostram salutem. hijs autem
sunt qui spectant ad premium patrie. et
ad viaticum vite. et prima sunt tria. se-
quentia quatuor. **H**inc est quod petitiones

domine omnium que docent quod petere vult
liter debeam. sunt septem. que enim spec-
tant ad dominum honorem. et primum pa-
trie sunt tria. scilicet intelligentia veritatis.
reuerentia maiestatis. et concordia
voluntatis. **S**ive per alia verba. vel
est visio summi veri quod non videtur nisi
a mundis. et a sanctis. et hoc petitur cum
dicitur sacrificet nomen tuum. id est tui nominis
noticia perfectis sanctis. et mundis
donetur. **V**el est tertio summi ardui
qui reges facit. et per quam regnum ha-
betur. et hoc petitur cum dicitur adueniat
regnum tuum. vel est fructio summi boni
qui non datur nisi hijs qui voluntates
suarum habent domine voluntati conformes
et hoc petitur cum dicitur fiat voluntas tua
Que autem spectant ad transitum vite.
aut respiciunt collationem boni conferentis.
aut amotionem mali nocentis.
Collatio autem boni conferentis pe-
titur in pane quotidiano siue sabbati.
in quo petitur quicquid necessarium est ad
conservationem vite presentis. siue secundum
spiritum siue secundum corpus. **A**motio autem
mali nocentis petitur in tribus ultimis
quia omne malum aut tenet rationem presentis
aut futuri. aut presentis. **V**el aliter. aut
tenet rationem mali culpe. aut pugne
aut pene. primum petitur amoveri in
dimissione debitorum. secundum in victoria
temptationum. tertium in ultimum in libera-
tione ab oppressionibus malorum. et sic
septem in unum sunt petitiones in quibus
universaliter petitur quicquid petendum est
et hoc quidem satis recte. ut septem-
narius petitionum respondeat septen-
tenario dominorum carismatum. et donorum
grate septiformis. **P**ropter quod

notandū est q̄ septiformē septenariū p̄ponit nobis sacra sc̄ptura cōsiderandū. s̄. vitioꝝ capitaliū sacramētoꝝ. v̄tutū. donoz. et b̄tūtū. dimū. petitionū. et dotū glorioſarū. triū sc̄z sp̄ualiū. ⁊ quatuor corporealiū. sicut inferi? apparebit. **P**roponit ergo septenariū vitioꝝ tanq̄ primū. a q̄ debem? recedere

Septenariū sacramētoꝝ. sc̄dm p̄ quē debem? incedē Septenariū dotū vltimū quē debem? appetere Septenariū petitionū penultimū. q̄ debem? petē. Septenariū aut̄ v̄tutū donoz ⁊ b̄tūtū triplīcē intermediū. p̄ quē debemus trāfire. vt sic septies in die laudātes nomē d̄m. ⁊ orātes ipetrem? gratiā septiformē donoz. virtutū et b̄tūtū. q̄ vincam? septiformē pugnā vitioꝝ capitaliū. et p̄ueniam? ad septiformē coronam dotū glorioſarū adiuuāte nihilo min? septiformi medicina sacramētoꝝ d̄mitus ad repationē humani generis statutoꝝ.

Explicat̄ q̄nta pars.

Incipit pars sexta de medicina sacramentali

Capitulū p̄mū.

De sacramentali origine

Postq̄ actum est de trinitate dei. ⁊ de creatura mundi. de corruptela pcti. et de incarnatione v̄bi. ⁊

de gr̄a sp̄ulsc̄. iam nūc sexto agendum est de medicina sacramentali

Circa quā cōsiderāda sunt septē

Agendū est em̄ de sacramētoꝝ origine. variatione. distinctione. institutione. dispensatione. iteratione et vniuersaliūq; integritate. De origine igit̄ sacramētoꝝ h̄ tenendū est q̄ sacramēta sūt signa sensibilia d̄mit? instituta tanq̄ medicamēta in q̄bus sub tegumēto rerū sensibiliū. d̄mita v̄tus secretū? operatur ita q̄ ipsa ex similitudine rep̄ntant ex institutione significāt. ex sanctificatione cōferūt aliquā sp̄ualem gr̄iā p̄ quā aīa curat̄ ab infirmitatibus vitioꝝ. ⁊ ad h̄ p̄ncipale ordinātur tanq̄ ad finē vltimū. vident t̄m ad hūiliationē eruditōnē et excitatiōnē. sic ad finē q̄ est sub fine. **H**ō aut̄ ad itelligentiā predictoz̄ hec est. qz p̄ncipiū reparatiūū qd̄ est x̄ps crucifixus. v̄bū incarnatū qd̄ sapiētissime dispensat oīa. qz deuiū clementissime curat. qz d̄mit? incarnatū. sic debet reparare ⁊ sanare humanū gen? egrotū s̄m qd̄ cōpetit ipsi egrotati egritudini. et occasione egritudini. et ip̄si? egritudinis curationi. Ipse aut̄ medicus est v̄bū incarnatū de? . s̄. iuisibil? i natūā visibili. Homo egrotās ē nō t̄m sp̄s n̄c t̄m caro sed sp̄s in carne mortali. Morbus aut̄ est originalis culpa q̄ p̄ ignoratiā inficit mētē. et p̄ concupiscentiā inficit carnē. Origo aut̄ hui? culpe licet p̄ncipale fuerit ex cōsensu rōnis. occasione t̄m sup̄sit a sensib? carnis. ad h̄ ergo q̄ mediana cōrūdēs est oīb? sup̄d̄cis oportuit q̄ nō t̄m est sp̄alis. v̄z

etiā aliqd habet de sensibilibus
 signis. vt sicut hec sensibilia fue-
 runt aie occasio labedi. ita essent
 ei occasio resurgedi. Qm̄ igitur
 signa sensibilia q̄tū ē de se nō ha-
 bent efficacē ordinationē ad ḡtiā
 licet habeāt lōgm̄quā rep̄ntatio-
 nē de sui natūā. Hinc ē q̄ optuit
 q̄ ab auctore grē instituerētur ad
 significādū a b̄ndicerētur ad sc̄ifi-
 candū. vt sic eēt ex natūali simi-
 litudine rep̄ntātia. ex adiūcta in-
 stituitōne significantia. a ad ḡtiā
 p̄parantia. p̄ quā curet̄ a sanaret̄
 aia nr̄a. Rurs̄? qm̄ ḡtia curatiua
 nō datur elatis. incredul̄ a fastidi-
 ofis. ido optuit h̄ signa sensibilia
 dimit̄? dari. q̄ nō solū sc̄ificarēt et
 ḡtiā cōferret̄. ac p̄ h̄ sanaret̄. v̄z
 etiā significatiōne erudirēt. a sus-
 ceptione humiliaret̄. a diuificati-
 one exātaret̄. vt sic p̄ exātatiōne
 exclusā acedia a concupiscibili p̄
 erudicōz exclusā ignorātia a rōna-
 li. p̄ hūilitatē exclusā supbia ab
 irascibili. tota aia curabil̄ fiet a grā
 spūsc̄i q̄ reformat nos sm̄ has
 tres potētias ad imaginē trinita-
 tis a xp̄i. Postremo qm̄ p̄ h̄mōi
 signa sensibilia dimit̄? instituta grā
 spūsc̄i suscipit̄. a in eis ab accēde-
 tibus inuenit̄. Hinc ē q̄ h̄mōi sc̄i-
 mēta dicūt̄ grā. vasa a causa. non
 qz grā in eis sbalit̄ contineat̄. nec
 causalit̄ efficiat̄. cū in sola aia ha-
 beat collocari. a a solo deo habeat
 infūdi. Sed qz in illis a p̄ illa ḡtiā
 curationis a sumo medico xp̄o. ex
 dīno decreto optet hauriri. h̄ de?

nō alligauerit suā ḡtiā sc̄imētis

Ex p̄missis igit̄ apparet nō solū
 q̄s sit sac̄oz ortus. v̄z etiam q̄s
 vsus a q̄s fruct̄? Nā ort̄ eoz est
 xp̄s dñs vsus autē ē eoz act̄? ex-
 ercitatiū. eruditū? a hūiliatiū?
 fruct̄? autē ē hoīm cura a sal̄? Pa-
 tet etiā q̄ sit cā efficiēs sac̄oz. qz
 dīna institutiō. Que materialis. qz
 signi sensibil̄ rep̄ntatiō. Que for-
 malis. qz ḡtuita sc̄ificatiō. Que fi-
 nalis. qz hoīm medicinal̄ curatiō.
 Et qz denotiatio sit a forma a a
 fine. Hinc ē q̄ dicunt̄ sc̄imēta q̄si
 medicamēta sc̄ificatiō. ac p̄ h̄ em̄
 aia a seditate vitioz reducitur ad
 sc̄ificatiōne p̄fectā. a ido licet sint
 corporalia a sensibilia. sūt t̄vne-
 randa tāq̄ sc̄a. qz sc̄a significāt mis-
 teria a ad sc̄a p̄parāt carismata. et
 a sc̄tissimo dō data. sc̄a institutiōe
 a b̄ndictōe dimit̄? sc̄cta. ad cultū
 sc̄tissimū dei in sc̄a eccl̄a instituta
 ita vt merito dici debeāt sc̄imēta.

Capitulū. ij.

De variatione sacramētoz.

De variatione sc̄imētoz.
 h̄ tenendū ē. q̄ sc̄imēta
 ab initio ad curatiōnem
 hoīs sūt instituta. a sp̄ cū morbo ho-
 minis curaret̄. a vsqz in finē seculi
 p̄durabūt. h̄ alia fuerūt i lege na-
 ture. alia sub lege sc̄pta. alia sub
 grā. et i h̄is oib̄? illa q̄ posteriōā
 sūt significatiōe s̄t euidētiora. a effc̄i
 grē digōra. In lege em̄ nāe fuerūt
 oblationes. sacrificia. a decimatio-
 nes. In lege autē sc̄pta it̄roducta ē
 circūcisio. sup̄addita ē exp̄iatio. et

supradicta oblationū dēdinatione. a sacrificiōy multiformis distinctio. In lege autē noua statuta sūt sacra nūo pauciora. vtilitate potiora. virtute efficaciora. p̄eminētia digniora. in q̄b? ē ipletio sūt a euacuatio sacrorū oīm p̄dictorū

Rō autē ad intelligētiā p̄dictorū h̄ est. qz v̄bū icarnatū qd̄ est repationis nr̄e p̄m̄ a fons a origo sacramētorū cū sit clemētissimū a sapientissimū. eo qz clemētissimū est nō p̄misit qz cureret morib? p̄cā sine remedio sacmēti. eo v̄o qz sapientissimū ē. idō iux̄ dictamē sue imutabil̄ sapie cūcta ordinatissie gubernātis diūsa adhibuit mēdicamēta. a varia sc̄d̄z mutationē variā tpm̄ diūsorū. **Q**m̄ ergo ab initio p̄currēte tpe et aduētū saluatoris magis ac magis appropinquāte. sp̄ magis ac magis effectus salutis. creuit a cognitiō ritatis cōgruū fuit a ip̄a siḡ salutis p̄ successiōne tpm̄. alia p̄ alia variari. vt effect? gr̄e d̄ine in salute crescēt. simulqz a ip̄a siḡfica^o in ip̄is siḡnis visibilib? euidentior apparēt. et iō p̄mū p̄ oblationes. a postea p̄ circūcisionē. ad vltimū p̄ baptismalē ablutionē expiationis a iustificacōis sacm̄ fōrē institutū ē. qz eiusdē mūdationis fōrē et similitudo i oblacōe qd̄e occulte inueniē. in circūcisione v̄o euidentius exp̄miē. p̄ baptismū at̄ manifesti? declarā^r. Et hinc ē qz illa p̄mi t̄pis sacra sicut d̄t **H**ugo fuerūt sic veritatis vmbra. mediij t̄pis. sic figura

seu imago. postremi sc̄z gr̄e cui? sacra intra se veritatē a gr̄a curatricē cōtinēt quā p̄ntat. a p̄ntialit̄ d̄ferūt qd̄ p̄mittūt. **R**ursus qm̄ p̄ntia veritatis a gr̄e q̄ in lege gr̄e exhibet rōne sue excellētie a multiformitatis in ope a v̄tute. p̄ vnū signū exp̄mi n̄ poteāt vt decebat. **H**inc est qz in oī tpe a lege plura fuerūt sacra data ad illā veritatē a gr̄a exp̄mēdā. h̄ p̄cipue in tpe legis figure cui? ē figura ē. m̄ta siḡ a varia p̄cēsserūt q̄ sua varietate xp̄i gr̄a multiplex exp̄merēt a excellētius cōmēdarēt. a multiplex cōmēdādo nutrirēt puulos. exercebant p̄fectos. a duos onerādo frāgerēt. et ad iugū gr̄ie domarēt et qd̄amō emollirēt. **P**ostremo qm̄ supueniēte veritate cessat vmbra. a figura p̄nūciāns sortit̄ finē intētū. q̄ habito cessat d̄z ei? vsus et act? **H**inc ē qz gr̄a supueniēte vetera sacra a signa ipleta sūt pariter a sublata. **E**t qz signa erant p̄nostica futurorū a q̄si p̄nūciātia de lōginq̄. et noua nihilomin? instituta tanq̄ demonstratiua p̄ntis gratie. et rememoratiua qd̄amō do passionis d̄m̄e q̄ fons ē et origo gr̄ie auctiue. siue i nob̄ siue i h̄is q̄ p̄cēsserūt xp̄i aduētū. h̄ i h̄is q̄ p̄cēsserūt tanq̄ p̄cū p̄missū in h̄is q̄ sequūt tanq̄ p̄cū p̄solutū. **E**t qm̄ nō debet gr̄a a p̄missioni p̄cij nisi rōne p̄solutionis. a abundantior debet p̄soluto p̄cio q̄ p̄missio. **H**inc ē qz passio xp̄i immediatē sc̄ficet sacra legis noue. a plenior

gratia in eis redundat. ppter qd illa pparauerunt et pduxerunt ad hanc sic via ad terminum. sic figuram ad figuram sicut figura ad veritatem. et sic imperfectum reducit et pparat ad perfectum.

Capitulum. iij.

De nouo sacrorum distinctione.

De distinctione aut nouo sacrorum noue legis hoc tenendum est. quod ipsa sunt septem secundum correspondentiam ad gratiam septiformem. que per septenarium temporis nos reducit ad principium quiete et circulum eternitatis. sicut ad octauam resurrectionis vniuersalem. Horum sacrorum ianua est baptismus. deinde confirmatio. eucharistia. prima. unctio extrema. ordo. et matrimonium. quod licet ultimo collocet. propter morbum concupiscentie auersum. ipsum tamen fuit ante omnia introductum in paradiso etiam ante peccatum.

Ratio autem ad intelligentiam predictorum habet. quod principium nostrorum reparatum et curatum nostrorum morborum Christus dominus verbum incarnatum. cum sit deus et sapiens et misericordia nostra sic potest ter. sic sapienter. sic clementer. sua debet instituisse sacra in lege gratie. ut nihil prius desit curationi nostre quantum competit statui vite presentis. Ad perfectam autem curationem egritudinis concurrunt hec tria. scilicet expulsio egritudinis. introductio sanitatis. et conseruatio introducte sanitatis vel salutis. Primum igitur quantum ad perfectam curationem perfecta et vniuersalis requirit morbi expulsio. et morbus est septiformis. triplex culpabilis. scilicet culpa originalis. mortalis et venialis. quod tri-

plex penal. scilicet ignorantia. malicia infirmitas. et concupiscentia. et non sanat oculum quod sanat calcaneum. sicut dicit Hieronymus. Hinc est quod optuit adhiberi contra hunc septenarium medicamentorum ad hunc septiformem morbum plerumque expellendum. scilicet contra originale baptismum. circa mortalem penam. contra veniale extremam unctionem. cum ignorantia ordinem. contra maliciam eucharistiam. circa infirmitatem confirmationem et contra concupiscentiam matrimonium quod eam temperata excusat. Rursus quod perfecta curatio non potest esse sine restitutione integre sanitatis. et sanitas anime integra consistit in vultu septem virtutum. trium scilicet theologiarum. et quatuor cardinalium. Hinc est quod ad hanc vultum integrum sane restituendum institui oportuit septiforme sacramentum. Nam baptismus sanando disponit ad fidem. confirmatio ad spem. eucharistia ad caritatem. prima ad iusticiam. unctio extrema ad perseuerantiam que est fortitudinis complementum. et summa. ordo ad prudentiam. matrimonium ad temperantiam conseruandam quam maxime persequitur infirmitas carnis sed honestas remediatur nuptiarum. Postremo quoniam perfecta curatio esse non potest sine conseruatione salutis introducte. et salus introducta conseruari non potest in conflictu certaminis nisi in acie ecclesie que est terribilis ut castrorum acies ordinata. et hoc quod dicitur fit per septiformis gratie armaturam. Hinc est quod necesse est septem esse sacra. Nam ut hanc aciem sit perfectam continue conseruata. cum consistet ex partibus corruptibilibus indiget

sacramētis mumentib? · releuātib?
 bus · et renouantib? · mumentib?
 pugnātes · releuātib? cadentes · et
 renouātib? morietes. **S**aēmētū
 aut munes aut munit ingrediēs
 tes · et sic est baptisim? · aut stātes
 et sic est cōfirmatio · aut exeutes ·
 et sic ē extrema vndio. **S**aēmētū
 aut releuās · aut releuat a casu ve
 niali · et sic ē eukaristia · aut a mor
 tali sic est p̄ma. **S**aēmētū autē
 renouās aut renouat in esse spi
 rituali · et sic ordo · cuius est admi
 nistrare sacramēta · aut in esse nar
 turali · et sic matrimoniū · qđ quia
 renouat hoiez in eē natuē qđ est
 oīm fūdamentū. Ideo p̄mo fuit
 ante oīa introductū · licet p̄pter
 morbū cōcupie ānerū. Et qz mis
 nime s̄cificatiuū · q̄uis significatio
 ne sit saēmētū magnū inē medi
 camēta spūaliavltimo collocatur
 et locū sortit̄ extremū. Unde qz
 baptisim? est ingrediētū · cōfirma
 tio pugnātū · eukaristia vires res
 sumentū · p̄ma resurgētū · extre
 ma vndio exeuntū · ordo novos
 milites itroducētū · matrimoniū
 novos milites p̄parantū · patet
 ex hīs sufficientia et ordo medica
 mentoz saēmentaliū et armoz.

Capitulū · iiii ·

De institutione saēmentoz

De institutione aut saēmē
 toz h̄ tenendū ē · qđ septē
 sac̄ta legis gr̄e xp̄s insti
 tuit tanq̄ noui testamēti media
 toz · et precipu? legislatoz · in quo
 vocauit ad p̄missa et̄na · dedit p̄

cepta dirigētia · et instituit sac̄ta
 s̄cificātia. **I**nstituit v̄o ea in v̄bis
 et elemētis · ad euidentia signifi
 cationis · et efficacā s̄cificāōis · ita qđ
 semp h̄nt significantia veritatis h̄
 nō sp̄ efficacā cūationis · non p̄p̄
 defectū a pte sui · h̄ a pte suscipiē
 tis. **I**nstituit aut predicta sac̄ta
 diūsimode. **Q**uedā sc̄z ex eis cōfir
 mādo · approbādo · et cōsumando ·
 vt m̄imoniū et p̄mam. **Q**uedā at
 insinuādo et initiādo vt cōfirmatio
 nem et vndionē extremā. **Q**uedā
 v̄o initiādo et cōsumando · et in se
 metipso suscipiēdo · vt saēmētū
 baptisimī · eukaristie · et ordinis · h̄
 em̄ tria plene instituit · et etiā p̄m?
 suscepit. **R**ō aut ad intelligentiā
 p̄dictoz h̄ est · qđ p̄ncipiū repara
 tiuū nostz est xp̄s crucifix? · v̄bū
 sc̄z icarnatū · qđ qz verbū est patri
 coeq̄le et cōsbale · est v̄bū sūme vir
 tutis · sūme veritatis · et sūme boni
 tatis · ac p̄ h̄ et sūme auctoritatis ·
 ideo ip̄s est p̄p̄e nouū testamētū
 introduce ip̄s etiā est legē dare
 integrā · et sufficiētē h̄m exigentiā
 sūme v̄tutis et veritatis ac bonita
 tis sue. **R**ōne igi? sūme bonitatis
 p̄missa p̄posuit beneficia · **R**ōne
 aut sūme veritatis p̄cepta dedit di
 rigētia. **R**ōne v̄o sūme v̄tutis sa
 c̄ramēta statuit administrātia vt
 sic p̄ saēmēta v̄tus repetur ad im
 plenda p̄cepta dirigētia · et p̄ pre
 cepta dirigētia pueniēt ad p̄missa
 eterna · faciēte hoc v̄bo eterno
 xp̄o sc̄z dño in lege euangelica in
 q̄nū ē via veritas et vita. **R**ursus

quomā repatiuū pncipiū non so-
lum est verbū inq̄tū verbū. h̄ etiā
inq̄tū icarnatū h̄ ipso q̄ icarnatū
oibus se offert q̄tū ad noticiā ve-
ritatis. et oibus digne accēdētibz
se exhibet ad gr̄ā curationis. Hic
est q̄ tanq̄ plenū gr̄e et veritatis
ad maiore euidētiā significādi. et
efficaciā sc̄ificandi. sac̄ra instituit ī
elemētis siml̄ a v̄bis. vt dū elemē-
ta ocul̄. et v̄ba auribz se offerret.
q̄ sūt duo sensus maxie cognosci-
tū. euidētiā darēt significāōmis
exp̄sse. deide etiā q̄ v̄ba sc̄ificarēt
elemētayt plenior fiēt efficacia cu-
rationis. h̄uane. q̄ qm̄ nulli datur
repugnātia īpugnāti interi? fon-
tem gr̄e ī corde. ido sic instituta
sūt vt significarēt sp̄a vniūsalē. n̄
aut sc̄ificarēt nisi digne accēdētes
et absqz om̄i fictione. Postremo
qm̄a si verbū icarnatū sit fruct?
gr̄e sac̄mētalis. aliq̄ tū gr̄a sac̄mē-
talis fuit an̄ icarnationē. aliq̄ v̄o
nō. nisi p̄ sp̄ūsc̄ā missionē quedā
autē medio mō se habēs. Hinc ē
q̄ oportuit sac̄ra institui diuīno
de. **N**ā ante icarnatōnē necessa-
ria fuit a cōpūctio p̄mal̄. a gnatio
mēmorial̄. ido h̄ duo sac̄ra n̄ de
nouo instituit. h̄ iā a se instituta. et
nāli dictamī q̄dā mō imp̄ssa cōlū-
mauit a cōfirmavit ī lege euāgeli-
ca. dū p̄mā p̄dicauit a nuptijs
inēfuit. a legē cōiugij approbavit
h̄m q̄ colligit̄ ex diuīsis euāgelij
locis. Ante v̄o sp̄ūsc̄ā missionē.
nec fuit plena sp̄ūsc̄ā donatio ad
cōsumationē. et noīs xp̄i publicā

confessionem. nec vntio mentis
plenaria ad eleuationem. Ideo
hec duo sac̄ra. s̄. cōfirmationē a ex-
tremā vntionē xp̄i solū initiavit
a insinuavit Cōfirmatōnē manuū
puulis iponēdo a p̄dicendo disci-
pulos baptizādos sp̄ūsc̄ō vntio-
nem v̄o extremā discipulos ad cu-
randū mittēdo q̄ infirmos vnge-
bant oleo. sicut ī marco. **M**edio
autē tpea fuit regnatio a ecclesie
ordinatio. et sp̄ūalis abatio. ideo
xp̄s h̄ tria sac̄ra. s̄. baptismi. euka-
ristie. et ordinis. a cōplete a clare
instituit. p̄mo baptismū suscipiē-
do. deinde formā dādo et ceteris
publicādo. **O**rdinē v̄o dādo. p̄-
mo ptātē ligandi et soluēdi pctā
hūani gn̄is. a ptātē cōficiendi sa-
cramētū altaris. Eukaristiā v̄o
cōpando se grano frumētī a cōfici-
endo a dādo discipulis iminēte
passione sac̄m̄ corp̄is a sangui-
nis sui. a ideo h̄ tria sac̄ra p̄ xp̄m
distīcte a integre debuerūt insti-
tū. et ī lege veteri multipse figu-
rari tanq̄ sac̄ra s̄. b̄alia noui testa-
mētī. a p̄a legislatoris v̄bi. s̄. in car-

Capitulū. v.

Inati

De dispensatione sac̄mentoy.

De dispensatione at̄ sac̄roy
hoc tenendū est. q̄ ptās
dispensationis sac̄mentoy
regulariter spectat ad solū gen̄
hūanū. In oibz sac̄mētis dispens-
santis necessaria est intētio ī dis-
pensante. In aliqbz etiā necessa-
rio cū intētionē requirit̄ ordo sacer-
sez pontificalis vel sacerdotalis.

Pontificalis inquā necessari? est
dispēsationi confirmationis et ordi-
nis Sacerdotalis inquā necessari?
est dispēsationi eucaristie et pñe
et vñtionis extreme. Baptisim?
autē et mēimoniū. h. ad sacdotes
spectēt. pñt tñ pter ordinē sacer-
dotalem dari et dispēsari de facto.
maxie in articulo necitatis. Hys
autē excedētib? sacra dispēsai pñt
a bonis et a mal. a fidelib? et ab he-
reticis. intra ecclesiā et ex. h. itra fm
veritatē et ad utilitatē. ex. v. nō ad
utilitatē. h. dispēsant fm veritatē.
Hō autē ad itelligentiā p̄dictorū
h. est. qz repatiuū pñm nēm. v. b. u.
s. incarnatū in q̄tū de? et hō sacra
instituit. et ad salutē hoim ordi-
navit sic et d. grūū fuit vt homib?
dispēsaretur p misteriiū hoim. p̄p̄e
servādā d. formatē dispēsatoris
ad saluatore p̄p̄m et ad ipsū hoiez
saluādū. Qm ergo saluator xps
hūanū gen? saluavit. fm qz exi-
gebat eq̄tas iuris. dignitas ordi-
nis. et securitas salutis. opat? em
est triplē salutē nostrā. mō recto
ordiato et certo. Hinc ē qz fm horū
triū exigentiā sacra cōmissit hoib?
dispēsanda. p̄mo igit? qz sc̄ditudo
iuris exigit vt opa hois fm qz hō
nō fiāt p̄cipitater. et opa hois vt
mistrū xpi aliq̄ mō referāt ad x̄p̄z
et opa hois vt mistrū salutis. aliq̄
mō referāt ad salutē. vel in ge-
nerali vel in sp̄ali. et dispēsatio sa-
cramētōz est hois opus. vt ratio-
nal. vt mistrū xpi. et vt mistrū salu-
tis. Hinc ē qz necesse ē qz fiat ex in-

444
tentione q̄ quis intēdat facē qd
xps instituit ad hūanā salutē. vel
saltē facē qd facit ecclesia. In quo
claudit in gnali. intentio p̄dicta.
qz ipsa ecclesia sicut sacra a xpo
accepit. sic ad fidelū salutē dispē-
sat. Rursus qz ordo dignitatis
exigit vt maiora maiorib? . miora
minorib? . et media mediocrib? cō-
mitant. Et qdā sūt sacra q̄ preci-
pue respiciūt excellētā virtutis siue
dignitatis. vt sacm cōfirmacōis
et ordinis. Quedā q̄ respiciūt in-
digentā necitatis. vt baptisimus
et mēimoniū. qz vnu gnāt. alter
ēgnāt ad exntiā debitā. Quedā
autē media. vt eucaristia. p̄ma. et
vñtio extrema. Hinc est qz p̄ma
tāq̄ sup̄ma nō pñt dispēsari nisi
ab ep̄is et pontificib? q̄tū ē de iurē
cōi. Aliā vō tāq̄ infima pñt a qui-
buscūqz ordinib? et psonis infio-
ribus maxie in articulo necitatis
qd dico rōe baptisimi. Media vō
a solis sacerdotib? q̄ intē ep̄os et in-
feriores psonas sūt q̄si i medio cō-
stituti. Postremo qz securitas salu-
tis. exigit vt sic fiat res vt idubiū
nō cadat. et null? est q̄ cert? sit de
crudelitate. et bonitate dispēsato-
ris. et idē ipse nō ē cert? de se vtrū
odio vel amore dignus sit. ideo si
sacra dispēsari tñ possēt a bonis
null? est certus de susceptione sa-
cramētū. et sic oportet sp̄ iterari. et
sic malicia vni? p̄iudicāet aliene
saluti. Nulla ec̄ est stabilitas in
gradib? iherarchie. ecclesie militis
tatis q̄ maxie cōsistit in sacramētis

dispensandis. et ideo congruum fuit ut
 sacrorum dispensatio committeretur hoi
 non ratione scientie quam variat secundum volun
 tatem. sed ratione auctoritatis quam spiritus mas
 net quantum est de se. ac per hoc oportuit quod
 se extendere ad bonos et ad malos
 ad eos qui sunt in terra et ad eos qui sunt extra
 ecclesiam. **De** quod est unitate fidei et
 caritatis quam facit nos filios ecclesie
 et membra. nullus potest saluari. ideo si
 sacra est recipiunt non ad salutem re
 cipiunt. quamuis vera sint sacra. sed uti
 lia potest fieri si quis redeat ad sanctam
 matrem ecclesiam. **De** christi sponsam
 cuius filios tantum christus sponsus reputat
 dignos hereditate eterna. **De** Augustinus.
 contra donatistas. ecclesia paradisi com
 parata indicat nobis posse quidem bap
 tismum eius homines foris accipere. sed sal
 utem beatitudinis est eam neminem potest
 perire. **De** flumina de fonte
 paradisi sic scriptura testatur etiam fontem
 largitus manauerit notati quippe com
 memorantur. et per quos terras fluunt. et quod
 est paradisi constitute sunt omnibus notum
 est nec tamen est in mesopotamia vel in
 egipto quam illa flumina perveniunt. est fe
 licitas vite quam in paradiso commemoratur.
 ita fit ut cum paradisi aqua sit extra
 paradisi. beatitudo tamen non fit nisi inter
 paradisi. **Sic** ergo baptismus potest esse
 extra ecclesiam. **De** autem baptismi vel
 vite non nisi inter ecclesiam reperitur quam
 super petram etiam fundata est. quam ligandi
 et solvendi claves accepit. hoc est una
 quam tenet et possidet omnem spiritum sui et
 dominum potestatem per quam coniugalem potestatem
 etiam de angelis parat filios potestatem. quam si non
 superbiat in sorte hereditatis vocabitur

si vero superbiat extra remanebit.
Magis ergo quod per honorem ecclesie
 atque unitate pugnamus. non tribuamus
 hereticis quicquid apud eos est cognos
 cimus. sed eos arguentes doceamus quod
 ex unitate habent. nec vale ad salutem
 nisi ad eandem venerint unitatem.

Capitulum vi.

De iteratione sacramentorum

De iteratione autem sacramentorum hoc
 tenendum est. quod licet commode sit
 omnibus sacramentis non iterari super
 eandem personam. et naturam et ex eadem causa
 ne fiat contumelia sacrorum. specialiter tamen
 tria sunt sacra que non sunt aliquatenus
 iteranda. scilicet baptismus. confirmatio. et
 ordo. **In** hijs namque tribus triplex
 character imprimitur interior quam non de
 letur. inter quos character baptismalis
 tenet fundamentum nec alij potest impri
 mi nisi ille potest imprimatur. **De** si quis
 ordinatur non baptizatus nihil potest
 effici. sed est totum de novo faciendum
 quod non intelligitur iteratum quod constat non
 fuisse factum. **De** autem ad intelligen
 tiam premissorum hoc est. quod per nos res
 pativum verbum. scilicet incarnatum. hoc ratione sum
 me virtutis et sapientie. et bonitatis sue
 nihil agat inefficaciter nihil inepte
 nihil infructuose. potissime tamen hoc
 suavitatis in nobilissimis opibus suis
 cuiusmodi sunt illa per quam reparatur genus
 humanum. **De** ergo sacra sunt de
 genere hominum operum divinum. **Hinc** est quod
 contumelia quodammodo fit eis. quando
 super eandem materiam et personam ex ea
 de causa iterantur. quod ex hoc ostenditur quod prius
 dispensata fuerit inefficacia. inepta.
 et infructuosa. cum id quod exigebat

ipſi? repatiui pncipij vtiſa ſapia
 et bonitas ſumma. q̄ ſp aſſiſtit ad
 opandū i illiſa p illa ſacrā. **H**uc
 ſus qm̄ inē h̄ ſacrā repant̄ in q̄bo
 eſt gñaliſ efficacia d̄ine v̄tutis ad
 repationē hūami gñis. q̄dā ſūt q̄
 tm̄ iſtroduc̄ta ſūt p̄t̄ t̄media mor
 boꝝ. q̄dā q̄ nō ſolū ad h̄ h̄ ad ſta
 tuendū diſcernēdū ordinādū in
 ecclia iherarchicoſ ḡd? et morbi
 p̄nt variari. expelli. a iteꝝ iſtrodu
 ci. ḡd? aut̄ ecclie debēt eē firmi ſo
 lidi a iōcaſſi. **H**inc ē q̄ ſacrā q̄ re
 ſpiciunt morboſ iterabiles habēt
 effect? t̄iſcūtes. ac p̄ h̄ iterabiles
 rōne noue cauſe. **S**acrā v̄o illa q̄
 reſpiciūt ḡd? iherarchicoſ a ſta
 tus fidei det̄minatōſ. nec ē q̄ p̄
 ter effect? remediātes aliq̄ſ effec
 tus tribuāt p̄manētes ad ḡduū
 a ſtatuū ecclie diſtinctionē fixā
 et ſtabilē. **E**t qm̄ h̄ nō p̄t fieri p̄
 dona nālia. v̄l dona ḡtuita ḡtū fa
 cientia. nec ē q̄ fiat p̄ aliq̄ ſiḡ ſbe
 iōꝝ poraſ. ſ. aīe iōꝝ poraſe a p̄n^o
 iōꝝ poāli ſm̄ ōformitatē ad iōꝝ
 poraſe indelebilē a ḡtis imp̄ſſa.
 q̄ caractēs appellā^r. q̄ qm̄ nūq̄ de
 len^r. ido n̄ iterari p̄nt. nec illa ſa
 cramēta i q̄b? modi hui? caractēs
 imp̄mū^r. **P**oſtremo qm̄ triplex
 eſt ſtat? fidei ſm̄ quē h̄ fieri diſ
 tinctio in p̄ſo xp̄iano i acie ecclie
 ſiaſticē iherarchie. ſ. ſtat? fidei ge
 nite. roborate. a multiplicatē. ſm̄
 p̄mū ſit diſtinctio fidelū ab incre
 dulis. p̄ ſc̄dm ſit diſtinctio fortiū
 ab infirmis a debilib? . ſm̄ t̄ciū ſit
 diſtinctio clericōꝝ a laycis. **H**inc

ē q̄ illa ſacrā q̄ eſpiciūt epl̄icē ſi
 dei ſtatuū p̄dictū caractēs imp̄mū^r
 p̄ q̄ſ idelibit̄ ip̄ſſoſ ſp̄ diſtinguūt
 ac p̄ h̄ nūq̄ iterari p̄nt. **Q**m̄ ergo
 baptiſm? eſpiciūt ſtatuū fidei genite
 in q̄ p̄ſſi dei diſtinguūt ab incredul?
 vt iſc̄rite ab egiptijs. a ōfirmatio
 eſpiciūt ſtatuū fidei roboratē. in q̄ diſ
 tinguit̄ p̄ſſi fortis ab iſfirmis. ſic
 pugiles ab hijs q̄ ad pugnā nō
 ſūt idonei. ordo eſpiciūt ſtatuū fidei
 m̄ſuplicate. in q̄ diſtinguit̄ cler?
 a laycis. ſic leuite ab alijs t̄bub?
Hinc ē q̄ i hijs tm̄ ſacrīſ caracte
 res imp̄munt̄. **Q**uō diſtinctio
 p̄ſſi a nō p̄ſſo p̄ma eſt. et radical?
Hinc ē q̄ character baptiſmal eſt
 fūdamētū alioꝝ caractēꝝ. et ideo
 illo ſb̄tracto nihil poterit ſupedi
 ficari. ac p̄ h̄ optet de nouo fieri
 ſi aut̄ ſubſternat̄ alij imp̄mi p̄nt
 nec vnq̄ v̄lteri? iterādi ſūt. nec ſa
 cramēta tria p̄dicta q̄ hoſ imp̄mūt
 ex cauſa aliq̄ iterātur. a grauis de
 facto iterātib? d̄z p̄ma ip̄oni. p̄p̄e
 d̄ini cōtumeliā ſac̄menti licet alia
 q̄tuor ex cauſis diuſis poſſūt ſine
 ſui cōtumelia iterari. **Ca. vii.**

De integritate baptiſmi.

IAm nūc ſeptio loco reſ
 tat vidē de integritate vni
 uſaiuſq; ſacrī q̄ cū ſint i
 nūo ſeptiformi p̄^o d̄dm ē de bap
 tiſmi integritate qd̄ ē ianua ōnū
 alioꝝ ſacrōꝝ. **D**e integritate igiſ
 ſacrī baptiſmi h̄ tenēdū ē q̄ ad h̄
 q̄ aliq̄ſ baptizeſ v̄ē a plene. req̄ri
 tur exp̄ſſio forme vocalis a d̄no
 inſtante q̄ eſt hec. ego baptizo te

in noie patris et filij et spūscā amē
absq; omissione vocabuli. et sine
inēpositione vocabuli. absq; ppo-
siteratione ordinis supdicti. et sine
cōmutatione nois pnotati. Neq;
ritur immerfio vel ablutio p elemētū
aque in toto corpe. vel saltē i dig-
niori pte ita q; expressio et merfio
fiat ab vno simula eodē in eodē
tpe. q̄b? cōcurrētib? si n̄ sit fictio i
baptizādo. dat ei gratia regnans
rectificās. et purificās ab oī culpa
q̄d vt efficac? fiat catholicismus et
exorcism? tāq; pparatoz iij p̄mittū?
tā in paruul? q̄ i adultis. ita tñ q;
in adultis requir? fides p̄pa. i puul?
aut sufficit fides aliena. **N**ō autē
ad itelligētā p̄dictoz h̄ est. qz cū
p̄ncipiū nostrū repatiū v̄bū scz
i carnatū. tāq; p̄fectissimū et suffici-
entissimū p̄n^m repare habeat ge-
n? hūanū p medicamēta sacroz.
ita q; nihil in eis supfluū. nihil in
ordinatū. nihil etiā sit diminitū
ita disponē debuit. q; sacm̄ bap-
tismi et alia reitegrēt h̄m q; exiges-
bat sua virtus. n̄ salus et etiā n̄
morib? **Q**m̄ ergo v̄tus nos repa-
rans ē v̄tus totū? imitatis quā scā
mater ecclesia credit in animo. cō-
fiteatur in verbo. et profiteatur in
signo. sub triū psonaz distinctio-
ne et p̄petate. ordine et origine na-
turali. Est etiā v̄tus passionis xpi
q̄ mortu? et sepult? fuit et die t̄da
resurrexit. **H**inc est q; ad hoz ex-
pressionē i sacro baptismi qd̄ p̄-
mū oīm sacroz ē. in q; p̄mo et p̄ns-
cipalit̄ h̄ v̄tus opatur. debuit fieri

expressio imitatis distincta p̄pa et ordi-
dinata noiatōne q̄tū ē de forma
cōi. h̄ in tpe p̄mitie ecclesie potue-
rit fieri in noie xpi in q; intellectus
claudit totū? imitatis. Debit etiā
fieri p̄pa et ordinata noiatio v̄bi
baptizandi cū trina merfione ad
expressionē mortis xpi. et sepultuē
et resurrectōis p? triduu? scē q̄tū
est de cōgruitate. et qz siml? opat?
vtraq; v̄tus. et in vno xpo saluato ē
vtrūq; hoz dz fieri ab vno et eodē
fil? et eodē tpe p̄tē seruādā v̄mitatē
i sacro et significādā imitātē i media-
tore nrō. **R**ursus qm̄ sal? n̄ā re-
q̄rebat ichoari p regnatiōē seu
renouatiōē i eē grē d̄ferētis spi-
rituale esse. abstergēdo imūditā.
fugando tenebras. et refrigerādo
cupiscētias q̄ vniūsalit̄ labefecēat
oēm hoīem descēdētē semialit̄ ab
adā. **H**inc ē q; sacm̄ p̄mū qd̄ est
regnatm̄ debuit fieri i elemēto qd̄
h̄rēt d̄formitatē ex nali ep̄nitacōe
ad tripliā effectū p̄dictū grē in-
choātis. nostrā salutē. **Q**m̄ ergo
aq; sua puitate mūdāt. sua diafa-
neitate lūis ē delatiua. sua trigi-
ditate refrigeāt. et maxie cōis est
oib? inē oīa liq̄da. **H**inc ē q; sacra-
mētū ignatiōis nrē p̄fici debuit
in elemēto aque idifferēter. quia
oīs aqua oī aque est eadē specie
elemēti. et etiā ne ibi aliq; p̄pter
defectū elementi piculū salutis in-
currere possēt. **P**ostremo qm̄
morbus n̄ cōtra quē p̄ncipalit̄ ē
baptismus est originale peccatū
qd̄ animā p̄uat vita grē et omniū

virtutū rectitudine habilitate. et
 pñā qđamō reddit ad oē genus
 culpe. et traducit a limide. et par-
 uulū facit cōcupiscibile. et adultū
 actu cōcupiscēte redigit etiā i dya-
 bolicā hūitute. et in ptātē pñcipis
 tenebray. Hinc ē qđ ad h̄ qđ p illū
 sacm̄ p dñū sufficiēs adhibeat
 remediū medicamētū. et gruit i eo
 dati gr̄tiā regnante cōtra pñatio-
 nē vite gr̄tuite. gr̄tiā rectificante in
 septiformi virtute. et tra pñationē
 v̄tutis habilitatiue. gr̄am purifi-
 cante ab omī culpa et tra pñitātē
 ad oēm deordinationē vitiōsā in-
 clinante. Et qm̄ originale pctm̄
 trahit aliūde. et puulū facit cōcu-
 piscibilem. et adultū cōcupiscēte
 actu. necessāia ē adultū fides p̄p̄a
 et pñā. h̄ puulo sufficit aliena qđ
 sc̄z est in vniūsalī ecclesia. **Q**z v̄o
 baptisim̄ debet eruere de hūitute
 dyaboli et de ptātē pñcipis tene-
 bray. tā puulos qđ adultos. Hinc
 est qđ vtriqz exorizari debet ad ex-
 pulsiōnē ptātis et trarie vtriqz etiā
 cathexizari. adulti vt expulsa cali-
 gine erroris informent ad fidem
 paruulū vt sciāt patrim̄ quid
 eos debeāt edocē. ne p hūano de-
 fectu ipediant baptisim̄ sacmētū
 qđ min⁹ habeat finē suū.

Capitulū viij.

De integritate cōfirmationis.

De sacro cōfirmationis h̄
 tenēdū ē. qđ ad ipsū inte-
 gritatē requirit forma vo-
 calis. qđ h̄m moze magis cōmunē
 est digno te signo crucis. et firmo

te crismate salutis. i no. pa. et fi. et
 s. s. amē. Requirit etiā crisma qđ cō-
 fiat ex oleo oliuay et balsamo
 de qđ cū p man⁹ ep̄i. signū crucis
 fronti imp̄mi sub p̄dicta forma
 v̄boz. et firmacōis suscipi⁹ soctm̄.
 ppter qđ cōfirma⁹ hōvt pugil ad
 nomē xp̄i audacter et publice cō-
 fitendū. **R**ō autē ad itelligentiā
 p̄dcoz h̄ ē. qz repatiū pñm̄ n̄m
 v̄bū. s. icarnatū. sic etnast cōceptū
 est in corde p̄is et t̄palit in carne
 sc̄sibilit appuit hōi. sic neminē re-
 parat. nisi ipsū et corde credēdo cō-
 cipiāt. et creditū exteri⁹ cōfitēdo
 depromat. et fessione debita. cuius
 modi est cōfessio veridica. veritate
 plena qđ n̄ tm̄ ē veritas speculatiua
 rez etiā practica. h̄ at ē i qđ nō tm̄
 est adeq̄tio itellect⁹ sermonis rei.
 rez etiā in qđ tot⁹ hō veritati cōfor-
 ma⁹ h̄m itelligentiā rōis. h̄m cōpla-
 centiā volūtatis. et h̄m adherentiā
 v̄tutis. vt sicut ex toto corde. tota
 aīa. et tota mēte. sic ex corde puro
 et cōscia bō. et fide n̄ ficta. et tal est
 cōfessio itegra. placīta et intrepida
 vt itegra sit rōne ei⁹ de qđ ē placī-
 da. rōe ei⁹ corā qđ sit itrepida. rōe
 ei⁹ a qđ habz fieri illa cōfessio. **Q**m̄
 ergo ad h̄ hō pusillanim⁹ nō est
 idone⁹ nisi p manū supne gr̄e cō-
 firme⁹. idō h̄ sacm̄ cōfirmationis
 fuit dimit⁹ ititutū tāqđ imediate
 sequēs baptisimū. **Q**z vero fm̄is
 iponit v̄ritatē h̄is qđ sūt ad finē
 ideo int̄zri debet h̄ sacm̄ h̄m exi-
 gentiā cōfessionis p̄dicte. et suarū
 additionū triū videlicet predictay

pmo ergo qm̄ cōfessio habet esse
 integra. et integritas cōfessionis
 nō est nisi q̄s cōfiteatur xpm̄ vey
 hoīem p̄ hoīb? crucifixū. eū dē q̄
 vey dei filiū. in vnitāte ⁊ trinitate
 xp̄ia spūis cō p̄ oīa cōeque. Hinc ē
 q̄ i forma vocali. n̄ tm̄ fit exp̄ssio
 act? cōfirmādi. vey etiā ip̄si? signi
 crucis. ⁊ noīs bt̄issime trinitatis.
Camplius. qz cōfessio debet esse
 placida rōne ei? corā q̄ fit. et fieri
 habet corā deo et hoīb?. ⁊ deo nō
 p̄t placē nisi assit lumē itelligētie
 et mitor cōscie. n̄ p̄mo. nisi assit
 odor bone fame vite honeste. iō
 ad hoz defigitionē elemēto exte
 riori cōmiseret oleū oliuay qd̄ est
 mīdū. ⁊ balsamū qd̄ ē odoriferū
 vt p̄ h̄ siḡficet q̄ cōfessio ad quā
 h̄ sac̄m̄ ordiata ⁊ disposita diūctū
 debet hr̄e mitorē cōscie ⁊ itelligētie
 cū suam odore tā vite q̄ fame ne
 cōtrarietas aliq̄ sit inter linguā ⁊
 cōsciam. vel inē linguā ⁊ famā. per
 quā tal cōfessio nec acceptet ab
 hoīe. nec approbet a xp̄o. **P**ostre
 mo qm̄ tal cōfessio debet esse intre
 pidavt nec pudorē nec timore dis
 mittat q̄s dicē veritatē ⁊ tpe p̄se
 cutiomis xp̄i ignominiosā mortē
 xp̄i in cruce confiteri publice for
 midat q̄s ⁊ erubescit. p̄cipue hoc
 rens idē in cōsimilē penā ⁊ igno
 miniā passionis. ⁊ hm̄di timore et
 pudor potissime appaēt in facie ⁊
 maxie in fronte. idō ad cōm vere
 cundia ⁊ formidīnē ppulsandā et
 man? potestatiua ip̄onit q̄ cōfir
 met. et crux fronti imp̄mit vt non

erubescat eā publice cōfiteri. nec
 formidet p̄ cōfessione noīs xp̄i. si
 op? fuerit q̄tā aiqz penā vel igno
 miniā sustinē tāq̄ ver? pugil limis
 tus ad plū ⁊ tanq̄ strēnu? miles
 ferēs in fronte regis. sui signū et
 crucis eius triūphale vexillū cū q̄
 cuneos sit parat? penetrare ostiū
 sear?. **N**ō em̄ pōt crucis gloria
 libere p̄dicari. si crucis pena ⁊ igno
 minia formidet. iux? qd̄ sanct? dī
 cebat Andreas Ego si crucē ex
 pauescerē. gliaz crucis mīme pre

Capitulū. ix

Dicarē

De integritate eukaristie

De sacro eukaristie h̄ te
 nendū ē. q̄ in h̄ sac̄m̄to
 vey xp̄i corp? ⁊ ver? sans
 guis nō tm̄ significat. vey etiā cō
 tine? veraciter sub duplici spē pa
 nis sc̄ayimi tāq̄ sub vno ⁊ nō sb
 duplici sac̄m̄to. h̄ aut? p̄ cōsecra
 tionē sacerdotale q̄ fit i p̄latione
 vocalis forme a dño iſtitute. sup
 panē. s̄ h̄ est corp? meū. sup vinū
 v̄o. b̄ ē calix sanguis mei. q̄b? v̄b
 eū intōtione cōficiēdi a sacerdote
 p̄latis trāsbs̄stantiat vtrūqz ele
 mentū s̄m sb̄am in corp? ⁊ sans
 guinē. **I**hu xp̄i. remanētib? sp̄eb?
 sensibilib?. in q̄rū vtraqz cōtinet
 totalitē nō circūscriptibilē. h̄ sac̄m̄
 taliter tot? xp̄s. **I**n q̄b? etiā p̄o
 nitur nob? vt abus. quē q̄ digne
 acāpit. nō solū sac̄m̄talē. vey etiā
 p̄ fidē ⁊ caritatē spūalē māducādo
 corp? i? mistico magis icorp?at. et
 i seipō effia? ⁊ purgat. q̄vō idigne
 accedit. iudiciū s̄ māducata bibit

nō diiudicās sc̄ssimū corp⁹ xp̄i.
Rō at̄ ad itelligētā p̄d cōp̄ h̄ ē.
 qz p̄ncipiū nosty repatiū. v̄bū
 sc̄z icarnatū a sufficiētissimū in vie
 tute. et sapiētissimū ē in sensū. idō
 sic nob̄ cōtulit sac̄ra s̄m q̄ exigit
 sua sapia a sufficiētā. Et qz suffi
 cientissimū ē. ideo largiēdo medi
 camēta morboꝝ a carismata gr̄ay
 nō tm̄ instituit sac̄mētū qd̄ nos ī
 esse gr̄e ḡharet vt baptisimū a ge
 nitos augmētaret a roboraēt vt
 cōfirmatio. v̄y etiā genitos a aug
 mētatos enutriēt. vt sac̄m̄ auka
 ristie. p̄p̄t qd̄ hec tria sac̄ra om̄
 nib⁹ dan̄t q̄ accēdūt ad fidē. **Q**m̄
 ergo nutrimentū n̄m q̄tū ad esse
 ḡtuitū attēditur in vno q̄z fideliū
 p̄ cōservationē deuotionis ad deū
 dilectionis ad p̄ximū. a dilectio
 nis intra seipsū. et deuotio ad deū
 exercēt p̄ sacrificij oblationē. dis
 lectio ad p̄ximū p̄ vni⁹ sac̄mēti
 cōionē. et delectatio intra seipsū p̄
 viaticū refectioē. **H**inc ē q̄ p̄n^m
 nosty repatiū istud sac̄m̄ euka
 ristie dedit in sacrificiū oblaōis
 et sac̄m̄ cōionis. et viaticū refec
 tionis. **Q**z v̄o p̄n^m nosty repati
 uū nō tm̄ ē sufficiētissimū v̄y a sa
 piētissimū. cui⁹ ē oīa agē ordinaē
 ideo sic dedit a disposuit nobis sa
 crificiū. sac̄m̄ a viaticū exhibere
 s̄m q̄ cōpetit tpe gratie reuelate
 statui vie a capacitati nr̄e. p̄o igit̄
 qm̄ tps gr̄e reuelate rēq̄rit. q̄ iā
 nō offerat̄ oblatio q̄liscūqz. h̄ pu
 ra placida a plenaia. a nulla alia
 oblatio ē talis nisi illa q̄ in cruce

fuit oblata. sc̄z corp⁹ xp̄i a sāguis
Hinc ē q̄ necessario optet ī hoc
 sac̄mēto nō tm̄ figuratiue v̄y etiā
 veracit̄ corp⁹ xp̄i tāq̄ oblationē.
 huic tēpori debitā cōtineri. **S**il̄t
 qz tpi gr̄e cōsonat q̄ sac̄m̄ cōio
 nis. nō tm̄ sit cōionē a dilectionē
 significās. v̄y etiā ad illā inflam
 māsvt efficiat qd̄ figurat a quod
 maxie nos inflāmat ad dilectionē
 mutuā. a maxie v̄nit mēbra cū vni
 tate capitis a q̄ p̄ v̄m̄ amoris dif
 fusiū. v̄nitūā. et trāsformatiūā
 manat ī nos dilectio mutua. **H**ic
 est q̄ in h̄ sac̄mēto cōtinetur v̄y
 corp⁹ xp̄i et caro imaculata. vt se
 nob̄ diffundēs a nos iuiā v̄niēs.
 et in se trāsformās p̄ ardētissimā
 caritatē p̄ quā se nob̄ dedit. se p̄
 nobis obtulit. et se nob̄ reddidit
 et nobiscū existit vsqz ad finē mū
 di. p̄ hūc etiā modū refectio com
 petens statui gr̄e. est refectio spi
 ritual. cōis a salutaris. **R**efectio
 aut̄ spūs est verbū vite. ac p̄ h̄ re
 fectio spūalis. spūs in carne est
 v̄bū icarnatū seu caro v̄bi. q̄ ab̄
 est cōis a salutaris. qz licz sit vna
 oēs tm̄ saluātur p̄ ipsā. **Q**z ergo
 nō est daē aliū cibū spūalē. cōem
 et salutifex nisi ipsū v̄y corpus
 xp̄i. **H**inc ē q̄ necesse est ipsū in h̄
 sac̄mēto veracit̄ eē cōtētū exigēte
 hoc p̄fectione sacrificij placatiui
 sacramētū v̄nitū a viaticū refecti
 uū. que debent esse in tēpore noui
 testamenti et gratie reuelate a ve
 ritatis xp̄i. **R**ursus quia statui
 vie nō competit xp̄m apte videri

ppter releuamē enigmatis. a ppter
 meritū fidei. nec ouenit xpi carnē
 dentib? attractaē. tū ppter hoerore
 cruditatis. tū ppter imortalitatē
 ipsi? cozporis. iō necē fuit cozp?
 xpi a sanguinē xpi traditelatū sa
 cratissimis simbola? filitudinib? cō
 gruis a exp̄ssis. **E**t qm̄ nihil ma
 gis idoneū ē ad refectiōnē q̄ ab?
 panis. a pot? vini nihil ē etiā ma
 gis idoneū ad siḡficatiōnē vmitas
 tis. cozporis xpi veri et mistici q̄
 panis fact? de mundissimis ḡnis
 et vinū expressū de purissimis aci
 mis in vnu collectis. iō sub hys
 specieb? magis q̄ sb alijs debuit
 h̄ sac̄m exhiberi. **E**t qz xps sub
 illis specieb? eē debebat. n̄ sim mu
 tationē factā in ipso. h̄ potit? i eis
 iō ad plationē duplicis vbi p̄
 dicti. in q̄ inuua? existētia xpi sb
 specieb? illis. fit cōuersio vtriusqz
 sbe in cozp? et sanguinē. remanē
 tibus sol' accēdētib? tāq̄ signis ip
 sius cozporis cōtētuis a etiā ex
 pressiuis. **Q**z vō cozp? xpi btm̄
 et gloriosū nō pōt diuidi in ptes
 suas nec separi ab aia. nec a dmi
 tate sūma. iō sub vtraqz spē est
 vn? xps a tot? indiuisus. s. cozp?
 aia. et de? ac p h̄ vtrobiqz ē vnu
 et simpliāsimū sac̄mentū cōtinēs
 totū xpm̄. **E**t qm̄ qlibet ps spēi
 significat cozp? xpi. h̄inc ē q̄ to
 tū sic ē in tota spē. q̄ in qlibet ei?
 pte. siue sit integra. siue diuisa. ac
 p hoc nō est ibi vt circūsc̄ptū. vel
 occupās locū. vel h̄ns fitū. aut p
 ceptibile p aliquē sensū cozporēū

et humanū. h̄ oēm latēs sensū vt
 fides habeat locū a meritū. ppter
 qd̄ etiā vt nō dephenda? accidē
 tia illa h̄nt oēm operationē quā
 etiā habebāt p̄us licz sint preter
 subiectū q̄ diu cōtinēt intra se xpi
 cozp?. qd̄ qdē est. q̄ diu durāt in
 suis p̄petatib? nālib? a sūt iō nec
 ad abandū. **P**ostremo qm̄ ca
 pacitas n̄ra ad xpm̄ efficacit susci
 piendū nō est in carne h̄ in spū n̄
 in ventre h̄ in mēte. et mens xpm̄
 nō attingit nisi per cognitionē et
 amorē p fidē a caritatē ita q̄ fides
 illuminat ad recogitationē. et car
 itas inflāmat ad deuotionē. iō
 ad h̄ q̄ aliqs digne accēdat. op
 tet q̄ spūaliē comedat vt sic p re
 cordationē fidei mastiēt. et p de
 uotionē amoris suscipiat. p quē
 nō in se trāformet xpm̄. sed ipse
 potit? trahitā? in eius misticiū coz
 pus. ppter qd̄ manifeste colligi?
 qd̄ q̄ tepide. iō deuote. et in cōsidera
 te accēdit. iudiciū sibi māducat a
 bibit. qz tāto sac̄mēto cōtumeliā
 facit. et iō est h̄is qui se sentiūt
 min? mūdos mente vel carne. vel
 etiā in deuotos. vt differāt quisqz
 parati ad esum veri agni. mūdi. de
 uotia circūspecti accēdāt. **P**rop̄
 qd̄ etiā hoc sac̄m p̄ceptū est cele
 brari cū solēnitāte. p̄cipua q̄tum
 ad locū q̄tū etiā ad tēp?. et q̄tū
 ad verba et orationes. et q̄tum
 ad vestimēta. in celebratione mis
 sarū. vt tam ipsi sacer dotes confi
 cientes q̄ etiā suscipiētes partiā
 pent grē donū p quā purgentur

illuminetur. proficiant. reficiantur.
 uiuificent. et in ipsu xpm p excessi-
 uum amorem ardentissime referantur

Capitulum r.

De integritate penitentie

O sacramento pme h tenedū
 est. q ipa est scda tabula
 post naufragiū. ad quā
 naufragās p mortale pctm recur-
 rere p̄t q̄diu ē in statu p̄ntis vite
 quācuq; a q̄tensūq; dīnā clemē-
 tiam uoluerit iplozare. Ipsi autē
 ptes integles sunt stritio in aīa.
 cōfessio in v̄bo. et satisfactio ī facto
 ex q̄bus tūc p̄mā integē cū pctōz
 oēm mortale culpā ppetratā et fō
 deserit. et v̄bo accusat. et aīo detes-
 tatur. pponēs nunq̄ iteraē pctm.
 hīs aut debito mō cōcurrētib; aī
 absolute facta ab eo in q̄ est
 ordo et p̄tās clauū et iurisdicō.
 absoluit hō a pctō. et reunit ecclie
 et recōsiliatur xpō mediāte clauē
 sacerdotali. p cui; etiā iudiciū nō
 tm fieri h; absolutio. v̄y etiā ex-
 cōicatio et relaxatio q̄ p̄pe h; fieri
 ab ep̄o tanq̄ ab ecclie sponso.

Nō aut ad itelligentiā p̄dictoy
 hec est. qz p̄ncipiū n̄m repatiūū
 v̄bū scz icarnatū eo ipso qz v̄rbū
 est fons veritatis et sapie. eo ipso
 qz icarnatū. fons est pietatis et in-
 dulgētie. idō repare debet genus
 hūanū p medicamenta sacroꝝ. et
 p̄cipue circa morbu p̄cipuū. q̄ scz
 est mortale pctm. Iuxta qd̄ decet
 p̄tifiā piū. pitū. medicū. et iudicē
 equū. vt sic in curatione nrā appa-
 reat v̄rbi icarnati sūma clemētia

et sūma prudētia. et sūma iusticia

P̄mū igit q̄tū in curatione nrā
 a mōali culpa p penitētiā appare
 debet ip̄si xpi pontificis pijsimi
 sūma clemētia. et sūma clemētia
 p̄tifiis superadit oīa pctā hu-
 mana q̄liaūq; et q̄tūcūq; sint. et
 q̄tensūq; fuerint ppetrata. Hinc
 est qz peccātes suscipe ad vniā ē
 ip̄si p̄tifiis clemētissimi. nō so-
 lum semel. nec bis. s; q̄tensūq;
 iplozauerint clemētiā dei. Et quia
 dīna clemētia tūc vere et supplicē
 iplozat q̄n̄ intuenit p̄me lamētū
 et ad h̄ p̄t hō se cōuertē q̄diu est
 in statu p̄ntis vite. qz ouertibil ē
 ī bonū et ī malū. Hic ē qz q̄tūcūq;
 et quācuq; a q̄tensūq; pctōz pec-
 cauerit. ad sacmētū p̄me p̄t hrē
 cfugū p qd̄ s̄ fiat ēmissio pctōꝝ.

Rursus qz in curatione nrā debz
 appare et manifestari ip̄si xpi me-
 dici peritissimi sūma prudētia. et
 sūma prudētia medici est in adhi-
 bendo remedia straria. p que nō
 tm morbu auferat. v̄y etiā p̄scin-
 datur causa. aī peccē in deū delec-
 tatione. cōsensu. et ppetratione. s.
 corde. ore. opere. Hinc ē qz prudē-
 tissim; medicus instituit. vt cōtra
 de ordinationē peccatoris s̄m tri-
 pliā vim. s. affectiūā. iterptatiūā
 et opatiūā q̄ fit p delectationis cō-
 plementū et cōplacētiā occultā
 esset reformatio penitētis s̄m tri-
 pliā vim predictā p dolorē p̄me
 conceptū in corde. p cōpunctionē
 expressam in ore. p cōfessionē. cō-
 summata in ope p satisfactionē.

Et oia qz pctā mortalia ab vno deo auertūt. vni grē opponūt et vnā pncipalē hoīs rectitudinē puerūt. Hinc est qz ad h qz pncē sacramētū sit sufficēter ex suis pztibus integratū. necesse ē qz pncā habeat de oibus pctis. a qz tū ad pteritū p displicētiā de ppetratīs a qz tū ad pncē p cōssationē de ppetrandis. et qz tū ad futū. p ppositum nunqz recidūādi vel in idē vel in idē vel aliud gen? pcti. vt sic totaliter recedēdo a culpa p pncā dīna grā suscipiat per quā optineatur vni oīm pctoy. **P**ostremo qm in curatione nā manifestari debet ipius xpī iudicis recta iusticia. et ipius in ppa psona nō est iudicāe ante iudiciū vltimū finale. ideo ad particularia iudicia ante finē iudices debuit cōstituē

Sed qz iudices isti intē deū offendunt a hoīem offendētē sint quasi intēmedij vt pxiimi xpō. et ppositi populo. dño autē illi pncipue sūt pxiimia familiares rōne officij qz sūt eius pncipue misterio cōsecrati scz sacerdotes. ideo oib? in sacerdotali ordine cōstitutis a sol-dat pncē duplici clauis. scilicet ad discernēdū. a clauis qz est pncē ligandi a soluēdi ad iudicandū. et absolutiōnis bñficiū ipendēdū. **Q**uia vō ppter cōfusiōnē vitandam nō qlibet cui libet ē pncē in ecclesia militāti cū ipsa ecclesiastica iherarchia debeat eē sūm pncē iudiciariā ordinata. ideo h pncē ligandi a soluēdi cōcessa est vni

pncē sūmo sacerdoti cui collata ē tanqz sūmo capiti pncē vniuersalis et inde sūm pncē ecclesias diuiditur in partes. ita qz pncē in epōs. et deinde in pncē presbiteros descendit a capite vno. **D**einde licet vnus quisqz sacerdos habeat ordinē et clauē ad eos tñ vsus clauis tñ se extendit. qz sibi ordinariē sunt subiecti. nō sibi ab eo qz hz iurisdictionē ordinariā cōmittat. **C**ū vō illa iurisdictione sit pncē in capite sūmo. et deinde in epō. et postremo in sacerdote quāto. pncē qz dē a qlibz eoy cōmitti alteri. sufficēter qz dē ab infimo. magis a medio. a maxime a sūmo. **E**t qz in pontificē sūmo et etiā in epō est huiusmodi iurisdictione. nō tñ ad iudicandū intē deū et hoīem in occulto. **D**e vō etiā ad iudicandū intē hoīem a hoīem in aperto tanqz in illis in qz bus cōmissū est ecclesie regimē et custodia sic sponso cōmittit sponfa. **H**inc est qz gladiū habēt pncē ti quo possūt pcutere ad iuris defensionē. in excoicatione. **I**te hnt pncē largiendi de thesauris merito ecclesie quos sūmus pontifex habet repositos a cōmendatos tam a capite qz a membrīs. a hoc in relaxatione. vt sic prelati tanqz vni dei iudices. ligandi a soluēdi integrā possident potestatem per quā ipenitētes feriant. a cōpescant rebelles. et nihilominus absoluant. et reconciliēt deo et sancte matri ecclesie vtraciter penitentes.

Capitulū xi.

De integritate extreme unctionis

Omnis h̄ in summa tenēdū est q̄ ipsa est sac̄m̄ exēutiū ex hac vita p̄parans et disponens ad sanitatē p̄fectā. Valet etiā ad delenda venialia. et ad recuperandā sanitatē p̄ntē si infirmo expediat.

Ad huius sac̄m̄eti integritatē requiritur oleū simplex. sed cōsecratū vocalis exp̄ssio verborū et orationū inunctio infirmī in septē p̄tibus determinatis. sc̄. in oculis. aurib⁹. naribus. labijs. manib⁹. pedib⁹. et lūbis. Nec debet illud sac̄m̄ dari nisi adultis et postulanti⁹ imminēte p̄iculo mortis. et hoc p̄ man⁹ et ministeriū sacerdotis ex q̄ colligitur q̄ in hoc sac̄m̄ et cōfirmationē est d̄tia septiformis. sc̄. inefficacia. in forma. in materia. in suscipiente. in dante. in loco. et in tpe.

Nō autē ad intelligentiā p̄dictorū hec est. qz p̄ncipiū nostrū reparatiuū. verbū sc̄. incarnatū. nos reparat in q̄tū mediator dei et hoīm hō x̄ps̄. **I**hs in q̄tū. **I**hs h̄ saluac̄ in q̄tū autē x̄ps̄ v̄ctos h̄ unctionis gratiā in alios deriuare. Hinc est q̄ ipsius est in sacramētis suis unctionē mēbris suis tribuē salutare.

Qm̄ autē aīa ad h̄ q̄ p̄fecte sanetur. indiget triplīcī ḡne sanitatis sc̄. ad strēnitatē actionis. ad suauitatē contēplationis et ad felicitatē cōprehensionis. et p̄ma ē intratiū in acīe ecclesie. sc̄da est p̄sidentū in eadē quorū ē alios eru-

dire. et tertia ē exēutiū de eadē p̄ mortē. Hinc est q̄ nō solū unctionē sac̄m̄entalē instituit d̄ns in cōfirmationē. v̄z etiā mediā in ordine p̄tōficali. et extremā unctionē imminēte p̄iculo mortis.

Qm̄ ergo finis ip̄onit necitatē h̄is q̄ sūt ad finē. Hinc ē q̄ s̄m̄ exigētā hui⁹ finis debet hoc sac̄m̄ operari debet etiā integrari. suscipi et disp̄sari. P̄mū igit qz hui⁹ sac̄m̄ debz operatio regularia fine. et finis est qz introductū ē ad salutē felicitatis p̄petue facili⁹ et expediētius cōsequendū. et h̄ fit p̄ deuotionē sursum leuantē. et p̄ exonerationē a culpis venialib⁹ et alijs sequelis q̄ deorsū dep̄mūt.

Hinc est q̄ sac̄m̄ istud efficacā h̄ ad deuotionē exercitandā. et ad venialia dimittēda et ad p̄ctōz sc̄oriā facili⁹ abolēda.

Et qz plurib⁹ infirmis expedit ad huc viuē ad suoz cumulū meitorū.

Hinc ē q̄ sac̄m̄ istud et animā vigorando in bono. et exonerando a malo. frequē etiā alleviat a morbo. et h̄ est qd̄ d̄t b̄tus **Jacob⁹** q̄ oratio fidei saluabit infirmū. et si in p̄ctis fuerit dimittent ei.

Rursum qz hui⁹ sac̄m̄eti institutio debz esse s̄m̄ exigētā finis. Et h̄ est acq̄sicio sp̄ualis salutis p̄ remissionē culpaz. et h̄ sal⁹ respicit sanitatē et munditiā cōsciētie iterioris s̄m̄ quā iudicat ille iudex celestis.

Hic est q̄ in isto sac̄o debet esse oleū simplex et cōsecratū. qz sc̄itatē et mistorē designat. in h̄ habitaculo cōsciētie. Quia v̄o sup̄ illā salutem

mortalis hō nō habz ptatē. Hinc est qz orō a forma vocal expmīe p verbū deprecatiuū ad impetrandū grē donū. Et qm̄ aīa infirmitates spūales contrahit in corpore fm̄ q̄tuor virtutes ip̄si? corporeis regiti uas. s. sensitua. et iterptatiua generatiua. et pgressiua. Hinc est qz mēbra hys virtutib? deseruiētia sūt vngēda. Qz igit q̄nqz sūt mēbra deseruiētia quinqz sensib? .s. oculi visui. aures auditui. nares olfactui. manus tactui. et os gustui. et etiā alij virtuti iterptatiue. s. et pedes deseruiūt pgressiui. a lūbi generationi. qz genitalia indignū a pudēdū ē cōtractari et etiā noīari. Hinc est qz imunctio debet fieri in septē locis p̄dictis vt sic disponatur hō p hoc sacm̄ ad plenitudinē sanitatis p deletionē oīs venialis pcti. Postremo qz istū sacramenti susceptio a fine dependet a finis est velocior trāsitus ad celū. p depositionē oīm venialiū. et cōuerzionē mētis ad deū. ideo nō d̄z dari nisi adultis. q̄ venialit̄ peccāt nec aliq̄bus nisi pctētib? q̄ deuotione sursum erigūtur. nec aliq̄bus nisi in piculo constitutis. et quasi in trāsitu ad aliū statū. Et qz h̄ est sacm̄ picitātū. ideo h̄z materiā sacra. s. oleū cōsecrātū. Hinc ē qz p̄t piculū euitādū cōiter cōmitti debz sacerdotib?. a p̄pter cōsecrationē olei nō est nisi a cōsecratis manib? cōtractādū. fm̄ variationē igit finis in cōfirmatione. et vncione extrema oritur diuēritas in efficacia. in

materia. et in forma. in loco et in tpe. in suscipiente et in dispensante.

In efficacia. qz illud sacramētū disponit ad meli? agonizandū. h̄ ad celerit? euolandū. In materia qz illud in oleo p̄mixto balsamo h̄ vero in oleo puro. In forma. qz illud in indicatiua. h̄ v̄o in deprecatiua. In loco qz illud i frōte. h̄ v̄o in multiplici pte. In tpe qz illud in sanitate. h̄ v̄o in egritudine. In suscipiente. qz illud nō solū adultis. v̄z etiā in puulis. h̄ nō nisi tātū adultis. In dante. qz illud ab ep̄is. hoc aut a sacerdotib? q̄buscūqz a h̄ oīs diuēritas a fine p̄cedit. qz sicut dicit diuēritas in fimb? p̄missis diuēritatē itroduct in hys q̄ ad fines illos habēt finalit̄ ordinari.

Capitulū. xij.

De integritate ordinis

O E sacro ordinis h̄ i summa tenēda sūt. qz ordo ē sigz culuz q̄dā q̄ spūal ptas tradit ordinato. licet aut ordo sit vnū de septē sacris septiformis. ē tñ ordinis ḡdus. p̄m? in ostiarijs sc̄ds i lectorib?. t̄cius i exorcistis q̄rtus i acolitis. q̄nt? in subdiaconibus. sext? in diaconib?. septim? in sacerdotib?. Hys aut q̄si p modū cuiusdā p̄paratorij supponitur clerical consua. et etiā psalmistrat? Per modū aut cōplemēti supponitur ep̄at?. patriarchat?. a etiā papat?. a q̄b? manāt ordines. et dispensari debēt debitis signis. tā ex pte visus. q̄ ex pte audit?. s. solemnitate debita nihilomin? conser

uata. q̄ntū ad t̄ps. locū. officiū. et
 p̄sonā. **N**ō aut̄ ad intelligentiā
 p̄dictorū h̄ est. qz p̄ncipiū nostrū
 repatiū verbū. s̄. incarnatū. quia
 vt de? et hō sac̄orū medicamenta
 ad salutē hoīm iustituit ordinate
 et discrete. potestatiue. s̄m exigē
 tiam sue bonitatis. sapie et v̄tutis
Hinc ē q̄ ipsa medicamēta sacra
 mētorū cōmisiit hoīb? dispēsanda
 nō q̄literāqz. s̄ eo mō q̄ exigebat
 ordo. discretio. et ptās. oportuit
 ergo aliq̄s p̄sonas ad hmōi offi
 ciū exequēdū distiguiā segregari
 q̄b? ordinario iure ptās hmōi cō
 mittere? **E**t qz hmōi discretio n̄
 debuit fieri nisi p̄ siḡ sacra cuius
 modi sūt sac̄a. **H**inc ē q̄ debuit eē
 aliq̄d sac̄m qd̄ est sac̄ū siḡculū
 ordinatiū. distinctiū. ptatiū.
 ad sac̄a ceterā dispēsanda modo
 distinctiū. ptatiū. et ordinatiū
Et ideo ordo diffinit? signaculū
 qd̄dā in q̄ spūalis ptās traditur
 ordiato. ita q̄ s̄il in ei? notificatio
 ne claudūtur tria p̄dicta. ex q̄b?
 colligi p̄nt i sūma q̄ ad integritatē
 ordinis erigūtur. **P**riū igit? qm̄
 ordo est siḡculū distinctiū seq̄stra
 tiū ab oī p̄p̄o vt q̄s totalit̄ d̄mo
 sit cultui mācipat?. ideo ordines
 p̄cedit distinctio qd̄dā in tōsura et
 corona. p̄ quā intelligit? appetit?
 tpaliū resecatio. et mētis eleuatio
 ad sup̄na. vt tot? oñdā? clericus
 deputat? eē ad d̄mū cultū. et iō d̄z
 in sus̄ceptione corone. d̄ns ps he
 reditatis mee **E**t qz tal̄ d̄z esse in
 struct? in d̄mis laudib? q̄ maxie

distūt in psalmis. ideo psalmistē
 tus tanq̄ p̄ambulās. alios ordi
 nes p̄cedit. quē t̄n largo mō **I**sy
 dor? int̄ ordines nūauit. sc̄do v̄o
 qz ordo ē signaculū ordinatū. et
 in seipso etiā ē ordinatū et ordo cō
 sistit in ḡduū disparitate et distin
 ctione cōpleta s̄m q̄ erigit septi
 formis gr̄a. ad cui? dispensationē
 sac̄m ordinis p̄ncipale ordinat?
Hinc ē q̄ septē sūt ordines ḡdati
 ordinati vsqz ad sac̄dotiū in q̄ sta
 tus est ordinū. qz ip̄si? ē cōsecrare
 sac̄m cor̄poris xp̄i in q̄ ē plenitu
 do oīm gr̄iarū. vñ alij sex sūt tanq̄
 subministratiui. et q̄si ḡdus qd̄a p̄
 quos ad ḡdū ascēdit salomōis
Quia sex sūt pp̄t nūi p̄fectionē
 qz senari? est p̄m? nūus p̄fectōnis
 et pp̄ter h̄ sic erigit p̄fectio et suffi
 cientia officij ministradi. nā optet
 aliq̄s ministrāe q̄si a remotiori. ali
 q̄s a pp̄in̄q̄ori. et aliq̄s de primo
 vt nihil desit in misterio ordina
 to. **E**t qz qd̄libet horū misteriorū
 gemina? s̄m actū purgādi. et illu
 minādi. et p̄ficiēdi **H**inc est q̄ sex
 sūt ordines misteriales et septim?
 est oīm p̄fectissim? in q̄ altari? cō
 ficatur sac̄m. q̄ cōsumatur in or
 dine vno tanq̄ in t̄minovlūmo et
 cōpleto. **P**ostremo qz ordo est
 signaculū ptatiū. nō t̄m resp̄cū
 aliorū sac̄orū dispensandorū. vrū
 etiā respectu sui. et ptās sup̄ ptatē
 est ptās excellens. ideo sibi nō t̄m
 cōpetit ptās simple cuiusmodi ē
 in ordine simplici. vrū etiā emine
 tia ptātis cuiusmodi ē in h̄is q̄z

est ordines ordinarie dispensare

Et qz excellētia quāto magis. del-
cendūt tāto magis deletat. et quāto
magis ascēdit tāto magis vnitur
Hinc ē qz plures sūt epī. pauco
res archiepī. paucissime patriar
che. et vnus pater patrum. quā papa meritis
to appellat tanquā vnus pater sumus
pater spūalis oīm patrum. pastor oīm
fidelium. et tetrarcha pater patrum. spon
sus vniuersus. caput idiuisū. pōtifer
sumus. christi vicarius. fons et origo re
gula cūctorum pater principum ecclesiasti
corum. et quā tanquā a summo deriuat or
dinata potestas. vsqz ad infima ecclesie
membra. sicut quā exigit pater ceteras digni
tas ecclesie in ecclesiastica iherar
chia **E**t qz hec dignitas pater primum
manet in ordine. ideo huius sacrum nō
debet dispensari nisi cū magis discre
tione et solēnitate. ac p hoc non a
quolibet. nec cuiuslibet. nec in quo
libet loco. nec quolibet tēpo. sed
p personis lītatis. honestis. et a cūctis
irregularitatibus alienis. ieiuno
stomacho. loco sacro. tēpo missę.
et tēpo ab ecclesiastico iure statu
tis. debet huiusmodi ordines dispensari
et huius ab episcopis quibus propter sui eminētiam
reseruat dispensatio ordinum cōfir
matio p ipositionē manuū cōsec
ratio noīalium et abbatium. et dedicatio
ecclesiarum quā propter sui celebritatē nō
debet dispensari. nō ab hijs quā hūnt
peminētiam potestatis **C**a. xiiij.

De integritate matrimonij

Quod sacro matrimonij huius in sū
ma tenēda sūt. quā matrimonij
nū est diuictio legitima

maris et femine idiuiduā vite con
suetudinē retinēs. huius autē diuictio
non solū fuit pater potestatis etiam autē
potestatis. huius prius institutū fuit sacrum cō
iugij in officium. nūc autē nō solum
in officium. vix etiam i remediū contra
libidinis morbum **P**rius significas
bat cōiunctionē dei et aīe nūc autē
propter huius significat diuictionē christi et
ecclesie. et duarum naturarum in unitate
personę. **I**ntroducit autē huius cōiunctio
in eē. p libere cōsensū aīorū ex pte
vtriusqz personę exteriū expressū i
aliq signo sensibili. cōsumari autē
huius in copula carnali **N**ā p vba de
futuro huius matrimonij initiati. per
vba de pnti ratificari. huius p carnalē
copulā huius cōsumari. huius autē sacri
tria sūt bona. fides. ples. et sacrum

Et. xij. impedimēta quā impedūt con
trahendū et dirimūt iā cōtractū. quā
in hijs vbi cōtinēt **E**rror. additio
voti. cōgitiō. crimē. **C**ultus. dispici
tas. vis. ordo. ligamē. honestas.
Si sis affinis. si forte cōiē neqz bis
Hec faciēda vntat. cōiugia iuncta
retractāt **N**ō autē ad itelligentiā
pdictorū huius est. qz pnt nō nosty repa
ratiū vrbū. s. i carnatū. eo ipso quā
vrbū dei. est fons sapie in excelsis
eo ipso quā i carnatū ē clemētie fōs
in terris. et ideo eo ipso quā vrbū in
carnatū ē hūani gnus formatiū
ex sūma sapia. eo ipso quā i carnatū
est ipse reformatiū ex sūma cle
mētia. ideo hūanū genū repat per
clemētia. qz prius repabile fecit ex
sapia quā p suo sūmo ordine exige
bat quā genū hūanū facēt. potens

stare. potēs labi. potēs etiā repa-
 rari. sic i p̄cedētib? oñsū fuit Qm̄
 ergo v̄bū dei in sua sapia fecit ho-
 minē sic a d̄gruū fuit potēs stare
 cadēa surgē. Hic ē q̄ gen? hūanū
 eo mō p̄pagādū ordinavit q̄ ipō
 mō p̄pagādi hrēt qd̄ māducaret
 ipsū ad stādū. hrēt etiā qd̄ mādu-
 ceret ad remediū. sic etiā in p̄pa-
 gatione illa est aliqd̄ p̄ pctm̄. s. li-
 bido qd̄ t̄ducit morbū. Et qz sta-
 tus hois eāt ex cōiūctione ip̄sus
 aie ad deū p̄ amorē v̄m̄tiūū modo
 castissimo. singulari a idiuuiduo. re-
 mediū remiebat ex diūctōne d̄ine
 natuē a hūane i v̄mitate p̄postaf
 et p̄sone. v̄mitatē inq̄ d̄ina grā in-
 troductā vt singularē a idiuuiduā
 Hinc ē q̄ de? ab initio iſtituit vt
 p̄pagatio fiēt p̄ diūctōne maris
 a femine idiuuiduā et singularē. q̄
 fiḡficat an̄ pctm̄ diūctōne dei a
 aie. seu dei a sup̄cēstis ierarchie
 p̄ pctm̄ v̄o diūctōne xp̄ia a hūane
 natuē. seu xp̄ia ecclē. et ido v̄tro-
 biqz ē factz. s. a n̄a p̄. h̄ alio a alio
 mō q̄tū ad fiḡficationē a vsū. Cū
 em̄ est factz a n̄q̄ sup̄ueniēt mor-
 bus. libido q̄ sup̄uenit per pctm̄.
 potz h̄ p̄ m̄m̄oniū excusari q̄
 ipsū habeat vitare. qz nō morbi
 medicamētū cor̄rūpit. h̄ medica-
 mentū h̄ curā morbū. ex q̄ mani-
 feste appaēt qd̄ sit m̄m̄oniū a q̄
 liter d̄imit? sit introductū in esse.
Sicut? qz q̄libet p̄dictay sp̄aliū
 v̄m̄ionū. et i sacro m̄m̄oniij signi-
 ficatay ē v̄m̄io v̄m̄i? sic agētis a in-
 fluētis. a alteri? sic patiētis a susci-

piētis. et h̄ facēte amoris vinculo
 q̄ ex meravolūtate p̄cedit. Hinc ē
 q̄ m̄m̄oniū d̄z eē diūctio dupli-
 cis p̄sone differētis s̄m̄ rōnē agē-
 tis a patiētis. s. viril̄ sex? a mulie-
 bris. a h̄ ex mero cōsēsu volūtatis
 Et qz volūtatis exteri? nō appaēt
 nisi p̄ siḡ ipsā exp̄m̄etia. Hinc est
 q̄ necē ē vt cōsēns? mutu? exteri?
 exp̄mat? Qz v̄o cōsēnsus vt de fu-
 turo nō est p̄p̄ cōsēnsus h̄ ip̄si? p̄-
 missio. cōsēnsus v̄o an̄ cōm̄ixtionē
 nō fac̄ plenariā v̄m̄ionē. qz nō dū
 sūt v̄na caro. Hinc ē q̄ p̄v̄ba de fu-
 turo d̄z m̄m̄oniū esse initiatū. de
 p̄nti cōfirmatū. h̄ i carnali copula
 cōsumatū. qz tē sūt v̄na caro a v̄nū
 corp? fuit. ac p̄ h̄ plene significat
 v̄m̄ionē illā. q̄ ē int̄ nos et deū. tūc
 em̄ plene traducit corpus v̄m̄i? in
 corp? alteri? .s. sui cōpatis ptātē
 ad p̄creādū plē. et ido ip̄si? m̄m̄i-
 monij sūt tria bona. s. factm̄ p̄pter
 vinculū insolubile. fides p̄pt̄ debiti
 solutionē. p̄les v̄o sicut effect? ad
 v̄trūqz cōsequēs. **P**ostremo. qz
 dicta diūctio m̄m̄onial̄ debet eē
 ex libero cōsensu. p̄cedēs ad copu-
 lationē p̄sonay distantū in v̄nā
 m̄m̄onialē legē. et h̄ p̄t. xij. mo-
 dis ip̄editi. Hinc ē q̄ xij. sūt ip̄edi-
 mēta m̄m̄oniij qd̄ patz sic. **A**d
 m̄m̄onialē nāqz cōsensū requit̄
 libertas i cōsensu a libtas i cōsensu
 ente a idoneitas ad diūctōne. **S**z
 libtas in cōsensu tollit̄ p̄ duo s̄m̄
 duas p̄tes iuolūtarij. s. p̄ ignorā-
 tiā. a p̄violētā. a sic sūt duo ip̄es
 dimētā. s. erroz a violentia. libtas

aut in cōsentiēte tollit p h q q̄s ē
alligat? alteri. et h vel deo. vel hoī
Si deo h est p votū exp̄ssū. vel per
aliqd qd h̄z votū ānerū. p̄mū ē in
voto. scdm i ordine. Si aut hoī. h̄
dupl̄r. aut p ligamē existens. aut
p ligamē p̄cedēs. **P**mū ē ligamē
q̄ q̄s ligat? est v̄rori. scdm ē in cri
mine qm̄ mech? vel mecha machi
nat? est in mortē cōiugis. vel ipso
v̄uēte fidē de strahendo dedit. et
sic sūt q̄tuor ipedimēta. s. votū. or
do. ligamen. et crimē. **I**doneitas
aut ad v̄mionē ē distātia psonay
duemēs q̄ tollit p nimia p̄ximita
tē. et p nimia elōgationē. **N**imias
aut p̄ximitas venit p gnationē si
ue p aliqd sife gnationi. vt ē cog
natio legal̄ a sp̄ual̄. aut venit p cō
m̄xtionē sexsuū. aut p stractōnē
sp̄saliū. et sic sūt tria ipedimēta
s. coḡtio affinitas. a p̄blice iusti
honestas. nimia aut distātia. aut
attēdit q̄tū ad ea q̄ sūt natuē. vt
cū nō p̄nt cōmisceri carnaliē. aut
q̄tū ad ea q̄ sūt fortune q̄ nō sūt
in nr̄a pt̄ate. vt p̄z cū est vn? hu?
et alē liber. aut q̄tū ad ea q̄ sūt re
ligionis xp̄iane. vt cū q̄s ē bap̄ti
zatus. alē nō. et sic sūt tria ipedi
menta. s. ipotētia cōeūdi. et erroz
cōditionis. a dispitas religionis.
ac p h̄ sūt i v̄niūso. xij. ipedimēta
q̄ sp̄sco dictate iducta sūt i ecclē
sia dei. cui a si oīa sac̄ta sint com
missa. potissime diuigi sac̄m cō
missū ē regulādū p̄pt̄ varietates
q̄ cū h̄ sac̄m in adē p̄nt. a p̄pter
morbū ānerū. q̄ ē maxie iſctiū?

et mīme tenēs modū. a iō ē ip̄si?
ecclēsie ḡdus coḡtionis limitare.
sic p tpe expedie videt. a psonas
legittimas vel illegittimas iudicāē
et diuortia facē h̄ nūq̄ dz nec pōt
legittie m̄mōniū qd̄ itroductū
est anulare. qz q̄s de? diuixit n̄ p̄t
hō q̄tūciq̄ sit magne potētie ses
parare. cū ip̄si? dei iudi? iudicādi
remaneāt v̄niuerſi. **I**udicij

Incipit septia ps de statu final
De iudicio in cōmuni. Ca. j.

Postq̄ aliq̄ breuē
dicta sūt de t̄mitate
dei. d̄ creaturā mūdi
de corruptela pcti.
de icarnacōe v̄bi. de
ḡtia sp̄ūsc̄a. a de medicāia sac̄ali
restat nūc septio a vltio aliq̄ bre
uiter tāgē de statu final̄ iudicij. de
q̄ in sūma tenēdū ē q̄ sine dubio
iudiciū v̄niūsoz futuz ē in q̄ de?
p̄t p d̄nm nr̄m. **I**hm xp̄m iudicas
bit viuos a mortuos. bonos a ma
los. tradēdo v̄nicuiq̄ s̄m exigētā
meritoz. **I**n hoc aut iudicio fiet
ap̄tio libroz. s. d̄sc̄ay. q̄b? merita
et demerita v̄niūsoz sibi p̄p̄ a cete
ris in otel s̄ct̄ faciente h̄ v̄tute illi?
libri vite v̄bi. s. icarnati. q̄ i forma
deitatis nō videbit̄ nisi a bonis. **I**n
forma v̄o hūanitat̄ in q̄ a s̄māz
p̄mulgabit. videbit̄ tā a bonis q̄
a mal. h̄ terribil̄ i eadē forma ap
pareat t̄prob̄ a blād? iustis. **S**ic
aut ad itelligētā p̄d̄cōy h̄ est. qz
p̄mū p̄n^m cū h̄ ipso q̄ p̄^m sit a seipō
s̄m seip̄sū. et p̄pt̄ seip̄sū. h̄ ipō ip̄sū
est efficiēs. forma a finis. v̄niūsa

pducēs regēs a p̄ficiēs ita q̄ sic
 pducit s̄m altitudinē sue v̄tutis.
 sic etiā regit s̄m rectitudinē verita-
 tis. a cōsumat s̄m plenitudinē bo-
 nitatis. **Q**m̄ ergo sūme v̄tutis re-
 q̄rebat vt n̄ tm̄ es̄ p̄ductio crea-
 ture ad vestigiū v̄x etiā ad imagi-
 nem. nō solū creatūē irrōnal. v̄x
 etiā rōnal. n̄ solū creatūē q̄ moue-
 tur s̄m ipetū nālē. v̄x et s̄m liber-
 tatē volūtatis. a creatura q̄ est ad
 imaginē. qz capax ē dei. ē b̄tifica-
 bil creaturā rōnal ē disciplinabil.
 creaturā h̄ns lib̄tatē volūtatis ē s̄z
 legē iusticiē ordinabil. **H**ic est q̄
 rectitudo veritatis legē hoī iponē
 debuit i q̄ ad b̄titudinē iuitaret. a
 ad veritatē erudiret. a ad iusticiā
 obligāet. ita tm̄ q̄ lib̄tatē volūta-
 tis nō cogēt q̄n p̄ suo lib̄to volū-
 tatis iusticiā reliquē poss̄ a sequi
 cū sic res q̄s cōdidit admistrat vt
 eas agē p̄rios mot? finat. **E**t qz
 pleitudo boītatīs i cōsumādo opat̄
 s̄m q̄ erigit altitudō v̄tutis a recti-
 tudo veritatis. **H**ic ē q̄ cōsumādo b̄tī-
 tudinis n̄ dat̄ a bonitate sūma. n̄
 h̄is q̄ s̄uauerēt iusticiā a r̄ctitudi-
 ne veritatis iposita. q̄ susciperunt
 disciplinā a amaueēt illā p̄petuā
 felicitatē plus q̄ bō tm̄ h̄toia. **E**t qm̄
 q̄dā h̄ agūt. q̄dā autē oppositū p̄
 suay varietate volūtati. q̄ interi?
 occultat̄. et i statuvie s̄z suū arbi-
 triū currūt. **H**ic ē q̄ ad manifesta-
 tionē altitudis v̄tutis. r̄ctudis ve-
 ritatis a pleitudis boītatīs. necē ē
 vniūsale iudiciū seq̄ i q̄ fiāt iuste
 retribucōes p̄mior. apte declatio

nes meritoꝝ a irreuōbiles latioēs
 s̄maz. vt iustis retribucōib? s̄tipe
 dioꝝ sūme boītatīs appareat ple-
 nitudo. i aptis declatiōib? meri-
 toꝝ. veritatīs appareat r̄ctitudo. a in
 irreuocabilib? latioib? s̄maz sū-
 me v̄tutis a p̄tati? appareat altitu-
 do. **P**mū igit̄ qm̄ iusta retributio
 respiciat culpā cui debet̄ pena. vel
 iusticia cui debet̄ gl̄ia a vniūs filij
 ade habeāt h̄ac l̄illā. **H**ic ē q̄ necē
 ē iudi? retribucōis oēs iudicari. vt
 iusti gl̄ificē. a ipij cōdenē. **R**ur-
 sus qz apta declatio meritoꝝ req̄-
 rit q̄ s̄il̄ appareat q̄d agēdū ē a q̄d
 actū ē. v̄l omis̄sū a lib̄tate volūta-
 tis hūane s̄z varietatē cāustātiay
Hic ē q̄ a libri cōscāay aperiet̄ vt
 appareāt merita a lib̄tate vt ap-
 pareat ipsa iusti. s̄m quā appro-
 bādav̄l̄ p̄probāda sūt merita illa.
Et qm̄ ille liber vite est liber in
 q̄ s̄il̄ scripta sūt oīa s̄il̄. et lucidif-
 fime. q̄ in cōscētijis scribū? v̄riacō-
 iō ex cōursu aptioīs hoꝝ libꝝ
 fiet apta declatio oīm meritoꝝ ita
 q̄ occulta cordis cuiuslibet a sibi
 et ceteris innotescāt. **U**nde vt vult
Aug? liber ille ē vis q̄ fiet. vt ad
 mēoriā cuiuslibet secreta cūcta mi-
 rabilt̄ reuocē. vt lucide appareat
 eq̄tas d̄inoꝝ iudicioꝝ i aptissio lu-
 mine veritatis. **P**ostremo qz irre-
 uocabil̄ latio s̄maz dz fieri ab eo
 q̄ possit audiri a videri. et a q̄ non
 possit appellari. et videri ab vniūs
 sis nō p̄t sūma lux quā tenebrofi
 oculi vidē nō p̄t p̄ eo q̄ facie ad
 faciē videri n̄ p̄t sine difformitate

mentis et iocunditate cordis. ne-
cessē ē q̄ iudex appareat in effigie
creaturę. Quia v̄o pura creatura
auctoritatē nō h̄z sūmā. q̄ apel-
lare nō possit. Hinc ē q̄ necē ē q̄
iudex n̄. a de⁹ sit vt iudicet p̄ aus-
toritatē sūmā. h̄o sit vt videat⁹. a
disceptet cū peccōtib⁹ i effigie hu-
mana. Et q̄ vna vox disceptatio-
nis terret culpabiles. et assureat
innocētes. Hinc est q̄ vna ei⁹ effi-
gies iustos letificabit. a eōtrario
ipios deterrebit. **Ca. ij.**

De antecedētib⁹ ad iudiciū au-
iustino di est pena purgatoria

Deinde in sp̄ali circa statū
finalis iudicij cōsiderāda
sūt q̄dā sic p̄ambula q̄dā
sicut cōmitātia. a q̄dā sicut cōtia

Preābula aut̄ sūt duo. s. pena
purgatoria. a suffragia ecclesias-
tica. p̄mo igit̄ de pena purgatorij
h̄ tenēdū ē. q̄ ignis purgatorij ē
ignis corporalis q̄ tānū sp̄s iustoz
q̄ in hac vita nō impleuerūt p̄nam
a satisfactionē cōdignā affligētur
s̄m plus a min⁹. s̄m q̄ pl⁹ de cre-
mabili sc̄u ex hac vita traxerunt
affligūtur autē min⁹ ḡuit q̄ in in-
ferno. a magis ḡuit q̄ in h̄ mūdo
nō tū ita ḡuit q̄n sp̄ sperēt a sc̄at
se in inferno nō eē. h̄ forte p̄ penaz
magnitudine. h̄ aliq̄tēs nō auer-
tant. hac aut̄ afflictione ab igne
corporali eis inflicta. purgātur sp̄s
a reatib⁹ a sc̄ozis a etiā reliquijs
peccōz. q̄b⁹ sufficiēter expurgatis
immediate euolāt a itroducūtur in
gloriā paradisi. Nō aut̄ ad itelligē

tā p̄dictoz h̄ est. qz cū p̄mū p̄m
corpso q̄ p̄mū sit optimū a p̄fec-
tissimū. a corpso q̄ optimū sit sū-
me amatiuū boni. a sūme detesta-
tiuū mali. sic sūma bonitas nō pa-
titur q̄ bo⁹ maneat irremuneatū
sic etiā nō d̄z pati q̄ malū rema-
neat ipunitū. Qm̄ ergo viri iusti
aliq̄n decēdūt q̄ in hac vita nō to-
talit̄ p̄nam impleuerūt. cū meritū
vite et̄ne in eis non poss̄ remanē
irremuneratū. a vitū culpe n̄ pos-
sit remanē ipunitū. ne v̄o p̄turbe-
tur pulchritudo ordinis vniūsi. ne-
cessē ē q̄ ipsi finale p̄mictur. necē
est etiā q̄ t̄pali p̄mictur s̄m suaz
culpaz exigētā a etatū. Et qz cul-
pa cōmissa a offēnsua fuit maiel-
tatis d̄ine a d̄amificatia eccl̄e. a de-
formatia imaginis d̄ine mēt̄i nr̄e
ipresse. maxie si fuit culpa mōdis
a venialis etiā disponit ad h̄. a de-
offēsa req̄rit punitio. de d̄ano v̄o
agēda ē satisfactio. a de deforma-
tione req̄rēda ē expurgatio. Hinc ē
q̄ necē ē q̄ pena illa sit iuste pu-
nitua. digne satisfactoria. et suffi-
ciēter expurgatia. P̄mū igit̄ qm̄
pena illa d̄z eē iuste punitia sp̄s
q̄ cōtēpto bono et̄erno a sūmo. se-
s̄biēcit ifimo. iuste d̄z ifeiozi s̄biēci
vt ab eis suscipiat penā ex q̄z oc-
casionē p̄pet̄uit culpā. a rōe q̄z
et deū cōtēpsit. et seipsū vilē fecit.
Hic ē q̄ ordo d̄ine iustit̄e exigityt
sp̄s ab igne mali h̄eat puniti.
vt sic h̄z ordinē n̄e aīavm̄ corpi
vt ifluat vitā ipsi corpi. sic vniat
igni mali. s̄m ordinem iusticie. vt

punibile puniēti a q̄ suscipiat pe
nā. Et qz vici iusti q̄ sūt in gratia
nō sūt digni nisi pena trāstoria.
et tanto maiori digni sunt pena.
quāto maiora commiserūt peccā. a mi
norē egerūt p̄nā. Hinc est qz ab
igne materiali puniūtur t̄p̄aliter
quidā t̄n̄ diuti? q̄dā v̄o breuius
q̄dā acerbis? q̄dā leuis? s̄m qz rea
tus exigit offensay magitudo. Ne
cesse em̄ est vt d̄t egregius doctor
Aug? qz t̄m̄ v̄rat dolor q̄tū inhe
serat amor. Tāto ei difficili? q̄s
purgat? q̄to medull̄ cordis eius
intim? amor inhe serat mūdanoꝝ.

Ampli? qm̄ pena illa debet esse
satisfactoria. a satisfactio respiciat
libertatē volūtatis. a statū vie po
tissime cū ibi iā n̄ sit stat? merēdi
a pene ille m̄ime teneat rōnē volū
tarij. necesse ē qz illd̄ qd̄ deficiat ex
pte libertatis in volūtate s̄b̄sistere
suppleat i acerbitate ex pte pene

Qz v̄o ḡtā h̄nt q̄ purgāt. quā
q̄dē v̄ltra pdē nō p̄nt. Hinc ē qz n̄
a tristitia penit? ab sorberi. nec in
desperationē in adē. n̄ in blasphe
miā p̄nt. neqz volūt aliq̄ten? p̄hi
lire. ac p̄ h̄ licet ḡuit puniāt. lōge
t̄n̄ aliter a min? q̄ in inferno a sta
tum illū etiā idubitatē scūt aliū
eē q̄ illū i q̄ sūt illi q̄ i inferno irre
mediabile cruciāt. Postremo qz
p̄ea illa d̄z eē expurgatio. a pur
gatio illa ē sp̄ual̄. nec ē l̄ qz ignis
ille sp̄ualē h̄eat v̄tutē dimit? sibi
datā. vel vt magis credo ip̄av̄tus
grē interi? habitātis ad iuta a pe
na extrinseca. ipsā aiāz iā p̄ offen

sis punitā. a a reatuū onē alleuis
atā purget purgacōne sufficiēte.
vt iā nulla remaneat dissimulatio
ad gloriā. Et qm̄ tales sp̄s dispo
siti sūt i sūmo. ad ifozimitatē glo
rie suscipiendā in se. cū ianua sit
aperta. a purgatio cōsummata. ne
cesse est illos sp̄s euolae. in qb?
est caritatis ignis sursū leuans a
nihil retardās ex pte ipunitatis
aiē vel reat? Nec em̄ decet d̄mā
miam seu iusticiā vt āplius defeāt
gloriā. cū iueniāt receptaculū ido
neū. a maḡ sit pena i dilacōe pre
mior. n̄ āpli? puniti debeat sp̄s
iā purgat? **Capitulū iij.**

De suffragijs ecclesiasticis.

De suffragijs at̄ ecclesiasti
cis h̄ tenēdū est. qz suffra
gia eccl̄ie p̄sunt mortuis.
suffragia dico. q̄ p̄ mortuis eccl̄ia
facit. sic sūt sacrificia. ieiunia. ele
mosinae alie orōnes. a pene volū
tarie assūpte p̄ eoz culpis celeris?
a facli? expiādis. Pro sūt at̄ mor
tuis nō q̄buscūqz h̄ mediocrit̄ bo
nis. vtpote illis q̄ sūt i purgato
rio. Nec valde mal̄ sic illis q̄ sūt
in inferno. nec valde bonis. sic h̄is
q̄ sūt in celo. qn̄ potiz eōuerso
eoz merita a orōnes suffragātur
ecclesie militati. cui? mēbris m̄tra
bñficia ipetrāt b̄ti. Pro sūt aut̄ s̄m
magis a min? . vel p̄ diūsitatē me
ritoꝝ in mortuis. vel p̄ caritate vi
uoz q̄ magis sollicitat? p̄ aliqb?
q̄ pro alijs. et hoc vel ad penay
mitigationē. vel celeriorē libratio
nē s̄m qz sup̄ne p̄uidētie dispen

ratio melius eis uiderit expedire.

Rō aut ad intelligētiā p̄dictorū
h̄ est. qm̄ p̄mū p̄n^m cū sit optimū
ac p̄ h̄ sūme seueritatis cū malū.
debet p̄iter sūme suauitatis ad bo
nū. a ideo cū rōne seueritatis iusti
cie iusti. in q̄b² est reat² culpe. de
beant p̄ h̄c vitā in purgatorio
tormentari a expiāe debēt etiā rōe
suauitatis mie eleuari. a h̄re auxi
liū a munimē. maxie qz in miseria
sūt cōstituti. et suis operib² a me
ritis non p̄nt amplius se iuuare.
Disponē igit^r debuit regimē di
uine p̄uidētie suffragia eis cōferri
ab eis q̄ p̄nt. salua tñ rectitudine
iusticie. aqua n̄ debet nec p̄t dul
cedo mie dissentie nec aliq̄ten² se
parari. **Q**m̄ igit^r cōtutudo iusticie
exigit cōseruationē honoris d̄ni
regim̄is vniūsi a q̄litate meriti hu
mani. et p̄mi p̄ncipij p̄uidētia sū
ma disponit hec suffragia ualē de
ficiis. s̄m dulcedinē mie. rectitu
dinē iusticie seruātis honoris di
uini dignitatē. et vniūsi regimē et
humani meriti q̄litate. p̄mo igit^r
qm̄ in hm̄i suffragijs seruari d̄z
iusticia. q̄ d̄ni p̄cipue est cōserua
tiua honoris. et honoz d̄ni. mihi
lomin² exigit opa satisfactōia et
penalia sibi p̄solui p̄ culpis. **H**inc
est qz illa opa h̄nt suffragia fieri
p̄ q̄ potissime fit satisfactio a ho
noz recōpensat^r deo. **Q**m̄ igit^r sūt
tres p̄tes satisfactōis. ieiuniū.
oratio. et altaris sacrificiū. in quo
maxime reddi^r honoz debet^r p̄t
placētā illius q̄ in sacrificio illo

offertur. **H**inc ē qz suffragia ecclesie
sue cōsistūt in h̄is opib² satisfac
tionis a maxie i missis celebrādis
s̄m qz **Greg²**. in q̄rto dialogorū
insinuat aliq̄s p̄t missarū b̄nficia
de penis magis celerime libera
tos. ac p̄ h̄ p̄pa ereq̄arū a accu
ratio funeris a hm̄i nō debēt int̄
suffragia ecclesie cōputari p̄pter
qd̄ a s̄cis **Aug²** d̄t in li. de cura. p̄
mortuis agenda qz cura^o funeris
cōditio sepulcū. et p̄pa ereq̄arū
magis sūt solacia uiuorū q̄ subf̄
dia mortuorū. **A**mpli² qz d̄z sibi
seruari iusticia a seruatiā ordinis
et regim̄is vniūsi. et h̄ erigit vt in
cōicatione influentiā serue^r ordo
a simbolū int̄ ea. in q̄bus a in q̄ in
fluētie ille manāt. ac p̄ h̄ inferi² n̄
debeāt influē i illd̄ qd̄ ē sup̄. neqz
i illd̄ qd̄ ē p̄ oimodā distātiā. elō
gatiū. **H**inc ē qz suffragia ecclesie
nō p̄nt ualē h̄is q̄ sūt in inferno
qz sūt a corpe xp̄i mistico penit^r
separati. vñ nulla sp̄ual^r influētia ad
eos puenit nec eis p̄dest sicut n̄
influētia capitis p̄dest mēbris a
capite aputatis. **H**inc ē etiā qz nō
p̄dest beatis qz sūt oīo superiores
s̄m statū. et iā in t̄mino existētes
nō p̄nt ad altiora cōscendē. s̄ ma
gis cōuerso. ipsi p̄sunt nobis et
eorū orōnes. nā et hoc meruerūt
in carne ideo disposuit ordo diui
nus. vt etiā ipsis sanctis dei orō
nes offerātur. vt a ipsi suffragē^r
nobis ad d̄ina beneficia ipetrāda
nō p̄sūt ergo eis ecclesiastica suf
fragia. sed magis nob̄ p̄sunt sua

Restat igitur quod sunt solus iustis qui sunt in penis purgatorijs. nam ipsi ratione penes potentie se iunadi sunt viuis inferiores. ratione vero iusticie et teris mebris ecclesie sunt coniuncti. ita ut merito ecclesie sancte merita possint eis propter similitudinem ordinem suffragari. Postremo quoniam debet in hijs seruari iusticia que pensat secundum exigentiam meritorum. Hinc est quod suffragia illa que coniter fiunt pro defunctis licet omnibus bonis valeant pro modulo suo hijs tamen amplius valent que magis meruerunt ut sibi valerent et predesent dum erant in statuie. Illa vero que spiritualiter sunt pro aliquibus. quod intentio faciendis est recta. et secundum deum procedit et ecclesiastica institutio absque dubio non est cassa. ideo plus valent illis pro quibus determinate sunt. licet etiam alijs aliquo modo conuentur. nec tamen possunt ita alijs subuenire sicut illi principali persone pro eo quod licet sint spiritualia tamen divina iusticia pro maiori culpa maiorem erigit emendam. et pro pluribus culpis plures emendas. Unde exemplum de lumine quod equaliter illuminat ad unam mensam sedentes. non placet. quod homini suffragia magis assimilari habent peccatis redemptiuis. quam homini influentibus diffusiuis. Quoniam autem cuiuslibet determinate valeant. ille certitudinaliter diffinitur huius. cuius est in reatibus et penis et suffragijs attendere pondus numerum et mensuram.

Capitulum. iij.

De conflagratione ignium. Et inde aliquod dicendum est de communitatibus iudicium que

sunt duo. scilicet conflagratio ignium mundanorum. et resurrectio corporum. **D**e conflagratione igitur hoc tenendum est. quod ignis procedet faciem iudicis que terre facies exuret. ita quod figura huius mundi mundanorum ignium conflagratione peribit. sicut factum est inundatione diluuij. Dicitur autem transire figura huius mundi non quantum ad destructionem totalem huius mundi sibi sibi. quod per actionem illius ignis omnia elementa flammis consumuntur. vegetabilia et alia purgabuntur. inouabuntur elementa. maxime aera et terra. purgabuntur iusti. adurentur improbi. quibus factis cessabit etiam motus celorum sic completo numero electorum. fiat quodammodo inouatio et premiatio corporum mundanorum. **R**atio autem ad intelligentiam predictorum hec est. quod principium reyvni uisale cum sit sapientissimum. et si in omnibus que agit attendat ordinem sapientissime autem in hijs debet attendere que spectant ad consummationem ut sic non discordet primum a medio. neque medium a postremo. sicut in cunctis congruissime ordinatis appareat illius primum principij sapientia ordinans. et bonitas et altitudo. Quoniam ergo deus secundum sapientiam suam ordinatissimam maiorem mundum istum sensibilis fecit propter mundum minorem. scilicet hominem que inter deum et res istas inferiores in medio collocat. est. Hinc est quod ut omnia sibi inuicem congruant. et habitatio cum habitato habeat armoniam. hominem bene instituto debuit mundus ille in bono et quieto statu institui. hominem etiam latere debuit etiam mundus deteriorari

homine perturbato debuit perturbari. hoie expurgato debuit expurgari. hoie innouato debuit innouari. et hoie cōsumato debuit cōsumari. p̄mo ergo qm̄ mūdus ille perturbari debet hoī perturbato. sicut stetit cū stante. et quodāmodo cecidit cū labente. et in futuro iudicio p̄pter seueritatē iudicis oñdendā necesse ē hoīm corda terri. et p̄tōy maxime q̄vniūsoy dominū contēpserūt. vt sic om̄is creatura dñū accipiat zelum et cōfomet̄ auctori. et cōfomet̄ etiā habitatori. necesse est toti⁹ orbis cardines horribilissime cōmoueri. Et qz nihil intēsius et velocius et horribilius in agendo cōmouet alia elemēta q̄ ignis. Hinc inde ex oī pte cōcurrēs. Hinc ē q̄ necesse est q̄ ipsi⁹ iudicis faciē ignis p̄cedat nō ex vna pte. sed ex om̄i pte mūdi. vt sit ibi cōkursus ignis elemētari⁹ et trestri⁹. ignis purgatori⁹ et infernal⁹. vt p̄ infernalē reprobū aduātur p̄ purgatoriū iusti purgētur. per terrestre hęc t̄re nascētia cōsumātur. per elemētare elemēta subtiliētur ad inouationis faciē disponātur. et simul cū hic cetera cōturbētur. vt nō solū hoies et demones v̄p etiā angelividentes terreātur. Rursus qm̄ mūdus ille purgari debet cū hoie expurgato. et homo in statu finaltemporū idiget purgari a scōria auaritię et malicię sicut in p̄mo tēpore a scōe luxurie. Indiget etiā purgari et veloci⁹ int̄ineā p̄fecte. Hinc

est q̄ sicut mūdus p̄us delet⁹ est. et quodāmodo purgat⁹ per elemētū aque qd̄ est frigidū cōtra ardorē. et fetorē luxurie. sic final mūdus per ignē p̄pter refrigeriū caritatis. et frigus malicię et auaritię que regnabunt in fine q̄si in ipsius mūdi senectute. que quia maxime sūt adherētie. necesse est q̄ purgās sit actionis int̄ine violētię et accelerate. qd̄ nō cōtingit reperire i elemēto alio q̄ in igne idō sicut factū est aquay inundatione diluuiū. sic p̄ actionē ignis huius mundi sensibif faciēs expulsetur. **A**mplius qm̄ mund⁹ ille innouari debet cū hoie innouato nec innouari p̄t aliquid in nouā formā nisi perdat vetustam. et qd̄ dāmodo disponatur dispositōne noua sup̄inducta. Hinc est q̄ cū ignis maxime habeat virtutē expulsiuā forme extranee. habeat etiā vim subtiliatiuā. et celestis nature cognitā q̄ per ipsū debet fieri purgatio simul et inouatio. ita q̄ cū geminā habeat efficacā q̄ntū ad aliquā iudicis faciē aduentus p̄cedet. q̄ntū aut̄ ad reliquā h̄z seq̄. **E**t cū inouatio sit ad nouitatē que amplius nō redit ad vetustatem. ac p̄ hoc ad nouitatē incorruptibilem quā dare nō est in potentia alicui⁹ creaturę. Hinc est q̄ h̄z in illa purgatione et inouatiōe ignis aliqd̄ agat per naturalem virtutē inflāmare. purgare. rare. facere. et subtiliare. tñ necesse ē q̄ cū illa virtute naturali. sit virtus

operans sup̄ naturā. cui? imperio
 fiet conflagrationis initiū. a cui?
 etiā virtute fieret nihilomin? cōple
 mentū. Postremo qm̄ mūd? ille
 debet cōsumari hoīe cōsumuato. et
 tūc est hō cōsumatus qm̄ in gloria
 cōpletus erit nūs electoz ad quē
 quidē statū oīa tendūt sicut ad fi
 nem vltimū a cōpletū necesse ē ter
 rā cōpletionē illi? nūi cōminari a cō
 quietari motus natuē celestis. est
 etiā necesse cōminari. trāsmutacōes
 elementales. necesse est etiā cōminari
 gnationē q̄ ē in aīalib? a i plātis
 Cū em̄ oīa ista ordinētur ad for
 mā nobilissimā. que quidē est aīa
 rōnalis. posito statu in aīalibus
 necesse est et statu a cōplemētū po
 ni in ceteris p̄cedentib?. a ideo coz
 pora celestia habita q̄etera lumis
 plenitudine dicūtur remunerari.
 elemēta vō q̄ āplius nō hūt vim
 multiplicādi p̄ trāsmutationē mu
 tuā dicūtur interire. nō q̄tum ad
 sbam h̄ q̄tū ad actionē a passio
 nē mutuā a h̄ maxie q̄tū ad q̄lita
 tes actiuas. Vegetabilia vō a sen
 sibilia. qz nō hūt ptātē a vitā p̄
 petuā. et durationē sempiternā.
 q̄lis cōpetit statui illius nobilita
 tis necesse est in p̄a natuā cōsumi
 ita tñ q̄ saluētur in p̄ncipijs a q̄
 dāmodo in simili videlz in hoīe q̄
 similitudinē hz aī oī gñe creatuē
 et ideo in ipsi? inouatione a glori
 ficatione possūt dici oīa inouari.
 et quodāmodo premiari

Capitulū. v.

De resurrectione cozporū

DE resurrectione autē coz
 porū h̄ tenēdū ē. q̄ oīm
 cozpora hoīm i gnali re
 surrectione resurgent nulla in eis
 existente distātia quātū ad ordi
 nationē dignitatis. Nā mali sur
 gent cū suis defozmitatib? et pe
 nalitatib? miserijs et defectib? q̄s
 habuerāt in statu vie. In bonis
 autē natura seruabit? a vitia detra
 hētur. et oēs resurgēt integro coz
 pore. et plena etate. et debita mē
 sura mēbroz. vt sic oēs sc̄a occur
 rant in vix p̄fectū. in mēsurā etatis
 plenitudinis xpi. Surgēt vō tā
 in bonis q̄ in malis. eadē cozpora
 nūo q̄ p̄us ex eis dē ptib? cōstituta
 salua totū? veritate natuē nō solū
 q̄tū ad mēbra p̄ncipalia a humi
 ditatē radicalē. vey etiā saluis ca
 pillis a ceteris mēbris q̄ faciunt
 ad decētā cozpis. ita q̄ in q̄sūqz
 auras. vel fin? natuē puluis hūa
 ni cozporis cedat. ad eā animā re
 dibit q̄ ipsū p̄mit? vt viuēt a cres
 ceret aīauit. Nō autē ad itelligē
 tiam p̄dictoz h̄ est. qz p̄mū p̄n^m
 eo ipso q̄ p̄mū a sumū est vniūsa
 lissimū a sufficiētissimū. ac p̄ hoc
 p̄n^m est naturay grāy. a p̄mioy.
 p̄n^m etiā potētissimū a iustissimū. a
 licet h̄m quādā appropationē fit
 potētissimū in cōstitucōe naturay
 a clemētissimū in collatione grāy
 et iustissimū in retributione stipē
 dioy. tñ sigillati singulas sūt in
 singul. qz sūma potētia. clemētia
 et iusticia. nullaten? p̄t ab iniūcē
 h i

separari. et ideo in ope retribucōnis
 necesse ē q̄ ipsa fiat s̄m q̄ exigit
 rectitudo iusticie. et reforma^o grē
 et cōpletio natuē. **Q**m̄ ergo ius-
 ticia necessario requirit vt hō q̄ me-
 ruit vel demeruit nō solū in aīa n̄
 in corpore solū. s̄ in aīa s̄m̄ cor-
 pore puniat. vel p̄m̄iet in vtroq̄.
Reformatio aut̄ grē requirit vt to-
 tū corp^o assimilet xp̄o capiti cui^o
 corpus mortuū necessariū fuit re-
 surgē aī vnitū ess̄ inseparabilē dei
 stati. cōpletio v̄o natuē requirit vt
 hō constet ex corpore simul aīa
 tāq̄ ex materia a forma q̄ mutuū
 h̄nt appetitū a iclinationē mutuā
 necesse est resurrectionē eē futurā
 exigente h̄ cōstitutōne natuē. infu-
 sione grē. et retributione iusticie.
 s̄m q̄ tota vniūitas h̄z regi. et ideo
 ex h̄is trib^o oīa clamāt hōiem re-
 suscitādū vt oīs tollat excusa^o ill^o
 q̄ s̄ h̄ac v̄itate fidei obsurdēsūt a
 merito s̄ tales vniūsu^o pugnet orb^o
 terrarū. p̄mo igit^o qm̄ resurrectio
 debet eē s̄m̄ exigētā ordinis. dīne
 iusticie. et dīna iusticia reddit vni-
 cuiq̄ qd̄ suū ē p̄ loco a tpe. a oīs
 aīa semel a ad punctū t̄pis. vnitā
 corporei. vel h̄z in eo culpā vel gr̄iā
 necesse ē q̄ oēs r̄surgāt. **E**t quia
 distinct^o d̄z eē status retribucōnis
 a statu v̄e. resurrectio spectat ad
 statū retribucōnis. vt nō cōfundat^o
 ordo vniūsi. et vt fides habeat me-
 ritū q̄ credit qd̄ nō videt. a vt cer-
 tius a clari^o appareat eq̄tas dīne
 iusticie. a vt simul fiat cōsumatio
 et retribucō final^o in angel^o hōib^o

requirit hec dīna iusticia. vt oēs re-
 surgāt s̄m̄. q̄tū ē de lege cōmuni
Qd dico p̄t xp̄m et ei^o sc̄ssimā
 matrē gloriosā v̄ginē **M**ariā. **Q**z
 v̄o mal^o debet pena a miseria. a bo-
 nis gloria. ideo a si fil^o resurgāt in
 tpe valde tñ dissiles erūt in cōdi-
 tione. **N**ā qz mal^o resurrectio nō
 est ad vitā s̄ ad suppliciu^o necē est
 q̄ ipsi cū defozmitatib^o a ifirmita-
 tibus a defectib^o suscitēt^o. **R**urs^o
 qz resurrectio debet eē s̄m̄ exigēs-
 tiā cōsumationis grē a p̄fecta gr̄a
 facit nos cōformes xp̄o capiti nr̄o
 in q̄ null^o fuit defect^o mēbroz. sed
 p̄fecta etas a statuā debita a effi-
 gies formosa. oportunū ē q̄ boni
 suscitētur in optimis cōditionib^o
 ac p̄ h̄ necesse est q̄ in eis vitia de-
 trahātur a natuā seruet^o. **O**portu-
 nū etiā ē vt si aliqd̄ mēbroz deerat
 suppleat^o. si aliq̄ eāt supfluitas au-
 feratur. si aliq̄ mēbroz deordina^o
 corrigiat^o. si puul^o eāt ad q̄ntitatē
 etatis p̄ quā hēbat i r̄urrectōe. h̄z
 nō mole dīna v̄tute deducat^o. si de-
 crepitus ad eandē etatē reducat^o
 si gigas vel gnan^o ad mēsurā con-
 gruā limitētur. vt sic oēs integri
 et p̄fecti occurrāt in v̄z p̄fectū. et
 mēsurā etatis plenitudinis xp̄i.
Postremo qz r̄urrectio debz eē
 s̄m̄ exigētā p̄fectionis natuē. na-
 tura sp̄s rōnal^o exigit q̄ v̄iūficiet
 corp^o p̄ziū. qz p̄zius act^o i p̄pa
 materia h̄z fieri. necē ē q̄ idē cor-
 pus nūo resurgat. alio q̄n nō ess̄
 resurrectio vera. **R**equir̄ a natura
 aīe rōnal^o a imortal^o. q̄ sicut h̄z esse

ppetiu. sic corp? habeat. cui ppe-
tuo influat vitā. ac p hoc corpus
qd anime vniur ex ipsa vniōne
ordinationē habeat ad incorrup-
tionē ppetuā. ita tñ q illud in q
cōsistit sba totius corpōis sicut
sunt mēbra pncipalia. et etiā hu-
miditas radical. et caro sūm speciē
habeat ordinationē necessariam.
alia vō. s. caro sūm materiā. et ptes
que sūt de bene esse corpōis ha-
beant ordinationē de congruo. et
ido pme ptes sūt ordinate ad re-
surrectionē s; ordinē necessitatis
alio oēs sūm ordinē congruitatis

Quē qdē ordinē qz de? ipressit
nature. et natura non pōt pficere.
qz nō pōt mortuū suscitā. et ipsa
dīna puidētia nihil debuit facere
frustra. necesse est qz ipsius v̄tute
reparet. idē corp? nūo et imortale
et ex oibus ptibus cōstitutū. etiā
salua tota veritate hūane nature

Cū autē hec natura nō habeat
in ptate sed solū i appetitu. qz nec
idē corpus nūo destructū repare
pōt cum nō possit in totā rei sbam
neqz corp? imortale possit efficē.
cū omne p naturā generabile sit
corruptibile. nec dispersa colligē
necesse est qz resurrectio nō semi-
nalib? nec naturalib? causis. sed
pncipalib? atēbuat. vt fiat sūm
cursū mirabilē. et supnaturalē. et
sūm dīne imperiū volūtatis

Capitulū. vi.

De igne infernali.

Quēscūqz de cōsequenti
bu? ad iudiciū ē dicendū

que sūt duo. pena infernal. et glo-
ria celestis **D**e pena igit? iferna-
li h tenendū ē qz pena infernalis
est i loco corpali deorsū in q eter-
naliter affligētur oēs reprobi. tñ
hoies q spūs mali **A**ffligētur at
eodē igne corpali q cremabit
affliget spūs et etiā corpora. n. tñ
corpa illa cōsumet sed sp affliget
aliget alios plus. et alios minus
sūm exigētā meritoy **H**uiusmo-
di autē afflictioni ignis cōiuncta
erit afflictio sūm oēs sens? cōiuncta
erit pena vermīs et carētiā visionis
dei. ita qz i hīs penis est varietas
et cū varietate acerbitas. et cū acer-
bitate inēmiabilitas. vt ad repro-
boy suppliciu tormtoy sum? asce-
dat in secula seculoy **N**ō at ad in-
telligentiā p̄dictoy h est. quia cū
p̄mū pncipiū sumū sit. eo qz p̄mū
fit qe qd habet. habet i sumo. ido
necesse est ipsū esse rectissimū **C**ū
ergo i retribuēdo agat sūm recti-
tudine. sicut extra se facē nō pōt. n.
se negare. nec suā iusticiā ipugre
sic necessāio sua rectitudine exigē-
te. optet qz pctm puniat sūm qū-
titatē culpe. in hīs marie q legē-
mie cōtēnētos. p ipenitētiā impe-
gerunt in seueritatē iusticie **Q**m
ergo seueritas iusticie ē cōsiderāē
culpā nō solū q̄tū ad radicē. verū
etiā q̄tū ad circūstātiās agguan-
tes. cōgruissimū ē vt iudex iustus
penas debitas ab impijs exigat
vsqz ad vltimū qdrantē. vt sic nō
remaneat dedecus pcti sine decore
iusticie. et sicut manifesta ē ptās

in creādo. et sapia in gubernādo
 et clementia in repando sic mani-
 festetur sūma iusticia in puniēdo
Quā ergo dīna iusticia pctōrē
 impiū debet puniē h̄m exigētiam
 culpe. et culpa mōēlis ad quā suc-
 cedit final' ip̄ma. ipsa h̄z rōnē de-
 ordinationis p̄petue. deordinatio-
 nis libidinosē. deordinatiois m̄-
 timode. necesse ē q̄ ipsa puniatur
 penay et̄nitate. acerbitate et̄ mul-
 tiformitate. p̄mo igit' deordina-
 tionis p̄petue pena debet eē p̄pe-
 tua. qz pctm̄ qd̄ q̄s cōmittit. et de
 q̄ nūq̄ penitet. p̄petuo in aīo du-
 rat. et̄ avita p̄petua. s̄. deo sepat. a
 volūtate p̄cedit. q̄ in pctō vellet p̄-
 petuo delectari. Et licet delecta^o
 illa trāsies sit et̄ momētanea. qz tū
 deordinatio tenet rōnē p̄petuita-
 tis. pena deordinatiōis r̄ndens
 debet habē carētā finis. vt sic hō
 in suo p̄petuo finē nō apposuit a
 peccato recedēdo. sic de^o in suo p̄-
 petuo nō desistat a puniēdo. et̄ sic
 hō cōtra īfinitū peccauit. sic penā
 habeat īfinitā. Et qz nō p̄t hrē
 penā īfinitā intētiōne. habeat sal-
 tē duratione. et sic volūtās ei^o p̄
 mortē sp̄ malū malo addēt. sine
 suscepōe p̄mē. sic de^o sp̄ affligat
 sine imutatione sine req̄rēte hoc
 p̄petuitate deordinatiōis in im-
 pijs dānatis. Rursus qm̄ deor-
 dinatiōis libidinosē. pena debet
 eē afflictīua. qz delectatio punit'^r
 p̄ tristitiā contrariā. et̄ sp̄s rōnal'
 in peccando ouertit se ad bonum
 p̄p̄riū. vt nūc et̄ p̄tiale. libidinosē

amādū. et ex h̄ contēnit dīnū im-
 periū et dominiū. Hinc ē q̄ ad h̄
 q̄ illa delectatio improba p̄fecte
 puniat' in q̄ siml' est delecta^o aī cō-
 tēptu. necesse est q̄ ad punitiōnē
 illi^o cōtēptus et̄ delectatiōis pctōz
 siue sit hō siue sp̄s. p̄cipitetur ī
 locū infimū. et maxie a statu glie
 longinquū. h̄ est in p̄fundissimū
 infernū. necesse ē etiā q̄ ibi expo-
 natur affligēdus. infime nature.
 ac p̄ h̄ nō a s̄ba sp̄uali patiat'. h̄
 a corporali et̄ īfina. h̄ est a sc̄ab^o
 corporoz mūdanoz. vt in sc̄ab^o de-
 figatur et̄ igne et̄ sulphure cōnere-
 metur. Et qm̄ sp̄s q̄ p̄ naturā p̄-
 ponitur corpori. et̄ in corp^o habz
 influē. et̄ ipsū mouē dignitatē na-
 ture p̄ culpā puerit. et se subieat
 q̄dāmodo vilitati et̄ m̄ilitati pec-
 cati. Hinc ē q̄ h̄m ordinē iusticie
 debz ordinari. vt tam pctōz sp̄s
 q̄ hō igni corporeo alligat'. non
 vt in illū influat vitā. h̄ vt dīno de-
 creto suscipiat penā. aī ei rei quā
 hoeret per timorē dimit' imissū et̄
 quā sentit p̄ vim nāl' sensus sic im-
 separabiliē alligat'. necesse est q̄
 acriter tormentet'. et̄ qz ille ignis
 nō agit nisi p̄ dispositionē pcti. et
 reatus et̄ macule. ex ip̄robitate li-
 bidinis p̄cedētis. et̄ h̄ nō est eq̄lit'
 in oibus. Hinc est q̄ ab eodē igne
 alij cremātur plus. alij vō minus
 sicut sub eodē igne alit' vitur pas-
 lea. et̄ alit' cōburit' lignū. Qm̄ at
 illa peccati d̄stinctio et̄ reatus h̄m
 quā actio ignis moderatur. est in
 eodem v̄miformis neqz crescit nec

decreuit. nec mutat. Hinc est qd
 dno imperio ordinante ignis ille
 sic agit qd sp vrit a no sumit. sp
 affligit a no interimit. qz no agit
 ad sue forme multiplicacione. h ad
 aie et corporeis purgatione. siue
 iphi? spūs i seipso. vñ no sit noua
 adeptio. h adeptu pacis continuatio
 vt sic in eadē pena nec acerbitas
 etnitate. nec etnitas tollat acerbi
 tate. **P**ostremo qm deordinatio
 nis multimode. pena debet ee mul
 timoda a in oi pctō actuali mōsi
 et deordinata est auersio a summa
 luce a bonitate. a iordinata couer
 sio ad bonū cōmutabile. et deordi
 natio volūtatis cū dictamē rōnis
 recte. Hinc ē qd oēs actuali peccā
 tes q erūt dānati puniētur pena
 triplici. pte auersionē carētia visio
 nis dei. pte ouersionē ad bonū cō
 mutabile. pena incedij material
 ppter pugna volūtatis a rōnis.
 pena vermis. vt sic ex hac multis
 plicitate penarū afflicti varie. et
 acerbe. et etnate cruciētur. et tor
 mentoz funus ascendat in secula
 seculoz. Amē. **Ca. vij.**

De gloria paradisi

De gloria autē celesti h in
 summa tenēdū ē. qd in ipsa
 est pmiū sbale cōsbale a
 accētale. Premiū in quā sbale cō
 sistit in visione. fruitione. a tētio
 ne vni? sumi boni. s. dei quē btī vis
 debūt facie ad facie. h est nude et
 sine velamine q fruētur. a uide a de
 lectabiliē. quē etiā tenebūt sempi
 ternate. vt sic verificet illd bernar
 di. qd de? futur? ē rationi. pleitudo

lucis volūtati mstitudo pacis a me
 morie cōtinuatio etnitate. **P**re
 miū sō cōsbale consistit in gloria
 corporeis q scda stola dē. q resūp
 ta pfecti? aia btā tēdit i sumū bo
 nū. et h stola cōsistit in qdzuplici
 dote corporeis. s. in dote caritatis
 sbilitatis agilitatis. et ipassibili
 tatis. q erūt sm plus a min? in di
 uersis. h? maiortate a minoritate
 pus habite caritatis. **P**remiū at
 accidētale consistit in qdā decōre spe
 ciali supaddito. q qdē aureola nū
 cupat. a sm doctoz smaz debetur
 tēplia gni opm. s. martirio p dicit
 tioni. et etnitate v ginali. et i oib?
 p dicitis huabit grad? et distidio
 sm exigētia meritoz. **H**ō aut ad
 intelligētia p dicitoz h ē. qz p mū
 p n^m h ipso q p mū h? sumā v mta
 tē. veritate. et bonitate. a h ipso in
 eo etiā ē ponē sumā potētia et fa
 pientia. et clementia. et iusticiam.
Qm igit hec iuisibilia dei mani
 festari deēt p opa. idō de? mūdū
 istū sēhibile. pncipiās sic p duxit
 sic gubnat. sic repat. sic tēmuneat
 et cōsumat. qd in p ductione ma
 nifestet sumā potētia. in gubna
 tione sapia. in repatione clemen
 tia. in retributione iusti? cōsumata
Ut ergo manifestaret potentia
 ad sui p h? laudē a gloriā a hono
 rem. oia p duxit de nihilo faciēs
 aliqd ppe nihil. s. materia corpā
 lem. a aliqd ppe se. s. sbaz spūalē
 et fil h iūgēs i vno hoie i vmitate
 nāe a p sone. s. rōnalē aiaz a mate
 riā corpālē. **U**t maifestaret sapia
 ipse qdē puidētissime gubnat et

ordinate. **N**ā ipse supremū hoīs
regit p seipſū mētē. s. quā illustrat
et iſimū. s. corp? p libez arbitriū
volūtatis. vt sic corp? a corpalia
q̄ ad egimē sbiaccāt spūi. spūs vō
deo. **U**t manifestaret clementia.
lapsū hoīem repauit. assumendo
hoīs naturā suscipiēdo penalitas
tes. et tandē pferendo penā. a sic
sūma misericordia misericordē mi
sero facēt eē dfozmē ad eleuatio
nē miserie. nō solū in dignitate nāe
cōdite. vey etiā in defectib? nāe in
miseria dstitute. **U**t tādē maifesta
ret iustia. retribuit vnicuiq? s; exi
gentiā meritoꝝ. n̄ solū mal penā.
vypetiā iustis gliaz sēpiternā. Sic
em̄ exigit retributio eq̄. et repatio
ḡtuita. a gubnatio ordinata. a p
ductio vtuosa. nā oim̄ hōꝝ dsumā
tio ē i fine. **P**riū igit qm̄ oīz iusto
rū p̄miatio fieri d; s; q̄ exigit re
butio iusta. a etiā pductio vtuosa
a pductio dei scē rōnalē spm̄ ppe
deū dei capacē. s. s; vim̄ idite ima
gini? ipſi? b̄tissime t̄nitatis. cui in
iustis cot? hoīs spūs s; m̄ itē ḡtatē
imaginis desuiuit. **H**ic ē q̄ nullo
mō min? deo p̄t rōnal spūs p̄mia
ri. n̄ ipleri. nec ei? capacitas t̄mi
nari. ido ipremiū dat? ei deiformi
ta? glie p quā do effect? dfozmis
a rōne ipsū videat dare. a volūtas
te diligat plene a mēoria t̄tineat
i eternū. sic vt tō aiaviuēt. a tō do
tetur i trib? aie virib?. tō deo cōfi
gure? tō illi vniat? tō req̄lescat in
ipſo. sic i oī bono iueniēs pacē. lu
cem. sufficiētā sēpiternā p quā i
statu oim̄ bonoꝝ dgregacōe p̄fē

dstituta a etnavita viues dicatur
btā a etiā gliosa. **H**urs? qm̄ retri
butio illa d; fieri s; m̄ q̄ exigit nō
solū retribū iusta. a pductio vtu
osa. vey etiā gubnatio ordinata. et
de? i pductōe corp? aie alligauit
et nāli et mutuo appetitu iuiā co
pulauit. **A**d gubnationē vō sbiez
cit a i statu meriti fecit. vt spūs cō
descēdēt. a itendēt corp? aie. et gu
bernādo p exercitiū in merēdo. n̄
nāl appetit? patit? q̄ aia fit plene
btā nisi restituat? ei corp? ad qd
resumēdū h; iclinationē naturale
insertā. nec regimīs ordo sustinet
q̄ restituat? corp? spūi btō. nisi p
oia illi cōforme a sbiectū q̄tū p̄t
corp? spūi cōformari. **Q**m̄ ergo
spūs ē visionē lucis etne clarifica
tus. ido d; in ei? corp? claritas p
maria resultaē. **Q**vō dilectōne
illi? sūmi spūs ē sūme spūal effais
ido i corp? h̄re d; cor r̄ndētē sb̄ti
litate a spūalitate. **E**t qz tētionē
etnitate fact? ē oīo ipassibil. ido
in corp? ei? d; eē ipassibilitas oīs
moda tā int? q̄ ex. **Q**vō ex h̄is
oib? spūs p̄mptissim? ē ad tēdens
dū i deū. ido i corp? gliso d; sūma
agilitas repiri. **Q**m̄ igit p has
q̄tuor p̄petates fit corp? spūi cō
formē a etiā sbiectū. **H**ic ē q̄ i h̄is
q̄tuor p̄apue dotati d; rōne q̄zū
pdoneitate h; seq̄ spm̄ et locari in
regione celesti. q̄ ē regio btōꝝ. **I**n
istis em̄ p̄petatib? celestib? corp? aie
assilat? p q̄s q̄si ḡdati distat
corp? celeste a q̄tuor elemētis. et
sic do? corp? aie q̄duplicata. a cor
pus in se p̄fectū reddit a cōforme

habitationi celestia spūi bto. per
 que a sumo capite deorsq; in ora
 restimeti. s. cozporis pleitudo dul
 cedimis et btitudinis ebrietas res
 dundat. a qtu e possibile deriu
 tur. Postremo qm illa pmiatio
 debet fieri fm q; erigit retributio
 iustaq; pductio vtiosa. et guber
 natio ordinata a etiā repatio glo
 riosa. et in diuisis xpi mēbris dis
 uersa sūt carismata grāy nō solū
 qtu ad iteriora dona. vey etiā qz
 tum ad exercitia exteriora. nō solū
 ad habitū. vey etiā q; ad statū. nō
 solū q; ad pfectionē caritatis in mē
 te vey etiā q; ad pfectionis decorē
 et pulchritudinē in ope cozporali
Hinc est q; aliqb; mēbris nō so
 lū stola aie cū trib; eius dotib;. a
 stola cozporis cū qtuor. verū etiā
 excellentia qdā decoris et gaudij
 debet ppter excellentiā pfectionis
 et decoris habitū in cozpore vtuo
 so. **Q**m igit; triplex ē gen; opis
 pcellēter pfectū et pulchry. et spi
 rituali formositate formosuz fm
 tripliā vim aie. s. rōnabile p dīca
 tio veritatis. pducens alios ad sa
 lutē. fm cupiscibile. pfecta decli
 natio cōcupiscētiay p integritas
 tem ppetuā cōtinētie vginat. fm
 irascibile p pēssio mortis. ad hoz
 nozem xpi. **H**inc ē q; hīs tribus
 generib; iustoz. s. p dicatoribus.
 vginib; et martirib; debetur illa
 excellentia premij accidētalis. qd
 aureola nūcipat. qd ad decorē
 facit. nō solū aie. verū etiā cozpis
 qz nō redditur volūtati tm h; opi
 extrinsecō substernēs sibi meritū

et pmiū caritatis qd cōsistit ī sep
 tiformi dote. tripliā aie. et qdruz
 pliā cozpis in qb; claudit; cōsū
 matio integritas a pleitudo oim
 btōy spectatiū ad glie cōplemētū
 qualia at a qta sint illa bō nō vba
 mea. s; anselmi ponatur. ayt em ī
 fine psologion **E**xitate nunc aia
 mea. et erige totū itellectū tuū. et
 cogita qtu potes. qle a qtu fit il
 lud bonū Si em singula bō delecta
 tabilia sūt. cogita itēte q; delectas
 bile fit illd bonū qd cōtinet iocun
 ditatē oim bonoz. et nō qlē in cō
 creatis reb; sum; expti. sed tanto
 differenter qtu differt creator a
 creatuā Si em bonū ē vita creata
 q; bō est vita creatrix Si iocūda ē
 sal; facta. q; iocūda ē sal; q; fecit
 oēm salutē. Si amabil; ē sapia in
 cōgnitione rez cōditay q; amabil;
 est sapia q; oia cōdidit ex nihilo.
Demq; si multe a magne delecta
 tiones sūt in reb; delectabilibus.
 qlis a qta ē delectatio in illo q; fec
 ipa delectabilia. **Q** q; h; bono frue
 tur qd illi erit. et quid illi nō erit
Certe qcqd volet erit. et qd nos
 let non erit **I**bi quippe erūt bona
 cozporis aie qlia nec ocul; vidit
 nec auris audiuit. neq; cor hoīs
 cogitauit. **C**ur ergo p mltavaga
 ris homuntio qrendo bō aie tue
 et cozporis tui. ama vnū bonū in
 quo sūt oia bona et sufficit. deside
 ra simplex bonū qd est oē bonū a
 satis ē **Q**uid em amas caro mea
 qd desideras aia mea. ibi ē qcqd
 amas. qcqd desideras **S**i delectat
 pulchritudo fulgebūt iusti sic sol

Sivelocitas aut fortitudo. aut li-
 bertas corpi sui. cui nihil obfiste
 possit. erunt filii angel dei. qz semi-
 nal corpi? aiale. et t surget corpi?
 spuale. ptate vtiqz nonnulla **S**i lo-
 ga salubsvita. ibi erit sana etni-
 tate etna sanitas. qz iusti i ppe-
 tuu viuet. et sal? iustoy a dno **S**i
 facietas scia bunt cu apparuerit
 glia dei **S**i ebrietate iebriabu? ab
 vbertate dom? dei **S**i melodia ibi
 agelia chori canunt sine fine deu
 laudates **S**i qlibz n imuda h mu-
 dawoluptas. tozrete voluptis tue
 potabis eos de? **S**i sapia ipfi dei
 sapia ondit eis seipsa **S**i amicitia
 diliget deu plusq seipso et iuice
 taq seipso a de? illos plusq illi
 seipso. qz illi illu. a se iuice p illu
 et ille se. et illos p seipsu **S**i coor-
 dia oib? illis erit vna volutas. qz
 nulla illerit n dei volutas **S**i ptas
 oipotentis erunt sue volutatis. vt
 de? sue **N**a sic poterit de? qd volet
 p seipsu. ita poterunt illi p illu qd
 volut. qz sic illi n aliud volut qd
 ille. ita ille volut qd illi volut. et
 qd ille volut n poterit n ee **S**i hos-
 nos a diuitie. de? seruos suos bo-
 nos et fideles sup multa constituet
 ymo filij dei a diuocabu? et erunt.
 et vbi erit filij ei? ibi erunt illi he-
 redes quide dei. cohedes at xpi **S**i
 vera securitas. certe ita certi erunt.
 nuq? a nullaten? istavel poti? illd
 bonu sibi defuctuz. sic certi erunt
 se n sua spote illd amissuros. nec
 dilectore deu. illd dilectorib? suis
 iuitis ablatuz. nec aliqd deo po-
 tenti? iuitos deu. et illos sepatuz

Gaudiu vo qle aut qtu est ibi
 vbi tale ac tm bonu e cor huanu.
 cor idiges. cor exptu erunas. imo
 obrutu erumis. qtu? gauderes si
 hys oib? abudares. interroga inti-
 ma tua si cape pnt gaudiu suu de
 tata btitudine sua. h certe si quis
 ali? que oio sic teipsu diliges. eas
 de btitudine hrer. duplicaet gau-
 diu tuu. qz no min? gaudes p eo
 q p teipso **S**i vo duo l tres l mul-
 to plures idipsu hrer tatude p
 singul qtu p teipso gaudes si sin-
 gulos sicut teipsu amas ergo in
 illa pfecta caritate a inuabiliu an-
 geloy a hoim btoy. vbi null? mi-
 nus aliu q seipsu diligit. et n alit
 gaudebit qsqz p singul alijs q p
 seipso. **S**i ergo cor hois de tanto
 suo bono vix capiet suu gaudiu.
 quo capax erit tot et taty gau-
 dioy. **E**t vtiqz qtu qs diligit alit
 que. tatu de bono ei? gaudet. sic in
 illa pfecta felicitate vnusqsqz pl?
 amabit sine copatione deu q se a
 oes alios seai. ita gaudebit plus
 absq? estimacoe de felicitate dei
 q de sua a oim alioy seai. h si deu
 sic diliget toto corde. to mente to
 aia. vt tn totu cor. to mes. to aia
 n sufficiat digtati dilectois pfecto
 sic gaudebut toto corde. to mete.
 to aia. vt tn totu cor. to mens. to
 aia n sufficiat pleitudi gaudij. n
 du ergo dne dixi aut agnouit qtu
 gaudebunt illi beati tui. vtiqz tn
 gaudebut qtu amabut tatu ama-
 but qtu cognoscet te. tatu agnos-
 cent te. et qtu amabunt te. certe
 ocul? no vidit nec auris audiuit.

Septima Pars.

nec in cor hominis ascendit in hac
 vita quod tu te cognoscet. et amabit
 in illa vita. oro deus cognosca te.
 amem te. ut gaudea de te. et si non
 possu ad plenu in hac vita vel p
 ficia indies vsqz du veniat illud
 ad plenu pficiat h in me noticia
 tui. et ibi fiat plena. crescat amor
 tu? et ibi fiat plen? . vt h gaudiu
 meu sit i spe magnu. et ibi sit in te
 plenu. dne p filiu. tuu iubes imo
 cosulis pete et pmittis acipere vt
 gaudiu nosty plenu sit. de? vray
 peto acipia vt gaudiu meu ple
 nu sit. peto dne q p admirabile
 consiliu nostru cosul. accipia qd
 pmittis p veritate tua vt gaudiu
 nosty plenu sit. meditet? interim
 mes mea. loqtur inde lingua mea
 amet illud cor meu. sermo ciones
 os meu. esuiat illd aia mea. fiat
 caro mea. desideret tota sba mea
 donec intrez gaudiu dei mei. q est
 trin? et vni? de? benedict? in secula
 seculoy. Amen

Finis hic Breuiloquiū fratris
 Bonaventure ordinis minor

DE O B R A T J A S . . .

B. D. V.

Anno dñi Mccc. lxxxiiij.

(Faint, illegible text block)

(Faint, illegible text block)

(Faint, illegible text block)

60

